

**INATSIARTUT
OMBUDSMANDIATA
UKIUMOORTUMIK
NALUNAARUTAA
2015**

ROSENDAHLS A/S

ISSN 2245-1382

Inatsisartunut

2015-imi ukiumoortumik nalunaarutiga Inatsisartut Ombudsmandiat pillugu Inatsisartut inatsisaat nr. 8, 3. december 2009-meersoq tunngavigalugu matumuuna saqqummiuppara.

Ukiumoortumik nalunaarut tamanut saqqummiunneqartussaavoq, Inatsisartullu ukiakkut nalinginnaasumik ataatsimiinneranni oqaluuserineqartussaalluni. Suliat nalunaarummi ilanngunneqartut oqartussaasut misissuiffiqineqartut imminnut illersorlutik oqaaserisaat pillugit paasissutissanik ilaqartinneqarput.

Suliat tamanut saqqummiussassanngorlugit toqqarneqartut ukiumoortumik nalunaarummi naqitatut saqqummersinneqartumi ilanngunneqanngillat, Atorfeqarfiulli nittartagaani www.ombudsmand.gl-imi atuarneqarsinnaallutik. Nittartagaq nutaa-juvoq, immikkoortumillu nutaamik oqaatsit paasiuminartut atorlugit allagaalluni meeqqanut inuusuttunullu taakku uannut naammagittaalliornissaminnut periarfissaat pillugu saaffiginnittumik imaqarluni.

Meeqqat inuusuttullu Ombudsmandimut naammagittaalliornissaminnut periarfissaqarnerat erseqqissarneqassasoq Inuttut Pisinnaatitaaffinnut Institutsip aamma Inuit Pisinnaatitaaffii pillugit Kalaallit Nunaata Siunnersuisoqatigiit “Kalaallit Nunaanni inuit pisinnaatitaaffii”-ni killiffik pillugu nalunaarusiami kaammattuutaat 3.4.3 nittartakkakkut nutaakkut taamaalillunga naammassivara.

Ukiumoortumik nalunaarut uanga suleqatimalu ilisimatitsissutitsinnik apeqqutit aaqqissuussaanermut tunngasut pissutsillu inatsiseqartitsinermut tunngasut Kalaallit Nunaanni Namminersorlutik Oqartussanut Kalaallillu Nunaanni kommuninut pingaaruteqartut pillugit allaaserisatut iluseqartinneqartunik taamatuttaaq imaqarpoq.

Nuuk, juni 2016

Vera Leth

Imai

Siulequt	3
1. Atorfearfimmi pissutsit nalinginnaasut	7
1.1 Sulisut	7
1.2 Angalanerit, tikeraarnerit misissuinerillu kiisalu nunanik allanik suleqateqarneq	7
1.3 Ombudsmandip pisinnaatitaanera	8
1.4 Allanik suleqateqarneq	9
2. Kisitsisit atorlugit takussutissiat	10
3. Allaaserisat	25
3.1 Avannaani paasisitsiniaaneq	25
3.2 Suliani soraarsitsinernut tunngasuni pisumut naapertuuttumik iliuuse- qartarnermik tunngavik	29
3.3 Suliami allagaatinik paasitinneqarsinnaatitaaneq – malittarisassatut pingaarnertut	37
4. Apeqqutit ingerlatsineq pillugu inatsiseqartitsinermut tunngasut pillugit ataatsimoortumik oqaaseqaatit	53
4.1 Akissarsiat assigiinngissutaat tunngavigalugit akissarsiaqartitaaneq pillugu naammagittaalliuut (j.nr. 2015-311-0033)	53
4.2 Naqqiissuteqaqqusineq. Naalakkersuisut Folketingimi ilaasortanut attuumassuteqarnerat (j.nr. 2015-720-0002)	54
5. Suliat nalinginnaasumik soqutiginaatillit, inatsiseqartitsiffiusunut agguataakkat	59
5.1 Soraarsitsineq suleqatigiinnermi ajornartorsiutinik tunngaveqartoq. Suliamut atatillugu oqaloqatiginnittarneq pillugu malittarisassat malinneqarsimanginnerat. Pissutsinik soraarsitsinermut tunngaviler- suutigineqartunik amigartumik erseqqissaasimaneq. Pisumut naaper- tuuttumik iliuuseqartarnermik tunngaviup sumiginnarneqarnera (j.nr. 2014-323-0051)	59
5.2 Tjenestemandimik soraarsitsineq. Atorfimmut allamut nuutsitsineq.	

Atorfik naleqquttoq. Atorfimmi innersuunneqartumi sulilinngitsoor- neq (j.nr. 2014-323-0052)	87
5.3 Peersitsineq. Ilumoorfiginnittussaataitaneq (j. nr. 2014-324-0014)	92
5.4 Ukiukinnerusumik tigummigallaanermut taarsiullugu allamut inissiinninneq. Piffissaq suliamik suliarinninnermut atorneqartoq (j. nr. 2014-907-0012)	103
5.5 Piffissaq suliamik suliarinninnermut atorneqartoq sulianilu allagaati- nik paasitinneqarsinnaatitaanermut tunngasuni nalunaaruteqartarneq. Oqartussaasumut eqqortumut ingerlatitseqqilluni nassiussineq (j.nr. 2015-204-0008)	146
5.6 Meeqqamik paarsaqarnissamut akuersissutip atorunnaarsinneqarnera. Suliamik paasissutissartalersuineq. Paasissutissanik pissarsiniarneq. Tun- ngaviit inatsisinik unioqqutitsisuunngitsut (j.nr. 2015-149-0011)	166
5.7 Nukissiorfiit akiitsut pillugit paasissutissanik kommuninut ingerlatit- seqqillutik tunniussisarnerat (j.nr. 2015-909-0004)	176
6. Suliat ukiuni siusinnerusuni ukiumoortumik nalunaarutiniittut malit- seqartitsivigineqarneri – Naammagittaalliutit pillugit suliat	179
6.1 2014-imi ukiumoortumik nalunaarut, immikkoortoq 5, quppernerit 108 tulliilu	179
Sulisitsisutut pisinnaatitaneq, matumani atorfeqartitaasut peersinneqar- nissaannik aalajangiinissamut pisinnaatitaneq ilanngullugu eqqarsaati- galugu. Suliami allagaatinik paasissutissiinissamik aalajangiinissamut pi- sinnaatitaneq. Ombudsmandip saaffiginnissutaasa akineqartarnerat (j.nr. 2013-324-0010)	
7. Suliat ukiuni siusinnerusuni ukiumoortumik nalunaarutiniittut malit- seqartitsivigineqarneri – Suliat nammineerluni misissugassanngortitat ..	181
7.1 2013-imi ukiumoortumik nalunaarut, immikkoortoq 5, quppernerit 160 tulliilu	181
Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Naalakkersuisoqarfiup sulianik qaleralinniarsinnaanermut akuersissutinut pisassiissutinullu tun- ngasunik suliarinnittarneranik nammineerluni misissuiffiginninneq (j.nr. 2012-902-0001)	

7.2	2014-imi ukiumoortumik nalunaarut, immikkoortoq 4, quppernerit 54 tulluilu	189
	Qitiusumik allaffeqarfissuarmi oqartussaassutsimik ilusilersuineq. Qiti- usumik allaffeqarfissuarmi suliani sulisunut tunngasuni pisinnaatitaaneq (j.nr. 2014-908-0002)	
7.3	2014-imi ukiumoortumik nalunaarut, immikkoortoq 4, quppernerit 58 tulluilu	191
	Inuit Aqqinik Aalajangiisartut. Inatsisikkut tunngavigisassamik amigaate- qarneq (j.nr. 2014-904-0008)	
7.4	2014-imi ukiumoortumik nalunaarut, immikkoortoq 5, quppernerit 261 tulluilu	192
	Nammineerluni misissuiffiginninneq. Aatsitassanut tunngasuni allagaatinik paasissutissiineq. Oqartussaassutsimik ilusilersuineq. Kalaallit Nunaanni Namminersorlutik Oqartussani pissaanermik atuutsitsinermi aqutseriaaseq (j.nr. 2014-905-0023)	

8. Misissuinerit aamma nammineerluni misissuiffiginninnernik

	suliniutit	197
8.1	Ulloq unnuarlu paaqqinniffimmut Angerlarsimaffik Uulinermut mi- sissuiartorneq	197
	(Nalunaarusiaq 21. maj 2015-imeersoq, j.nr. 2015-900-0006)	

1. Atorfeqarfimmi pissutsit nalinginnaasut

1.1 Sulisut

Knud Møller oqalutsitut/nutserisutut atorfimminit 2015-imi januarip qaamtaata naanerani soraarpoq.

Maria Louise Mikkelsen fuldmægtigitut atorfimminit 15. februar 2015-imi soraarpoq.

Taarsiullugu Lasse E. Risager immikkut siunnersortitut atorfimmi 1. april 2015-imi atorfinitsippara. Lasse E. Risager Københavns Universitetimi inatsisilerituutut kandidatinningsimavoq.

Anders Jørgensen inatsisilerinermi pisortatut atorfimminit 2015-imi julip qaamataata naanerani soraarpoq.

Taarsiullugu Kim Blokbo inatsisilerinermi pisortatut 1. august 2015-imi atorfinitsippara. Kim Blokbo Københavns Universitetimi inatsisilerituutut kandidatiuvoq.

Atorfeqarfimmi 2015-ip naanerani uku sulisorineqarput:

Inatsisilerinermi pisortaq Kim Blokbo

Oqalutsit/nutserisut pisortaat Jørgen Hansen

Immikkut siunnersorti Lili Rasmussen

Immikkut siunnersorti Lasse E. Risager

Fuldmægtig Katrine Rosenkranz de Lasson

Fuldmægtig Sean Kamelarczyk Paulsen

Oqalutsi/nutserisoq Bolette (Bula) Larsen

Allatsi Alice Møller

1.2 Angalanerit, tikeraarnerit misissuinerillu kiisalu nunanik allanik suleqateqarneq

Folketingip Ombudsmandiata martsip qaamtaani ukiunik 60-innguilluni nalliuttorsiornerani Københavnimi peqataavunga.

Nunat Avannarliit Killiit Ombudsmandiisa Islandimi augustip qaammataani kiisalu Københavnimi decemberip qaammataani ataatsimiinneranni peqataavunga.

Atorfeqarfimmi sulisoq Sulisilluni Ajoquserneq pillugu Sullissiviup Avannaani augustip qaammataani paasisitsiniaalluni umiarsuaaqqamik angalanerani peqataavoq, angalanerlu taanna Qaarsunit aallartilluni Kullorsuarmi naammassineqarpoq, taamaalillutillu illoqarfiit nunaqarfillu 18-it tikinneqarlutik. Paasisitsiniaalluni angalanermi tassani Sulisilluni Ajoquserneq pillugu Sullissivik, Meeqqat Illersuisuat kiisalu IKIU aamma peqataapput.

Atorfeqarfik Højesteretsimi eqqartuussisunit 17-init taakku Kalaallit Nunaanni tikeraarneranni septemberip qaammataani pulaarneqarpoq.

Atorfeqarfik Justitsministereqarfiup Atlantikup Avannaani immikkoortortaqarfiani pilersinneqarlaami sinniisunit novemberip qaammataani pulaarneqarpoq.

2015-imi uku misissuiffigaakka: Angerlarsimaffik Uulineq tassungalu atasumik immikkoortortaqarfiit Suluppuluk Qiimanerlu, Angerlarsimaffik Aja immikkoortortaqarfialu Nuummi Holbøllsvejimiittoq kiisalu Meeqqat Illuat. Misissuinerni taakkunani MIO - Meeqqat Pisinnaatitaaffiinik Sullissivimmit Meeqqat Illersuisuata sinniisai kiisalu Ilaqutariinnermut, Naligiissitaanermut Isumaginninnermullu Naalakkersuisoqarfiup sinniisai peqataapput.

1.3 Ombudsmandip pisinnaatitaanera

Suliamik suliarinninnermi peqataasinnaassuseqannginneq

Naammagittaalliutinik pingasunik suliarinninnera unitsinniarlugu 2015-imi aalajangerpunga, Inatsisartut Ombudsmandiat pillugu Inatsisartut inatsisaanni nr. 8-mi, 3. december 2009-meersumi § 5, imm. 2 imaattunik oqaasertaqartoq inner-suussutigalugu:

“Suliami pissutsinik Ombudsmandip arlaannaannilluunniit illersuisuunnginneranik qularutiginnilersitsinnaasoqarpat suliaq Ombudsmandip Inatsisartut Inatsisinut Ataatsimiititaliaannut nassiutissavaa, Ataatsimiititaliallu suliaq Ombudsmandimut taartaasartumut Inatsisartut qinigaannut suliassanngortillugu tunniutissavaa.”

Suliat taakku tamanna tunngavigalugu Inatsisartut Inatsisinut Ataatsimiititaliaannut ingerlateqqillugit nassiuppakka.

Suliaq ataaseq (j.nr. 2015-811-0049) Polar Seafood A/S-ip naammagittaalliuutaanut tunngasuuvoq, suliallu marluk (j.nr. 2015-702-0006 aamma j.nr. 2015-803-0001) Kalaallit Nunaanni Sulisitsisut Peqatigiiffiata naammagittaalliuutaanut tunngasuullutik.

Suliani taakkunani pissuseq uanga arlaannaannilluunniit illersuisuunnginninnik qularutiginnilersitsisinnaasutut isigisara tassaavoq uima ilaatigut Polar Seafood A/S-imi ilaatigullu Kalaallit Nunaanni Sulisitsisut Peqatigiiffianni siulersuisunut siulittaasuunera.

1.4 Allanik suleqateqarneq

2015-imi ukiumoortumik nalunaarummut ilanngussassaqaqqanngilaq.

2. Kisitsisit atorlugit takussutissiat

Kisitsisit atorlugit takussutissiat sulianut Atorfeqarfimmi 2015-imi suliarisimasannut attuumassuteqartut tulliuuttuni saqqummiunneqarput. Ukiuni nalunaarusiuunneqartuni marlunni matuma siulliini kisitsisit sanilliussissutissatut aammattaaq takutinneqarput.

Suliat inaarlugit suliarineqartut amerlassusiat naammagittaalliuutit ukiup ingerlanerani takkuttut amerlassusiinut suussusiinullu ilaatigut ataneqarpoq. Atorfeqarfiup sulisoqarnikkut inissisimanagera kiisalu ingerlatai allat piffissap sulianik suliarinninnermut atorneqartup sivissusianut taamalu suliat ukiumi pineqartumi inaarlugit suliarineqartut amerlassusiinut aamma sunniuteqarsinnaapput.

Ilitsersuinerit naammagittaalliuutillu takkuttut amerlassusii Atorfeqarfiup kommuninut angalanerisa nakkutilliillunilu misissuinerisa amerlassusiinut kiisalu Atorfeqarfiup tusagassiuutitigut eqqartorneqarsimaguni qanoq annertutigisumik eqqartorneqarsimaneranut aammattaaq ataneqarsorinarput.

Ukiumi nalunaarusiuunneqartumi 2015-imi (1. januar 2015-imit 31. december 2015-imut) naammagittaalliuutit tiguneqarsimasut tunngavigalugit sulianik ataasiakkaanik 83-inik pilersitsivunga, 2014-imilu sulianik ataasiakkaanik 114-inik pilersitsillunga. Taakkua saniatigut sulianik nammineerluni misissugassanngortitanik sisamanik aallartitsivunga.

Innuttaasunit saaffiginnissutit tunngavigalugit 2015-imi 141-riarluni aammattaaq ilitersuisoqarsimavoq. Ilitsersuinerit 2015-imi ingerlanneqarsimasut 2014-imi ingerlanneqarsimasunut 99-inut sanilliullutik 42-nik amerleriarsimapput. Sanilliussissutitut oqaatigisinnaavara 2013-imi 82-eriarlunga ilitersuisimasunga.

Suliat ataasiakkaat pilersinneqartut 2014-imit 2015-imut 39-nik ikileriarnerat ilaatigut piffissami tassani innuttaasunit saaffiginnissutit tunngavigalugit ilitersuinerit 42-nik amerleriarnerannit illua'tungilerneqarpoq. Tamanna ilaatigut sulianik suliarinnittarnerup allanngortinneqarneranut ataneqartillugu isiginiarneqassaaq, tassanilu sulisutigut nukissatut atugassiustinik sukumiisumik eqqumaffiginninneq aallaavigalugu ilaatigut tulleriiarisarsimavunga.

Tulliuttuni suliat aalajangersimasumik suliarineqarsimannigitsut pillugit oqaatigineqartunit ersertutut suliat suliarineqarnissaat Ombudsmandi pillugu inatsimmi § 14, imm. 1 tunngavigalugu naleqquttuutitsinermik isiginninneq aallaavigalugu ilaatigut itigartitsissutigisarpa, suliallu taakku oqartussaasumut susassaqartumut tamatuma kingornatigut ingerlateqqillugit nassiuttlarlugit. Uanga naliliinera unaa-voq suliat taakku suliarineqarnissaat aalajangersagaq taanna tunngavigalugu siusinnerusukkut itigartitsissutigineqartarsimasut ilarparujussui iluatsittumik suliatut ilitseruiffiusutut periaaseq sukkanerujussuaq atorlugu suliarineqarsinnaasut. Taamaaliornikkut innuttaasut sivisoorujussuarmik utaqqinissaraluaat pinngitsoortinneqartarpoq, taakkua inatsiseqartitsinikkut innarlitsaalineqarnerat ajornerulersinngikkaluarlugu imaluunniit allatigut ajornerusumik inissisimalersinngikkaluarlugit.

Ilitsersuinerit ingerlattakkakka immikkoortunut marlunnut avinneqarsimagajupput. Siullit saaffiginnissutitut naammagittaalliutivittut uannut tunniunneqarsimasuugunik suliarineqarnissaat itigartitsissutigineqarsimasussaagaluanut tunngasuupput. Ilitsersuinerit taakkunani innuttaasut oqartussaasunut allanut saaffiginninnissaannik innersuunneqarajuttarsimapput. Aappaat tassaapput saaffiginnissutit, sulianik innuttaasunit saaffiginnissutaasut tunngavigalugit naammagittaalliutit suliarinninnerpiamik aallartitsivigisinnaasimasakka.

2015-imi oqartussaasunit suliffeqarfinnillu saaffiginnissutit tunngavigalugit ilitseruinngilanga.

Naatsorsuinerit tulliit sulianik 2015-imi inaarlugit suliarineqartunik tunngaveqarput. Taamaallit naatsorsuinerit taakku sulianut ukiumi nalunaarusiuunneqartumi matumani ukiumilu nalunaarusiuunneqartumi matuma siuliani tiguneqarsimasuusinnaasut inaarlugit suliarineqarsimasunut tunngasuupput.

Suliat 2015-imi inaarlugit suliarineqarsimasut naatsorsorneqarneri matuma ataani immikkoortunut pingaarnertut marlunnut avinneqarsimapput:

Suliat aalajangersimasumik suliarineqarsimannigitsut: Suliat ataani taaneqartunik pissuteqarlunga suliarisinnaanngikkukkit inissisimaffimmut tassunga ilanngunneqassapput.

Suliat aalajangersimasumik suliarineqarsimasut: Suliat inissisimaffimmut tassunga ilanngunneqassapput naammagittaalliummut atatillugu suliaq pillugu isummerfigisannik oqaaseqaateqarsimaguma.

Suliat aalajangersimasumik suliarineqarsimanngitsut

Ukiumi nalunaarusiuunneqartumi 2015-imi naammagittaalliuutit katillugit 71-it suliarineqarnissaat itigartitsissutigineqarput. Paasissutissat nalunaarsukkani matuma ataaniittuni itigartitsinermut pissutaasut ukiunullu 2015-imut, 2014-imut 2013-imullu tunngasunik amerlassutsit taaneqarput (procentinngorlugit naatsorsuineq assiliartami 1-imi takuuk). Tassani naammagittaalliuutit sisamat ukiumi nalunaarusiuunneqartumi 2015-imi naammagittaallioortunit tunuartinneqarsimapput. Sanilliusissutitut oqaatigisinnaavara naammagittaalliuutit pingasut 2014-imi naammagittaalliuutillu marluk 2013-imi tunuartinneqarsimasut.

Tabelimi tulliuuttumi suliat aalajangersimasumik suliarineqarsimanngitsut sulianut Ombudsmandi pillugu inatsit tunngavigalugu suliarisinnaannginnakkit itigartitsissutigineqarsimasunut aamma sulianut Ombudsmandi pillugu inatsimmi § 14, imm. 1 tunngavigalugu suliariniarnagit aalangiiffigisimasannut agguataarneqarsimapput.

	2015	2014	2013
Suliat Ombudsmandi pillugu inatsit tunngavigalugu suliarineqarsinnaanngitsut			
Kinaassuseq isertuullugu naammagittaalliuutit il.il.	0	3	6
Naammagittaalliuutit kingusinaartumik tunniunneqartut	3	5	4
Naammagittaalliuutit eqqartuussiveqarnermut tunngasut	0	0	1
Naammagittaalliuutit naalagaaffimmi oqartussaasunut il.il. tunngasut.	2	5	12
Naammagittaalliuutit namminersortunut/inunnut ataasiakkaanut tunngasut, matumani Namminersorlutik Oqartussat ingerlatseqatigiiffiutaat ilanngullugit eqqarsaatigalugit	1	4	5
Naammagittaalliuutit oqartussaasumut qulliu-			

nerusumut suliaassutitigineqarsinnaasut	6	10	12
Suliap suliarineqarnerani peqataasinnaassuseqannginneq	3	1	2

Suliat aalajangersimasumik suliarineqarnisaat itigartitsissutigineqartut

Uppernarsaatiniq naliliiviginninnissamik il.il. piunasaqaateqarfiusut (1)	1	0	3
Ingerlatsiviup inuit ataasiakkaat pillugit inatsit tunngavigalugu sulinera (2)	1	5	2
Isornartorsiuinissaq ilimanangilaq	13	20	20
Naleqquttuutitsineq (3)	31	51	38
Allat (4)	10	6	31
Katillugit	71	110	136

(1) Tassani pineqarput suliat uppernarsaatiniq naliliiviginninnermik imaqartut, eqqartuussivitsigut pitsaanerpaamik qulaajaavigineqarsinnaasut. Tassani aammat-taaq pineqarput suliat naliliiviginninnermi sulianik immikkut ilisimasaqarfiginnin-nissamik/paasisimasaqarfiginninnissamik piunasaqaateqarfiusut.

(2) Tassani pineqarput suliat pisumik naliliiviginnereerlunga suliarinisaat itigartit-sissutiginiarlugit aalajangiivigisakka, taakkua oqartussaasup inuit ataasiakkaat pil-lugit inatsiseqartitsineq tunngaviginerullugu iliuuseqarfigisimasaannut tunngasuu-nerat pissutigalugu, soorlu pissutsit isumaqatigiissutinut (overenskomster) tunnga-sut aamma suliat taarsiissuteqartarnermut tunngasut nalinginnaasut.

(3) Tassani pineqarput suliat oqartussaasumut susassaqartumut suliarisassanngor-tillugit ingerlateqqillugit siullertut nassiunneqarnisaat naleqqunnerpaasu-t/eqqornerpaasutut isigisakka. Naammagittaalliortoq tamatumunnga peqatigitil-lugu ilitserorneqartarpoq suliaraq oqartussaasup suliarereerpagu uannut naamma-gittaallioqqissinnaasoq. Naleqqunnerpaasutut/eqqornerpaasutut isiginninneq pis-sutigalugu itigartitsinnermi suliat assigiinngitsorpaaluit pineqartarput, soorlu suliat oqartussaasumit naammagittaalliuutigineqartumit inaarlugit suliarineqarsiman-ngitsut (matumani piffissaq suliamik suliarinninnermut atorneqartoq pillugu naammagittaalliuutit ilanngullugit eqqarsaatigalugit) sulialluunniit naammagittaal-liortup tunngavilersuutaanik (tamanik) oqartussaasup naammagittaalliuutigine-

qartup isummerfiginninnissaminut periarfissaqarfigisimanngisai. Naleqqunnerpaasutut/eqqornerpaasutut isiginninneq tunngavigalugu itigartitsineq tassavoq tunngaviusumik isummami, tak. Ombudsmandi pillugu inatsit, aalajangiisuusumik tunngaviusumik matuminnga takutitsisoq, tassalu ingerlatsiviup innuttaasullu aaqqiagiinnigissutaat taakkua akornanni aaqqinniarneqaqqaartariaqartut, nakkutiliinermi oqartussaasup avataaneersup uanga Atorfeqarfittut ittup akuliutsinneqannginneranni.

(4) Tassani pineqarput itigartitsinermi tunngavilersuutit immikkoortuni allani imaaliannaq ilaatinneqarsinnaanngitsut. Tamanna ilaatigut sulianut naammagittaalliuuteqartup suliame inatsiseqartitsinikkut soqutigisaqarfiginngisaanut, sulianut naalackersuinikkut (politikkikkut) siunertaqartunut (soorlu Inatsisartut inatsisaat pillugit naammagittaalliuutinut), sulianut soqutaalluanngitsunut suliannulluunniit oqartussaasup naammagittaalliuutigineqartup suliame saqqummiussivigineqareerluni suliareqqinnialigaanut atuuppoq.

Suliat aalajangersimasumik suliarineqarsimasut

Immikkoortumi tassani kisitsisit naammagittaalliuutinik tiguneqartuinnarnik tunngaveqarput. Taamaalillutik suliat nammineerluni misissuiffiginninnermik aallartitsivigisimasakka ilanngunneqanngillat.

Taakku pillugit oqaatigaara suliat Kalaallit Nunaanni kommuninut angalaninnut atatillugu imaluunniit nammineerluni misissuiffiginninnermik suliatorpiaq misissuiffiginninnermik aallartitsivigisimasakka pingasut 2015-imi inaarlugit suliarsimagikka. 2014-imi suliat taamaattut 10-t 2013-imilu 16-it inaarlugit suliaraakka.

Ukiumi nalunaarusiuunneqartumi 2015-imi naammagittaalliuutit pingasut aalajangersimasumik suliarineqareerlutik inaarlugit suliarineqarput, taakkulu naammagittaalliuutigineqartut tunngavigalugit aallartinneqarsimallutik.

Kisitsisit matuma ataani takutinneqartut suliat oqartussaasumut, inatsisinik atuutsisiffiusumut naammagittaalliuutigisamullu agguataarneqarnerannik takutitsipput. Assiliartani 2-mit 4-mut kisitsisit ukiumi pineqartumi naammagittaalliuutinut inaarlugit suliarineqarsimasunit tamarmiusunit procentinngorlugit takutinneqarput.

Naammagittaalliuutit aalajangersimasumik suliarineqarlutik inaarlugit suliarineqartut, oqartussaasut sorliit naammagittaalliuutigineqarnerannut agguataagaasut (procentinngorlugit naatsorsuineq assiliartami 2-mi takuuk):

	2015	2014	2013
Naalakkersuisoqarfiit taakkualu ataanni oqartussaasut	2	5	4
Kommunit	1	4	0
A/S Inissiaatileqatigiiffik INI	0	0	0
Aalajangiisartut Siunnersuisoqatigiillu			
Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfik	0	0	0
Skatterådi	0	0	0
Allat	0	0	1
Katillugit	3	9	5

Naammagittaalliuutit aalajangersimasumik suliarineqarlutik inaarlugit suliarineqarsimasut, inatsisinik atorfitsiffiusup sorliup naammagittaalliuutigineqarnera tunngavigalugu agguataagaasut (procentinngorlugit naatsorsuineq assiliartami 3-mi takuuk):

	2015	2014	2013
Isumaginninneq pillugu inatsiseqartitsineq	0	1	0
Taakkunannga:			
- Isumaginninnermi inissiat	0	0	0
- Ineqarnermut tapiissutit	0	0	0
- Isumaginninnermi pensionisiat	0	0	0
- Inummut tapit	0	0	0
- Pisortanit allatigut ikiorsiissutit	0	0	0
- Meeqqanut akilersuutit il.il.	0	0	0
- Meeqqanut inuusuttunullu ikiorsiissutit	0	1	0
- Utertitassanngortillugit ikiorsiissutit	0	0	0
- Annertussusileriikkanik ikiorsiissutit	0	0	0
- Allat	0	0	0

Atorfinitsitsisarneq pillugu inatsiseqartitsineq	1	5	1
---	----------	----------	----------

Taakkunannga:

- Atorfinitsitsineq atorfinitsitsinermilu atugassarititaasut/pisinnaatitaaffiit	0	1	0
- Atorfinitsitsineq, pisussaaffiit, pineqaatissiinerit soraarsitsinerillu	1	4	0
- Soraarnerussutisianut tunngasut	0	0	0
- Sulisunut inissiat	0	0	0
- Allat	0	0	1

Attartortitsisarneq pillugu inatsiseqartitsineq	0	0	2
--	----------	----------	----------

Taakkunannga:

- Attartugassamik innersuussineq	0	0	0
- Attartornermik atorunnaarsitsineq	0	0	0
- Ineqarnermut akiliutinut akiitsut	0	0	0
- Attartukkamik allamut attartorallartitsineq	0	0	0
- Ineqarnermut akiliutinik naatsorsuineq	0	0	0
- Kiassarnermut naatsorsuutit	0	0	0
- Qularnaveeqqutitut siumut akiliutit	0	0	0
- Utaqqisut allattorsimaffiat	0	0	0
- Aserfallatsaaliineq	0	0	0
- Inissialiornermut/illuliornermut tapersiissutit (Boligstøtte)	0	0	0
- Nunaminertamik tunniussineq	0	0	2
- Allat	0	0	0

Akileraarutit akitsuutillu	0	0	0
-----------------------------------	----------	----------	----------

Taakkunannga:

- Naatsorsuineq	0	0	0
- Erniat	0	0	0
- § 50 tunngavigalugu tunniussinerit	0	0	0
- Immikkut akuersissuteqarnerit	0	0	0
- Allat	0	0	0

Akiliisitsiniarnermik suliaqarneq	0	1	0
Peqqinnissaq	0	0	0
Taakkunannga:			
- Aqutsineq pillugu naammagittaalliuutit	0	0	0
- Allat	0	0	0
Aalisarneq, piniarneq nunalerinerlu	0	1	0
Taakkunannga:			
- Aalisarneq	0	0	0
- Piniarneq	0	0	0
- Inuussutissarsiornermut tapersiissutit	0	0	0
- Pisassiissutininik akuersissutinillu tunniussinerit	0	0	0
- Allat	0	1	0
Inuussutissarsiornermut tunngasut allat	0	0	0
Atuartitsineq	0	1	0
Taakkunannga:			
- Suliffimmi sungiusarneq	0	0	0
- Allat	0	1	0
Ilageeqarneq	0	0	0
Atuisartut/pisisartut	0	0	1
Allat	2	0	1
Katillugit	3	9	5

Naammagittaalliuutit aalajangersimasumik suliarineqareerlutik inaarneqarsimasut, suut naammagittaalliuutigineqarneri tunngavigalugit agguataagaasut (procentinngorlugit naatsorsuineq assiliartami 4-mi takuuk):

	2015	2014	2013
Aalajangiinerit	1	5	4
Tunngavilersuineq	0	1	0
Pisinnaatitaaneq	0	2	0
Piffissaq suliamik suliarinninnermut atornerqartoq	1	0	0
Ingerlatsinermi ileqqorissaarneq	0	0	0
Paasitinneqarsinnaatitaaneq	0	0	0
Ingerlatsinermik suliaqarnivik	0	0	1
Inatsimmi tunngavissaqarnermik apeqqut	0	1	0
Paasissutissanik ingerlatitseqqinneq	0	0	0
Nipangiussisussaataaneq	0	0	0
Ilitsersuineq	0	0	0
Naligiimmik pinnittarnermik tunngavik	0	0	0
Allat	1	0	0
Katillugit	3	9	5

Naammagittaalliutit aalajangersimasumik suliarineqarnermik kingornatigut inaarlugit suliarineqarsimasut, misissuinerma qanoq inernilerneqarnerinut agguataakkat (procentinngorlugit naatsorsuineq assiliartami 5-imi takuuk):

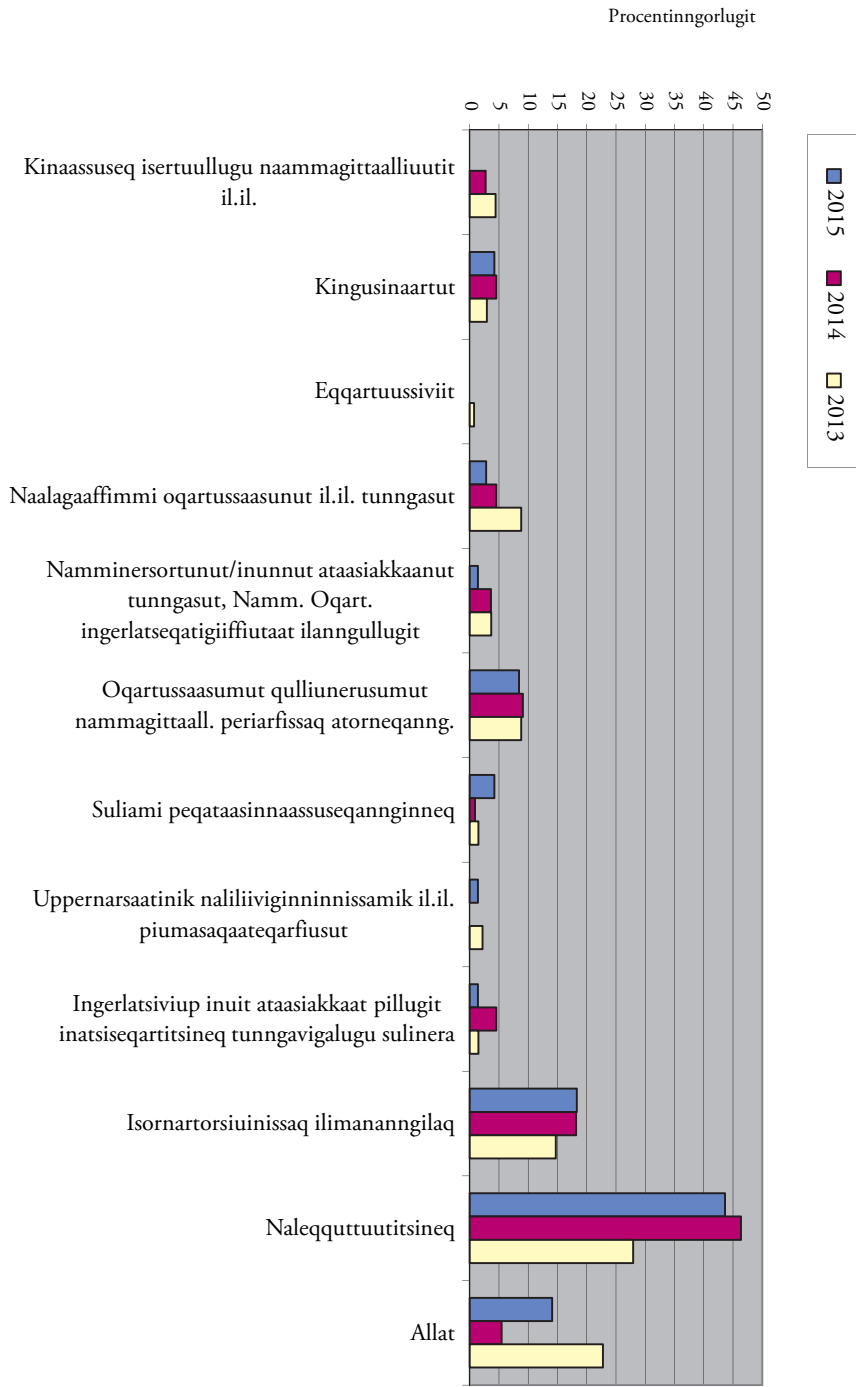
	2015	2014	2013
Isornartorsiuineq	1	5	1
Inassuteqaateqarneq	1	0	0
Isornartorsiuineq inassuteqaateqarnerlu	0	2	1
Isornartorsiuinertaqanngitsut inassuteqaatitaqanngitsullu	1	2	3
Katillugit	3	9	5

Nakkutilliilluni misissuineramik suliaqarneq

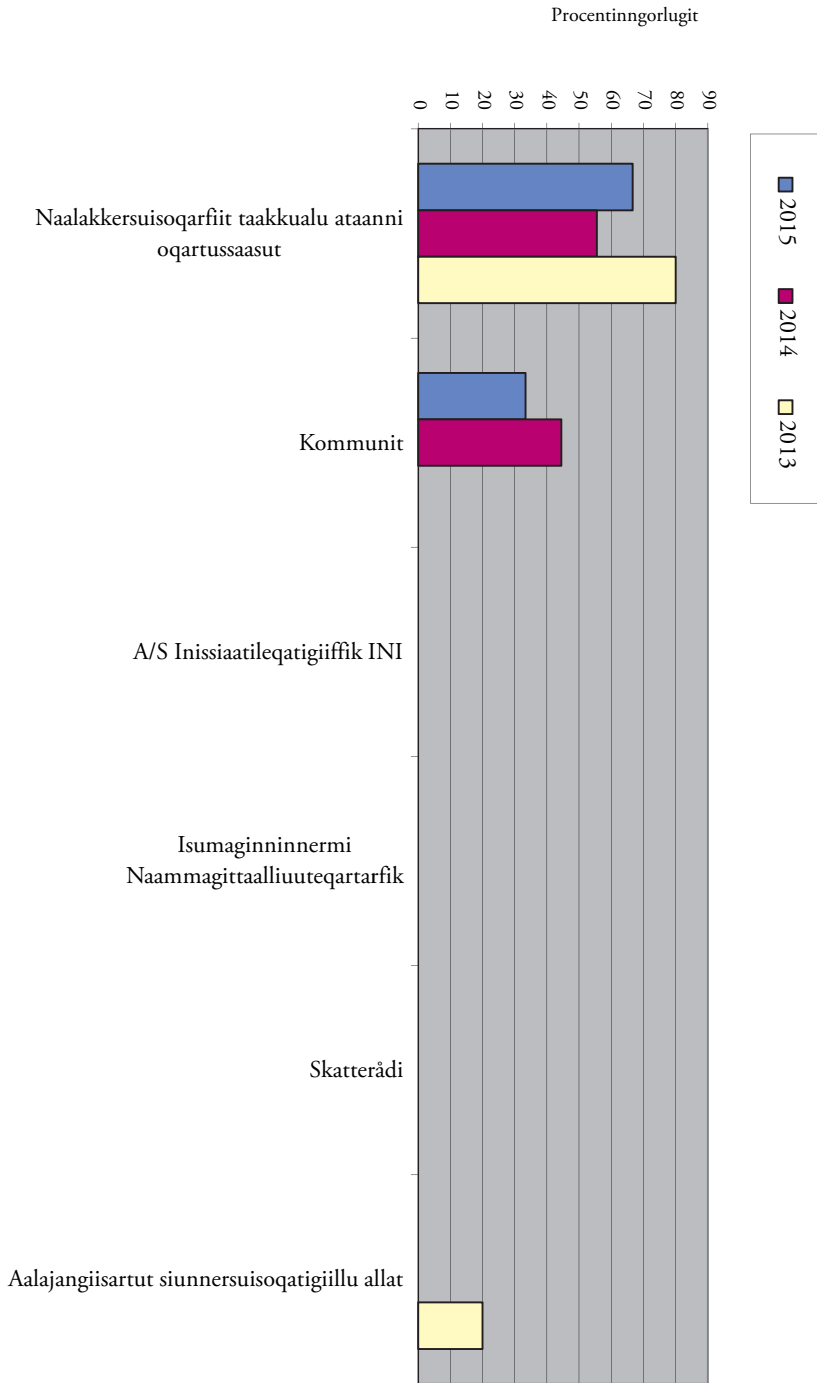
Ukiumi nalunaarusiuunneqartumi 2015-imi suliartat nakkutilliilluni misissuinnermut tunngasut sisamat pilersippakka.

2015-imi suliaq nakkutilliilluni misissuinermit tunngasoq ataaseq inaarlugu sulia-
raara. Suliat nakkutilliilluni misissuinermit tunngasoq taanna ukiumoortumik
nalunaarummi matumani immikkoortumi 8-mi ilanngunneqarpoq.

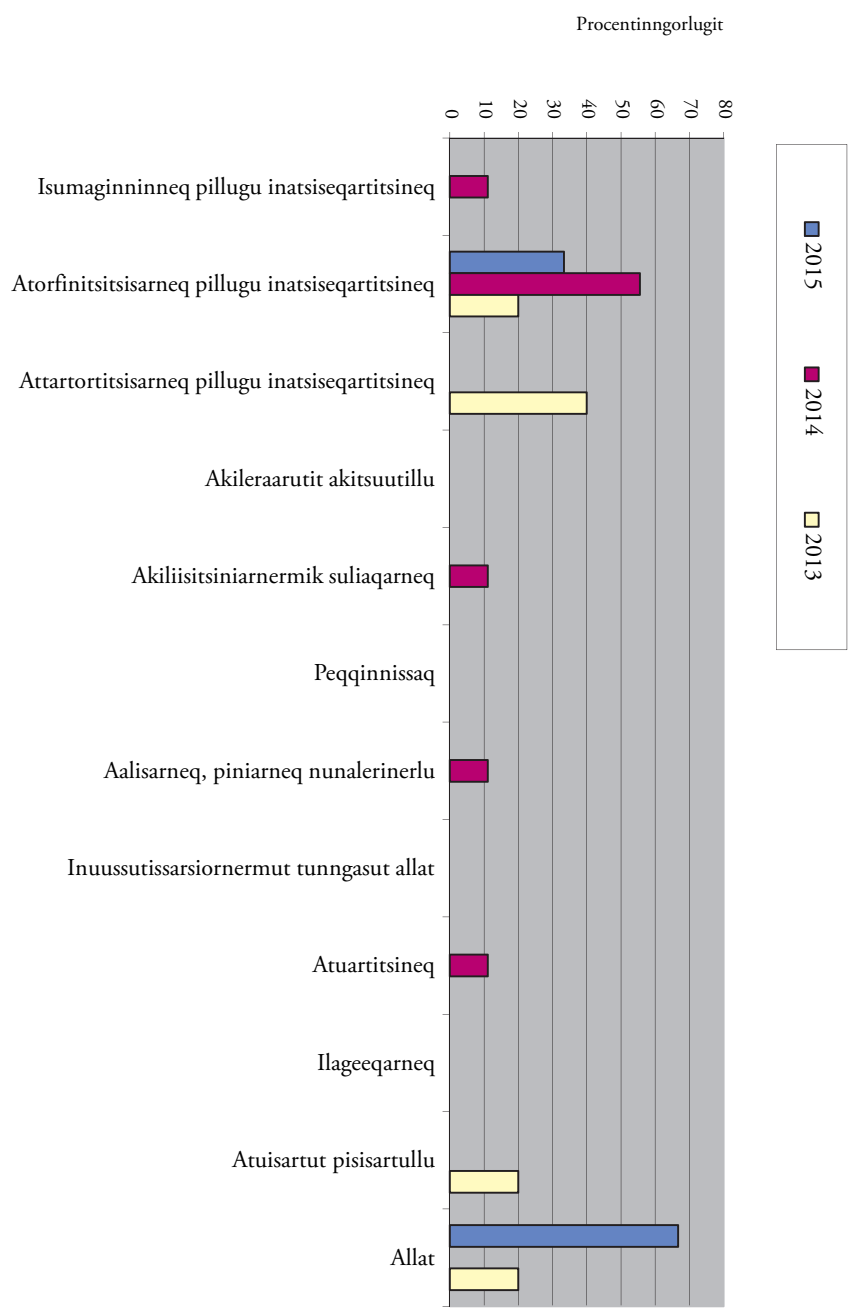
Assilarrag 1 - Naammagittaalliuutit 2015-imi, 2014-imi 2013-imi il. itigartissutigisat - itigartissinermut pissutaasoq

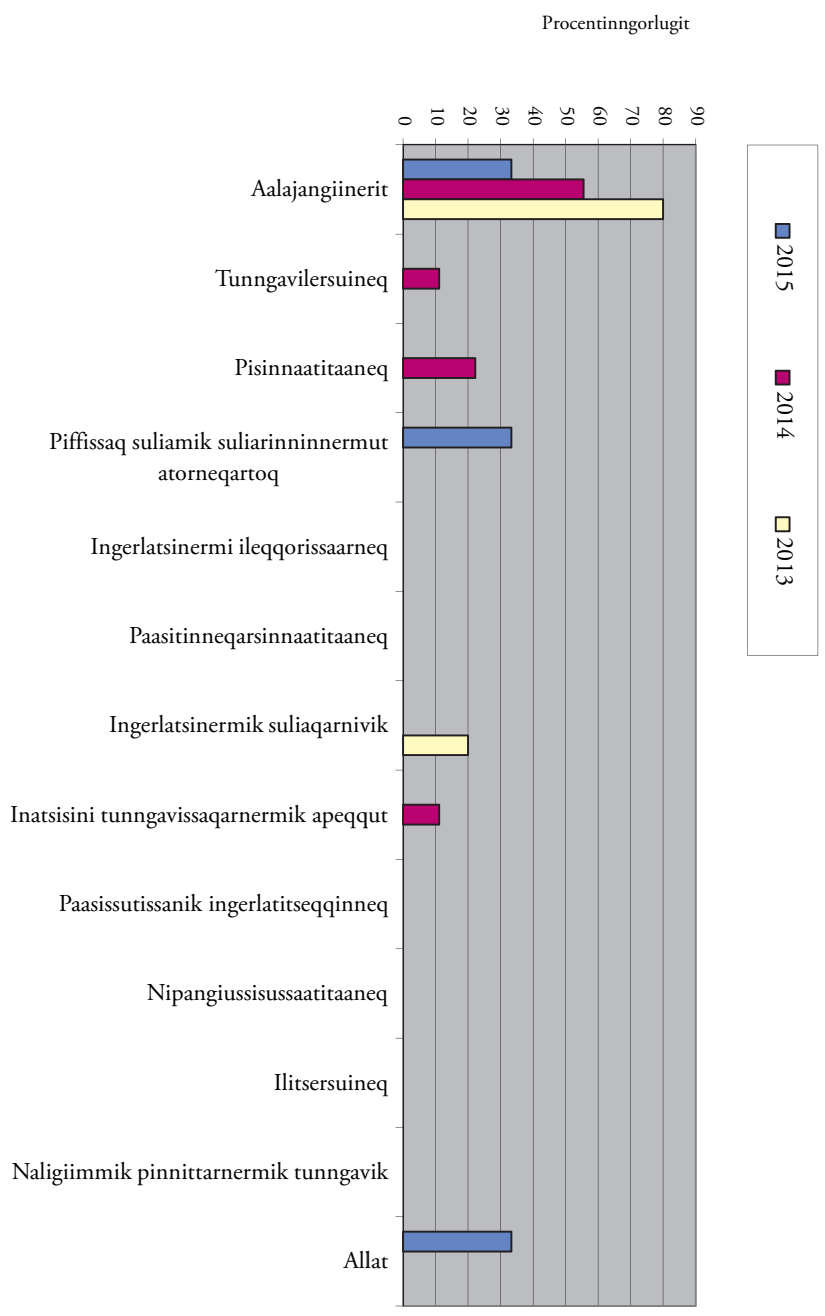
Assiliartaq 2 - Naammagittaalliuutit 2015-imi, 2014-imi 2013-imi inaarneqartut - Qqartussaasq

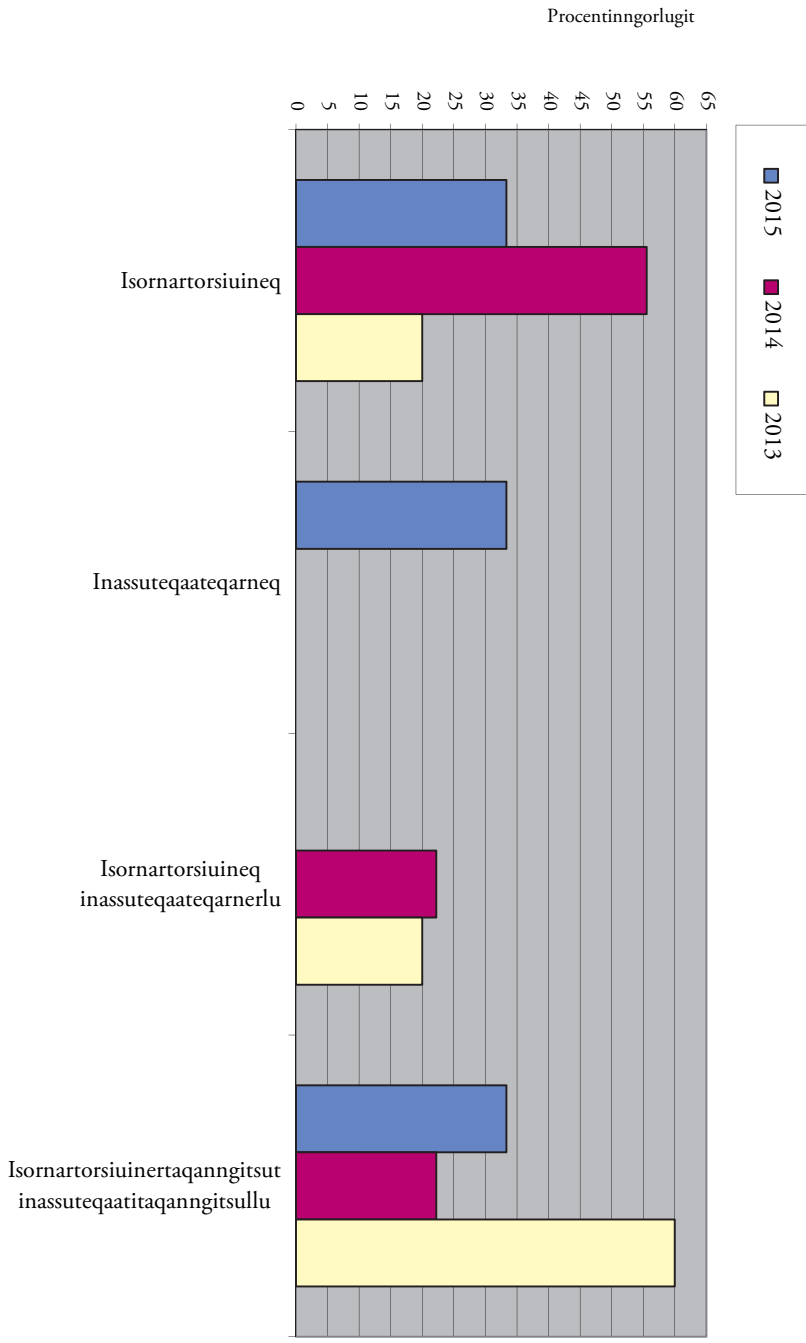
Asilliarraq 3 - Naammagitaalliuut 2015-imi, 2014-imi 2013-imi lu inaarneqartut - Inatsiseqartitsivik

Assiliartaq 4 - Naammagiraalliuutit 2015-imi, 2014-imi 2013-imi ilu inarneqartut - Naammagiraalliuutisag

Assiliaraq 5 - Naammagiraalliuutit 2015-imi, 2014-imi 2013-imi inaarqarut - Ineritlineq

3. Allaaserisat

3.1 Avannaani paasisitsiniaaneq

Allaaserinnittoq fuldmægtig Katrine Rosenkrantz de Lasson

Ombudsmandeqarfik Avannaani 2015-imi ataatsimut paasisitsiniaanermi Sulisil-luni Ajoquserneq pillugu Sullissiviup, Suliffinnik Nakkutilliisoqarfiup, Inatsisitigut Siunnersuisarfiup IKIU-p aamma Meeqqat Pisinnaatitaaffii pillugit Sullissiviup MIO-p peqataaffigisaanni ilaanissaminut periarfissinneqarpoq. Angalaneq piffis-sami 17.-28. august 2015-imi ingerlanneqarpoq.

Paasisitsiniaanerup Ombudsmandeqarfik eqqarsaatigalugu siunertai tassaapput sinerissami najukkani ataasiakkaani najugaqartut ornigullutik ilitserorneqarnis-saannik neqerooruteqarneq, ingerlatsineq pillugu inatsiseqartitsineq eqqarsaatiga-lugu najukkani ataasiakkaani immikkut ajornartorsiuteqarsinnaanerata paasiniar-neqarnera kiisalu Ombudsmandip sulinerata nittarsaanneqarnissaa.

Ombudsmandip angalasarneri

Ombudsmandeqarfik Nuummi allaffeqaraluartoq Ombudsmandip Kalaallit Nu-naanni najugaqarfiit inukinnerusut aamma akuttunngitsumik orninniartarpai.

Tamanna soorlu pisarpoq Ombudsmandip Ombudsmandi pillugu inatsimmi § 16 tunngavigalugu misissuiartorluni angalaneranut atatillugu, imaluunniit Ombuds-mandip naalliutsitsisarneq allatullu peqqarniingaartumik, inuppalaanngitsumik imaluunniit nikanarsaataasumik pinnittarneq imaluunniit pillaasarneq akiorniar-lugu Naalagaaffiit Peqatigiit isumaqatigiissutaannut ilassut 18. december 2002-meersaq nammineq piomassuseq malillugu ilannguffigineqarsinnaasoq tun-ngavigalugu nuna tamakkerlugu pinaveersaartitsisutut Ombudsmandi pillugu inat-simmi § 17 tunngavigalugu sulineranut atatillugu.

Ombudsmandip meeqqanik, inuusuttunik innarluutilinnillu ulloq unnuarlu paaq-qinniffinni pissutsit ukiuni kingullerni qitiutillugit sammisimavai. Paaqqinniffiit Nuummiittut, Sisimiuniittut Tasiilamiittullu Ombudsmandip tamatumunnga atatillugu ornissimavai.

Ombudsmandip kommunit najukkani ataasiakkaani allaffii aammattaaq ornittar-pai, innuttaasullu ornigullutik oqaloqatiginnissinnaanissaat Ombudsmandimullu naammagittaalliornissamut periarfissanik ilitsersorneqarnissaat tamatumunnga atatillugu neqeroorutigisarlugu.

Nunap isorartussusia, angalanerup akisussusia Atorfeqarfiullu massakkut angissuse-risamisut angissuseqarnera pissutigalugu nunaqarfiit tamaasa Ombudsmandip a-ngusinnaasanngilai. Taamaattumik sulisut ilaannik ukioq manna paasisitsiniaa-nermi suliffeqarfiit sisamat taaneqartut allat peqatigalugit peqataatitsinissamut pe-riarfissiisoqarnera Ombudsmandeqarfiup qujarussimavaa.

Taamaalilluni ukioq manna Avannaanut angalaneq Ombudsmandip angalasarne-rinut allanut tapertaavoq – siullertut, angalanerup suliffeqarfiit sisamat allat peqa-tigalugit ingerlanneqarneratigut – aappaattullu, angalanermi Avannaata ilarujus-suata tikinneqarneratigut – kiisalu najukkani ataasiakkaani ilitsersuineramik neqe-rooruteqarnerup angalanermi tassani pingaarnertut siunertaaneratigut.

Qaarsuniit Kullorsuarmut angalalluni ilitsersuineq

Angalaneq Avannaani umiarsuaaqqamik sinersilluni ingerlanneqarpoq, Qaarsuniit Kullorsuaq tikillugu uterlugulu kujammut Niaqornat tikillugit, illoqarfiit marluk nunaqarfiillu 17-it tikinneqarlutik.

Angalanissamut pilersaarusiaq aaqqissuunneqarpoq illoqarfiit nunaqarfiilluunniit marluk ullormut tikinneqartartussanngorlugit, taakkunanilu nalunaaquttap akun-neri marluk-sisamat ilitsersuinermit agguaqatigiissitsinermi atorneqartartussan-ngorlugit. Ilitsersuineq najukkami illumi sullivimmi atuarfimmiluunniit ingerlan-neqartarpoq, innuttaasullu assigiinngitsut pillugit ilitsersortinniarlutik ilassinnik-kiartuinnarlutilluunniit taakkununnga ornigussinnaallutik. Angalanissamut pilersaarusiaq illoqarfinnut nunaqarfinnullu tamanut sioqqutsisumik nassiunneqareer-simavoq, najukkanilu ataasiakkaani allagarsiivinnut nivinngarneqareersimalluni, taamaalillutik suliffeqarfiit peqataasut sumi qaqugulu naapinneqarsinnaanerit in-nuttaasut paasiniarsinnaaniassammassuk. KNR aammattaaq isumaqatigiissuteqar-fiqineqarpoq ullormit ullormut sumerpiamiinnersugut KNR-ip ullaat tamaasa ili-simatitsissutigisassagaa.

Inuit katillugit 45-t saaffiginnipput Ombudsmandimut naammagittaalliorsinnaaneq pillugu ilitserorneqarniarlutik, taakkulu amerlassusiat naammaginartutut isigineqarpoq. Saaffiginnissutaasartut assigiinngiaaqaat. Taamaattorli saaffiginnissu-terpassuit ilaat inissianut attartortittakkanut, inissialiornermut tapersiisarfik (boligstøtte) aqputigalugu illulianut, aningaasatigut ikiorserneqarnermut, meeqqanik innarluutilinnillu ikiorsiinermit, aalisarsinnaanermut akuersissutinik itigartitsinernut aamma oqartussaasunut saaffiginnissutit akineqarajuttannginnerannut tunngasuupput.

Ilitsersuinerit ilaanni Ombudsmandimut naammagittaalliummik tunniussisoqartarpoq, allalli Ombudsmandimut naammagittaalliorsinnaanermut periarfissaannik ilitserorneqaannartarlutik. Taamatut pisoqarsinnaasarpoq pineqartup pappiarat uppersaatissat pisariaqartut tamaasa ilitserortikkiartorluni takkunnermini nas-sanngippagit, alla sinnerlugu piginnaatitsissummik peqarani saaffiginnittoqarpat suliarluunniit oqartussaasumi susassaqartumi inaarlugu sulii suliarineqarsimanngippat.

Najukkat ataasiakkaat angallavigineqarneranni annertuumik pitsaaqutaasooq tas-saavoq ataasiakkaat naammagittaalliornermi immersugassap immersorneqarnerani ikiorneqarsinnaanerat, paasissutissallu suut Ombudsmandip sulianik ataasiakkaanik suliarinninnermini pisariaqartikkai nassuiaanneqarsinnaanerat. Inuit oqartus-saasunut allaniarnertik ajornakusoortorsitutigisinnaasaraat oqartussaasunilluunniit allagarsiatik paasiuminaatsittaraat taamaattumillu Ombudsmandimut naammagit-taalliorniarneq aamma ajornakusoortinneqartartoq malunnarpoq. Taamatut piso-qarnerani Ombudsmandeqarfimmi sulisumik najukkanut ataasiakkaanut takkut-toqarnera assut iluaqutaavoq.

Pisuni arlalinni innuttaasut oqarfigineqarput Ombudsmandi suliani pineqartuni ikiuussinnaanavianngitsoq. Pisuni taamaattuni saaffiginnittut Ombudsmandip suliamik imminnut tunngasumik ikiorneqarfigisinnaasaannut tamatigut inner-suunniartarpari. Oqartussaasut assigiinngitsut arlallit ataatsikkut angalanerat tama-tumunnga atatillugu iluaqutaavoq, tassami taamaalillutik innuttaasut pilertortumik ingerlateqqinneqarsinnaammata, suliffeqarfiit/oqartussaasut allat pisuni pineqartu-ni ikiorsinnaaneraatsik namminneq aperisinnaassamatigut.

Ombudsmandip sulineranik ilisimasaqarnerup annertusarneqarnera

Naammagittaalliuutit qanoq amerlatigisut Kalaallit Nunaata ilaanit ataasiakkaanit tiguneqartarnersut Ombudsmandeqarfiup kisitsisitigut takussutissiorsimangilaa, ataatsimulli malunnarpoq illoqarfiit, pingaartumillu Nuuk, amerlanerpaanik tigusaqarfiusartut. Tamanna assigiinngitsorpasuarunik pissuteqarsinnaavoq, erseqqipporli Ombudsmandeqarfiup illoqarfiit avataanni ilisimaneqarnera annikinnerusoq. Taamaattumik angalanermut peqataanermut pingaartutut siunertaasoq tassaavoq Ombudsmandip sulineranik ilisimasaqarnerup annertusarneqarnissaa.

Ombudsmandimut qanoq iliorluni naammagittaalliorsinnaaneq pillugu kalaallisut qallunaatullu quppersagaaqqat nutaat angalaneq sioqqullugu suliarineqarput. Quppersagaaqqat taakku ilitersuilluni oqaloqateqarnernut atatillugu agguanneqarput, ajornanngikkaangallu najukkani ataasiakkaani niuertarfiit, innuttaasut il-lui/kommunit allaffii ilisiffigineqartarput, taamaalillutik innuttaasut Ombudsmandeqarfik pillugu paasissutissanik najukkani ataasiakkaani aamma angalanerup kingornatigut pissarsisarsinnaaniassammata.

Naammagittaalliuutit tamaanngaanersut angalanerup kingornatigut amerleriarnerat Ombudsmandeqarfiup ataatsimut isigalugu aamma malugaa. Ombudsmandeqarfiup angalanerata naammagittaalliuutit amerleriarnissaat soorunalimi imminni siunertarinngilaa, naammagittaalliuutilli amerleriarnerat Ombudsmandimut naammagittaallior-nissamut periarfissap inunnik ataasiakkaanik naapitsinikkut paasissutissatigullu agguanneqartutigut ilisimaneqarnerulersimaneranut takussutis-saagunarnera naammagisimaarnarpoq.

Angalanermi pissarsiat Ombudsmandeqarfiup ataatsimut isigalugit assut iluarisi-maarpai, neriutigalugulu Kalaallit Nunaata ilaa alla paasisitsiniaaneq nutaaq aq-putigalugu taamatut iliornikkut Atorfeqarfimmit 2016-imi orninneqarsinnaassa-soq.

3.2 Suliani soraarsitsinernut tunngasuni pisumut naapertuuttumik iliuseqartarnermik tunngavik

Allaaserinnittoq fuldmægtig Katrine Rosenkrantz de Lasson

Ombudsmandip suliani soraarsitsinernut tunngasuni pisumut naapertuuttumik iliuseqartarnermik tunngavik pillugu apeqqut 2015-imi suliani arlalinni sammivaa.

Soraarsitsineq pissutsillu sulineq pillugu inatsiseqartitsinermut tunngasut pillugit naammagittaalliuit Ombudsmandip ukiut tamaasa tiguspai. Allaaserisami matamani suliat soraarsitsinernut tunngasut kisimik sammineqarput, tassami nalinginnaasumik akuerisaammatt suliat soraarsitsinernut tunngasut suliassat suliarineqartarnerat pillugu inatsit tunngavigalugu aalajangiinermik tunngaveqartut taamalu ingerlatsineq pillugu inatsiseqartitsinermi soorlu pisumut naapertuuttumik iliuseqartarnissamik piunasaqaatini pineqartunut ilaatinneqarlutik.

Ombudsmandip sulianik sulineq pillugu inatsiseqartitsinermut tunngasunik suliarinninnissaminut ataatsimut pisinnaatitaasutut imminut qaqugukkut isigisarneranik apeqqut allaaserisami “Ombudsmandip suliani sulineq pillugu inatsiseqartitsinermut tunngasuni pisinnaatitaanera”-nik qulequtaqartumi siusinnerusukkat aamma sammineqarpoq, taannalu Ombudsmandip 2012-imi ukiumoortumik nalunaarutaani immikkoortutut 3.3-tut ilanngunneqarpoq.

Ingerlatsineq pillugu inatsiseqartitsinermi pisumut naapertuuttumik iliuseqartarnermik tunngavik

Ingerlatsiviup aalajangiinerini pisumut naapertuuttumik iliuseqartarnermik tunngavik inatsisikkut aalajangersagaangitsoq ingerlatsineq pillugu inatsiseqartitsinermi atuuppoq.

Pisumut naapertuuttumik iliuseqartarnermik tunngaviup manna nassataraa, tassalu oqartussaasoq siunertamik aalajangersimasumik angusaqarniarluni aalajangiisinnaanerit assigiinngitsut toqqarsinnaagunigit aalajangiinermik annikinnerpaamik akuliuffiusumik, anguniakkap anguneqarnissaanut naammattumik toqqaanissaminut pisussaaffeqartoq. Tassa imaappoq oqartussaasoq allatut oqaatigalugu pisariaqarneranit annertunerusumik nanertuutaasumik aalajangiinissaminut pisussaaffeqangitsoq.

Taamaalilluni pisumut naapertuuttumik iliuuseqartarnermik tunngavik aalajangiissamaarneq ilaatigut pisariaqartuussasoq (tassa imaappoq anguniagaq annikinnerusumik akuliuffiusumik aalajangiinikkut anguneqarsinnaassanngitsoq) ilaatigullu anguniakkamut anguniarneqartumut naleqquttumik naapertuuttuussasoq piumasqaammik imaqarpoq.

Oqartussaasoq aaqqiissutissanik assigiinngitsunik toqqaasinnaaguni aaqqiissutissaq akuliuffiunnginnerpaaq aallaavittut tamatigut toqqartassavaa, aaqqiissutissaq taanna anguniakkap anguneqarnissaanut naleqqutinngitsutut naammanngitsutulluunniit isigineqarsinnaanngippat. Oqartussaasup taamaalilluni illua'tungaani periarfissat annikinnerpaamik akuliuffiusut tamaasa misilereersimasaqariaqanngilai, anguniagaq periarfissatigut taakkunatigut anguneqarsinnaanngitsoq erseqqereerpat.

Suliani soraarsitsinernut tunngasuni pisumut naapertuuttumik iliuuseqartarneq

Pisumut naapertuuttumik iliuuseqartarnermik tunngavik suliani qinnuteqaataanngitsumik soraarsitsinernut tunngasuni atorneqassappat soraarsitsinermut tunngavilersuutaasoq aamma soraarsitsineq qisuariaatitut atorneqartoq immini imminnut naapertuuttuussapput.

Soraarsitsineq aalajangiineruvoq atorfeqartitaasumut pineqartumut annertuumik/sakkortuumik akuliuffiusoq. Taamaattumik soraarsitsisoqarnissaanik aalajangiisoqannginnerani suliami pineqartumi soraarsitsinermut atorfeqartitaasumut sakkukinnerusumik akuliuffiusumik aaqqiissuteqartoqarsinnaanersoq oqartussaasup isumaliutersuutigisariaqarpaa. Pisumut naapertuuttumik iliuuseqartarnermik tunngavik oqartussaasup soraarsitsisoqarnissaanik peersitsisoqarnissaanilluunniit ingerlaannartumik aalajangiinialernissaanut akornutaanngilaq, atorfeqartitaasup iliuusaa immikkut sakkortussusilik oqartussaasup allatut iliuuseqarnikkut naammattumik iliuuseqarfigisinnaanngisaa aalajangiinermut taamaattumut tunngaviuppat. Aalajangiisuusoq tassaavoq oqartussaasup pisumi pineqartumi pisariaqarneranit annertunerusumik akuliuffiusumik aalajangiinnginnissaa.

Suliami pineqartumi aaqqiissutissanik soraarsitsinermut sakkukinnerusumik akuliuffiusunik piosoqartoq oqartussaasoq isumaqaruni periarfissat taakku salliutillugit atortariaqarpai.

Iliuutsinut suliap soraarsitsinermut tunngaviusup pineqalinnginnerani iliuutsinut annikinnerusumik akuliuffiusunut assersuutissaqqissut tassaapput uparuaaneq, mianersoqqusineq suliffimmiluunniit atorfirmut allamut nuutsitsineq.

Atorfeqartitaasoq ass. massakkut atorfigisaminik ingerlatsinissamut naleqqutinngitsoq oqartussaasup nalilerpagu atorfeqartitaasoq oqartussaasup iluani atorfirmut naleqquttumut allamut nuutsinneqarsinnaanersoq sulisisisup isumaliutersuutigisariaqarpaa.

Siusinnerusukkut mianersoqqusisimanerup uparuaasimanerulluunniit sunniutai

Pisumut naapertuuttumik iliuseqartarneq tunngavigalugu naliliinermi soraarsitsinissamik aalajangiineq suliame pisunit ikorfartorneqarsinnaangippat atorfeqartitaasoq pineqartoq soraarsitsinermut taarsiullugu mianersoqquneqassanersoq uparuarneqassanersorluunniit oqartussaasup isumaliutersuutigisinnaavaa.

Uparuaanerup aamma mianersoqqusinerup ingerlatsineq pillugu inatsiseqartitsinermi assigiinngitsunik sunniuteqarnerat ataqatigiinneqarnermi tassani eqqaama-neqassaaq. Taaguut immi aalajangiisuunngilaq, aalajangiisuusorli tassaalluni qisuariaatigineqartup imarisaa tunuliaqutaalu¹.

Atorfeqartitaasumik mianersoqqusinerup suliassat suliarineqartarnerat pillugu inatsit tunngavigalugu aalajangiinerunera nalinginnaasumik akuerisaavoq, tak. suliassat suliarineqartarnerat pillugu inatsimmi § 2, imm. 1. Tamanna manna nassataraa, tassalu suliassat suliarineqartarnerat pillugu inatsimmi aalajangersakkat malinneqassasut, matumani soorlu sulisup suliame illua'tungiusutut isummaminik tusarniavigineqarnissaa ilanngullugu eqqarsaatigalugu. Uparuaanerli suliassat suliarineqartarnerat pillugu inatsit tunngavigalugu aalajangiinertut amerlanertigut isigineqarnaviannigilaq.

Taakkuninnga immikkoortitsinermi qitiusoq tassaavoq mianersoqqussutip pisut qanoq ittuussusiat apeqqutaatillugu atorfeqartitaasup iliuserisamik mianersoqqussutigineqartup assinganik kingusinnerusukkut iliuseqaaqqinnerani suliame sulinermut tunngasumi nutaami tunngaviusunut toqqaannartumik ilanngunneqar-

1) Oqaaseqaatiga 24. april 2014-imeersoq 2011-320-0001-imik j. normoqartoq 2014-imi ukiu-moortumik nalunaarutinni ilanngunneqartoq uparuaanerit mianersoqqusinerillu assigiinngissu-taat eqqarsaatigalugit innersuussutigaaara.

sinnaanera. Taanna mianersoqqussutip iliuutsimik qalleqqiinnermi sunniuteqartin-neqarneranik taaneqartarpoq. Mianersoqqussut taamaalilluni atorfeqartitaasumut inatsiseqartitsinikkut qilersuisuusumik sunniuteqarpoq, tamannali uparuaaneq eqqarsaatigalugu atuunnani.

Mianersoqqussutilli iliuutsimik qalleqqiinnermi sunniuteqarnissaanut manna aalajangiisussumik pingaaruteqarpoq, tassalu mianersoqqussut oqartussaasup ima erseqqitsigisunik oqaasertalersimassagaa, pissutsit suut atorfeqartitaasup aaqqissagai taakkulu aaqqinneqanngippata soraarsitsineq tamatuma kingunerissagaa atorfeqartitaasumit erseqqilluinnartumik paasineqarsinnaanngorlugu.

Mianersoqqussutip iliuuserineqartumik qalleqqiinnermi sunniutaa piffissamut sivi-sussusiligaanngitsumut aallaavittut atuuppoq, mianersoqqussummut oqaasertalius-sani allatut allassimasoqanngippat. Piffissarli sulisup iliuuserineqarsimasumik qalleqqiinngiffia sivitsoriartortillugu iliuutsit oqartussaasoq mianersoqqussutip siulliup qalleqqiinnermi sunniutigisaa kisiat innersuussutigalugu soraarsitsisoqarnissaanik peersitsisoqarnissaanilluunniit aalajangiiffigisinnaasai annertusiartussapput.

Ombudsmandip 2015-imi suliarisimasaasa ilaat

Oqartussaasumi sulisup soraarsinneqarnera pillugu suliaq Ombudsmandip 2015-imi inaarlugu suliaraa (nalunaarummi matumani immikkoortoq 5.1 takuuk. Ombudsmandip oqaaseqaammini 27. oktober 2015-imeersumi eqikkaalluni inerniliinnermini ilaatigut oqaatigaa oqartussaasup soraarsitsinissamik aalajangiinnermi-gut ingerlatsineq pillugu inatsiseqartitsinnermi pisumut naapertuuttumik iliuuse-qartarnissamik piunasaqaat sumiginnarsimagaa.

Suleqatigiinnermi ajornartorsiutit soraarsitsinnermut tunngaviupput. Piffissami atorfeqarfiusumi tamarmi suleqatigiinnermi ajornartorsiuteqartoqarsimasoq oqartussaasup oqaatigaa, sulisorli atorfinitsinneqarnermi kingornatigut qaammatit pingasut aatsaat qaangiuttut suleqatigiinnermi ajornartorsiuteqartoqartoq oqartussaasup isumaqarneranik ataatsimiinnermi pisortatigoortumik ilisimatinneqarpoq. Sulisoq taanna tamatuma kingornatigut ullut sisamat qaangiunneranni suliuunnaarsinneqarpoq, suliamilu illua'tungiusup isumaanik tusarniaaneq soraarsitsinissaq siunertaralugu aallartinneqarluni.

Ombudsmandip oqaatigaa sulisitsisup sulisoq pissutsinik suleqatigiinnermi ajornartorsiutit pillugit ataatsimiinnermut uiggiullugu iluarseeiarnissaanut piviusumik

periarfississimangikkaa. Taamaattumik ataatsimiinneq taanna sulisitsisup aaq-qiissutissamik soraarsitsinermik akuliuffiunnginnerusumik/sakkukinnerusumik nassaarniaraluarneratut isigineqarsinnaanngilaq.

Oqartussaasup mianersoqqusiinnavilluni uparuaaginnavilluniluunniit soraarsitsinialersinnaannginnera ataatsimut atuuppoq, tassami atorfeqartitaasup pissutsinik mianersoqquneqarnermi kingornatigut piffissami sivikinnerusumik sivisunerusumilluunniit aaqqiiniarnissaminut periarfissinneqarnissaa siunertarpiaammat. Oqartussaasup atorfeqartitaasumik mianersoqqusinermi kingornatigut pisoq tunngaviusutut isigineqartoq innersuussutigalugu soraarsitsinialersinnaannginnera eqqarsaatigalugu tamatuma pissuseqataa atuuppoq, iliuutsit isorineqartut atorfeqartitaasup mianersoqquneqarnermi kingornatigut iliuusereqqissimangippagit.

Atorfeqartitaasulli iliuuserineqartoq mianersoqqussuteqarnermi pineqartup assinga iliuuserippagu, oqartussaasullu mianersoqqusineq qisuariaammik mianersoqqussummi oqaatigineqartutut ittumik (soorlu soraarsitsinermik) malitseqartitsiviginngippagu mianersoqqussutip inatsiseqartitsinikkut sunniutini annaassavaa. Taamatut pisoqarnerani iliuuserineqartoq kingusinnerusukkut iliuuserineqaaqqippat sulisoq sulisitsisup mianersoqqussutaqqaartoq innersuussutigalugu imaaliiallaanaq soraarsinnialersinnaanngilaa.

Suliami pineqartumi oqartussaasoq isumaqarpoq sulisoq soraarsinneqartoq aamma sulisoq alla suleqatigiinnerminni ilaatigut ajornartorsiuteqartut. Sulisup soraarsinneqartup sulisullu allap akornanni oqimaqatigiisumik pissuseqarnerup pingaartuunerata sulisup atorfnitsinneqarnera pillugu isumaqatigisummi toqqaannartumik allanneqarsimanagera sulisitsisup tikkuarppaa. Taamaalluni sulisitsisoq isumaqarpoq pissutsip aalajangiisuusumik pingaaruteqarnera sulisumut erseqqissarneqareersimasoq, taamaattumillu sulisup soraarsitsisoqarnialinnginnerani uparuarneqarnissaa mianersoqquneqarnissaaluunniit pisariaqanngitsoq.

Atorfnitsitsineq pillugu isumaqatigiisummi immikkoortoq taanna pissutigalugu sulisitsisup siumut uparuaaqaarani mianersoqqussuteqaaqaaraniluunniit soraarsitsisoqarnissaanik aalajangiisinnaaneranik oqarneq Ombudsmandip isumaqatiginngilaa. Mianersoqqussut iliuutsimik qalleqqiinermi sunniuteqassappat kingusinnerusukkullu soraarsitsinermi toqqaannartumik tunngaviutinneqarsinnaassappat mianersoqqussutip eqqoqqissaartumik paatsoorneqarsinnaanngitsumillu oqaasertalersorneqarsimanissaa oqaatigineqartutut piumasaqaataavoq. Atorfnitsitsineq pil-

lugu isumaqatigiisummi sulisoqarnerluunniit pillugu quppersakkami oqaatigineqartut ataatsimut tunngasuugajuttussaapput, taamaattumillu eqqoqqissaartuutitsinissamik piumasagaammik eqqortitsisuugajunnaviaratik.

Ombudsmandi suliami pineqartumi eqikkaalluni inerniliivoq oqartussaasup soraarsitsineq pillugu suliaq sioqqullugu, pisumut naapertuuttumik iliuseqartarnermik tunngavik naapertorlugu, sulisoq pissusilersornerminik allanngortitsinisaata pisariaqassusia pillugu naliliineq tunngavigalugu uparuarsimasaqariaqaraluaraa imaluunniit mianersoqqusimasariaqaraluaraa, taamaaliorneq suleqatigiinnermi ajornartorsiutit aaqqinniarlugit naammannersoq siullertut takuniarlugu.

Ombudsmandip suliat suliap taassuma assingi qaqutigoortuunngitsumik naammattoortarpai, taakkunanilu pisut aallaavigalugit oqaatigisariaqartarlugu oqartussaasoq soraarsitsisoqarnissaanik aalajangiinnginnermini ajornartorsiutit soraarsitsiniernermut tunngaviusut mianersoqqusinikkut allatulluunniit sakkukinnerusumik qisuariaateqarnikkut aaqqinniarlugit siullertut misiliisimasariaqaraluartoq. Ombudsmandi suliani taamaattuni eqikkaalluni aallaavittut inerniliissaaq pisumut naapertuuttumik iliuseqarnissamik ingerlatsineq pillugu inatsiseqartitsineq tunngavigalugu piumasagaat oqartussaasup eqqortissimanngikkaa.

Taamaaliortoqassappalli immikkoortumi matuma siuliani allaaserineqartutut mianersoqqussutip pisumi kinaassusersiunngitsumik naliliineq tunngavigalugu pisumullu pineqartumut naleqquttutut naammattutullu isigineqarnissaa piumasagaataavoq. Suliaq tulluullugu eqqartorneqartoq oqartussaasup pisuni aalajangersimasuni soraarsitsisoqarnissaanik peersitsisoqarnissaanilluunniit aalajangiisariaqarsinnaanerata pisumut pineqartumut qisuariaatit kisivimmi naammanneranut assersuutissaavoq.

Sulisumik kommunimi atorfimmit peersitsineq pillugu naammagittaalliut Ombudsmandip 2014-imi tiguaa (nalunaarummi matumani immikkoortoq 5.3). Ombudsmandi suliami allagaatinik misissuereerluni suliamik suliarinninnini unitsinniarlugu 2015-imi aalajangerpoq, isumaqaramimi kommunip aalajangiineranik, matumani kommunip pisumik naapertuuttumik iliuseqartarnissamik ingerlatsineq pillugu inatsiseqartitsineq tunngavigalugu piumasagaammik paasinninnera ilanngullugu eqqarsaatigalugu, isornartorsiuisinnaanissani ilimananngitsoq.

Sulisup pineqartup kommunimi borgmesterimut aamma pisortaanerugallartumut piffissap sivikitsup ingerlanerani e-mailinik pingasunik nassiussisimanera peersitsinermut pissutaavoq, sulisullu taassuma qaninnerpaatut pisortarisani kommunip ingerlatsiviisa ilaanni pisortaasoq e-mailini taakkunani isornartorsiorsimallugu. Pisortap pineqartup annertuumik kusanaatsumillu isornartorsiorneqarnera pineqarpoq, sulisullu pisortaq pineqartoq isornartorsiuinini pillugu tamatumunnga peqatigitillugu ilisimatissimanagu.

Kommuni tamanna tunngavigalugu aalajangiivoq sulisoq ilumoorfiginninngitsumik pissusilersornini pissutigalugu peersinneqassasoq.

Pisortani atorfeqartitaasut atorfeqartitaanertik aqqutigalugu suliainnik atorfinitsinermi oqartussaasup soqutigisai naapertorlugit inatsisitigut killissarititaasut iluanni suliarinninnissartik suliassallu, periaatsit anguniakkallu pisortaqatigiinnit aalajangersarneqartut piviusunngortinniarneqarneranni uummaarissumik peqataanissartik ilaatigut pisussaaffigaaq nalinginnaasumik ilimagineqarpoq². Pisussaaffik taanna atorfeqartitaasup ilumoorfiginnittussaatitaanerani taaneqarajuttarpoq.

Ilumoorfiginnittussaatitaanermi ilaatigut ilaavoq suliffimmi sulisitsisoq sulisullu allat kiisalu avatangiisit eqqarsaatigalugit ilumoorfiginnittumik naleqquttumillu pissusilersortarnissamik piunasaqaat. Suliffiup iluani ilumoorfiginnittussaatitaaneq ilaatigut isumaqarpoq atorfeqartitaasut ataasiakkaat naleqquttumik pissusilersussasut, sulisitsisorlu atorfeqartitaasulluunniit qullersarisaa isornartorsiorneqassappat isornartorsiuineq pineqartumut toqqaannartumik ingerlatinneqassasoq.

Ilumoorfiginnittussaatitaaneq atorfeqartitaasup unioqqutippagu pisumut naapertuuttumik iliuuseqartarnermik tunngavik oqartussaasup soorlu soraarsitsisoqarnissaanik peersitsisoqarnissanilluunniit aalajangiisoqannginnerani ilanngullugu isiginiassavaa.

Suliami pineqartumi sulisoq suleqatiminik qullersarisaminilluunniit isornartorsiuinini pissutigalugu siusinnerusukkut uparuarneqarsimannigilaq mianersoqquneqarsimananilluunniit.

2) Pisortani atorfeqartitaasut atorfeqartitaanerminni pisussaaffii eqqarsaatigalugit Hans Gammeltoft-Hansenip allallu atuakkiaanni "Forvaltningsret"-imi 2002-meersumi qupperneri 188 tullilu innersuussutigineqarsinnaapput.

Siusinnerusukkut sakkukinnerusumik qisuariaateqarnikkut iliuuseqarluni misilii-soqarsimannngimmat imaanngilaq oqartussaasoq soraarsitsinissaminut peersitsinissaminulluunniit mattunneqartoq, tatigineqarnermik innarliineq ima kusanaatsigippat oqartussaasoq naliliilluni atorfeqartitaasup taassumalu qullersarisaata tatigegatigiinnerat atorfeqartitaasup siullertut uparuarneqarneratigut mianersoqquneqarneratigulluunnit naammaginantumik pilerseqqinneqarsinnaasoq ilimananngitsoq.

Ombudsmandi suliami pineqartumi naliliivoq kommunip ingerlatsineq pillugu inatsiseqartitsinermi pisumut naapertuuttumik iliuuseqartarnissamik piumasaqaammik paasinninneranik isornartorsiuisinnaanini ilimananngitsoq, taamaattumillu suliamik suliarinninnini unitsillugu.

Eqikkaaneq

Soraarsitsisoqarnissaanik peersitsisoqarnissaanilluunniit aalajangiinerup pisumut naapertuuttumik iliuuseqartarnermut tunngavimmum ataneqartinneqarluni sakkortuujunerata eqikkarneqarluni sunniutaa tassaavoq oqartussaasup soraarsitsisoqarnissaanik peersitsisoqarnissaanilluunniit aalajangiinnginnermini periarfissat sakkukinnerusumik akuliuffiusut misileqqaarsimassagai.

Pisumulli naapertuuttumik iliuuseqartarnermik tunngavik oqartussaasup allanik iliuuseqaqqaarani toqqaannartumik soraarsitsinialersinnaaneranut peersitsinialersinnaaneranulluunniit akornutaanngilaq, tassa suliani immikkut ittuni iliuuserineqartut imaappata atorfeqartitaasooq pisunik pineqartunik naammattumik aaqqiinnaanngitsoq oqartussaasup takusinnaareerpagu.

Pisuni tamani aalajangiisuusoq tassaavoq suliami pineqartumi atorfeqartitaasumut qisuariaatit annikinnerusumik akuliuffiusut atorneqarnissaannut periarfissat oqartussaasup ilumut isumaliutersuutigisimagai misissorsimagaalu, aaqqiissutissanillu annikinnerusumik akuliuffiusunik peqarpat oqartussaasup taakku atussagai, taamaaliornikkut iliuuserineqartup kusanaassusia atorfeqartitaasumut erseqqissarniarlugu pineqartorlu iliuuserisaminik aaqqiinissaminut tamatumunnga peqatigitillugu periarfissinniarlugu.

3.3 Suliami allagaatinik paasitinneqarsinnaatitaaneq – malittarisassatut pingaarnertut

Allaaserinnittoq immikkut siunnersorti Lili Rasmussen

Allaaserisami matumani suliami allagaatinik pisortat ingerlatsinerat pillugu paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu Inatsisartut inatsisaat nr. 9, 13. juni 1994-imeersoq matuma kingornatigut paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu inatsimmik taaneqartartussaq tunngavigalugu suliami allagaatinik paasitinneqarsinnaatitaaneq sammineqarpoq. Ombudsmandip suliat paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu apeqqummut atatillugu suliarisimasai tamatuma saniatigut eqqartorneqarput. Innuttaasut allagaatinik ingerlatsinermi oqartussaasumit tiguneqarsimasunik pilersinneqarsimasunilluunniit paasitinneqarnissaminnut periarfissaat paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu inatsisikkut aalajangersarneqarput.

Paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu inatsisip pingaarnertut siunertaa tassaavoq pisortat ingerlatsineranni sapinngisamik annertunerpaamik ammasuunermik pilersitsineq. Suliami allagaatinik paasitinneqarsinnaatitaaneq pingaarnertut malittarisassaavoq. Allagaatit paasissutissallu suut innuttaasut paasisaqarfigiumallugit annikinnerpaatut piumasqaatigisinnaaneraat paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu inatsisikkut aalajangersarneqarpoq. Tassani annertunerusumik paasissutissiisarnermik tunngavik ilanngunneqarpoq, tassanilu pineqarpoq oqartussaasoq annertunerusumik paasissutissiisinnaasoq, nipangiussisussaataaneq il.il. pillugit malittarisassani allanik aalajangersaasoqarsimanngippat.

Paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu inatsit Danmarkimi pisortat ingerlatsinerat pillugu paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu inatsit 1987-imeersoq taamani atuuttoq aallaavigalugu suliarineqarsimavoq, taassumalu Danmarkimi paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu inatsit 1970-imeersoq taarserpaa. Taamaattumik isumaliutissiissut nr. 325/1963 Danmarkimi inatsimmut 1970-imeersumut taamani atuutumut tunngaviusoq kiisalu Justitsministereqarfiup Danmarkimi pisortat ingerlatsinerat pillugu paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu inatsisip qanoq atorneqarnissaanik ilitersuusissaa nr. 11687. 3. november 1986-imeersoq allaaserisami matumani innersuusutigineqartarput.

Paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu inatsit tunngavigalugu suliami allagaatinik paasitinneqarsinnaatitaaneq

Kinaluunniit ilaatitsinngitsoorsinnaanerit paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu inatsimmi §§-ni 2-mi aamma 7-mit 14-imut taaneqartut eqqaassanngikkaanni paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu inatsit tunngavigalugu suliami allagaatinik paasitinneqarumalluni qinnuteqarsinnaavoq, tak. paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu inatsimmi § 4, imm. 1-imi oqaaseqatigiit siulliit. Suliami allagaatinik paasitinneqarsinnaatitaanermi allagaatit oqartussaasup sulineranut atatillugu suliamik aqutsinermi allaffissornikkut suliarinninneranut ilaatillugit tiguneqartut pilersinneqartulluunniit pineqartunut aallaavittut ilaatinneqarput.

Allagaatit oqartussaasup sulineranut atatillugu suliamik aqutsinermi allaffissornikkut suliarinninneranut ilaatillugit tiguneqartut pilersinneqartulluunniit pineqartussaanerisa saniatigut suliami allagaatinik paasitinneqarsinnaatitaanermi suut pineqartunut ilaatinneqarneri paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu inatsimmi § 5-ikkut aalajangersarneqarput. Taamaalillutik allagaatit allagaatillu assilineri suliambut attuumassuteqartut oqartussaasumit nassiunneqarsimasut tamarmik pineqartunut ilaatinneqarput, allakkat nassiunneqartut ingerlatinneqarfimminnut apuusimanissaat ilimagisariaqarpat. Taamaalillutik allagaatit suliambut attuumassuteqartut tamarmik suliami allagaatinik paasitinneqarsinnaatitaanermi pineqartunut ilaatinneqarput. Nalunaarsuiffinnut takussutissiat, nalunaarsuiffiit allattuiffiillu/allattukkallu allat suliambut attuumassuteqartut suliami allagaatinik paasitinneqarsinnaatitaanermi pineqartunut aammattaaq ilaatinneqarput. Taamaalilluni oqartussaasup suliami allagaatinik paasitinneqarumalluni qinnutigisamik suliarinninnerata nakkutiginnissanut taamaaliornikkut periarfissaqarpoq. Aallaavik taanna paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu inatsimmi § 5, imm. 2-kkut killissalersorneqarpoq, taamaalillutik nalunaarsuiffiit aaqqissuussaasumillu allattuiffiit allat qarasasiakkut suliarineqartut suliami allagaatinik paasitinneqarsinnaatitaanermi pineqartunut aallaavittut ilaajunnaarsinneqarlutik. Nalunaarsuiffiit qarasaasiakkut suleriaaseq atorlugu ingerlanneqartut eqqarsaatigalugit oqaatigineqarpoq taakku suliami allagaatinik paasitinneqarsinnaatitaanermi pineqartunut suli ilaatinneqartut, tak. paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu inatsimmi § 5, imm. 1, nr. 2.

Allagaatit oqartussaasup toqqortarisassatut, naqqissusigassatut allatulluunniit sularisassatut tigusai allagaatinik oqartarnermi pineqartunut ilaatinneqanngillat. Allagaatit oqartussaasup erseqqissumik kukkunikkut tigusai allagaatinik oqartarnermi

pineqartunut aallaavittut taamatuttaa q ilaatinneqarneq ajorput. Aalajangiisuusoq tassaavoq allagaatit taakku oqartussaasup aalajangiineranut tunngavimmi ilaanesut.

Suliami allagaatinik paasitinneqarsinnaatitaanermi ilaatinneqanngitsut sulianut aalajangersimasunut ilaatinneqartussaannngitsunut (paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu inatsimmi § 2), allagaatinut aalajangersimasunut ilaatinneqartussaannngitsunut (paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu inatsimmi §§-it 7, 8 aamma 10) kiisalu paasissutissanut aalajangersimasunut ilaatinneqartussaannngitsunut (paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu inatsimmi §§-it 12 aamma 13) pingaarnertut agguataarneqarsinnaapput.

Suliat aalajangersimasut ilaatinneqartussaannngitsut pillugit apeqqut tulliuuttuni sukumiinerusumik allaaserineqanngilaq. Suliat suliami allagaatinik paasitinneqarsinnaatitaanermi ilaatinneqanngitsut tassani eqqaaneqatsiaannartut, tak. paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu inatsimmi § 2, imm. 1, tassaapput suliat pinerluttule-ri-neq pillugu inatsiseqartitsinermut tunngasut suliallu inatsisiliornermut tunngasut, inatsisissatut siunnersuutip pineqartup Inatsisartunut saqqummiuneqareernissaata tungaanut. Inatsisissatulli nalunaarutissatulli siunnersuutit tusarniaatigalugit nas-siunneqartut Tusarniaavikkut tamanut saqqummiunneqartarput, taannalu Naal-lakkersuisut nittartagaanniippoq.

Suliat pisortani sulisunut atorfinitsitsinernut atorfinniluunniit qaffatsitsinernut tunngasut kiisalu suliat inuit ataasiakkaat pisortani atorfinitsinneqarnerinut tunngasut eqqarsaatigalugit suliat taakku suliami allagaatinik paasitinneqarsinnaati-taanermi pineqartunut aallaavittut ilaatinneqanngillat, tak. paasitinneqarsinnaati-taaneq pillugu inatsimmi § 2, imm. 2-mi oqaaseqatigiit aappaat. Suliamili allaga-atinik paasitinneqarsinnaatitaanermi inuit ataasiakkaat pisortani sulisutut atorfini-tsinneqarneri pillugit paasissutissat sukumiinerusut aalajangersimasut pineqartunut ilaatinneqarput, tak. paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu inatsimmi § 2, imm. 3. Oqartussaasoq paasissutissanik taamaattunik paasitinneqarumalluni qinnutigisamik tigusaqaruni suliami allagaatinik paasitinneqarumalluni qinnutigisaq taanna paasi-tinneqarsinnaatitaaneq pillugu inatsimmi malittarisassat nalinginnaasut tunngavi-galugit suliarissavaa.

Allagaatit aalajangersimasut ilaatinneqannginnissaannik apeqqut tulliuuttuni allaase-ri-neqarpoq. Allagaatinik oqartussaasup iluani sulinermi ator-neqartunik ilaatitsin-

nginnisaq pillugu aalajangersagaq (paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu inatsimmi § 7) suliamilu allagaatinik oqartussaasup iluani sulinermi atorpeqartunik paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu aalajangersagaq (paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu inatsimmi § 8) sulianik Ombudsmandip suliarisimasaasa eqqartorneqarnerannik malitseqartinneqarlutik allaaserineqarput. Paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu inatsimmi § 10-mi allagaatit aalajangersimasut suliami allagaatinik paasitinneqarsinnaatitaanermi naalakkersuinikkut aalajangiiniartarnerup illersorneqarnissaa tunngavilersuutigalugu ilaatinneqanngitsut pillugit aalajangersagaq sukumiinerusumik allaaserineqanngilaq.

Suliat Ombudsmandip suliarisimasai oqartussaasullu paasissutissanik paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu inatsimmi §§-it 12 aamma 13 tunngavigalugit ilaatitsinngitsoorfigisimasai pillugit oqaaseqaateqarfigisimasai arlallit tulliullugit eqqartorneqarput.

Allagaatinik oqartussaasup iluani sulinermi atorpeqartunik ilaatitsinngitsoorneq

Suliami allagaatinik paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu pingaarnertut malittarissat ilaatigut paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu inatsimmi § 7-mit killissaliivigineqarpoq, tassanilu aalajangersarneqarluni suliami allagaatinik paasitinneqarsinnaatitaanermi allagaatit oqartussaasup iluani sulinermi atorpeqartut pineqartunut ilaatinneqanngitsut. Allagaatit oqartussaasup iluani sulinermi atorpeqartut suliami allagaatinik paasitinneqarsinnaatitaanermi pineqartunut ilaatinneqannginnerannut tunngaviusoq tassaavoq oqartussaasup iluani aalajangiiniartarnerup illersorneqarnissaa.

Allagaatit oqartussaasup iluani sulinermi atorpeqartutut isigineqartut tassaapput allagaatit oqartussaasup nammineq atugassamisut suliarisimasai (aalajangersakkami nr. 1) kiisalu oqartussaasup taannaasup iluani immikkoortut assigiinngitsut akornanni allaffigeqatigiittarnermi allagaasimasut (aalajangersakkami nr. 2). Kommunalbestyrelsip ataatsimiititaliaasalu, immikkoortorta qarfiit suliniaqatigiiffiillu allat imaluunniit suliniaqatigiiffiit taakku akornanni allaffigeqatigiittarnermi allagaasimasut allagaatit oqartussaasup iluani sulinermi atorpeqartutut taamatuttaaq isigineqarput (aalajangersakkami nr. 3).

Allagaatinut aalajangersakkami nr. 1-imi pineqartunut ilaatinneqartunut assersuutitut makku oqaaseqaatini taaneqarput:

“(1) imaqarniliuinerit, allattukkat taakkualu assigisaat suliamut tunngasorpianik eqqartuinermik saniatigut suleqatit pineqartut suliaq pillugu inatsisilerinikkut allatigulluunniit suliami naliliinerinik imallit, imaluunniit suliap aalajangerneqarnissaanut suliareqqinneqarnissaanulluunniit siunnersuutininik imallit, (2) napparsimasut aamma sullittat pillugit allattuiiffiit, (3) allakkatut allaffissorinikkullu aqutsinermi maleruagassatut pilersaarutitullu missingiutit, (4) ataatsimiinnerni avataaneersunillu oqaloqateqarnerni imaqarniliuinerit, oqartussaasup kisimi atugassaatur suliarineqartut kiisalu (5) “ilisimasariaqartut”, ileqquusut pillugit takussutissiat assigisaallu.”

Aalajangersakkami nr. 1-ip tunuliaqutaa isumaliutissiisummi nr 325/1963-imi quppernermi 51-imi ilaatigut imatut oqaatigineqarpoq:

“Tjenestemandit qilersugaanatik aalajangersimasumillu periaaseqanngikkaluarlutik sulianik isumaliutersuutiginninnissaminut piareersaallutillu sulinissaminut periarfissaqartinneqarnissaat pisariaqartutut isigineqarpoq, imaassinnaavoq suleqatinik oqaloqatiginninnertigut, isummanit suliap naammassiaruaarnera peqatigalugu nalimikkut allanngorarsinnaasunit imaqarniliatigut tamanut saqqummiunneqartunit tatisimaneqaratik sulinerimikkut.” (Atorfeqarfimmi nutsigaavoq)

Allagaatinik oqartussaasup iluani sulinermi atorneqartunik paasitinneqarsinnaati-taanerme ilaatsinngitsoornermi aallaavik taamaallaat atuuppoq allagaatit taakku oqartussaasumi pineqartumi pigineqarneranni, taamaallaallu oqartussaasup nammineq ilumini isumaliutersuutaanut tunngaviuneranni.

Nr. 2-kkut aalajangersarneqarpoq oqartussaasup taannaasup iluani immikkoortut assigiinngitsut akornanni allaffigeqatigiitarnermi allagaasimasut allagaatit oqartussaasup iluani sulinermi atorneqartutut isigineqartut. Oqartussaasup taannaasup iluani immikkoortut assigiinngitsut akornanni allaffigeqatigiitarnermi allagaasimasut pineqarnerisut apeqqummi inatsiseqartitsinikkut tunngavigisamik tunuliaqutaasumik naliliineq aalajangiisuusariaqarpoq. Tassa imaappoq oqartussaasup taannaasup iluani immikkoortortat assigiinngitsut pineqarnerisut imaluunniit oqartussaasup taannaasup iluani oqartussaasut nammineertut pineqarnerisut sukumiinerusumik misissorneqartariaqartoq. Taamatut sukumiinerusumik misissuinerme ilaatigut oqartussaasup aqqissuussaanikkut ilusiligaanera, oqartussaasumut qulliunerusumut naammagittaalliornissamut periarfissaq, naalakkiuteqarnissamut piginnaatitaaneq oqartussaasorlu nammineerluni aalajangiisarnersoq pillugit apeqqutit ilanngullugit misissorneqassapput.

Kommuninik inatsiseqartitsinermi aallaaviusooq tassaavoq kommuni tassaasoq ataatsimut ingerlatsivik ataaseq, kommunimilu ingerlatsiviit immikkoortortaqaarfiillu assigiinngitsut tassaasut oqartussaasup taannaasup ilai, tassa imaappooq kommunip ilai. Taamaattumik aalajangersakkami nr. 3 pillugu oqaaseqaatinit ersertutut ilimagisariaqarpoq aalajangersakkami nr. 3-p atuuffia aalajangersakkami nr. 2-p atuuffiani pineqartunut ilaatinneqartoq. Aalajangersakkamili nr. 3-kkut qularutissaanngilaq kommunip ingerlatsiviisa, immikkoortortaqaarfiisa, ataatsimiititaliaasa il.il. iluanni allaffigeqatigiittarnermi allagaasimasut allagaatitut oqartussaasup iluani sulinermi atorineqartutut isigineqassasut.

Aatsitassanut tunngasuni suliami allagaatinik paasitinneqarumaneq pillugu suliami Ombudsmandi oqartussaasup taannaasup iluani immikkoortortat assigiinngitsut pineqarnerisut imaluunniit oqartussaasut nammineertut marluk pineqarnerisut pillugu oqaaseqaateqarnissaminut periarfissaqarsimavoq. Naalakkersuisunut ilaasortap Sermitsiamit apersoneqarnermini ilaatigut oqaatigaa Aatsitassanik Aqutsisoqarfik aamma Aatsitassanut Tunngasuni Avatangiisinik Aqutsisoqarfik oqartussaasutut ataasiusutut, “Aatsitassanut Tunngasuni Oqartussaasutut”, isigineqassasoq. Taamaalluni Naalakkersuisunut ilaasortap paasinninnera unaavoq aatsitassat pillugit inatsimmi malittarisassat isumaqartut allagaatit Aatsitassanik Aqutsisoqarfiup aamma Aatsitassanut Tunngasuni Avatangiisinik Aqutsisoqarfiup akornanni paarlaateqatigiinneqartut oqartussaasup iluani sulinermi atorineqartutut isigineqassasut, taamaallutillu suliami allagaatinik paasitinneqarsinnaatitaanermi pineqartunut ilaatinneqanngitsut. Ombudsmandi apeqquummik taassuminnga nammineerluni misissuiffiginninniarluni aalajangerpoq. Ombudsmandi isumaqarpoq Aatsitassanik Aqutsisoqarfik aamma Aatsitassanut Tunngasuni Avatangiisinik Aqutsisoqarfik naalagaaffik pillugu inatsiseqartitsinermi isummat aallaavigalugit aatsitassallu pillugit inatsit innersuussutigalugu oqartussaasutut marluttut immikkoortutut isigisariaqartut. Taamaalluni Ombudsmandi isumaqarpoq allagaatit Aqutsisoqarfiit takkua marluk akornanni paarlaateqatigiinneqartut allagaatit oqartussaasup iluani sulinermi atorineqartut pillugit paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu inatsimmi malittarisassat nalinginnaasut tunngavigalugit allagaatitut oqartussaasup iluani sulinermi atorineqartutut isigineqarsinnaanngitsut. Oqaaseqaat taanna 2014-imi ukiumoortumik nalunaarummi immikkoortumi 5.11-mi ilanngunneqarpoq.

“Allagaatit oqartussaasup iluani sulinermi atorineqartut”-nik oqarnermi suut pineqarnerannik paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu inatsimmi § 7-imi taaguineq ta-

makkiisuunngilaq. Suut pineqarnerat qularutigineqarpat aalajangiisuusooq tassaasariaqarpoq allagaat pineqartoq oqartussaasup suliamik suliarinninneq aalajangiiviginninnerluunniit eqqarsaatigalugit ilumini isumaliutersuutaanik imaqarnersoq.

Oqartussaasup allagaatinik oqartussaasup iluani sulinermi atorneqartunik suliami allagaatinik paasitinneqarsinnaatitaanermi ilaatitsinngitsoorsinnaanera aallaavittut taamaallaat pisuni allagaatit pineqartut oqartussaasumit suli tigummineqarfiini atuuppoq. Oqartussaasup allagaatit ilumini sulinermi atukkani taakkualuunniit assilineri oqartussaasunut allanut avataaneersunulluunniit ingerlateqqillugit tunniuppagit allagaatit taakku oqartussaasup iluani sulinermi allagaatit isigineqarsinnaajunnaassapput.

Ombudsmandip oqaaseqaammi 2000-imeersumi ilaatigut oqaatigaa taamani Namminersornerullutik Oqartussat allagaatinik taamani Inatsisartut ataatsimiititaliaannut tunniussisarnerat paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu inatsisikkut aalajangersaavigineqanngitsoq, taamaattumillu allagaatinik paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu apeqqummut sunniuteqarani. Ombudsmandip tamanna pillugu ilaatigut oqaatigaa taamani Naalakkersuisut Allattoqarfiata allagaatinik ataatsimiititalianut tunniussisarnera “ingerlatsineq pillugu inatsiseqartitsinermi tunngaviulluinnartumik aallaaveqarpoq, tassalu paasissutissanik ataatsimiititaliap Inatsisartut Naalakkersuisullu pillugit Inatsisartut inatsisaanni § 16 tunngavigalugu, matumani aningaasaliissuteqartarnek ilanngullugu eqqarsaatigalugu, ingerlatsinissamut pisariaqartunik tunniussineq nalinginnaasumik pissusissamisoortuusooq, mianerisariaqartut aalajangersimasut pingaaruteqartullu taamatut tunniussinissaq ajornartinngipassuk.” Taamaalilluni paasinnineq manna Ombudsmandip oqaatigaa, tassalu allagaatit oqartussaasup ilumini sulinerani atorneqartut Inatsisartut ataatsimiititaliaannut tunniunneqarnermikkut oqartussaasup ilumini sulinerani atorneqartut allagaataajunnaartanngitsut. Oqaaseqaat taanna 2000-imi ukiumoortumik nalunaarutip qallunaatuuani quppernerna 77-imi tulliiniilu kalaallisuuanilu quppernerna 98-imi tulliiniilu ilanngunneqarpoq.

Suliami allami Ombudsmandip suliarisimasaani allagaatit aluminiumik aatsitsivi-liorniarnermik ingerlatamik aqutsinermi ataqatigiissaarisutut suleqatigiissitamut tunngasut paasissutissiisutigineqarnissaat Naalakkersuisoqarfiup itigartitsissutigaa. Naalakkersuisoqarfiup itigartitsinermit tunngavilersuutitut oqaatigaa suleqatigiissitaq taanna oqartussaasutut nammineertuusooq, allagaatillu oqartussaasup iluani

sulinermi ator neqartuusut, tak. paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu inatsimmi § 7, nr. 1. Ata qatigiissaarisutut suleqatigiissitaq taanna oqartussaasutut nammineertuunersoq Ombudsmandip misissorpaa. Ombudsmandi pisumi nalileereerluni isumaqarpoq ata qatigiissaarisutut suleqatigiissitaq ingerlatsineq pillugu inatsiseqartitsineq tunngavigalugu oqartussaasutut nammineertutut isigineqarsinnaanngitsoq, pineqartorli tassaasoq oqartussaasut akornanni suleqatigiinneq. Ombudsmandi aamma isumaqarpoq Naalakkersuisoqarfik allagaatit oqartussaasup iluani sulinermi allakkat pineqarnerat innersuussutigalugu suliame allagaatit paasissutissiisutigineqarnissaat itigartitsissutigisinnaanngikkaa, tak. paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu inatsimmi § 7, nr. 1. Taamaattumik allagaatit ata qatigiissaarisutut suleqatigiissitap tigusai allagaatit avataaneersutut isigineqartussaapput. Oqaaseqaat taanna 2011-mi ukiumoortumik nalunaarummi immikkoortumi 5.1.1-imi ilanngunneqarpoq.

Allagaatinik oqartussaasup ilumini sulinerani ator neqartunik paasitinneqarsinnaatitaaneq

Allagaatit oqartussaasup ilumini sulinerani ator neqartut paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu inatsimmi § 7 tunngavigalugu ilaatinneqanngitsoortinneqarsinnaanerap pisuni arlalinni paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu inatsimmi § 8-kkut killissalernerqartarpoq, allagaatit oqartussaasup sulinerani ator neqartut inaarutaasumik ilusissartik iluseralugu pigineqarpata. Paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu inatsimmi § 8 aalajangersagaavoq suliame suliame allagaatinut oqartussaasup ilumini sulinerani ator neqartunut aalajangersimasunut tunngasuni qar supinneqarajuttartoq.

Allagaatit oqartussaasup ilumini sulinerani ator neqartut paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu inatsimmi § 8 tunngavigalugu suliame allagaatinik paasitinneqarsinnaatitaanermi pineqartunut ilaatinneqanngitsoorsinnaanerannut tunngavilersuut paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu inatsimmi § 7-imut tunngavilersuut oqaatigineqartutut oqartussaasup ilumini aalajangiiniartarnerata illersorneqarnissaanik pisuteqartoq eqqarsaatigalugu isiginiarneqassaaq. Taamaalillutik allagaatit paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu inatsimmi § 8 tunngavigalugu allagaatinik paasitinneqarsinnaatitaanermi pineqartunut ilaatinneqartut pillugit tunngavilersuut tassaavoq allagaatit taakku oqartussaasup suliame aalajangiiviginninniarnaq pillugu sulialluunniit suliarineqarnerata ingerlaqqinnissaa pillugu isumaliutersuutininik imaqaannanngitsut taakkuninngaluunniit takutitsisuunnaratik. Oqartussaasoq aalajangeereeraangat oqartussaasup ilumini aalajangiiniarnerata allagaatinik taamaattunik

suliami allagaatinik paasitinneqarsinnaatitaanermi pineqartunut ilaatitsinngitsoornikkut illersorneqarnissaa taamaalilluni pisariaqarunnaartarpoq.

Paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu inatsimmi § 8-kkut aalajangersarneqarpoq allagaatit oqartussaasup ilumini sulinermini atugai inaarutaasumik ilusissartik iluseralugu pigineqartut allagaatinik paasitinneqarsinnaatitaanermi pineqartunut ilaatinneqartut, allagaatit suliami aalajangiinissaq pillugu oqartussaasup inaarutaasumik aalajangiinerata imarisaanik taamaallaat ersersitsigunik (aalajangersakkami nr. 1), allagaatit § 6-imi aalajangersagaq tunngavigalugu paasissutissat oqartussaasup allattussallugit pisussaaffigisaasa assilinerinik taamaallaat imaqarunik (aalajangersakkami nr.2), allagaatit allagaatitut immikkuullarissuugunik oqartussaasumit suliami pissuserpiaasunik erseqqissaasut uppernarsaataasulluunniit eqqarsaatigalugit suliarineqarsimasut (aalajangersakkami nr. 3) aamma allagaatit suliat aalajangersimasut suliarineqarnissaat pillugu ataatsimut tunaartarisassanik imaqarunik (aalajangersakkami nr. 4).

Aalajangersakkami nr. 1 tunngavigalugu suliami allagaatinik paasitinneqarsinnaatitaanermi pineqartunut ilaatinneqartunut assersuutaalluartutut isigineqarput aalajangiinerit pillugit allattaaviit, oqartussaasup aalajangiineq eqqarsaatigalugu isumaliutersuutaanik imaqanngikkunik. Aalajangersakkami nr. 2-mi aamma nr. 3-mi allagaatit suliami pissusiviusut pillugit paasissutissanut tunngasut pineqarput. Aalajangersakkami nr. 2-mi paasissutissat oqartussaasup paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu inatsimmi § 6 tunngavigalugu allattussallugit pisussaaffigisimasai pineqarput, aalajangersakkamilu nr. 3 pineqartunik annertusisitsivoq, allagaatinullu immikkuullarissunut oqartussaasumit suliarineqartunut oqartussaasup suliaq pillugu isumaliutersuutaanik naliliineranilluunniit tamatumunnga peqatigitillugu imaqanngitsunut tunngasuulluni. Taakku tassaasinnaapput nalunaarusiat pillugit paasissutissat, oqartussaasup suliami pissusiviusut takussutissaqartinniarlugit suliarisimasai.

Aalajangersakkami nr. 4 tunngavigalugu allagaatinik paasitinneqarsinnaatitaanermi pineqartunut ilaatinneqartutut isigineqarput allagaatit, sulianik aalajangersimasunik suliarinninneq pillugu ataatsimut tunaartarisassanik imaqartut, matumani oqartussaasumi suliat tamarmik suliarineqartarnerat pillugu tunaartarisassat ilanngullugit eqqarsaatigalugit.

Allagaat paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu inatsimmi § 8 tunngavigalugu allagaatinik paasitinneqarsinnaatitaanerme pineqartunut ilaatinneqarnerseq nalornissuti-gineqarpat tamatumani allagaatip imarisaa siunertaalu, oqartussaasup allagaat up-
pernarsaasiinissaq siunertaralugu suliarisimaneraa imaluunniit oqartussaasup ilu-
mini isumaliutersuutaanut tunngavittut suliarisimaneraa pillugit naliliineq tunnga-
viusariaqarpoq, tak. aalajangersagaq taanna pillugu oqaaseqaatit.

Suliami Ombudsmandip nalunaarummini ilanngutissallugu pisariaqanngitsutut isigisaani (2015-202-0005-imik normoqartumi) suliami allagaatinik paasitinneqarumalluni qinnutigisamik Aatsitassanut Naalakkersuisoqarfiup itigartitsinera avatangiisit pillugit suliniaqatigiiffiup naammagittaalliutigaa. Suliami allagaatinik paasitinneqarumalluni qinnutigisap ilaa Naalakkersuisoqarfiup itigartitsissutigaa, paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu inatsimmi § 7, imm. 1 aamma imm. 2 inner-suussutigalugit. Aalajangiinerup ilaa taanna pillugu Ombudsmandi isumaqarpoq paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu inatsimmi § 8 aamma § 11 Naalakkersuisoqarfiup isummerfigisimanerai aalajangiinerme takuneqarsinnaanngitsoq. Taamaatumik Ombudsmandip aalajangiinerup ilaa taanna eqqarsaatigalugu suliaq Naalakkersuisoqarfimmut ingerlateqqillugu nassiuppaa, Naalakkersuisoqarfik avatangiisit pillugit suliniaqatigiiffik eqqarsaatigalugu tamatuminnaga isummerfiginnissasoq avatangiisit pillugit suliniaqatigiiffiup qinnutigisaatut.

Oqartussaasoq allagaatinik paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu inatsimmi § 8 tunngavigalugu paasissutissiisinaanani isumaqaruni allagaammi paasissutissanik suliami pissutsinut pingaaruteqartunik paasitinneqarsinnaatitaanerlu pillugu inatsimmi § 11 tunngavigalugu allagaatinik paasitinneqarsinnaatitaanerme pineqartunut ilaatinneqartunik peqarnerseq misissussavaa. § 11-kkut aalajangersarneqarpoq oqartussaasoq allagaatinik paasitinneqarumalluni qinnutigisamik “allagaatini paasissutissat pissusiviusunut suliap ingerlanneqarneranut annertuumik pingaaruteqartut taakkunanani aalajangersarneqarsimasut apeqquataatinnagit inatsimmi matumani malittarisassat nalinginnaasut tunngavigalugit” akuersissutiginnittassasoq, tak. aalajangersagaq taanna pillugu oqaaseqaatit. Suliami allagaatinik paasissutissiisissamik taamatut ilaannakortumik akuersineq allagaatit ilaannaannik paasissutissiisutiginninnikkut pisariaqarpoq, tassa imaappoq pissusiviusut pillugit paasissutissat suliap ingerlasimaneranut annertuumik pingaaruteqartut oqartussaasup paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu inatsimmi malittarisassat nalinginnaasut tunngavigalugit paasissutissiisutigissagai.

Allagaatinik paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu inatsimmi § 11 tunngavigalugu paasitinneqarsinnaatitaaneq paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu inatsimmi § 12-ikkut, § 13-ikkut aamma § 14-ikkut killissalernerqarpoq. Aalajangersakkat taakku sukumiinerusumik iserffiginagit oqaatigineqaannassaaq paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu inatsimmi § 12 ataatsimut isigalugu paasissutissanik inunnut ataasiakkaanut namminersorlunilu inuussutissarsiutinut tunngasunik innimiginninneq pissutigalugu taakkuninnga ilanngussinngitsoornermut tunngasuusooq, paasitinneqarsinnaatitaanerlu pillugu inatsimmi § 13 paasissutissat pingaartumik pisortat soqutigisaasa innimigineqarnissaat pissutigalugu ilaatitsinngitsoornermut tunngasuulluni. Paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu inatsimmi § 14-ikkut aalajangersarneqarpoq oqartussaasup inuit pisortani sulisorineqartut pisortaniluunniit suliaqartut pillugit immikkut aalajangersakkat pillugit paasissutissanik inatsisikkut inatsiluunniit tunngavigalugu aalajangersarneqarsimasunik nalunaaruteqarnissaanut pisussaaffik killissalernerqartoq.

Oqartussaasooq suliami allagaatinik paasitinneqarumalluni qinnutigisamik suliarinninnermini paasissutissat ataasiakkaarlugit naliliisassaaq. Ombudsmandip siusinnerusukkut oqaatigaa oqartussaasup suliami allagaatinik paasitinneqarumalluni qinnutigisaq suliami paasissutissanik siuumoorluni ataatsimut naliliineq aallaavigalugu itigartitsissutigisinnaanngikkaa. Taamaalilluni oqartussaasup suliami allagaatinik paasissutissiisoqassanersoq aalajangiinnginnermini “suliami allagaatit taakkunanilu paasissutissat ataasiakkaat [tamaasa]” allagaatinik paasitinneqarumalluni qinnutigineqartumi pineqartunut ilaatinneqartut misissussavai. Oqaaseqaat taanna 1999-imi ukiumoortumik nalunaarutip qallunaatuani quppernemi 45-mi tulliinilu kalaallisuanilu quppernemi 56-imi tulliinilu ilanngunneqarpoq. Nalunaarutip qallunaatuani quppernemi 51-imi immikkoortoq kingulleq kalaallisuanilu quppernemi 66-imi immikkoortut aappaat sukumiinerusumik atuakkit.

Suliat Ombudsmandip suliarisimasai

Suliami 2004-meersumi kommunip inissianik namminersortunit attartukkanik sunik kommunip utaqqiisaasumik ineqartitsinermit atuinera inissiallu attartorneqartut ataasiakkaat qanoq akeqartinneqarneri pillugit paasissutissanik kommunip paasissutissiiumannginnera tusagassiortup Ombudsmandimut naammagittaalliuutigaa. Ombudsmandi isumaqarpoq paasissutissat inissianut kommunip utaqqiisaasumik ineqartitsinermit A/S Inissiaatileqatigiiffik INI-mit attartugai pillugit paasissutissat kommunip paasissutissiinnermini ilanngutinngitsoorsinnaanngikkai, taa-

maattumillu taakku paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu inatsimmi § 12, imm. 1, nr. 1-ip atuuffiani pineqartunut ilaatinneqanngitsut. Tassani Ombudsmandi isumaqarpoq inuup namminersortup inissiamik kommunimut attartortitsinera pillugu paasissutissaq kommunip ilanngutinngitsoorsinnaanngikkaa, tassami paasissutissaq taamaattoq ima mianerisariaqartiginngimmat taanna innuttaasunit ilisima-neqalertariaqanngitsoq isumaqarnissamut nalinginnaasumik pissutissaqarani. Aki-gitinneqartut pillugit paasissutissaq eqqarsaatigalugu Ombudsmandi isumaqarpoq tamatuma paasissutissiissutigineqarnera inuup pineqartup namminerisaminik allatigut aningaasaqarneranik qulaarsinertut isigineqarsinnaanngitsoq. Taamaattumik Ombudsmandi isumaqarpoq paasissutissat taakku kommunip allagaatinik paasissutissiinermini paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu inatsimmi § 12, imm. 1, nr. innersuussutigalugu ilanngutinngitsoorsinnaanngikkai.

Attartukkat qaammammut akii pillugit paasitinneqarumalluni qinnutigisaaq eqqarsaatigalugu kommuni missingiussilluni naliliivoq ineqarnermut akiliutit aningaasartaasa massakut amerlassusii pillugit paasissutissat siunissami ineqarnermut akiliutaajumaartussanik sunniisinnaasut. Pisortat aningaasaqarnikkut soqutigisaasa illersorneqarnissat kommunip itigartitsinermi innersuussutigaa, matumani paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu inatsimmi § 13, imm. 1, nr. 5 ilanngullugu eqqarsaatigalugu. Ombudsmandi isumaqarpoq kommunip oqaatigisaa ataatsimut tunngasuusoq, attartukkallu pillugit paasissutissanik tunniussineq kommunip aningaasaqarnikkut ilumut annaasaqarneranik nassataqassasoq kommunip ilimanarsisinnikkaa. Taamaalluni kommuni paasissutissat ataasiakkaarlugit pisumi naliliisimanngilaq. Oqaaseqaat taanna 2004-mi ukiumoortumik nalunaarutip qallunaatuani quppernerna 192-imi tulliinilu kalaallisuuanilu quppernerna 232-mi tulliinilu ilanngunneqarpoq.

Suliami 2002-meersumi taamani Namminersornerullutik Oqartussat peqqinnissaqarfimmi taartaagallartussanik sulisussarsiniartarfimmut taartaasussanik pissarsiniartarnek pillugu isumaqatigiissutigisimasaat (kontrakter) pillugit allagaatinik taamani Peqqissutsimut Pisortaqarfiup paasissutissiiumannginnera sulisut kattuffiata Ombudsmandimut naammagittaalliuutigaa. Ombudsmandip suliami tassani ilaatigut oqaatigaa paasissutissanik paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu inatsimmi § 12, imm. 1, nr. 2 tunngavigalugu taamaallaat ilaatitsinngitsoortoqarsinnaasoq “paasitinneqarsinnaatitaanermik akuersineq pisumi naliliinerup kingorna inuup imaluunniit suliffeqarfiup pineqartup ajoqusernissaata, pingaartumik aningaasati-

gut annertuumik annaasaqarnissaata, qanimut ilimanaateqarneranik nassataqartus-
satut isumaqarfigisariaqarpat”. Pisortaqarfiup paasissutissanik erseqqinnerusumik
taaneqartunik ilaatitsinnginnissamik aalajangiinera isumaqatigiissutini pineqartuni
paasissutissanik aalajangersimasunik ilaatitsinnginnissamik ataatsimut aalajangi-
nertut isikkoqartutut oqaatigalugu Ombudsmandip isornartorsiorpaa. Ombuds-
mandip paasinninnera unaavoq tamanna paasissutissat ataasiakkaarlugit pisumi
naliliineq aallaavigalugu ilaatitsinnginnissamik aalajangiisoqartarnissaanik pi-
masaqaammik eqqortitsuunngitsoq. Oqaaseqaat taanna 2002-mi ukiumoortumik
nalunaarutip qallunaatuuani quppernerna 108-mi tulliinilu kalaallisuuani qup-
pernerna 135 tulliinilu ilanngunneqarpoq.

Suliami qulaani taaneqartumi Ombudsmandip tamatuma saniatigut oqaatigaa
oqartussaasoq tassaasoq suliami allagaatinik paasissutissiisoqassasoq aalajangiisus-
saq. Taamaattumik Ombudsmandi isumaqarpoq pisortaqarfiup suliffeqarfinnik
pineqartunik suliami allagaatinik paasitinneqarumalluni qinnutigisap suliarineqar-
nerani atugassamik tusarniaaviginninnermini taakku suliami allagaatinik paasissu-
tissiisoqarnissaa “akuerisinnaaneraat” qinnuiginnissimanera pitsaanngitsuusoq.
Ombudsmandip aamma oqaatigaa taamatut oqaasertaliisimaneq pisortaqarfiup
suliffeqarfinnut saaffiginnissumminut sukumiisumik akissutisisimanninneranut
pissutaasimasinnaasoq. Tamanna pisortaqarfiup suliami allagaatinik paasissutissi-
soqarnissaanik itigartitsilluni aalajangiinnginnermini suliamik paasissutissartaler-
suineranut sunniuteqarsimasinnaavoq.

Suliami allagaatinik paasitinneqarumalluni qinnutigisami ilaannakortumik akueri-
neqarnera tusagassiorput suliami 2000-imeersuni Ombudsmandimut naammagit-
taalliuutigaa. Suliami allagaatinik paasitinneqarumalluni qinnutigisami pineqarput
allagaatit taamani Naalakkersuisut ilinniartitsisunut tunngasuni isumaqatigiissute-
qarnerannut (overenskomst) aningaasaqarnikkut kingunerisassanut tunngasut.
Taamani Naalakkersuisut Allattoqarfiata suliami allagaatinik paasitinneqarumu-
lluni qinnutigisap paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu inatsimmi § 13, imm. 1, nr. 5,
tak. imm. 2, tunngavigalugu ilaannakortumik akueraa. Allagaatit taakku tassaapp-
put “Isumaqatigiinniarnemi illua’ tungeriit akornanni allaffigeqatigiittarnemi al-
lagaatit kiisalu naatsorsuinerit nammineq suliarisat aamma massakkut siunissamilu
isumaqatigiinniarnerna isumaliutersuutit assigiinngitsut”. Ombudsmandi isuma-
qarpoq allagaatit akissarsianut sulisunullu tunngasut pillugit isumaqatigiinni-
arnernut tunngasut Allattoqarfiup suliami allagaatinik paasissutissiinnermini ilanngu-

tinngitsoorsinnaagai, aalajangersagaq taaneqartoq innersuussutigalugu. Ombudsmandi isumaqarpoq Allattoqarfiup “siunissami isumaqatigiinniarnit sapinngisamik sukumiinerpaanik tunngaveqarluni ingerlanneqarsinnaanerit”-nik isiginninneq aallaavigalugu missingiussilluni naliliinera ingerlatsineq pillugu inatsiseqartisinermi missingiussilluni naliliisarneq pillugu malittarisassanut naapertuuttusoq. Oqaaseqaat taanna 2000-imi ukimoortumik nalunaarutip qallunaatuani quppernemi 77-imi tulliinilu kalaallisuanilu quppernemi 98-imi tulliinilu ilanngunneqarpoq.

Suliami Ombudsmandip 2006-imi suliarisaani Naalakkersuisunut ilaasortat marluk eqqartuussissuserisuisa allaffigeqatigiittarnerini allassimasunik kiisalu Allattoqarfiup Naalakkersuisunut ilaasortat pineqartut ilassinninnermut aningaasartuutini atuinerannik suliaq ingerlasoq pillugu akissutaanik paasissutissiinissaq taamani Naalakkersuisut Allattoqarfiata itigartissutigaa. Allattoqarfiup paasissutissiinissaq paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu inatsimmi § 13, imm. 1, nr. 5 innersuussutigalugu itigartissutigaa, pisortallu suliami aningaasaqarnikkut annertuumik soqutigisaasa illersorneqarnissaasa allagaatinik paasissutissiisoqarpat isumagineqarsinnaannginnerat aamma innersuussutigalugu. Ombudsmandi isumaqarpoq pissutsit Allattoqarfiup taasai aalajangersakkami pineqartunut ilaatinneqarsinnaanngitsutut pissuseqanngitsut. Taamaattumik Ombudsmandi isumaqarpoq allagaatit taakku suliami allagaatinik paasitinneqarsinnaatitaanermi pineqartunut paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu inatsimmi § 13, imm. 1, nr. 5 innersuussutigalugu ilaatinneqanngitsoorsinnaanerit qularnartoq. Oqaaseqaat taanna 2006-imi ukiumoortumik nalunaarutip qallunaatuani quppernemi 171-imi tulliinilu kalaallisuanilu quppernemi 196-imi tulliinilu ilanngunneqarpoq.

Annertusisamik paasissutissiineq

Oqartussaasoq paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu inatsimmi malittarisassani aalajangersarneqartunit annertunerusumik paasissutissiisnaavoq. Annertusisamilli paasissutissiisarnermik tunngavik taanna nipangiussisussaatitaaneq pillugu malittarisassanit killissalernerqarpoq, tak. paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu inatsimmi § 4, imm. 1-imi oqaaseqatigiit aappaat.

Oqaatigineqartutut paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu inatsisip siunertaa tassavoq pisortat ingerlatsineranni ammasuunermik sapinngisamik annertunerpaamik pilersitsinissaq. Paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu inatsit piumasaqaatit minner-

paaffii aallaavigalugit inatsisaavoq, tassami allagaatit paasissutissallu suut annikinnerpaaffiatut paasissutissiissutigissallugit oqartussaasut pisussaaffeqartut paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu inatsisikkut aalajangersarneqarmat. Annertusisamik paasissutissiineq tamanna aallaavigalugu isumaqarpoq (naak aalajangersakkanut oqaasertaliussani “-sinnaavoq” atorneqaraluartoq) oqartussaasut – suliani tamani paasissutissiinissamik itigartitsiviusuni – suliami allagaatinik paasitinneqarumalluni qinnutigisamik suliarinninnerminni annertusisamik paasissutissiinerup isumaliutersuutiginissaanut pisussaaffeqartut. Justitsministereqarfiup pisortat ingerlatsinerat pillugu paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu Danmarkimi inatsit (lov om offentlighed i forvaltningen) pillugu ilitersuusiaanit nr. 11687-imit, 3. november 1986-imeersumit makku erseput:

“Oqartussaasup suliami allagaatinik paasitinneqarumalluni qinnutigisamik suliarinnittup qinnutigisaq paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu inatsimmi ilaatitsinngitsoorsinnaaneq pillugu aalajangersakkat tunngavigalugit itigartinneqassanersoq kisiat isumaliutersuutigi-sariaqanngilaa, aammali pingaartumik nipangiussisussaataitaneq pillugu malittarisassat tunngavigalugit suliami allagaatinik paasissutissiisoqarnissaanut akornutissaqarnersoq isumaliutersuutigi-sariaqarlugu. Taamaattumik allagaammik paasissutissat isertuussassaangippata suliami allagaatinik paasitinneqarumalluni qinnutigisaq oqartussaasup nalinginnaasutigut akuersaartariaqarpaa, taamaaliornissaminut pisussaaffeqanngikkaluarluni.” (Atorfeqarfimmi nutsigaavoq)

Tamanna Folketingip Ombudsmandiata periaasiatigut erseqqissarneqarsimavoq, Inatsisartullu Ombudsmandiannit aamma ilalerneqarsimalluni.

Taamaattumik Ombudsmandip suliani suliami allagaatinik paasitinneqarumalluni qinnuteqaatinik itigartitsinernut tunngasuni oqartussaasup suliami allagaatinik paasitinneqarumalluni qinnuteqaammik tigussaasutigut suliarinninneranik misissuinermi saniatigut oqartussaasoq pisussaaffigisaminit annertunerusumik suliami allagaatinik paasissutissiisinnaanerluni naliliisimanersoq aamma misissortassavaa.

Naatsumik eqikkaaneq

Ataatsimut eqikkaalluni pingaarnerusutigut oqaatigineqarsinnaavoq suliami allagaatinik paasitinneqarsinnaatitaaneq tassaasoq pingaarnertut malittarisassaq, oqartussaasullu paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu inatsit minnerpaaffiatigut piumasqaatit pillugit inatsisitut aqussagaa, paasitinneqarumalluni qinnutigisamik itigartitsinermut tunngavilersuisinnaanngikkuni.

Oqartussaasup allagaatinik oqartussaasup iluani sulinermi atorneqartunik paasitineqarumalluni qinnutigisamik suliarinninnermini suliami allagaatinik paasitineqarumalluni qinnutigisaaq paasitineqarsinnaatitaaneq pillugu inatsimmi § 7 innersuussutigalugu itigartitsissutigisinnaanngilaa, paasitineqarsinnaatitaaneq pillugu inatsimmi § 8 imaluunniit 11 tunngavigalugu annertusisamik paasissutissiisarnermik tunngavik malillugu ilaannakortumik paasissutissiisoqartariaqannginnersoq nalileereersimanngikkuni.

Oqartussaasup suliami allagaatinik paasitineqarnissamik qinnutigisamik suliarinninnermini paasissutissanik ataasiakkaanik pisumi naliliiviginninnissaa aalajangii-suusumik pingaaruteqarpoq, minnerunngitsumillu matuminnga naliliiviginnilluni, tassalu oqartussaasoq annertusisamik paasissutissiisarnermik tunngavik naapertorlugu paasitineqarsinnaatitaanerlu pillugu inatsisip pisortat ingerlatsineranni ammasuunermik sapinngisamik annertunerpaamik pilersitsinissanik siunertaa eqqortinniarlugu annertunerusumik paasissutissiisinnaanersoq.

4. Apeqqutit ingerlatsineq pillugu inatsiseqartitsinermit tunngasut pillugit ataatsimoortumik oqaaseqaatit

Ataatsimoortumik ajornartorsiuteqarfiusut sulianik arlalinnik suliarinninninnut atatillugu isummerfigisimasama arlallit immikkoortumi matumani erseqqissarneqarnissaat toqqarpara, suliati immikkoortumi 5-imi ilanngunnissaat pissutissaqarsorinngisakka aamma ilanngullugit.

4.1 Akissarsiat assigiinningsutaat tunngavigalugit akissarsiaqartitaaneq pillugu naammagittaalliut (j.nr. 2015-311-0033)

Inuup atorfirminnit manna tikillugu atugassarititaasut tunngavigalugit atorfigisaminit soraarsinneqarsimalluni akissarsiat assigiinningsutaat tunngavigalugit akissarsiaqartitsineq pillugu malittarisassat tunngavigalugit ikilisanik akissarsiaqarluni nutaamik atorfinitsinneqarnissaminik neqeroorfigineqarsimasup naammagittaalliutaa tiguara. Tamanna pillugu aalajangiineq Ilinniartitaanermut, Kultureqarnermut, Ilisimatusarnermut Ilageeqarnermullu Naalakkersuisoqarfimmut naammagittaalliutigineqarsimavoq, aalajangiinerlu taassuma atortussanngortissimavaa.

Soraarsitsineq ikilisanillu akissarsiaqarluni nutaamik atorfinitsinneqarnissamik neqeroorut aamma aalajangiinerup atortussanngortinneqarnera akissarsiat assigiinningsutaat pillugit malittarisassat tunngavigalugit pisimapput, Aningaasaqarnermik Sulisoqarnermillu Aqutsisoqarfiup malittarisassanik taakkuninnga paasinninnera tunngavigalugu, tak. Kalaallit Nunaanni Namminersornerullutik Oqartussani kommuninilu tjenestemandinik soraarninngorsimasunik sulisitsineq akissarsiaqartitsinerlu pillugit kaajallaasitaq nr. 4, 23. august 1994-imeersoq (kaajallaasitaq 1994-imeersoq).

Suliamit erserpoq oqartussaasut suliami toqqaannartumik peqataasimasut aalajangiinnerminni Aningaasaqarnermik Sulisoqarnermillu Aqutsisoqarfiup kaajallaasitamik naliliinera misilinnagu tunngaviutissimagaat, naak uanga paasinninnera unaagaluartoq akissarsiat assigiinningsutaat tunngavigalugit akissarsiaqartitsineq pillugu apeqqut suliani sulisunut tunngasuni aalajangersimasuni pisinnaatitaanermik killissalersuineq pillugu kaajallaasitaq 1. oktober 2011-meersoq (kaajallaasitaq 2011-meersoq) tunngavigalugu suliarineqarsimasuuppat allatut inerniliisoqarnissaa ilimanaraluartoq, kaajallaasitamilu 2011-meersumi aalajangersarneqarpoq oqartus-

saasut toqqaannartumik peqataasut, imaanngitsoq Aningaasaqarnermik Sulisoqarnermillu Aqutsisoqarfik, tassaasut aalajangiinissamut pisinnaatitaasut.

Kaajallaasitat taakku marluk Naalakkersuisut Siulittaasuata Naalakkersuisoqarfiata oqartussaasut sulisoqarnermik aqutsinermi akisussaaffii pisinnaatitaanerilu pillugit kaajallaasitaatigut 16. januar 2015-imeersukkut ilitersuutitalikkut atorunnaarsinneqaraluartut isumaqarpunga apeqqutip taassuma kaajallaasitaq sorleq tunngavigalugu suliarineqarsimasariaqaraluarnera naliliiffigeqqullugu Naalakkersuisut Siulittaasuata Naalakkersuisoqarfianik qinnuiginninnissannut pissutissaqarlunga.

Naalakkersuisut Siulittaasuata Naalakkersuisoqarfiata 31. juli 2015-imi akivaanga apeqqut taanna kaajallaasitaq 2011-meersoq tunngavigalugu suliarineqarsimasariaqaraluartoq. Tamanna tusaatissatut tiguara, suliarlu tamanna tunngavigalugu Ilinniartitaanermut, Kultureqarnermut, Ilisimatusarnermut Ilageeqarnermullu Naalakkersuisoqarfimmut utertillugu nassiullugu, Naalakkersuisoqarfillu qinnuigalugu suliaq Naalakkersuisoqarfiup suliareqqittariaqarneraa imaluunniit suliaq oqartussaasumut aalajangiisumut siullermut suliarisassanngortillugu utertittariaqarneraa isumaliutersuutigeqqullugu.

Ukiup nalunaarusiuunneqartup naanerani Ilinniartitaanermut, Kultureqarnermut, Ilisimatusarnermut Ilageeqarnermullu Naalakkersuisoqarfimmit tusagaqanngilanga.

4.2 Naqqiissuteqaqqusineq. Naalakkersuisut Folketingimi ilaasortanut attuumassuteqarnerat (j.nr. 2015-720-0002)

Naalakkersuisut Siulittaasuata Kim Kielsenip Naalakkersuisoqarfimmini pisortani aqputigalugu Nick Nielsen Folketingimi oqaluttarfimmit oqaaseqaatiminut arlallinnut atatillugu naqqiissuteqaqqullugu qinnuiginninnermigut inatsisinik unioq-qutitsisimanerarlugu Folketingimi ilaasortaasimasup Nick Nielsenip uannut naammagittaalliutigaa. Oqaaseqaatit taakku Pituffimmi sakkutooqarfimmi kif-fartuussineq pillugu isumaqatigiissutip isumaqatigiissutigineqarsimaneranut tunngasuupput.

Allakkani 13. marts 2015-imeersuni, suliap tusagassiuutini soqutigineqarnerujusua pissutigalugu nittartakkakkut saqqummiunnarlugit aalajangiussanni, Nick Nielsen nalunaarfigaara isumaqartunga Kim Kielsen naqqiissuteqaqqusinermini Naalakkersuisut Siulittaasuattut (amma Naalakkersuisut Siulittaasuata Naalak-

kersuisoqarfia) inatsisinik unioqquitsilluni imaluunniit ingerlatsineq pillugu inatsiseqartitsinermit tunngavinnik unioqquitsilluni iliuuseqarsimangitsoq.

Allakkani taakkunani ilaatigut makku oqaatigaakka:

“Paasivara naammagittaalliutinnut tunngaviusoq tassaasoq e-maili 21. januar 2015-imeersoq, tassanilu Naalakkersuisut Siulittaasuata Naalakkersuisoqarfiani pisortaq taamani Folketingimi allatsigisannut ilaatigut imatut allassimavoq:

“Naalakkersuisut isumaqatigiissut nutaaq pillugu isumaqatigiinniarnerni akuliutisineqarsimanerannik Nickip kingusinnerusukkut oqaaseqaatigisimasai tunngavigalugit naqqiummik nassiussisariaqarpusi – Naalakkersuisut akuliutsinneqarsimangillat. Nick nammineq Naalakkersuisunut ilaasortaasimavoq isummernissamullu tunngavisiamik allamilluunniit saqqummiussivigineqarsimanani, imaluunniit Aqutsisoqarfik isumaqatigiissut nutaaq pillugu namminneq sinnerlutik pisortaneq isumaqatiginninniarsinnaasoq piginnaatitsissummik tunniussaarsimanani.” (Atorfeqarfimmi nutsigaavoq)

Kim Kielsenip kingusinnerusukkut – ilaatigut Inatsisartunut ilaasortap [...] § 37 tunngavigalugu apeqquteqaataanut (nr. 31-mut) akissummini 23. februar 2015-imeersumi – oqaatigaa e-maili taanna nammineq naalakkiuteqarnini tunngavigalugu nassiunneqarsimasoq.

Isumaqatigaakkit oqaravit Kim Kielsen e-mailip nassiunneqarneratigut Naalakkersuisut Siulittaasuattut iliuuseqarsimasoq – imaangitsoq partiimi politikeritut inuinnartulluunniit. Tamatumunnga pissutaavoq e-mailip taassuma pissutsinut Naalakkersuisunut toqqaannartumik attuumassuteqartunut erseqqissumik innersuussisuunera. Taamaalilluni e-maili taanna Kim Kielsenip Naalakkersuisut Siulittaasuattut sulineranut attuumassuteqarpoq.

Matumani pissutsit ministerip ministeritut sulineranut tunngasut pillugit atorfilittat siunnersuisarnerat ikiuuttarnerallu pillugit isumaliutissiissummi 1443/2004-mi immikkoortoq 5.1.3 aamma innersuussutigaa. Kalaallit Nunaanni qitiusumik aqutsisoqarfik Danmarkimi pissutsit assilillugit ilusilersugaammat Danmarkimi isumaliutissiissut taanna Kalaallit Nunaanni pissutsinik paasinninnermi annertuutigit atorneqarsinnaavoq.

Kim Kielsenip Naalakkersuisut Siulittaasuattut iliuuseqarsimanera uanga suliamik isummerfiginnissinnaannut aalajangiisumik sunniuteqarpoq, tak. Inatsisartut Ombudsmandiat pillugu Inatsisartut inatsisaanni (Ombudsmandi pillugu inatsimmi) nr.

8-mi, 3. december 2009-meersumi § 7, imm. 1, tak. § 19, imm 1, tassuunalu aalajangersarneqarpoq uanga sulininni (taamaallaat) Kalaallit Nunaanni Namminersorlutik Oqartussat kommunillu ataanni pisortat ingerlatsivii (matumani inuit oqartussaasut ilanngullugit eqqarsaatigalugit) pineqartunut ilaatinneqartut. Ingerlatsineq pillugu inatsiseqartitsinermi malittarisassat tunngaviillu suliami atuunnerat aamma aalajangiisuusumik sunniuteqarpoq.

Suliaq misissoreerlugu isumaqarpunga Kim Kielsen e-mailimik taassuminnga nassiussinikkut ingerlatsineq pillugu inatsiseqartitsinermi malittarisassanik tunngavinnilluunniit unioqqutitsisimanngitsoq.

Naalakkersuisut soqutigisaannik isumaginnissinnaassaguni Naalakkersuisunut ilaasortap sinaakkusiussat atituut iluanni periarfissaqartariaqarnera tamatumunnga pissutaavoq, matumani sulianik Naalakkersuisunut attuumassuteqartunik isummerfiginnissinnaaneq ilanngullugu eqqarsaatigalugu.

Pisinnaatitaaffimmi tassani inunnut, matumani Folketingimut ilaasortat ilanngullugit eqqarsaatigalugit, pissutsit Naalakkersuisunut tunngasut pillugit oqaaseqaateqarsimasunut saaffiginninnissamut taakkulu oqaaseqaatinik Naalakkersuisut paasinninnerat tunngavigalugu eqqunngitsunik naqqeeqqullugit qinnuiginninnissamut periarfissaq aamma ilaavoq.

Kim Kielsenip ilinnut saaffiginninnermigut – illit nammineq oqaatigisattut – illit Folketingimut ilaasortatut qanoq oqaaseqaateqassanersutit isumaqassanersutillunniit aalajangiinarnera naalakkiinarneraluunniit pineqanngilaq. Uangalumi paasinninnera unavoq e-mailip oqaasertai suliamilu tamatuma kingornatigut e-mailikkut allaffigeqatigiitarsimanerit uannut nassiussatit taamatut paasineqarsinnaanngitsut. Inassuteqaatit illit malissanerlugit nammineq aalajangiiffigisinnaasatit kisimik pineqarsorinarput.

Naqqiissuteqarumasimannginnerit, uanga tusagassiuutitigut paasisattut, Folketingimut qinigaasup [...] malittarisassat Folketingimut atuuttut tunngavigalugit (Kim Kielsenimillu partiip siulittaasuut inissimasumit kaammattorneqarsimagunarlu) qinigaaffimminut ikkuteqqinniarluni aalajangeranik taamalu illit Folketingimi ilaasortaagal-larunnaarninnik kinguneqarnera allamik nassataqanngilaq. Tamatumani aamma oqaatigaara qulaani oqaatigineqartutut partiip iluani politikkimut tunngasut Folketingimullu ilaasortat sulineri pillugit isummerfiginninneq uanga Ombudsmanditut sulinerma avataaniimmat.

Kim Kielsenip e-mailimik pineqartumik Naalakkersuisut Siulittaasuata Naalakkersuisoqarfiani pisortaq aqqutigalugu nassiussisimanera isornartorsiunermit pissutaasinnaaersoq isumaliuutersuutigaa.

Taamaaliornissamat tunngavissaqanngitsoq isumaqarpunga. Atorfilittat suliassamik isumagisassanngortitsineq tunngavigalugu Naalakkersuisunut ilaasortartik sinnerlugu iliuuseqarnissaannut inatsiseqartitsinikkut akornutissaqanngilaq – iliuuseqarnek taamaattoq Naalakkersuisunut ilaasortap (partiimi) politikeritit inuinnartulluunniit inissisimanera atorlugu pinngippat. Tamanna Naalakkersuisoqarfinni pisortanut Naalakkersuisoqarfiup pisortaatut inissisimanertik pissutigalugu atorfilittatut qullerpaatut Naalakkersuisunut ilaasortat apeqqutini sulianut politikikkikullu ingerlatsinermit tunngasuni siunnersortitut inissisimasunut minnerunngitsumik atuuppoq.

Matumani ministerit atorfilittallu akornanni pissutsit pillugit isumaliutissiissut 1354/1998 aamma innersuussutigaa, pingaartumik atorfilittat naalakkersuinikkut inissisimaneq eqqarsaatigalugu ministeri sinnerlugu iliuuseqartut pisinnaatitaanerannut akissusaasuunerannullu tunngasoq. Atorfilittat siunnersuisarnerat ikiuuttarnerallu pillugit isumaliutissiissutit 1443/2004-tulli isumaliutissiissut taanna Kalaallit Nunaanni pissutsinik paasinninniarnermi annertuumik atorneqarsinnaavoq.

Taamaalillunga ataatsimut isiginnillunga isumaqarpunga Kim Kielsen Naalakkersuisut Siulittaasuattut imaluunniit Naalakkersuisut Siulittaasuata Naalakkersuisoqarfia e-mailimik pineqartumik nassiussinikkut inatsisinik imaluunniit ingerlatsineq pillugu inatsiseqartitsinermit tunngavinnik unioqqutitsisumik iliuuseqarsimanngitsut. E-mailip Naalakkersuisoqarfiup pisortaata namminerisatut e-mailkontoanit nassiunneqarsimanera pillugu innuttaasut akornanni oqallinneq eqqarsaatigalugu Kim Kielsenip pisumik tamatuminnga § 37 tunngavigalugu apeqquteqaammut (nr. 46-mut) Inatsisartunut ilaasortamit [...mit] saqqummiunneqartumut akissummini 6. marts 2015-imeersumi ajuusaarutiginninnera innersuussutigaa.

Oqaatigaara suliame matumani Naalakkersuisut Siulittaasuata Naalakkersuisoqarfia oqaaseqaateqartissimanngikkiga. Tamatumunnga suliame akissuteqarsinnaaninnut suliap naammattumik paasissutissartalorsorneqarsimaneranik uanga isumaqarnera kiisalu oqaatigineqartutut suliame isornartorsiuinissannut tunngavissaqarnanga isumaqarnera pissutappat, tak. Ombudsmandi pillugu inatsimmi § 21, imm. 1.

Suliamik matumunnga naliliiviginninninni Naalakkersuisut Siulittaasuata naqqiissuteqaqqusisimaneranik apeqqut kisimiitillugu isummerfigaara. Taamaalillunga tunngaviumik apeqqut, tassalu Naalakkersuisut naalakkersuinermik suliaqartutut Thule pillugu

suliami akuliutsinneqarsimanersut, isummerfiginngilara. Paasivara Thule pillugu suliamik eqqartuussissuserisup misissuina aallartinneqarsimasoq, tassanilu Naalakkersuisut suliami inissisimanerat sukumiinerusumik qulaajarneqassalluni.”

Nick Nielsenip e-mailitigut 15. marts 2015-imeersukkut aamma 15. april 2015-imeersukkut qinnuigaanga suliamik suliarinninnera aallarteqqeqqullugu. Kim Kielsenip tv-kkut apersorneqarnera oqaaseqaatinillu naqqeeqqusineq nammineq tungiminit piumasaaqaatit paasineqassasoq paasineqarsinnaasumik oqarnera Nick Nielsenip tamatumunnga tunngavilersuutit inneruussutigaa. Oqaaseqaatimi (apersorneqarnerup kalaallisuuaniittut) eqqortumik issuarneqarsimanerat Kim Kielsenip Inatsisartuni ilaasortamut allakkani 14. april 2015-imeersuni uppernarsarpaa.

Nick Nielsen allakkatigut 17. marts 2015-imeersutigut aamma 28. april 2015-imeersutigut nalunaarfigaara suliamik suliarinninnera aallarteqqinniannngikiga. Allakkani 28. april 2015-imeersuni ilaatigut makku oqaatigaakka:

“Saaffiginnissutit kingulliit aamma imatut paasisariaqarpakka oqaaseqaatiga 13. marts 2015-imeersoq imatut paasisimagunarit Kim Kielsenip e-mailimik 21. januar 2015-imeersumik ilinnut inassuteqaatit (imaluunniit qinnuiginninnertut assigisaatulluunniit) isiginninnera imaluunniit ilinnut naalakkiutit (imaluunniit piumasaaqaatit assigisaatulluunniit) isiginninnera suliamut aalajangiisuusasaasoq.

Taamaattoqanngilarli.

Pingaartilluguli isiginiarsimasara tassaavoq e-maili imatut paasineqarsinnaasimanersoq, tassalu illit nassiussisup paasinninnera malillugu inatsisilerinikkut (tassalu naalakkersuinikkuinnaanngitsoq pissuserissaarnikkuinnaanngitsorlu) kissaatigineqartutut naqqiisuteqarnissannut pisussaaffeqartutit. Qulaanilu aamma allakkannit 17. marts 2015-imeersunit ersertutut aamma isumaqarpunga Kim Kielsenip tv-kkut apersorneqarluni oqaaseqaatai allagaalu 14. april 2015-imeersut ilanngunneqarpata tamatuma allatut naliliinermik nassataqarnissaa ilimananngitsoq.”

5. Suliat nalinginnaasumik soqutiginaatillit, inatsiseqartitsiffiusunut agguataakkat

Soraarsitsineq

5.1 Soraarsitsineq suleqatigiinnermi ajornartorsiutinik tunngaveqartoq. Suliamut atatillugu oqaloqatiginnitarneq pillugu malittarisassat malinneqarsimanninnerat. Pissutsinik soraarsitsinermut tunngavilersuutigineqartunik amigartumik erseqqissaasimaneq. Pisumut naapertuuttumik iliuuseqartarnermik tunngaviup sumiginnarneqarnera

Suliffeqarfup imminut aquttup X-ip suleqatigiinnermi ajornartorsiutit pissutigalugit soraarsitsineranik Aningaasaqarnermut Naalakkersuisoqarfup ator-tussannqortitsisimanera A-p Ombudsmandimut naammagittaalliuutigaa.

A qaammatini pingasuni atorfeqartitaareerluni oqaloqatigineqarnissaminut siumut kalerrinneqaqqaarani aggeqquneqarpoq, tassanilu oqarfigineqarluni suliffeqarfup X-ip paasinninnera unaasoq suleqatigiinnermi ajornartorsiuteqartoqartoq. Suliffeqarfup X-ip oqaloqatigiinnermik suliamut atatillugu oqaloqatigiinnertut suliarinninnginnermigut A-p sulisutut tunngaviusumik iller-sugaanerani sumiginnaasimanera Ombudsmandip isorisarialittut isigaa.

A-p soraarsitsineq sioqqullugu suliami illua'tungiusutut isumaanik tusarniaa-nermi A-p ilaatigut sulisunik allanik suleqateqarnikkut ajornartorsiuteqarnera suliffeqarfup X-ip pingaartillugu isiginiarpaa, suliffeqarfilli X tamatumunnga atatillugu sulisunik pineqartunik pisimasunilluunniit pineqartunik taasaqanngilaq, A-lli pissusilersornera ataatsimut pingaarnerusutigullu isornartorsior-lugu. A-p suliami illua'tungiusutut isumaanik tusarniaanermi suliffeqarfup X-ip pissutsinik soraarsitsinermut tunngavilersuutaasunik arlalinnik naam-mattumik erseqqissaasimanninnera Ombudsmandip isorisarialittut isigaa.

Suliffeqarfup X-ip A-mik soraarsitsinnginnermini suleqatigiinnermi ajornar-torsiutinik atorfinitsitsisarneq pillugu inatsiseqartitsinermi qisuariaammik sakkukinnerusumik atuinikkut aqqiiniaqqaaraluarsimanninnermigut i-ngerlatsineq pillugu inatsiseqartitsinermi pisumut naapertuuttumik iliuuse-qarnissamik piunasaqaammik sumiginnaasimanera Ombudsmandip isorisa-rialittut aammattaaq isigaa.

*Kiisalu Aningaasaqarnermut Naalakkersuisoqarfiup oqartussaasutut qulliu-
nerusutut naammagittaalliorfissatut pissutsit taaneqartut uparuarnissaannut
pissutissaqarani isumaqarsimanera Ombudsmandip isorisarialittut isigaa (o-
qaaseqaat 27. oktober 2015-imeersoq, j.nr. 2014-323-0051).*

[...]

3. Suliap ingerlasimanera

A suliffeqarfimmi X-imi 1. september 2013-imi [...-tut] atorfinitsinneqarpoq. A isumaqatigiissut (overenskomst) tunngavigalugu atorfinitsinneqarpoq, atorfinitsinneqarnerani piffissaq misiligutaasumik suliffissaq isumaqatigiissutigina.

Pisortaq Z aamma A 29. november 2013-imi ataatsimiissimapput. Pisortaq Y imaqarniliortuuvoq. Imaqarniliamit ilaatigut makku erserput:

“[...] sapaatit akunnerini kingullerni sulisorpaalussuit allaffinnut [pisortaq Z-ip, uanga ilanngussara] isertarput sulilernerpillu kingornatigut [...] suleqatigiinnerat ajorsilluinnarsimasoq oqaluttuarisarlugu. Ulluinnarni suleqatigiinnermi ataavartunik massakkut ajornartorsiuqalersimavoq, assortuuttoqartualersimallunilu [...] nanertuutaasumik, aamma suliassat naammassiniarneqarneri, sullitat, suliassat sularineqarneri suleqatigineqartartullu eqqarsaatigalugit pitsaanngitsumik sunniuteqartumik. Uanga naliliinera unaavoq [...] suleqatigiinnerat unittuussimasoq aserorluinnarsimallunilu. Ukiuni qulini [suliffeqarfimmi X-imi] sulininni suleqatigiinnermik taama ajortigisumik siusinnerusukkut misigisaqarsimanngilanga.

Paasisutissarpasuit tigusakka ilaagut makku eqqarsaatigalugit assigiipput:

“[A] arlaannik oqarfigigaangatsigu soorlu paasineq ajorai tusarnaarnerluunniit ajortoq.”

“[A-p] arlaannik apeqqutai akigaanni arlaleriarluni taannarpiaq apeqqutigeqqikkajuttarpaa.”

“[A-p] suliassani soorlumi paasisimanngikkai.”

“Tamakku pingaaruteqanngitsut pillugit oqallinnerpassuarnik nassataqartarsimapput, pineqartut taakkuusut uteqattaartuarlugit.”

Qaammatit pingasut kingulliit ingerlaneranni [...-ni] attaveqatigiinneq suleqatigiinnerlu ima ajortigilersimapput tamanna sullitanut suliassanillu naammassinninniarnermut aamma erseqqissumik sunniussimalluni, tak. paasisutissat tiguneqartut:

[Suliffeqarfik X] qinnuigineqarpoq silasiorfissamik neqeroorut [...] (suliffeqarfimmut X-imut] suliassatsialassuaq) misissuiffimmut nutaamut nassiuteqqullugu. Tamanna oqal-

linnerpassuarnik nassataqarpoq, [pisortallu Z-ip] naggataatigut qinnuigaatit neqeroorut nalinginnaasoq akimigut naleqquttoq suliareqqullugu. Tamatuma kingornatigut qupperneq A4 suliaaraat, oqaasertaqalaarluni assiliartalik, akilli pillugit paasissutissanik ilaqanngitsoq, taannalu sullitamut nassiussimavat [suliffeqarfimmi X-imi] sulisut pisortaqtigiillu annerusumik isumasioqqaarnagit. (Suliassamik taassuminnga suliarinninnerpit pitsaassusia [suliffeqarfiup X-ip] akuerisinnaanngilaa, tak. sullitamut attaveqannginneq, malitseqartitsinnginneq nalinginnaasumillu pitsaasumik ussasaarinnginneq).

[...] pillugu isumaqtigiissut sullitatta annersaallu atsioqatigiissimavarsi. Tunniussinisamat sapaatit akunneri sisamat piffissaliunneqarsimapput. Aallarteqqullutit qinnuigineqarputit; sapaatilli akunnerinik marlunnik-pingasunik kinguarsaasimavutit, tunniussivissallu sapaatit akunnerannik ataatsimik kinguartinneqarnissaa tamatuma kingornatigut siunnersuutigisimallugu. Suliassap immikkoortuanik siullermik aallartinnialuusaamik aallartikkavit ilitersorneqarputit qinnuigineqarlutillu aperisaqqullutit – taamaaliorsimanngilatilli. Suliassap immikkoortua siulleq sulisup allap naggataatigut tigusariaqarsimavaa, illillu tamatuma kingornatigut sapaatit akunnerisa naanerat atorpat suliassap immikkoortuata aappaa naammassiniarlugu, nalunaarusiarlu allaqqissaarniarlugu.

Pisortaqtigiit mailimik 28.10-mi aamma nassippatit, oqaatigalugu [...] [...] il.il. pillugit ingerlatseriaasia pillugu eqqumiitsumik assortuuteqatigigit.

Eqikkaalluni inerniliineq

Pissutsit qulaani taaneqartut [suliffeqarfiup X-ip] akuerisinnaanngilluinnarpai, atorfinitsinneqarninnilu allakkani aallaqqaasiummut uunga assortuulluinnartuullutik: [...-mut] oqimaaqtigiissumik pissuseqarneq aamma ilisimasanik avitseqatigiinnerup qitiutinneqarnera [...] sulinerannut sulisuinullu pingaaruteqarpoq.

[...]

[Pisortaq Z]: A-p pisut eqqarsaatigissagai sapaatillu akunnerata naanera qaangiuppat oqaaseqaatiminik saqqummiussisinnaasoq siunnersuutigaa.” (Atorfeqarfimmi nutsigaa-voq)

A oqaloqatigiinnerup kingornatigut oqaloqatigiinneq pillugu nammineq imaqarniliorpoq, taannalu suliffeqarfimmut X-imut tamatuma kingornatigut paasissutissiissutigalugu.

Pisortaq Z aamma A 3. december 2013-imi oqaloqatigiipput, A-llu suliuinnaarsinneqarnini pillugu nalunaarut allakkallu tassani tiguai.

Suliffeqarfiup X-ip A allakkatigut (soraarsitsissamaarneq pillugu allakkatigut) 13. december 2013-imeersutigut nalunaarfigaat ingerlatamut [...-tut] atorfanit soraarsinneqassamaartoq. Allakkanit pisortamit Z-imit allanneqarsimasunit ilaatigut makku erserput:

“Ajuusaarutigalugu nalunaarutigisariaqarpara [immikkoortortaqarfimmi Y-mi [...-tut] atorfinnit [suliffeqarfiup X-ip] soraarsissamaaraatit.

Tallimangornermi 29. november 2013-imi ataatsimiinnermi oqaloqatigiissutigineqartutut illit [...-llu], pingaartumillu [...-p], akunnissinni suleqatigiinnermi ajoraluartumik ajornartorsiuteqalersimavoq.

[...-mut] suleqatigiinnikkut ajornartorsiuteqarneq taamaalilluni ajorsartorsimavoq, illit nammineq nassuerutigisattut toqqaannartumik oqqaterujussuarninngorsimalluni. Imaassorinarpoq taamatut angusaqarfiunngitsumik sivisoorujussuarmillu assortuuttoqartarsimasoq, taakkulu assortuussutini allani nanginneqartarsimasut.

29. november 2013-imi ataatsimiinneq pillugu imaqarniliaq ilanngullugu nassiuqqarneqartuq innersuussutigineqarpoq, matumani ajornartorsiutit [suliffeqarfiup X-ip] suliassaasa naammassiniarneqarnerat eqqarsaatigalugu ajornartorsiutinik nassataqarnera nassataqarsinnaaneralu ilanngullugit eqqarsaatigalugit.

[...-mi] aaqqiagiinnginnerit suleqatigiinnikkullu ajornartorsiutit taamaattut siusinnerusukkut misigineqartarsimangillat, ajornartorsiutillu taakku illit sulilernerpit kingornatigut ajoraluartumik pilersimasorinarput.

[...-p] sulisuini ataatsimut ilisarnaataavoq taakku isumaqartut illit [...-p] sulisui eqqarsaatigalugit tusarnaarnissaat, paasinissaat attaveqarfiginissaallu ajornartorsiutigigit, tak. assortuussutaareersunik kingusinnerusukkut assortuussuteqartarneq pillugu qulaani taaneqartut, taamaattoqarneratalu sulisut arlallit eqqarsaatigalugit suleqatigiinnikkut ajornartorsiutit illillu suliassiissutigineqartumik pitsaasumik akuerineqarsinnaasumillu naammassinnissinnaaninnik tatiginnikkunnaarneq pilersissimagai. Pingaartumik pineqartut taakkuusut pillugit assortuunnerni illit malartaattarnerit aamma immikkuualuttut pineqartullu pingaaruteqartuaannangitsut pisariaqanngitsumik aporaassutaasalersimasut.

Uanga naliliinera unaavoq ajornartorsiutinut akisussaaffik annerpaaq ilinniittoq. [...-ni] peqataaginnarnerpit suleqatigiinneq eqqarsaatigalugu pitsanngoriaatinik nassataqarsinnaanera piviusorsioortuunngitsutut isigaara.

Ingerlatsineq pillugu inatsiseqartitsinermi tunngavilersuisarneq pissutigalugu ilinnut [suliffeqarfiup X-ip] oqaatigisariaqarpaa aaqqiagiinnngissuteqarneq suliassanngortinneqas-sappat ajornartorsiutit oqaatigineqartut ilisimannittunik sassartitsinikkut uppernarsar-neqarsinnaammata.

[Suliffeqarfiup X-ip] angissusia/mikissusia [-mut] tunngasunik ilisimasaqarninnut ata-neqartillugu pissutigalugu [suliffeqarfiup X-ip] iluani allamut nuutsinneqarnissannut su-liamilluunniit allamik neqeroorfigineqarnissannut periarfissaqanngilaq. [Suliffeqarfik X] suliffeqarfittut nammineertitaasutut tassaavoq Kalaallit Nunaanni Namminersorlutik Oqartussat ilaat. Taamaattumik allamut inissinneqarnissanni Naalakkersuisoqarfik i-kiuussinnaanersoq apeqqutigaa, naliliisoqarporli pisinnaasatit immikkuullarissut tun-ngavigalugit Naalakkersuisoqarfiup taassumaluunniit ataani immikkoortuni inissinne-qarnissannut periarfissaqanngitsoq.

Tamanna tunngavigalugu nalunaarutigineqarpoq [suliffeqarfiup X-ip] funktionærit pil-lugit Danmarkimi inatsimmi § 2, imm. 2-mi taaneqartutut piffissalerlutit soraarsissa-maaraatit, tak. atorfinitsinneqarninni allakkat. Tassunga tunngaviusoq sulisitsisup nali-ginnaasumik aqutsisinnaatitaaneraniippoq.

Allakkat uku imarisaallu pillugit oqaaseqaatinik suliami inaarutaasumik aalajangiisoqan-ginnerani suliassat suliarineqartarnerat pillugu inatsimmi, Inatsisartut inatsisaanni nr. 8-mi, 13. juni 1994-imeersumi, § 19 tunngavigalugu saqqummiussisinnaatitaavutit. [...]” (Atorfeqarfimmi nutsigaavoq)

A-p soraarsitsissamaarnermik allakkat pillugit oqaaseqaatini allakkatigut 27. de-cember 2013-imeersutigut saqqummiuppai. Allakkanit taakkunannga ilaatigut makku erserput:

“[...] Imaqarniliaq amigartooq illuinnaasiortorlu allakkanut 13. december 2013-imeersunut [soraarsitsissamaarneq pillugu allakkanut, uanga ilanngussara] ilan-ngullugu nassiunneqarpoq. Taamaattumik 29. november 2013-imi aamma 3. december 2013-imi ataatsimiinnivut pillugit uanga nammineq imaqarniliakka ilanngullugit nas-siuppakka, ilanngullugit nassiunneqartut takukkit.

[Immikkoortortaqarfimmi Y-mi] [...]ni] pitsaanngitsumik suleqatigiittoqarneranik oqaatigisat ingasattajaagaapput, piviusorlu unaavoq [immikkoortortaqarfiup Y-p] suliassani pitsaassuseqartumik naammassisarai, naak sulisumi affaat nutaajugaluartut.

Imaqarnilianni 29. novemberimeersumi allapputit [suliffeqarfiup X-ip] akit pillugit i-ngerlatseriaasia pillugu mailimik uannit 28. oktoberimi tigusaqarsimallutit. Mailip naat-

sup akit pillugit ingerlatseriaatsimik qulaajaasuunngitsup suliarineqarneranut qaamma-tingajak illit atorsimallugu allanniarlugu puigorsimavat. Kukkullutit allapputit [suliffeqarfik X] qinnuigineqarsimasoq [...] pillugu neqeroorut nassiuteqqullugu. Imaapporli sivisuumik ussassaaruteqareerluta [...] pillugu suliap “Reference Sheet”-ip nassiunneqarnera iluaqutigisimagipput, taamaalillutalu sullitarpur attaveqarfigilerlugu. Kukkullutit allapputit qinnuigineqartunga neqeroorut nalinginnaasoq akimigut naleqquttoq sulia-reqqullugu. Ataqaatigiinneqarnermi tassani akit pillugit ingerlatseriaaseq qulaajaavigisi- manngisaannakkat ilisimassallugu iluaqutaasimassagaluarpoq. Neqeroorullumi piffissap taamaalinerani [suliffeqarfiup X-ip] sulliviani suliarineqareerluni piareersimavoq.

Illit ilusilersorluagaanngitsumik saassussiniarpalaartumillu pissusilersornerit, tak. ima- qarniliakka 29. november 2013-imeersoq aamma 3. december 2013-imeersoq, immik- koortortaqaqfiullu nutaap ingerlanniarneqarnera eqqarsaatigalugit uannik eqqumiigina- qisumik suliunnaarsitsinerit uannut [immikkoortortaqaqfimi Y-mi] [...-tut] atorfiner- laamut nanertuutaasorujussuuvoq.

[...]” (Atorfeqarfimmi nutsigaavoq)

Suliffeqarfiup X-ip A immikkoortortaqaqfimi Y-mi [...-tut] atorfianit allakkatigut 16. januar 2014-imeersutigut soraarsippaat. Allakkanit pisortamit Z-imit allanne- qarsimasunit ilaatigut makku erserput:

“[...] Allakkanni oqaatigaat imaqarniliaq amigartoq illuinnaasiortorlu [suliffeqarfiup X-ip] allagaanut 13. december 2013-imeersunut ilanngullugu nassiunneqarsimasoq, taamaattumillu 29. november 2013-imi aamma 3. december 2013-imi ataatsimiinnerit pillugit illit nammineq imaqarniliatit ilanngullugit nassiukkitit. Suleqatigiinnermi ajor- nartorsiutit pillugit apeqqut toqqaannartumik akisimannilat, tassami suliffimmi pissut- sit pillugit oqaatigineqartut ingasattajaagaasut oqaatigiinnarakku. Akit pillugit ingerlat- seriaaseq aamma neqeroorummik nassitsineq pillugu pissutsit aammattaaq innersuussu- tigaatit.

[Suliffeqarfiup X-ip] [...] pillugit ingerlatseriaasia pillugu ilisimatinneqarputit taanna 2006-imili annikitsutigut aaqqiissuteqarfigneqarluni aalajangersimasumik atuussimasoq. Taamaakkaluartoq akit pillugit ingerlatseriaatsip qulaajarneqarnissaa uannut sulisunullu allanut apeqqutigisaqattaartarsimavat.

Neqeroorummik nassiussineq pillugu oqaatigaat [...] neqeroorut nassiuteqqullugu qin- nuigineqarsimannngitsutit. Tamanna [...-ni] sulisunit [...-llu] pisortaanit akerlilernerqar- poq, taakkumi immikkoorlutik allakkatigut oqaatigimmassuk akinik neqerooruttip nas- siunneqarnissaanut akisussaaffik ilinnut tunniunneqarsimasoq, illilli qaammatit arlallit

nangaareerlutit suliat pillugit naqitaq akit pillugit paasissutissartaqanngitsoq nassiussimagit.

Allakkannut ilanngussami [A-p ataatsimiinnerit pillugit imaqarniliai, uanga ilanngussara] oqaatigineqarpoq suleqatigiinnermi ajornartorsiuteqartoqarnera illit misigisimangikkrit. Taamatut oqarneq 29. novemberimi ataatsimiinnermi illit sakkortuumik pissusilersorinnut akkerliulluinnarpoq, tassani [...] sakkortuumik saassuttaqattaarpat, “tamarmillu tusaasinnaasaannik oqqanneq” aamma “oqaatigisavut timitaqartittarpavut isummavullu aalajangiusimasarlugit” innersuussutigalugit. Suleqatigiinnermi ajornartorsiutinik ilisimasaqannginnerarnerit uppernanngilluinnarpoq, tassami [...] sapaatit akunnikkaartumik ataatsimiinnerini qaammatini arlalinnngulersuni suliassiissutigineqartut naammassiniaq-qullugit nukingisaarneqartarsimagavit.

Sulisut arlallit ilinnik suleqateqarnermi ajornartorsiuteqarlutik oqartarnerat eqqarsaatigalugu oqaatigineqartut taakku suliamut matumunnga atatillugu allaganngorlugit pissarsiarineqarput. Oqaatigineqartut taakkua isornartorsiuiinnermi pingaartutut qitiusoq uppernarsarpat, tassalu illit suleqatigineqarninni ajornartorsiuteqartoqartoq, tassalu sammisat pillugit angusaqarfiumngitsumik oqqattarnerpassuit, kingusinnerusukkut aallarteqqinneqartartut pineqartut.

Aammattaq oqaatigineqarpoq [...-ni] sulisut tusarnaarnissaat, paasinissaat attaveqarfiginissaallu ajornartorsiutigigit, illilli isummat maliinnarlugu ingerlasartutit, tamatumalu ilimanarsisippaa pisuni pingaartuni susoqarnera paasineq ajorit.

Taamaattumik suliuinnaarsinneqarnerit tunngavilersorluagaasutut isigineqarpoq, uangami [...-llu] sulisuisa suliassiissutigineqartut pitsaassuseqarluartumik akuerineqarsinnaasumillu naammassineqarsinnaanerat illit [...-tsiillutit] upperiunnaaratsigu.

[Suliffeqarfiup X-ip] eqikkaalluni paasinninnera suli unaavoq illit tunginnit suleqatigiinnikkut ajornartorsiuteqartoqarnera uppernarsarneqarsinnaasoq, suleqatigiinnermilu ajornartorsiuteqarnermut akisussaaffik annerpaaq ilinniittoq. Taamaattumik isumaqartoqarpoq akkerliliissuteqarnikkut nutaanik illilluunniit siusinnerusukkut soraarsissamaarneqarninnik allanngortitsinnaasunik saqqummiussisimangitsutit. Oqaaseqaatit saqqummiunneqartut aamma eqqarsaatigalugit.

Allakkani 13. december 2013-imeersuni tunngavilersuutit oqaatigineqartut aalajangiusimaneqarput, allakkallu taakku annertunerusutigut aamma innersuussutigineqarput.

Taamaattumik [suliffeqarfik X] imatut aalajangiivoq:

[Immikkoortorta qarfirmi Y-mi] [...-tut] atorfinnit matumuuna soraarsinneqarputit, taamaalillutit Naalakkersuisut (Namminersorlutik Oqartussat) aamma [...] isumaqati-giissutaanni [...-mi] 14. februar 2013-imeersumi qaammammik ataatsimik qaammatip naaneranut sivisussulimmik piffissaliussaq atorlugu, tak. Danmarkimi funktionærít pillugit inatsimmi § 2, imm. 2, 2014-imi februarip naanerani soraassallutit.

Soraarsitsineq nalinginnaasumik aqutsinnaatitaanermik aamma tunngaveqarpoq. [...]”
(Atorfeqarfimmi nutsigaavoq)

A-p soraarsitsineq uannut allakkatigut 7. marts 2014-imeersutigut naammagittaaliuutigaa, matumani suliamut attuumassuteqanngitsunik tunngaveqarneq, malersuineq pissaanerullu ingasattajaartumik atorveqarnera ilanngullugit eqqarsaatigalugit.

A-p naammagittaalliuutaa Avatangiisinut Pinngortitamullu Naalakkersuisoqarfimmut 11. april 2014-imi ingerlateqqillugu nassiuppara, naammagittaalliuut Naalakkersuisoqarfiup oqartussaasutut qulliunerusutut naammagittaalliorfissatut suliarissagaa, matumani soraarsinneqannginnermini mianersoqquneqarsimasariaqannginnerluni Naalakkersuisoqarfiup suliamik suliarinninnerminut atatillugu naliliiffigissagaa A-p qinnutigisaatut.

Suliffeqarfik X Aningaasaqarnermut Nunamullu Namminermut Tunngasunut Naalakkersuisoqarfiup suliassaqarfianut kingusinnerusukkut nuunneqarpoq.

Aningaasaqarnermut Nunamullu Namminermut Tunngasunut Naalakkersuisoqarfimmi Aningaasaqarnermik Sulisoqarnermillu Aqutsisoqarfiup allakkani 4. august 2014-imeersuni ilaatigut oqaatigaa A-mik soraarsitsineq suliamut attuumassuteqartut tunngavigalugit pisimasutut isigigini, naak A piareersarnissaminut piffissaqarsinnaaqullugu 29. november 2013-imi ataatsimiinneq pillugu siusinnerusukkut ilisimatinneqarsimasinnaalluaraluortoq. Allakkanit taakkunannga ilaatigut makku erserput:

“[...]

Aningaasaqarnermik Sulisoqarnermillu Aqutsisoqarfiup naliliinera:

Suliamut attuumassuteqanngitsunik tunngaveqarneq:

Pisortat ingerlatsineranni suliassat suliarineqartarnerat pillugu Inatsisartut inatsisaanni nr. 8-mi, 13. juni 1994-imeersumi (suliassat suliarineqartarnerat pillugu inatsimmi) § 19-ikkut aalajangersarneqarpoq innuttaasoq ingerlatsineq pillugu inatsiseqartitsineq tunngavigalugu aalajangiinermi suliama illua'tungiusutut isummaminik tusarniaavigineqartassasoq. 29. november 2013-imi ataatsimiinneq aalajangiinertut pissuseqanngilaq. Imaqarniliamit tassanga ersertutut 29. november 2013-imi ataatsimiinnermi [pisortarlu Z] oqaloqatigiipputi, isornartorsitutigineqartullu pillugit oqaaseqaateqarnissannut tassani periarfissaqarputit. 29. november 2013-imi ataatsimiinneq naggaserlugu siunnersuutigineqarpoq pisut eqqarsaatigissagitit oqaaseqaatissaqaruillu taakku sapaatit akunnerata naanerata kingornatigut uterfigissagitit. Aningaasaqarnermik Sulisoqarnermillu Naalakkersuisoqarfiup naliliinera unaavoq suliunnaarsinneqannginninni 29. november 2013-imi ataatsimiinnermi saqqummiunneqartut pillugit oqaaseqaateqarnissannut periarfissaqarsimasutit. 13. december 2013-imi suliama illua'tungiusutut isummaminik inatsisikkut aalajangersagaasumik tusarniaavigineqarputit, tak. suliassat suliarineqartarnerat pillugu inatsimmi § 19.

Malersuineq:

Aningaasaqarnermik Sulisoqarnermillu Aqutsisoqarfik isumaqarpoq pissusiviusut arlallit illit sulisutut malersorneqarninnik akornusersorneqarninnilluunniit uppersaasinnasut pillugit saqqummiussaqaarsimanngitsutit. 29. november 2013-imi ataatsimiinneq suliama ataatillugu oqaloqatiginninnerunngilaq, taamaattumillu ataatsimiinnissap ilisima-saarutiginissaa inatsisikkut piumasagaataanani. 29. november 2013-imi ataatsimiinneq pillugu siusinnerusukkut ilisimatinneqarsimasinnaalluaraluarputit.

[...] Aningaasaqarnermik Sulisoqarnermillu Aqutsisoqarfiup 29. november 2013-imi aamma 3. december [2013-imi] ataatsimiinnginnerni ilimasaarneqarsimannginnerit suliama attuumassuteqanngitsutut isiginngilaa, naak 29. november 2013-imi ataatsimiinneq pillugu siusinnerusukkut ilisimatinneqarsimasinnaalluaraluarputit.

Pissaanermik ingasattajaartumik atornerluineq:

Sulisitsisup sulisuminik suliunnaarsitsisinnaanera nalinginnaasumik aqutsisinnaatitaanermiippoq. Aningaasaqarnermik Sulisoqarnermillu Aqutsisoqarfik isumaqarpoq pissaanermik ingasattajaartumik atornerluisoqarsimanngitsaq.

[Suliffeqarfimmit X-imit] pissutissaqanngitsumik soraarsitsineq:

Soraarsitsineq pissutsit arlallit tunngavigalugit pisimavoq, pingaartumillu [...-mik] suleqateqarninni ajornartorsiummik tunngaveqarluni. [...-p] [...-llu] akornanni pissutsit

oqimaaqatigiissuunissaasa pingaaruteqassusiat [suliffeqarfimmut X-imut] ima pingaaruteqartigaq tamanna atorfinitsinneqarnerit pillugu allakkani 16. august 2013-imeersuni toqqaannartumik allanneqarsimalluni. Pissutsit ajornerat – “tamarmillu tusaasinnaasaannik oqqassimanersi aporaannermik naggaserneqartoq” - 29. november 2013-imi oqaloqatigiinneq pillugu imaqarniliani ([pisortap Y-p] imaqarniliaani) nassuerutigaa. 29. november 2013-imi oqaloqatigineqarnissamut aggeqquneqaravit qaammatini pingasuinnarni atorfeqartitaasimavutit, piffissallu taassuma sivisunersaani suleqatigiinnermi ajornartorsiuteqartoqarsimavoq. Pisortaqaatigiit allamut inissinniarsimagaluarpaatsit, tamannali ajornarsimavoq. Aningaasaqarnermik Sulisoqarnermillu Aqutsisoqarfiup naliliinera unaavoq soraarsitsineq suliamut attuumassuteqartut tunngavigalugit pisimasoq.

Aningaasaqarnermik Sulisoqarnermillu Aqutsisoqarfiup aalajangiinera:

Aningaasaqarnermik Sulisoqarnermillu Aqutsisoqarfik isumaqarpoq 29. november 2013-imi ataatsimiinneq pillugu siusinnerusukkut ilisimatinneqarsimasinnaalluaraluarutit, taamaalillutit piareersarnissamut periarfissaqarsinnaaqqullutit. Taamaakkaluartoq Aningaasaqarnermik Sulisoqarnermillu Aqutsisoqarfik naliliivoq soraarsitsisoqarnissaanik aalajangiineq suliamut attuumassuteqartut tunngavigalugit pisimasoq.

Soraarsinneqannginninni 29. november 2013-imi ataatsimiinnermi isornartorsiutigineqartut pillugit oqaaseqaatinik saqqummiussinissannut periarfissaqarsimavutit. Suliami illua'tungiusutut isummannik soraarsitsissamaarneq pillugu allakkatigut 13. december 2013-imeersutigut tusarniaavigineqarsimavutit. [Suliffeqarfiup X-ip] allamut inissinniarsimagaluarpaatit. Piffissami sivikitsumi (qaammatini pingasuni) atorfeqartitaasimavutit, piffissallu taassuma sivisunersaani suleqatigiinnermi ajornartorsiuteqartoqarsimavoq. [...-p] [...-llu] akornanni pissutsit oqimaaqatigiissuunissaasa pingaaruteqassusiat atorfinitsinneqarnerit pillugit allakkani 16. august 2013-imeersuni toqqaannartumik allanneqarsimavoq. Pissutsit ajornerat illit nammineq nassuerutigaa.

Aningaasaqarnermik Sulisoqarnermillu Aqutsisoqarfik qulaani taaneqartut tunngavigalugit naliliivoq soraarsitsineq suliamut attuumassuteqartut tunngavigalugit pisimasoq. [...]” (Atorfeqarfimmi nutsigaavoq)

A uannut allakkatigut 11. august 2014-imeersutigut naammagittaallioqqippoq, naammagittaalliumminilu 7. marts 2014-imeersumi naammagittaalliuutigineqartut innersuussutigalugit.

Aningaasaqarnermut Nunamullu Namminermit Tunngasunut Naalakkersuisoqarfik allakkatigut 15. september 2014-imeersutigut qinnuigaara suliaq pillugu

oqaaseqaateqaqqullugu. Naalakkersuisoqarfik tamatumunnga peqatigitillugu qinnuigaara suliffeqarfiup X-ip oqaaseqaataa pissarsiariniaqqullugu. Naalakkersuisoqarfik kiisalu suliffeqarfik X aammattaaq qinnuigaakka A pisumut naapertuuttumik iliuseqartarnermik tunngavik isiginiarlugu soraarsinneqannginnermini mianersoqquneqartariaqarsimannginnersoq oqaaseqaamminni nassuiaqqullugu. Naalakkersuisoqarfik kiisalu suliffeqarfik X tamatuma saniatigut qinnuigaakka suleqatigiinnermi ajornartorsiutit suut A-p soraarsinneqarneranut atatillugu pingaartillugit isiginiarneqarsimanersut erseqqissaqqullugu.

Aningaasaqarnermut Nunamullu Namminermit Tunngasunut Naalakkersuisoqarfiup akissutaa allakkatigut 20. november 2014-imeersutigut tiguara, tassungalu suliffeqarfiup X-ip uannut akissutaa 7. oktober 2014-imeersoq ilanngullugu nas-siunneqarpoq. Naalakkersuisoqarfiup akissutaanit ilaatigut makku erserput:

“[...]

1 pillugu. Pisumut naapertuuttumik iliuseqartarneq:

[A] piffissami sivikitsumi (qaammatini pingasuni) atorfeqartitaasimavoq. Piffissap taasuma sivisunersaani suleqatigiinnermi ajornartorsiuteqartoqarsimavoq. Pingaartumik [...-mut] tunngasuni suleqatigiinnermi ajornartorsiuteqartoqarsimavoq. Tamanna [A-p] nammineq nassuerutigaa. [...-p] [...-llu] akornanni pissutsit oqimaaqatigiissuunissaasa pingaaruteqassusiat aallaqqaataaniilli A-mut erseqqissimavoq – tamannami [A-p] atorfnitsinneqarnera pillugu isumaqatigiissummi toqqaannartumik allanneqarsimammat.

Qulaani taaneqartut tunngavigalugit naliliisoqarpoq pisumut naapertuuttumik iliuseqartarneq isiginiarlugu soraarsitsisoqannginnerani mianersoqqussuteqartoqartariaqarsimanngitsoq.

2 pillugu. Suleqatigiinnermi ajornartorsiutit:

Suleqatigiinnermi ajornartorsiutit suut soraarsitsinermi pingaartillugit isiginiarneqarsimanerat eqqarsaatigalugu “[A-p] [...-ni] sulisunik suleqateqarnermi ajornartorsiutai pillugit allakkiaq” oqartussaasup qulliunerusup naammagittaalliorfissap suliamik suliarininneranut atatillugu [pisortap Z-ip] suliarisimasaa innersuussutigineqarpoq. [...] (Atorfeqarfimmi nutsigaavoq)

Suliffeqarfiup X-ip akissutaanit pisortamit Z-imit suliarineqarsimasumit ilaatigut makku erserput:

“[...] november 2013-imi sulinermut atatillugu angalaninnit uterama [imnmikkoortorta qarfirmi Y-mi] sulisut [A-p] atorfinerlaap aporaaffigineqartarnera aalassassimaarutigisorujussuaat, pingaartumillu [suliffeqarfirmi X-imi] [...-p]. Sulisut ataasiakkaat uannut ingerlaavartumik saaffiginnittarput, [A-millu] ulluinnarni suleqateqarnerminni ajornartorsiutitik aporaattarnitillu [...-ni] sulisut suliassaminnik naammassiniarnerinut ulluinnarni nanertuutaasut, sullitanullu suliassat suleqatigisartakkallu eqqarsaatigalugit pitsaanngitsunik kinguneqartut oqaluttuarisarlugit.

Paasissutissat tiguneqartut ilimanarsisippaat atorfinerlaap [A-p] [immikkoortorta qarfirmilu Y-mi] sulisut suleqatigiinnerat aserorluinnarsimasoq. Ukiuni qulini [suliffeqarfirmi X-imi] atorfeqartitaaninni suleqatigiinnermik taama ajortigisumik siusinnerusukkut misigisaqarsimanngilanga. Uanga nalileeqaarnera unaavoq aporaattarnerit killissartik qangersuarli qaangersimagaat, taamaalillunillu tatiginninnerup pitsaasumillu suleqatigiinnerup pilerseqqinniarnissaat ajornakusoorluinnassasoq, kiisalu sulisoqarnikkut sullitanullu attuumassuteqartutigut annaasat erseqqippallaalereersimasut. Allatut ajornartumik oqaatigisariaqarpara pissutsit sukumiisumik pilertortumillu aaqinneqanngippata suleqatitsialaat allamut nuunniarnissaminnut massakkut pissutissaqarlualersinnaasut.

Pisumut naapertuuttumik iliuuseqartarnermik isiginninneq aallaavigalugu [A-p] mianersoqquneqarnerinnaatigut ingerlariaqqinneq angusaqarfiusinnaanngilaq.

Tamatuma kingornatigut [A-p] 29. november 2013-imi ataatsimiinnermi [...-ni] ukiorpassuannortuni [...-mut] sakkortoqisumik saassussinera isummaminillu allannortitsiumanngissusia kiisalu tamatuma tamarmik tusaasinnaasaannik oqqanermik kinguneqarsimanagera tupaallaatigaara, tak. “tamarmik tusaasinnaasaannik oqqanneq” aamma “oqaatigisavut timitaqtartittarpavut isummavullu aalajangiusimasarlugit”. [A-p] taamaaliornermigut [suliffeqarfirmi X-imi] killilersorneqarani oqalussinnaanermi killissat qaangerujussuarsimavai.

[Suliffeqarfiup X-ip] naliliinera unaavoq suleqatigiinnermi ajornartorsiutit [A-p] [immikkoortorta qarfirmi Y-mi] sulisunut eqqumiitsumik pissusilersorneranik aallaaveqartut. Taamaalilluni [suliffeqarfiup X-ip] [A-mik] soraarsitsinermut atatillugu ataani allasimasut pingaartillugit isiginiarpai:

- Pisut taakkuusut (amerlanertigut suulluanngitsut) uteqattaartuarlugit oqallinnermi malartaattarnerujussuaq.
- [...] ukiorpassuannortuni [...-nik] sakkortoqisumik saassussineq isummanillu allannortitsiumannginnerujussuaq, tak. qulaani issuarneqartut tamatumalu nassatariisaanik [A-p] atorfinitsinneqarnerani allakkani aallaqqaasiummut toqqaannartumik as-

sortuuttoq: “[...-mut] oqimaaqatigiisumik pissuseqarneq aamma ilisimasanik avitse-qatigiinnerup qitiutinneqarnera [...] sulinerannut sulisuinullu pingaaruteqarpoq”.

- Paasissutissani tiguneqartuni oqaatigineqarpoq [immikkoortortaqarfiup Y-p] ulluinarni ajornartorsiutai [A-p] tusaaniarneq ajorai paasisinnaanagillu, kiisalu [...-ni] sulusunut allanut nalinginnaasumik attaveqarfiginnissinnaanngitsoq.
- [Suliffeqarfiup X-ip] ukiorpassuannngortuni akit pillugit ingerlatseriaasianik, pitsaassuseqartitsinermik periaasiinik, suliassat aaqqiissutissaannik toqqaasarneranik kiisalu sultitanut ussassariner Mullu tunngasunik [A-p] paasinnissinnaassuseqanngilluinnarnini takutipaa. Tassani assersuutitut taaneqarsinnaavoq [...-mut] [suliffeqarfiup X-ip] ilisimatusarnermi ukiorpassuarni peqataanissamut periarfissaqarfigisaani pilersitsinissamik inniminniinermik pingaaruteqartumik [A-p] sularinninnera. Ajornartorsiut qaammatit arlallit paatsuungaffigereerlugu (naak [suliffeqarfik X] neqeroorutitik tasunga assingusunik arlalissuarnik peqareeraluartoq) nangaassutigereerlugulu suliat pillugit naqitaq akit pillugit paasissutissanik ilaqanngitsoq [A-p] suleqatigiit [suliffeqarfimmiluunniit X-imi] pisortaqatigiit ilisimatinnagit nassiussimavaa!

Uanga ataatsimut isiginnillunga naliliinera unaavoq sulisoq nutaaq [A] aporaannermik pilersitsisartumik nalinginnaanngitsumik pissusilersortartoq, pissutsillu taaneqartut [suliffeqarfimmit X-imit] akuerineqarsinnaanngilluinnartut.

Pisumut naapertuuttumik iliuuseqartarneq pillugu: Mianersoqqusineq oqaatigineqartut iluaqutaanaviannngitsutut isigaara, tak. [A-p] pineqartoq ilungersunartuunersoq ataatsimiinnermi 29.11-mi aperinera taassumalu taamaattuunerarneqarnera. Pissusilersorneq 29.11-mi ataatsimiinnermi isornartorsiorneqartoq 3.12-imi qalleqqillugu pissusilersuutigeqqereerpa, naak pissutsit angerlarluni isumaliutigeqqullugit kaammattorneqarsimagualarluni.

[Suliffeqarfik X] suliffeqarfik allaasimagaluarpat anginerusoq [A] immikkoortortaqarfimmi allami ingerlaqqissimasinnaagunaraluarpoq. [Suliffeqarfiup X-ip] iluani allamut nuutsitsineq ajornarmat [A] suliffeqarfimmi Ineqarnermut Naalakkersuisoqarfiup ataaniittumi [suliffeqarfiup X-ip] attaveqarfigisaani pisinnaanersoq misissorneqarpoq, tamannali aamma ajornarpoq, [A-p] suliadini pisinnaasaasa immikkuullarippallaarnerat pissutigigunarlugu.” [...] (Atorfeqarfimmi nutsigaavoq)

“A-p [...-ni] sulusunik suleqateqarnermi ajornartorsiutai pillugit allakkiaq”-mit ululerneqarsimanngitsumit Aningaasaqarnermut Naalakkersuisoqarfiup akissutaani innersuussutigineqartumit ilaatigut makku erserput:

“[...]

[...-ni] sulisut oqaluttuarput [A-p] tusarnaarniarneq, paasinninniarneq, attaveqarfigininneq suleqateqarnerlu ajornartorsiutigisorujussuugai. Taamaallilluni apeqqutit taakuusut sapaatit akunneri tulleriiaaginnaat apeqqutigeqattaartuurtarpari taannaasumillu akineqartarluni, taamaakkaluartorli “nammineq isummani maliinnarlugu” ingerlaqqitartarluni, [suliffeqarfimmit X-mit] akuerineqarsinnaanngitsunik kinguneqartartumik. [A-p] pissusilersornerata [...-ni] sulisunut sisamanut-tallimanut suleqatigiinnermi ajornartorsiutit suliassiissutigineqartullu akuerineqarsinnaasumik naammassineqarsinnaanerannik upperinninnginneq pilersissimavai, pingaartumik [suliffeqarfiup X-ip] [...] pillugit qullerpaatut [...] eqqarsaatigalugu.

[A] suleqatigiinni sulisunut [...] suliassaat pingaaruteqartut arlallit pillugit tusarnaarniarneq, paasinnissinnaaneq attaveqatiginnissinnaanerlu eqqarsaatigalugit pitsaanngitsumik pissusilersortarpoq, immaqqa pisunik killilimmik paasinnittarnini pissutigalugu. Tamanna ulluinnarni [...] sulisuisa uumitsassimaartarnerannik soorunalimi pilersitsisimavoq, [...-llu] sapaatit akunnikkaartumik ataatsimiinnerini isummaminik allanngortitserusungissusia aamma pisut immikkuualuttullu suulluanngitsut pillugit oqallinnerni malartaattassusia aporaannernik pilersitsisarpoq.” [...] (Atorfeqarfimmi nutsigaavoq)

Aningaasaqarnermut Naalackersuisoqarfiup kiisalu suliffeqarfiup X-ip akissutaat A-mut tusarniaatigalugit nassiuppakka. A-p oqaaseqaatai e-mailikkut 18. december 2014-imeersukkut tiguakka. Oqaaseqaatinit taakkunannga ilaatigut makku erserput:

“[...] Aningaasaqarnermut Nunamullu Namminermut Tunngasunut Naalackersuisoqarfiup allagai [...] 20. november 2014-imeersut pillugit ataatsimut isigalugu suleqatigiinnermi ajornartorsiuteqartoqarneraaneq kiisalu pissusilersornerma aporaannernik pilersitsarneragaanera ilumuunnginnerartariaqarpakka. Taamaattumik suleqatigiinnermi ajornartorsiutit suut innersuusutigineqartut suli erseqqissaasoqanngilaq, taamatuttaarlu suliassannik naammassinnittarninni pitsaassuseqartitsinnginnermut assersuutiniq erseqqissunik nassaasaqarani.

[Suliffeqarfiup X-ip] [...] oqaaseqaataa 7. oktober 2014-imeersoq pillugu oqaatigaara tulleriiaarlugit oqaatigineqartut pillugit uppersaataatit assersuutiniq erseqqissunik suli saqqummiussisoqarsimanngitsooq, taamatuttaarlu taakku kingunerisaannik erseqqissunik takutitsisoqarsinnaanani. Pingaartumik [...-mut] saassussisimaneragaanera isummannillu allanngortitsiumannginneragaanera ilumuunnginnerartariaqarpakka, sivikitsumimmi atorfeqarinni teknikkikkut nalunaarusiat tallimat pitsaassuseqartitsinikkut taanna peqatigalugu qulakkeersimagakkat. [...]” (Atorfeqarfimmi nutsigaavoq)

4. Tamatuma kingornatigut imaattunik oqaaseqaateqarpunga:

“4.1 Misissuinerma killissalersorneqarnera

[A-p] uannut naammagittaalliuutaani suliffeqarfimmi [X-imi] ...-tut atorfimmit soraarsinneqarnera pingaarnertut pineqarpoq.

Suliami pikkorlussutsimut tunngasut ilaasorinaraluartut misissuininni manna pingaartillugu isiginiarpara, tassalu [suliffeqarfiup X-ip] [A] suleqatigiinnermi ajornartorsiutit innersuussutigalugit soraarsissimagaa. Taamaattumik pikkorlussutsimut tunngasuusinnaasut misissuininni sukumiinerusumik naliliiviginngilakka.

Oqaaseqaatima imatut immikkoortulersorneqarnissaa toqqarpara:

[A-p] [pisortallu Z-ip] 29. november 2013-imi oqaloqatigiinnerata pissusia immikkoortumi 4.2-mi isummerfigaara.

Soraarsitsinerup tigussaasunut tunngasortaa immikkoortuni tulliuuttuni allaaseara. Tamatumunnga atatillugu soraarsitsinerup tulleriinneri malillugit naliliineq tunngavigalugu soraarsitsinertut aamma naalasseriitsuliorneq pissutigalugu soraarsitsinertut pissusia kiisalu suliami illua'tungiusup isumaanik tusarniaanissamut annertusisamik pisussaaffeqarneq pillugu malittarisassat immikkoortumi 4.3-mi iserfigaakka. Suleqatigiinnermi ajornartorsiutit soraarsitsinermut tunngavilersuutigineqartarnerat pillugu immikkoortuni 4.4-mi nassuiaateqarpunga, immikkoortumilu 4.5-imi inatsiseqartitsinikkut malitsigititaq atorneqartoq sukumiinerusumik sammivara, matumani pisumut naapertuuttumik iliuuseqartarnermik tunngaveqarnerup sunniutaa ilanngullugu eqqarsaatigalugu. Suliami pineqartumi suleqatigiinnermi ajornartorsiutit erseqqissarneqarnerat immikkoortumi 4.6-imi misissorpara. Kiisalu immikkoortumi 4.7-imi naatsumik eqikkaavunga.

Oqaatigaara Aningaasaqarnermut Nunamullu Namminermut Tunngasunut Naalackersuisoqarfimmi Aningaasaqarnermik Sulisoqarnermillu Aqutsisoqarfik tassaasoq A-p soraarsitsineq pillugu naammagittaalliuutaanik oqartussaasutut qulliunerusutut naammagittaalliorfissatut allakkatigut 4. august 2014 –imeersutigut suliarinnittuusoq. Aningaasaqarnermik Sulisoqarnermillu Aqutsisoqarfik massakkut Aningaasaqarnermut Naalackersuisoqarfiup ataani oqartus-

saasutut nammineertutut isigisariaqarnersoq oqaaseqaammi matumani sukumii-nerusumik isummerfiginngilara. Taamaalillunga Aqutsisoqarfiup Naalakkersuisoqarfiullu oqartussaasutut ataasiusutut (Naalakkersuisoqarfittut) Naalakkersuisoqarfiup imminut - massakkut - isiginera tunngavigaara.

Oqartussaassutsimik ilusilersuineq pillugu ajornartorsiut eqqarsaatigalugu 2013-imi ukiumoortumik nalunaarutinni immikkoortoq 6.1 innersuussutigaa. Taanna pillugu oqaatigaara Naalakkersuisut Siulittaasuata Naalakkersuisoqarfiata kingullermik allakkamini 22. januar 2015-imeersuni nalunaarfigigaanga qitiusumik allaffeqarfissuarmi oqartussaassutsimik ilusilersuineq Naalakkersuisoqarfiup ataatsimuunerusoq misissorniaraa, Naalakkersuisoqarfiullu apeqqut taanna 2015-ip ingerlanerani qulaajarniarsariniaraa.

Folketingip Ombudsmandiata oqaaseqaatai misissuininnut atatillugu arlaleriarlunga innersuussutigisarpakka. Tamatumunnga pissutaavoq naammagittaalliiummik pineqartumik suliarinninnikkut pissutisunik inatsiseqartitsinermut tunngasunik taamaattunik uanga nammineq isummerfiginninnissannut pissutisaqarsimannginna, Kalaallit Nunaanni inatsiseqartitsinikkut tunngaviusup Danmarkimi inatsiseqartitsinikkut tunngaviusumut assingunera minnerunngitsumik pissutigalugu. Taamaattumik Folketingip Ombudsmandiata paasinninnera oqaaseqaatini taaneqartuni takuneqarsinnaasoq ilalersinnaavara.

4.2. 29. november 2013-imi oqaloqatigiinneq

29. november 2013-imi oqaloqatigiinneq [A-p] siumut piffissaligaanani aggeq-qusaaffia suliamut A-p soraarsinneqarneranut tunngasumut aallaaviuvoq. Taamaalilluni [A] oqaloqatigiinnermi tassani [suliffeqarfiup X-ip] suleqatigiinnermi ajornartorsiutinik paasinninneranik pisortatigoortumik siullermik saqqummius-sivigineqarpoq.

Naalakkersuisoqarfiup aalajangiinnermini 4. august 2014-imeersumi oqaatigaa:

“[...] 29. november 2013-imi ataatsimiinneq suliamut atatillugu oqaloqatigininnerunngilaq, taamaattumillu ataatsimiinnissap ilimasaarutiginnissaa inatsisikkut piumasaqaataanani. 29. november 2013-imi ataatsimiinneq pillugu siusinnerusukkut ilisimatinneqarsimasinnaalluaraluarputit.” (Atorfeqarfimmi nutsigaavoq)

Naalakkersuisoqarfiup nangilluni oqaatigaa:

“[...] imaqarniliamit ersertutut 29. november 2013-imi ataatsimiinnermi [pisortarlu Z] oqaloqatigiippusi, isornartorsiutigineqartullu pillugit oqaaseqaateqarnissannut tassani periarfissaqarputit.” (Atorfeqarfimmi nutsigaavoq)

[Pisortap Z-ip] [A-llu] oqaloqatigiinnerat pissutsinut [A-p] sulineranut attuumassuteqartunut tunngassuteqartutut pissuseqarpoq. Oqaloqatigiinneq pillugu imaqarniliamit erserpoq suleqatigiinnermi ajornartorsiutit oqaloqatigiinnermi pineqartut, oqaloqatigiinnerlu ilungersunartuusoq. Imaqarniliamit aammattaaq erserpoq [...] -ni suleqatigiinneq iluarseriagassaanngitsumik isasoorsimasoq naliliinerigini [pisortap Z-ip] [A-mik] oqaloqateqarnermini tassunga nalunaarutigisimagaa.

Uanga paasinninnera unaavoq oqaloqatigiinneq taamaattunik imaqartoq suliambut atatillugu oqaloqatigiinnertut isigineqartariaqartoq, pisortap sulisullu soorlu suliap piareersarneqarnera pillugu apeqqutit pillugit pingaartorsiorpalaannginnerusumik oqaloqatigiinnerannit allaasoq.

Uanga paasinninnera unaavoq Naalakkersuisoqarfiup 29. november 2013-imi oqaloqatigiinnermik suliamut atatillugu oqaloqatigiinnertut isiginninnginnera kukkusuusoq.

Isumaqarpunga [A] 29. november 2013-imi ataatsimiinneq sioqqullugu aggeqquneqarsimasariaqaraluartoq suut oqaluuserineqarnissaannik paasissutissartalimik, piareersarnissaminut periarfissaqarsinnaaqqullugu. Aggeqqusissut uppernarsaasersuineq eqqarsaatigalugu aammattaaq allakkatigoortuusimasariaqaraluarpoq. [A] ingerlatsinermi ileqqorissaarneq pillugu malittarisassat tunngavigalugit aammattaaq ilitserorneqarsimasariaqaraluarpoq ataatsimiinnermi illersuisoqarsinnaatitaasoq.

Tamatuma kingornatigut isumaqarpunga [suliffeqarfiup X-ip] 29. november 2013-imi oqaloqatigiinnermik suliamut atatillugu oqaloqatigiinnertut isiginninnginnera [A-p] sulisutut tunngaviusumik illersugaaneramik sumiginnaanerusoq.

4.3. Naliliineq tunngavigalugu soraarsitsineq naalasseriitsuliornerluunniit pissutigalugu soraarsitsineq kiisalu suliama illua'tungiusup isumaanik tusarniaannissamut annertusisamik pisussaaffeqarneq

Suliani qinnuteqaataanngitsumik soraarsitsinernut tunngasuni soraarsitsineq naliliineq tunngavigalugu soraarsitsinerunersoq naalasseriitsuliornerluunniit pissutigalugu soraarsitsinerunersoq naliliineq suliap suliarineqarneranut aalajangiisuumik pingaaruteqarpoq. Tamanna taamatut immikkoortitsinerup ilaatigut inatsiseqartitsinikkut malitsigititامت sunniuteqarneranik pissuteqarpoq, taamatuttaarlu taamatut immikkoortitsineq soorlu soraarsitsissamaarneq pillugu suliami illua'tungiusup isumaanik tusarniaanerup qanoq ilusilerneqarnissaanut aamma sunniuteqarluni. Taamatut immikkoortitsineq suliamut atatillugu siumoortumik oqaloqateqarnerup qanoq iliorluni ingerlanneqarnissaanut ilaatigut aammattaaq sunniuteqarpoq.

Uanga paasinninnera unaavoq soraarsitsissamaarneq naliliineq tunngavigalugu soraarsitsinerunersoq naalasseriitsuliornerluunniit pissutigalugu soraarsitsinerunersoq suliami illua'tungiusup isumaanik tusarniaammi erseqqissumik takuneqarsinnaasariaqartoq. Taamaattumik tulleriinneri malillugit naliliineq tunngavigalugu soraarsitsinerup aamma naalasseriitsuliorneq pissutigalugu soraarsitsinerup erseqqinnerusumik qanoq paasisariaqarnerat tulliuttuni allaaseraara, kiisalu suliami illua'tungiusup isumaanik tusarniaanissamut annertusisamik pisussaaffeqarnermi piumasaaqaatit allaaserlugit.

2013-imi ukiumoortumik nalunaarutinni quppernemi 48-mi tulliinilu ilaatigut imaattunik oqaaseqaateqarpunga:

“Suliassat suliarineqartarnerat pillugu inatsisip saniatigut suliami illua'tungiusup isumaanik tusarniaanissamut pisussaaffik inatsisikkut aalajangersagaanngitsoq suliassat suliarineqartarnerat pillugu inatsimmi pisussaaffimmit annertunerusoq atuuppoq.

Suliami illua'tungiusup isumaanik tusarniaanissamut pisussaaffik taanna, tassalu suliami illua'tungiusup isumaanik tusarniaanissamut annertusisamik pisussaaffik, Folketingip Ombudsmandiata eqqartuussiviillu periaasiisigut ineriartortinneqarsimavoq.

[...] Suliami illua'tungiusup isumaanik tusarniaanissamut annertusisamik pisussaaffik aqutsinermi piginnaatitaaneramik atorfeqartitaasumut nanertuutaasumik qisuariaatinik aalajangersimasunik atuinnermut atatillugu atuuppoq.

Suliami pineqartumi suliami illua'tungiusup isumaanik tusarniaanissamut annertusisamik pisussaaffik atuunnersoq naliliinermi pisoq oqartussaasup qisuariarfiginiagaa

naalasseriitsuliorneq pissutigalugu iliuuseqarfigineqarniarnersoq imaluunniit naliliineq tunngavigalugu iliuuseqarfigineqarniarnersoq isiginiarneqassaaq.

Pisut *naalasseriitsuliornermut tunngasut* tassaapput pisut atorfeqartitaasup atorfigisaa eqqarsaatigalugu sulisitsisup assuarisariaqartutut isigisai. Pisoq pineqartoq atorfeqartitaasumut assuarliutigineqarsinnaasussaavoq, minnerpaaffimmigut mianersuaalliorner-tut isigineqarsinnaasoq.

[...] Atorfeqartitaasup pisoq naalasseriitsuliornermut tunngasoq tunngavigalugu aqut-sinermi atorfeqartitaasumut nanertuutaasumik qisuariarfigineqarnissaanik aalajangiis-oqarnissaa oqartussaasup kissaatigiguniuk sulisoq suliami illua'tungiusutut isumaanik tusarniaavigissavaa, suliami illua'tungiusup isumaanik tusarniaanissamut annertusisa-mik pisussaaffik naapertorlugu.

Pisut *naliliinikkut iliuuseqarfigineqartussanut tunngasut* tassaapput pisut atorfeqartitaas-up qisuariaateqarnermut pissutaasunik toqqaannartumik assuarineqarsinnaanngiffii. Pisut naliliinikkut iliuuseqarfigineqartussanut tunngasut ilaatigut tassaasinnaapput su-liassaaleqineq, sipaarniuteqarnerit, atorfeqartitaasup atorneqarsinnaanngissusia suleqa-tigiinnermiluunniit ajornartorsiutit.

Pisut naliliinikkut iliuuseqarfigineqartussanut tunngasut pissutigalugit soraarsitsineq eqqarsaatigalugu (pingaartumik Folketingip Ombudsmandiata periaasia tunngaviga-lugu) ilimagisariaqarpoq suliami illua'tungiusup isumaanik tusarniaanissamut annertu-sisamik pisussaaffik aatsaat atuutissasoq atorfeqartitaasooq suleqatigiinnermi ajornartor-siutit pissutigalugit soraarsitaappat imaluunniit pineqartoq atorfigisamini atorsinnaan-gippat; tassa imaappoq pisuni atorfeqartitaasup arlaatigut isornartorsiorneqarfigisaani.

Pisortani atorfeqartitaasooq pisoq naliliinikkut iliuuseqarfigineqartussamut tunngasoq alla, soorlu suliaassaaleqineq sipaarniutilluunniit, tunngavigalugu soraarsinneqarpat su-liami illua'tungiusup isumaanik tusarniaanissamut annertusisamik pisussaaffik atuutis-sanngilaq.

Ilimagisariaqarpoq suliami illua'tungiusup isumaanik tusarniaanissamut annertusisa-mik pisussaaffik pisut naliliinikkut iliuuseqarfigineqartussanut tunngasut pissutigalugit qisuariaatit allat, soorlu mianersoqqusummik tunniussinerup, atorneqarnerannut ata-tillugu atuutissanngitsoq.

[...] Suliami illua'tungiusup isumaanik tusarniaanissamut annertusisamik pisussaaffik suliami pineqartumi atuutissasoq aalajangerneqaraangat suliami illua'tungiusup isu-maanik tusarniaaneq oqartussaasup nassuiaasiorneratigut pisarpoq, nassuiaallu taanna

allakkatigoortuusariaqarpoq, suliami pissusiviusut, suliami inatsisilerinermut tunngasut oqartussaasullu pissusiviusunik inatsiseqartitsinikkut naliliinera pillugit nassuiaataasoq.

Suliami pissusiviusut pillugit nassuiaasiornermi pissusiviusut sorliit suliami ilaatinneqarnersut oqartussaasup nassuiaassavaa.

Piomasagaatip taassuma manna nassataraa, tassalu suliami pissusiviusut isumaqatigiingisutitigineqarpata pissutsit suut/sorliit pingaartillugit isiginiarsimanerlugit oqartussaasup atorfeqartitaasumut erseqqissassagaa.

Oqartussaasup atorfeqartitaasoq taassuma atorsinnaanngissusia pissutigalugu soraarsisamaaruniuk nassuiaammini atorfeqartitaasup suliassaminik suliarnissinnaannginneranik naliliinermi pissusiviusut suut pingaartillugit isiginiarsimanerlugit nassuiaassavaa.

Suliami inatsisilerinermut tunngasut pillugit nassuiaammi pissutsit inatsisilerinermut tunngasut suut oqartussaasup suliami ilaatissimanerlugit suliami illua'tungiusumut erseqqissassavaa.

Tassani ass. paasissutissat suliami illua'tungiusup atorfeqartitaaneranut tunngasut, matumani atorfeqartitaasoq isumaqatigiissut (overenskomst) tunngavigalugu atorfeqartitaanersoq ilanngullugu eqqarsaatigalugu.

Piomasagaatit suliami illua'tungiusup atorfeqartitaanerani atuuttut allaaserineqarnerat taamatuttaaq ilaatinneqarsinnaavoq.

Atorfeqartitaasoq ass. nipangiussisussaataitanermik pineqartumut atuuttumik unioq-qutitsisimappat nipangiussisussaataitanerup taassuma imarisaa oqartussaasup sukumiinerusumik nassuiaassavaa.

Oqartussaasup suliami pissusiviusunik inatsiseqartitsinikkut naliliinera pillugu nassuiaataata manna nassataraa, tassalu pissusiviusut inatsisilerinermilu pissutsit ataqatigiississagai taamaliornermigullu suliamik naliliigallarnini pillugu nassuiaateqarluni.

Pisumi pineqartuni qisuariaat suna oqartussaasup atussamaarnerlugit atorfeqartitaasumut tamatumunnga atatillugu erseqqissassavaa.

Piomasagaammut tassunga tunuliaqutaasoq tassaavoq ingerlatsineq pillugu inatsiseqartitsinermi pisunut naapertuuttumik iliuuseqartarnissamik tunngavik eqqortinneqarsimanersoq naliliinissaminut atorfeqartitaasup periarfissaqartinneqartussaanera; tassa

imaappoq pisup atorfeqartitaasumit pilarineqarsimasup qisuariaatillu oqartussaasup atorniagaata akornanni ataqatigiinneqarnersoq. [...]"

[A] suleqatigiinnermi ajornartorsiutit innersuussutigalugit soraarsinneqarpoq.

Uanga paasinninnera unaavoq [A-p] naliliineq tunngavigalugu soraarsinneqarnera pineqartoq. Tamatumani manna pingaartillugu isiginiarpara, tassalu [A-p] pissusilersornera imatut annertutigisumik isiginiarneqarsinnaagunangitsoq pissusilersorneq taanna sulinermut atatillugu unioqquitsinerulersillugu, taamatuttaarlu isumaqarpunga suliami pissutsinik allanik naalasseriitsuliorneq pissutigalugu soraarsitsinerup pineqarneranut aalajangiisuusumik ikorfartuutaasunik piusoqanngitsoq.

Taamaattumik suliami illua'tungiusup isumaanik tusarniaanissamut annertusamik pisussaaffeqarneq pillugu malittarisassat qulaani allaaserineqartut [A-p] soraarsinneqarneranut atatillugu atorneqassapput, tamannalu suliami matumani suleqatigiinnermi ajornartorsiutinik suliami illua'tungiusup isumaanik tusarniaanermi erseqqissaaneq eqqarsaatigalugu immikkut pingaaruteqarpoq.

4.4. Suleqatigiinnermi ajornartorsiutit soraarsitsinermut tunngavilersuutit atorneqarnerat

Sulisitsisup sulisuminik atorfinitsitsisinnaanera soraarsitsisinnaaneralu nalinginnaasumik aqutsisinnaatitaanerup nassatarai.

Soraarsitsineq eqqarsaatigalugu ingerlatsinermik inatsiseqartitsineq pillugu allaaserisani/atuakkiani periaatsimilu ilimagineqarpoq taamatut iliuseqartoqassappat tunngavimmik suliamut attuumassuteqartumik piusoqassasoq. Suleqatigiinnermi ajornartorsiuteqarneq tassaasinnaavoq pisortani atorfeqartitaasup soraarsinneqar-nissaanik aalajangiinnermut pisariaqarneratut tunngaviusoq suliamut attuumassuteqartoq.

Suleqatigiinnermili ajornartorsiutit soraarsitsisoqarnissaanik aalajangiinnermut imaaliallaannaq tunngaviutinneqarsinnaanngillat, tassami inatsiseqartitsinikkut innarlitsaaliinnermi piumasaqaataammat suleqatigiinnermi ajornartorsiutit sueneri sukumiinerusumik erseqqissarneqassasut.

Folketingip Ombudsmandiata 1998-imi ukiumoortumik nalunaarummini quppernermi 502-mi kiisalu 2002-mi ukiumoortumik nalunaarummini quppernermi 412-imi tamanna pillugu ilaatigut makku oqaatigai:

“Taamaalilluni piunasaqaataavoq suleqatigiinnermi ajornartorsiutit suliffimmi atorfinitsinneqarfiusumi suliassat suliarineqarnerannut annertuumik nanertuutaasumik sunniuteqarsimassasut. Aammattaaq suleqatigiinnermi ajornartorsiutit inullu soraarsinniarneqartoq erseqqissumik imminnut ataneqassapput, taamatuttaarlu ajornartorsiutit pilernerat soraarsinniarneqartumit allaasumut pisuutitsissutigineqarsinnaasuussanngilaq. Ingerlatsineq pillugu inatsiseqartitsinermi pisumut naapertuuttumik iliuuseqartarnermik tunngaviup [...] manna aammattaaq nassataraa, tassalu oqartussaasoq soraarsitsisusoq suleqatigiinnermi ajornartorsiutit aaqinniarlugit soraarsitsinermit sakkukinnerusumik iliuuseqarsimassasoq.

Soraarsitsisoqarnissaanik aalajangiinerup ilungersunartuunerata manna tamatumunnga peqatigitillugu pisariaqalersippaa, tassalu suleqatigiinnermi ajornartorsiutit soraarsitsinermit tunngavilersuutitut atorneqarnerannut tunngaviusut uppernarsaasersorneqarnerat immikkut qularnaatsuussasoq. Taamaalilluni suleqatigiinnermi ajornartorsiutit qulaani allaaserineqartutut ittut ilumut atuussimanerat pissutissaqartumik qularineqarsinnaassanngilaq. Taamaattumik suleqatigiinnermi ajornartorsiutit erseqqissarneqarsimassallutillu ilimanarsisinneqarsimassapput, taamaattumillu pissutsit qanoq ittuussusiat apeqqutaatillugu pisimasut qanga sumilu pisimanerat suleqatigiinnermi ajornartorsiutit sorpiaat pineqarnerannik takutitsisoq oqaatigineqarsinnaassalluni.” (Atorfeqarfimmi nutsigaavoq)

Suleqatigiinnermi ajornartorsiutinik erseqqissaanerup kiisalu pisumut naapertuuttumik iliuuseqartarnermik tunngaviusup sukumiinerusumik isiginiarneqarnissaat suliami matumani immikkut pingaaruteqarpoq.

4.5. Inatsiseqartitsinikkut malitsigitaq – pisumut naapertuuttumik iliuuseqartarnermik tunngavik

Aningaasaqarnermut Naalakkersuisoqarfiup uannut akissummini 20. november 2014-imeersumi pisumut naapertuuttumik iliuuseqartarnermik tunngavik pillugu oqaatigaa [A] piffissami sivikitsumi (qaammatini pingasuni) atorfeqartitaasimasoq, atorfeqartitaaneratalu sivisunersaani suleqatigiinnermi ajornartorsiuteqartoqarsimasoq. Nalakkersuisoqarfiup aamma oqaatigaa [...-mik] suleqateqarneq suleqatigiinnermi ajornartorsiuteqarnermit immikkut eqqugaasimasoq, kiisalu [...-p] [...-llu] akornanni oqimaaqatigiissumik pissuseqarnissap pingaaruteqarnera

[A-p] atorfinitsinneqarnerani isumaqatigiisummi toqqaannartumik allanneqar-simasoq. Naalakkersuisoqarfiup tamatuma kingornatigut paasinninnera unaavoq pisumut naapertuuttumik iliuuseqartarnermit isigalugu soraarsitsisoqannginne-rani mianersoqqusisoqartariaqarsimangitsoq.

[Suliffeqarfiup X-ip] uannut akisummini 7. oktober 2014-imeersumi tamanna pillugu oqaatigaa [A-p] mianersoqquneqarnissaa pisumut naapertuuttumik iliuu-seqartarnermit isigalugu immi isumaqanngitsoq, tassami suleqatigiinnermi a-jornartorsiutit suleqatigiinniarnep pitsaanngitsunngornera nassatarimmassuk sullitanullu attaveqarneq ajoquserlugu.

Ingerlatsiviup angujumasani anguniarlugu akuliuteriaatsinik assigiinngitsunik ar-lalinnik toqqagassaqarnera pisumut naapertuuttumik iliuuseqartarnermik tun-ngaviup nassatarimmagu ingerlatsivik akuliunermik annikinnerpaamik toqqaan-nissaminut pisussaaffeqarpoq, tak. Jens Gardep allallu atuakkiaanni “Forvalt-ningsret – almindelige emner”-mi 2009-meersumi qupperneq 264 aamma Jørgen Mathiassenip atuakkiaanni “Forvaltningspersonellet - tjenestemænd og overens-komstansatte”-mi 2000-imeersumi qupperneq 160. Tamanna ilaatigut isuma-qarpoq ingerlatsivik pisariaqarneranit annertunerusumik nanertuutaasunik aala-jangiinnginnissaminut pisussaaffeqartoq. Taamaalilluni aalajangiineq pisariaqar-tuussaaq pisumullu naapertuuttuussalluni.

Pisariaqartuunissamik pisumullu naapertuuttuunissamik nalinginnaasutut piu-masaqaatit suliani atorfinitsitsinernut tunngasuni pingaaruteqarlunnarput, tak. qulaani taaneqartut, tassami atorfinitsitsisarneq pillugu inatsiseqartitsineq tun-ngavigalugu nanertuutaasumik qisuariaatit atorfeqartitaasumut nanertuutaasoru-jussuusarmata. Folketingip Ombudsmandiata suli at suleqatigiinnermi ajornartor-siutinut tunngasut eqqarsaatigalugit 1990-imi ukiumoortumik nalunaarummini quppernermi 93-imi oqaatigaa:

“[...] suleqatigiinnermi ajornartorsiutit soraarsitsinermi sakkukinnerusumik iliuuse-qarnikkut aaqqinniarlugit oqartussaasup soraarsitsisup tungaanit iliuuseqartoqarsimas-saaq.” (Atorfeqarfimmi nutsigaavoq)

Karsten Revsbechp atuakkiaanni “Forvaltningspersonalet”-mi siullermik naqiter-tinneqartumi quppernemi 70-imi tullianilu inatsiseqartitsinikkut malitsigititaq pillugu ilaatigut imaattunik allassimasoqarpoq:

“Suliamut atatillugu unioqqutitsisoqarpat, ingerlatsivillu naalasseriitsuliorneq pissutigalugu pineqaatissiinarani aalajangeruni naliliinikkut mianersoqqusinissaminut naliliinikkulluunniit uparuaanissaminut aqutsisinnaatitaaneq aqutigalugu periarfissaqarpoq.” (Atorfeqarfimmi nutsigaavoq)

Paasivara [A] suleqatigiinnermi ajornartorsiutinik tallimanngornermi 29. november 2013-imi siumut ilimasaarutigineqareersimanngitsumik ataatsimiinnermi aatsaat ilisimatinneqarsimasoq, [pisortarlu Z] [...-ni] suleqatigiinneq iluarseriarneqarsinnaajunnaarluni isasoorsimasoq naliliilluni ataatsimiinnermut tassunga atatillugu oqarsimasoq (tak. oqaloqatigiinneq pillugu imaqarniliaq immikkoortumi 3-miittoq). [Suliffeqarfiup X-ip] [A] marlunngornermi 3. december 2013-imi suliuunnaarsippaa, soraarsitsissamaarnerlu pillugu allakkat [A-p] 13. december 2013-imi tigullugit. [A] taamaalilluni pissutsinik 29. november 2013-imi ataatsimiinnermut uiggiullugu aaqqiiniarnissaminut piviusumik periarfissaqarsimanngilaq, taamatuttaarlu [pisortap Z-p] [...-ni] suleqatigiinneq iluarseriarneqarsinnaajunnaarluni isasoorsimasoq naliliilluni oqarnerata takutippaa pisortaqtigiit suleqatigiinnermi ajornartorsiutinik aaqqiiniarsarinialersaarsimanngitsut. Suliaq imatut paasivara [pisortaq Z] atorfeqartitaanerup ingerlanerani suleqatigiinnermi ingerlaavartumik ajornartorsiuteqartoqarsimasoq.

Uanga paasinninnera unaavoq “[...mut] oqimaaqatigiissumik pissuseqarneq aamma ilisimasanik avitseqatigiinnerup qitiutinneqarnera [...] sulinerannut sulisuinullu pingaaruteqarpoq”-p atorfinitsitsineq pillugu isumaqatigiissummi toqqaannartumik allanneqarsimanerata oqartussaasup pisumut naapertuuttumik iliuuseqartarnissamik piunasaqaammik ataatsimut saneqqussisinaanera nassatarinnigkaa.

Aammattaq oqaatigaara pisumut naapertuuttumik iliuuseqartarnissamik piunasaqaat suliami matumani pisimasutut suleqatigiinnermi ajornartorsiutit soraarsitsinnermut tunngavilersuutaasut naammattumik erseqqissarneqarsimannginnerat pineqartillugu oqartussaasup inatsiseqartitsinikkut malitsigitamik sorlermik atuisoqarnissanik isumaliutersuutaani pissusissamisoortumik initunerusariaqartoq.

Atorfeqartitaanerup sivikitsuusimaneranik (qaammatinik pingasunik sivisussuseqarsimaneranik) Naalakkersuisoqarfiup oqarnera eqqarsaatigalugu oqaatigaara atorfinitsitsineq pillugu isumaqatigiissummi piffissaq misilinneqarfissaq isumaqa-

tigiissutigineqarsimasinnaagaluartoq, taamaaliornikkut piffissami isumaqatigiis-
sutigineqartumi atorfeqartitaanermi ajornartorsiutit pakkersimaarniarlugit.

Tamatuma kingornatigut uanga ataatsimut paasinninnera unaavoq [suliffeqarfiup
X-ip] suliap [A-p] soraarsineqarneranut tunngasup aallartinneqarnera sioqqul-
lugu pineqartoq pisumut naapertuuttumik iliuuseqartarnermik tunngavik naa-
pertorlugu pissusilersornerminik allanngueqqullugu naliliineq tunngavigalugu
uparuaarsimasariaqaraluaraa mianersoqqusimasariaqaraluaraluunniit, taamaaliorn-
nikkut tamanna suleqatigiinnermi ajornartorsiutinik aaqqiissutitut naamman-
nersoq takuniarlugu. Mianersoqqusinerup uparuaanermi allaassutaa tassaavoq
iliuuserineqartut mianersoqqusutigineqartut iliuusereqqinneqarneranni malitse-
qartitsivigineqarsinnaagami, taamaattumillu pisut qanoq ittuussusiat aalajangii-
suutillugu kingusinnerusukku soraarsitsineq pillugu suliamik aallartitsisoqassap-
pat soraarsitsinermit tunngavimmi toqqaannartumik ilaatinneqarsinnaalluni.

Isumaqaarpunga [suliffeqarfiup X-ip] [A-mik] soraarsitsinermit suleqatigiin-
nermi ajornartorsiutinik A uparuaavigalugu mianersoqqulluguluunniit aaqqi-
niaaqaaratik ingerlatsineq pillugu inatsiseqartitsinermi pisumut naapertuuttu-
mik iliuuseqartarnissamik piumasaqaammik sumiginnaasimasoq. Tamanna isori-
sariaqartutut isigaara.

4.6. Suleqatigiinnermi ajornartorsiutinik erseqqissaaneq

Aningaasaqarnermut Naalakkersuisoqarfiup uannut akissummini 20. november
2014-imeersumi suleqatigiinnermi ajornartorsiutinik erseqqissaaneq eqqarsaati-
galugu “[A-p] [...-ni] sulisunik suleqateqarnermi ajornartorsiutai pillugit allak-
kiaq” innersuussutigaa, taannalu soraarsitsinerup kingornatigut oqartussaasup
qulliunerusup naammagittaalliorfiusup suliarninneranut atatillugu suliarine-
qarsimavoq.

[Suliffeqarfiup X-ip] suleqatigiinnermi ajornartorsiutit eqqarsaatigalugit pissutsit
uannut akissummini 7. oktober 2014-imeersumi oqaatigisani ilaatigut inner-
suussutigai.

Allakkiap akissutillu 7. oktober 2014-imeersup imarisaasa soraarsitsissamaarluni
allakkani 13. december 2013-imeersuni suliarni illua’ tungiusup isumaanik tusar-
niaanerup imarisaa annertuutigut assigaat.

Ingerlatsivik suleqatigiinnermi ajornartorsiutit pissutigalugit naliliineq tunngavigalugu soraarsitsisoqartillugu sulisoq soraarsinneqassamaartoq eqqarsaatigalugu soraarsitsineq sioqqullugu suliami illua'tungiusup isumaanik tusarniaaviginninnissaminut pisussaaffeqarpoq, immikkoortumi 4.3-mi nassuiarsimasattut.

Tamanna suleqatigiinnermi ajornartorsiutit oqartussaasumit erseqqissarneqarsimassallutillu ilimanarsinneqarsimassasut piunasaqaammik nassataqarpoq, taamaattumillu pissutsit qanoq ittuussusiat apeqqutaatillugu pisimasorpiaat suleqatigiinnermi ajornartorsiutit sorpiaat sumi qangalu pisimanerannik ilisimaneqartut pineqarnerannik takutitsisoq oqaatigineqarsinnaassalluni.

Isumaqarpunga suleqatigiinnermi ajornartorsiutit soraarsitsinermut tunngavilersuutigineqartut ilaat arlallit [A-mut] naammattumik erseqqissarneqarsimasut. Taamaalilluni imaqarniliamit 29. november 2013-imeersumit (soraarsitsissamaarluni allakkani 13. december 2013-imeersuni kiisalu allakkani soraarsitsissutini 16. januar 2014-imeersuni innersuussutigineqartumit) aamma allakkanit soraarsitsissutinit ilaatigut erserpoq pisoq ingerlatamut tunngasoq oqartussaasut pingaartillugu isiginiarsimagaat.

Imaqarniliamit tassangga aammattaq erserpoq ingerlatamut allamut atatillugu paasisutissanik misissueqqissaarnerup suliarineqarneranut tunngasoq oqartussaasut pingaartillugu aamma isiginiarsimagaat.

Tamatuma kingornatigut ataatsimut isiginnillunga isumaqarpunga [suliffeqarfiup X-ip] suleqatigiinnermi ajornartorsiutinik atorfinitsitsisarneq pillugu inatsiseqartitsineq tunngavigalugu malersorneqarsinnaasunik piusoqarnerannik naliliinerata isornartorsiornissaanut tunngavissaqarnanga.

Isumaqarpungali suleqatigiinnermi ajornartorsiutit soraarsitsinermut tunngavilersuutigineqartut ilaat arlallit naammattumik erseqqissarneqarsimanngitsut. Sulisunik allanik suleqateqarnermi ajornartorsiutit suliami illua'tungiusup isumaanik tusarniaatigineqarneranni (soraarsitsissamaarluni allakkani 13. december 2013-imeersuni) sulisut pineqartut pisullu pineqartut taaneqanngillat, tassungali taarsiullugu [A-p] ataatsimut pingaarnerusutigullu pissusilersornera isornartorsiorneqarluni, soorlu ilaatigut imatut:

“[...] sulisuini ataatsimut ilisarnaataavoq taakku isumaqartut illit [...] sulisui eqqarsaatigalugit tusarnaarnissaat, paasinissaat attaveqarfiginissaallu ajornartorsiutigigit, tak. assortuussutaareersunik kingusinnerusukkut assortuussuteqartarnek pillugu qulaani taaneqartut, taamaattoqarneratalu sulisut arlallit eqqarsaatigalugit suleqatigiinnikkut ajornartorsiutit illillu suliassiissutigineqartumik pitsaasumik akuerineqarsinnaasumillu naammassinnisinaaninnik tatiginnikkunnaarneq pilersissimagai. Pingaartumik pineqartut taakkuusut pillugit assortuunnerni illit malartaattarnerit aamma immikkuualutut pineqartullu pingaaruteqartuaannangitsut pisariaqangitsumik aporaassutaasalersimasut.” (Atorfeqarfimmi nutsigaavoq)

Isornartorsiunerup tigussaasutigut [A-mit] isummerfigineqarnissaa akineqarnissaalu amigartumik erseqqissaanerup ilaatigut ajornakusuulersippaa. Taamaattumik suliami illua'tungiusup isumaanik tusarniaammi isornartorsiorneqartut ataa-siakkaarlugit tamaasa isummerfiginissaat sukumiisumillu akinissaat [A-mut] ajornakusoortuuvoq. Taamaallilluni suliami illua'tungiusup isumaanik tusarniaaneq amigartunik erseqqissaanerup pisuusaarnerinnanngortissinnaavaa.

Aammattaaq oqaatigaara Aningaasaqarnermut Naalakkersuisoqarfiup uannut akissummini allakkiaq qulaani taaneqartoq [A-p] soraarsinneqarnerata kingornatigut suliap oqartussaasumit qulliunerusumit naammagittaalliorfiusumit suliarineqarneranut atatillugu [pisortamit Z-imit] suliarineqarsimasoq suleqatigiinnermi ajornartorsiutinik erseqqissaaneq eqqarsaatigalugu innersuussutigigaa. Taamaallilluni Aningaasaqarnermut Naalakkersuisoqarfiup allakkiaq [A-p] soraarsinneqanginnermini isummerfigissallugu periarfissaqarfigisimangisaa innersuussutigigaa. Allakkiap imarisaata soraarsitsissamaarluni allakkani 13. december 2013-imeersuni suliami illua'tungiusup isumaanik tusarniaanerup imarisaa anertuutigut assigaluaruaa uanga paasinninnera unaavoq Naalakkersuisoqarfiup allakiamut innersuussinnermut taarsiullugu suleqatigiinnermi ajornartorsiutit soraarsitsissamaarluni allakkani oqaatigineqartut [A-mullu] suliami illua'tungiusumut tusarniaatigineqarsimasut toqqaannartumik innersuussutigisimasuuppagit tamanna pissusissamisoornerpaasimassagaluartoq. Suleqatigiinnermi ajornartorsiutit suliami illua'tungiusup isumaanik tusarniaanermi naammattumik erseqqissarneqarsimangitsut Naalakkersuisoqarfiup paasinninnerigaa Naalakkersuisoqarfiup allakkiaannarmut innersuussinnerata takussutissaqalersippaa.

Ataatsimut isigalunga isumaqarpunga suleqatigiinnermi ajornartorsiutit soraarsitsinnermut tunngavilersuutigineqartut ilaat arlallit suliami illua'tungiusup isumaa-

nik tusarniaanermi naammattumik erseqqissarneqarsimanngitsut, taamaalillunilu uppersaasarsuinikkut tunngavik piumasaaqatigineqartutut qularnaatsiginngitsoq. Tamanna ajuusaarnartutut isigaara.

4.7 Eqikkaaneq

Isumaqarpunga [suliffeqarfiup X-ip] suleqatigiinnermi ajornartorsiutinik atorfinitsisarneq pillugu inatsiseqartitsineq tunngavigalugu malersorneqarsinnaasunik piusoqarneranik naliliineranik isornartorsiuinissannut pissutissaqarnanga. Isumaqarpungali suliami [A-p] soraarsinneqarneranut tunngasumi pissutsinik arlalinnik [suliffeqarfiup X-ip] Aningaasaqarnermullu Naalakkersuisoqarfiup naammaginangitsumik suliarisimasaanik piusoqartoq.

Taamaalillunga [suliffeqarfiup X-ip] 29. november 2013-imi oqaloqatigiinnermi sulinermut atatillugu oqaloqatiginnittarneq pillugu malittarisassanik malinnissimanginnera taamaaliornikkullu [A-p] sulisutut tunngaviusumik illersugaanerata sumiginnarneqarnera isorisariaqartutut isigaakka. [Suliffeqarfiup X-ip] [A-mik] soraarsitsineq sioqqullugu suliami illua'tungiusup isumaanik tusarniaanermi pissutsinik soraarsitsinermut tunngavilersuutigineqartunik arlalinnik naammattumik erseqqissaasimanginnera aamma ajuusaarnartutut isigaara. Kiisalu [suliffeqarfiup X-ip] [A-mik] soraarsitsinermini [A-mik] uparuaanikkut mianersoqqusinermik kulluunniit suleqatigiinnermi ajornartorsiutinik aaqqiiniaqqaarani pisumut naapertuuttumik iliuuseqartarnissamik ingerlatsineq pillugu inatsiseqartitsinermi piumasaaqataasumik sumiginnaasimanera isorisariaqartutut isigaara.

Kiisalu Aningaasaqarnermut Naalakkersuisoqarfiup oqartussaasutut qulliunerusutut naammagittaalliummik suliarinnittutut pissutsit taaneqartut uparuarnissaannut pissutissaqarani isumaqarsimanera isorisariaqartutut isigaara.

Malugaara [A-p] atorfirmut ikkuteqqinnissani soqutiginagu taarsiivigeqquniarnanilu uannut naammagittaalliummini oqaatigigaa. Suliami tamanna tunngavigalugu matuma kingornatigut annertunerusumik iliuuseqaaqqissanngilanga.

Aningaasaqarnermulli Naalakkersuisoqarfik qinnuigaara [suliffeqarfik X] oqaaseqaat manna pillugu ilisimateqqullugu, matumani Aningaasaqarnermut Naalakkersuisoqarfiup oqaaseqaat siunissami suliani soraarsitsinermut tunngasuni qanoq

iliuuseqarnissamut pissutissaqalersitsinera pillugu isumaliutersuutiminik [suliffeqarfimmu X-imut] ilisimatitsissuteqarnissaa ilanngullugu eqqarsaatigalugu.

Aningaasaqarnermut Naalakkersuisoqarfik qinnuigaara [suliffeqarfimmu X-imut] allakkami assilinerat uannut nassiuteqqullugu.”

Aningaasaqarnermut Naalakkersuisoqarfiup suliffeqarfimmu X-imut allagaasa assilinerannik ukiup nalunaarusiuunneqartup naanerani tigusaqanngilanga.

5.2 Tjenestemandimik soraarsitsineq. Atorfimmu allamut nuutsitsineq. Atorfik naleqquttoq. Atorfimmi innersuunneqartumi sulilinngitsoorneq

K Kommuni soraarsitsinissamik aalajangiinera A-p Ombudsmandimut naammagittaalliutigaa. Aalajangiinermut tunngaviusoq tassaavoq K Kommuni illoqarfimmi X-imi utoqqaat illuanni pisortatut atorfimmik atorunnaarsitsisimanagera pisortamillu A-mik kommunimi illoqarfimmi Y-mi utoqqaat illuanni pisortap ernineranut atatillugu taartaasutut atorfimmu inissigallarsimanagera. A tjenestemandiusoq atorfugallartumi tassani sulilinngitsoorami soraarsinneqarpoq.

Atorfimmu innersuunneqartumut nuutsitsinerup tjenestemandit pillugit inatsimmi piumasagaatinut naapertuuttuuneranik apeqqut A-p inaarutaasumik aalajangiivigisassanngorlugu eqqartuussivinnut suliassanngortissimavaa. A-li eqqartuussiviit suliama eqqartuussummik suli aalajangiinngitsut atorfimmi innersuunneqartumi sulilinngitsoorpoq, suliartu tamatuma kingornatigut unitsinneqarluni.

Ombudsmandi isumaqarpoq nuutsitsineq imaaliallaannaq naleqqutinngitsuunerarneqarsinnaanngimmat A-p tamanna akerlilerlugu eqqartuussummik aalajangiisoqarnissaata tungaanut atorfimmi sulinissani pissusaaffigisimagaa. Taamaattumik A eqqartuussummik aalajangiisoqannginnerani atorfimmi tamatuma pissuseqataanik sulilinngitsoorsinnaanngilaq, eqqartuussiviillu sulinerannut taarsiullugu Ombudsmandimut naammagittaalliorsinnaanani, sulilinngitsoornerlu tunngavissaqanngitsutut isigineqartussaalluni.

Kommunip atorfimmi sulilinnitsoornermut uiggiullugu A-mik soraarsitsisi-manerata Ombudsmandimit tamanna tunngavigalugu isornartorsiorneqarnis-saa ilimanannngilaq, taamaattumillu Ombudsmandi suliamik misissuereerluni aalajangerpoq suliap sularineqarnera Ombudsmandip misissuinerpiaanik aallartitsinani unitsinniarlugu (itigartitsineq 9. marts 2015-imeersoq, j.nr. 2014-323-0052).

K Kommunimi ilusilersuinerмик allanngortitsinermut ilaatillugu illoqarfimmi X-imi utoqqaat illuisa qitiusumit aqunneqalernissaat anguniarlugu kommuni aalajangerpoq illoqarfimmi X-imi utoqqaat illuanni pisortap atorfia 2014-ip aallartin-nerani atorunnaarsinniarlugu.

K Kommunip A kattuffillu A-p ilaasortaaffigisaa marloriarluni isumasioqatigai, illua'tungeriilli A-p siunissami atorfeqartitaanerata qanoq aaqqinneqarnissaa isu-maqatigiissutiginnitsoorpaat.

A K Kommunip allakkatigut 27. marts 2014-imeersutigut nalunaarfigaa K Kom-munimi illoqarfimmi Y-mi utoqqaat illuanni pisortap erninermut atatillugu sulin-ngiffeqartup atorfianut nuutsinneqassasoq kommuni aalajangiisoq.

Allakkanit taakkunanga erserpoq “nuutsitsinerup 1. maj 2014-imit atuutilernissaa 31. december 2014-imilu naanissaa naatsorsuutigineqarpoq – sulininnullu tun-ngasut utoqqarnut innarluutilinnullu tunngasuni pisortaqatigiit nutaamik isuma-sioqatigalutit taamanikkumut isummerfigiumaarpaat [...]”. (Atorfeqarfimmi nuts-i-gaavoq)

K Kommuni kattuffiup A-p ilaasortaaffigisaata A-mut sinniisutut eqqartuussivitsi-gut suliassanngortippaa, A-p suliartoqquneqarsinnaanerminut, atorfimmik ato-runnaarsitsinerup nassatarisaanik, Kalaallit Nunaanni Namminersornerullutik Oqartussani kommuninilu tjenestemandit pillugit Inatsisartut inatsisaanni nr. 21-mi, 18. december 2003-meersumi (tjenestemandit pillugit inatsimmi) § 33 tunngavigalugu 1. maj 2014-imit ukiuni pingasuni akissarsiaqartussaamera K Kommunip akuerissagaa piumasaaqatigalugu.

A illoqarfimmi Y-mi pisortatut atorfimmi K Kommunip 1. maj 2014-imi suliler-fissatut innersuussutigisaani sulilinnitsoorpoq.

A suliamut atatillugu misissuiffigineqalissasoq K Kommuni tamatuma kingornatigut allakkatigut 25. maj 2014-imeersutigut aalajangiivoq.

A atorfirmik K Kommunip 1. maj 2014-imi sulilerfissatut innersuussutigisaanik tigusinissaminut pisussaaffeqarsimasoq suliamut atatillugu misissuinermi inerni-liunneqarpoq.

K Kommuni suliamut atatillugu misissuinerup naammassineqarnerata kingornatigut allakkatigut 12. september 2014-imeersutigut aalajangiivoq A atorfirmi innersuunneqartumi pissutissaviumik pissuteqarani sulilinngitsoorsimanini pissutigalugu soraarsinneqassasoq.

K Kommunip soraarsitsinissamik aalajangiinera A-p uannut allakkatigut 18. september 2014-imeersutigut naammagittaalliutigaa.

A allakkatigut 9. marts 2015-imeersutigut nalunaarfigaara suliaq misissoreerlugu aalajangertunga Ombudsmandip misissuinerpiaanik aallartitsiniarnanga, tamatamani tak. Inatsisartut Ombudsmandiat pillugu Inatsisartut inatsisaanni nr. 8-mi, 3. december 2009-meersumi § 14, imm. 1, ataatsimummi isiginnillunga paasinnin-nera unaammat suliap sukumiinerusumik misissorneratigut K Kommunimik isornartorsiuisinnaanera ilimananngitsoq.

A-mut ilaatigut imatut allappunga:

“[...]

[K Kommunimi] 1. januar 1998-imit atuutilersumik pisortatut atorfirmi [illoqarfimmi X-imi] [...] -mi inissisimagallartumi atorfeqartitaasimavutit.

[K Kommunip] allakkatigut 27. marts 2014-imeersutigut nalunaarfigaatit [...] -mi pi-sortatut atorfik [K Kommunimi] utoqqarnut tunngasut iluanni ilusilersuineramik al-lanngortiterineq pissutigalugu atorunnaarsinniarlugu aalajangerluni. [K Kommunip] tamatumunnga peqatigitillugu nalunaarfigaatit [illoqarfimmi Y-mi] utoqqaat illuanni pisortatut atorfirmut pisortap erninermut atatillugu sulinngiffeqarnerani taartaagal-lartutut piffissami 1. maj 2014-imit 31. december 2014-imut inissikkallarniaaratit.

Atorfinitsinneqarnerit pillugu allakkanut 16. december 1997-imeersunut naqqiissu-mit 13. december 2001-imeersumit erserpoq tjenestemanditut atorfeqartitaasutit.

Taamaattumik atorfeqartitaanerit Kalaallit Nunaanni Namminersornerullutik Oqartussani kommuninilu tjestemandit pillugit Inatsisartut inatsisaanni (tjestemandit pillugit inatsimmi) nr. 21-mi, 18. december 2003-meersumi malittarisassani pineqartunut ilaatinneqarputit.

Tjestemandit pillugit inatsimmi § 15, imm. 1-ikkut aalajangersarneqarpoq tjestemandi suliami annertussusiisigut suussusiisigullu allannortiterivigineqarnermik sulinerup pissusianik allannortitsinngitsunik atorfiullu tjestemandimut tulluannigitsutut isigineqarsinnaajunaarneranik kinguneqannigitsunik akuerinninnissaminut pissaaffeqartoq. Tjestemandi atorfimmik allamik tiguseqqullugu tamatuma annertoqaatanik peqquneqarsinnaavoq.

Allanguutit tjestemandit pillugit inatsimmi § 15-imi piunasaqaataasunit annertuneruppa nuutsisinivik pineqartoq tjestemandip atortussaatisinnaavaa. Taamaattoqarpas tjestemandip soraarnerussutisiaqarluni soraarsinneqarnissani piunasaqaatigisinnaavaa (sivikinnerpaamik ukiuni qulini atorfeqartitaasimaguni), tak. tjestemandit pillugit inatsimmi § 55, tak. Kalaallit Nunaanni naalagaaffimmi tjestemandit soraarnerussutisiaat pillugit inatsimmik nalunaarummi nr. 661-imi, 12. august 1993-imeersumi kingusinnerusukkat allanguuteqartinneqartarsimasumi § 1.

Atorfimmik atorunnaarsitsisoqartillugu tjestemandip atorfimmik allamik suliap allannorneranik nassataqannigitsumik naleqquttumillu tigusinissaminut pissaaffeqarnera taamatuttaaq atuuppoq, tak. tjestemandit pillugit inatsimmi § 15, imm. 1. Atorfik taamaattoq innersuussutigineqarsinnaanngippat tjestemandip ukiuni pingasuni akissarsiaqarluni soraarsinneqarnissani piunasaqaatigisinnaavaa, tak. tjestemandit pillugit inatsimmi § 33.

Tjestemandip atorfimmut allamut nuutsinneqarnerata tjestemandit pillugit inatsimmi § 15, imm. 1-imi atorfik naleqquttoq suliap allannortinneranik nassataqannigitoq pillugu piunasaqaammik eqqortitsisuunersoq atorfinitsitsinermi oqartussaasut ataasiakkaat namminneq naliligassaraat.

Aalajangersagaq pillugu oqaaseqaatini oqaatigineqarpoq suup naleqquttutut isigineqarsinnaaneranut aalajangiisusooq tassaasoq tjestemandip sulinermini atorfinitsinneqarfia. Atorfinitsitsinermi oqartussaasut naliliinissani pisumi pineqartumi nammineq tamatuma saniatigut aalajangissavaa. Tjestemandit pillugit inatsimmi § 15-imi aalajangersagaq inatsiseqartitsinikkut assigiissaartumik atorneqartartutut pissuseqarpoq, tassa imaappoq inatsiseqartitsinermi malittarisassaasoq maleruaqqusanik sukumiinerusunik imaqqannigitoq, taamaallaalli sakkukinnerusunik peqqusissutaalluni atorfinitsitsinermi

oqartussaasunit ataasiakkaanit inatsiseqartitsinermik paasinninneq atuuttoq tunngavigalugu immersorneqartariaqartoq.

Atorfinititsinermi oqartussaasup naliliinera tjenestemandip isumaqatiginngikkuniuk apeqqut eqqartuussivitsigut inaarutaasumik aalajangiiffigisassanngorlugu suliassanngortittariaqarpaa, kattuffilli ilaasortaaffigisat [...] ilinnut sinniisutut [...] Eqqartuussiviatiqut 7. april 2014-imi taamaaliorsimavoq. Paasivara suliaq taanna Kalaallit Nunaata Eqqartuussivianut tamatuma kingornatigut innersuunneqarsimasoq, suliarli [K Kommunit] soraarsinneqarnerpit kingornatigut unitsinneqarsimasoq.

Atorfimmi allannguutit erseqqivissumik naammaginangitsut pineqanngippata apeqqut tjenestemandip eqqartuussivinnit inaarutaasumik aalajangiiffigisassanngorlugu suliassanngortissinnaavaa, tjenestemandit pillugit inatsimmi § 15, imm. 1-imi piumasaqaatit eqqortinneqarsimanersut misiliisitsiniarluni eqqartuussivikkut suliamik aallartit-sisoqarsimanagera apeqqutaatinnagu. Tamanna eqqartuussiviup allatut ittumik angusaqarsinnaanerata tungaanut atuutissaaq. Tamanna ilaatigut Moderniseringsstyrelsen sulisoqarnermik aqutsineq pillugu ilitersuusaaani allaaserineqarsimavoq, tassanngalu er-serpoq tjenestemandi atorfimmik innersuunneqartumik tigusiumanngitsoq suliffim-mullu takkutinnitsoortoq inatsisinik unioqqutitsilluni takkutinnitsoortutut isigineqarsinnaasoq.

[Illoqarfimmi Y-mi] utoqqaat illuanni pisortatut atorfimmut 1. maj 2014-imi sulilerfi-gisimasassaraluannut takkutinnitsoorsimavutit. [K Kommunip] tamatuma kingorna-tigut allakkatigut 23. maj 2014-imeersutigut nalunaarfigaatit kommuni naalasseriitsu-liornerit pissutigalugu illit pillutit suliamik aallartitsiniarluni aalajangertoq (tamannalu allakkatigut 8. maj 2014-imeersutigut ilinnut suliami illua'tungiusumut tusarniaassuti-gineqarpoq).

[K Kommunip] suliamut atatillugu misissuinerup inaarneqarnerata kingornatigut al-lakkatigut 12. september 2014-imeersutigut nalunaarfigaatit kommuni atorfimmut innersuunneqartumut pissutissaviumik pissutissaqarnak takkutinnitsoorsimanagerit pissutigalugu soraarsinneqassasutit aalajangiisoq (tamannalu allakkatigut 5. september 2014-imeersutigut ilinnut suliami illua'tungiusumut tusarniaassutigineqarpoq). [K Kommunip] taamatut aalajangiinnerminut tunngavilersuutitut oqaatigaa kommunip naliliinera unaasoq pissutissaviumik pissutissaqarnak takkutinnitsoornerit atorfeqar-taaninnik pisussaaffinnillu tjenestemandit pillugit inatsimmi § 12, imm. 1 tunngavi-galugu pisussaaffigisannik annertuumik sumiginnaanerusoq, atorfimmiiginnarnissan-nullu naleqqutinngitsutut isigineqartariaqartutit, tak. § 30, imm. 1-imi oqaaseqatigiit aappaat.

Atorfik pineqartoq tjestemandit pillugit inatsimmi § 15, imm. 1-imi piumasaaqaatinik eqqortitsuunersoq Kalaallit Nunaata Eqqartuussivia [illoqarfimmi Y-mi] utoqqaat illuanni pisortatut atorfimmi sulilersimaffigisassavit nalaani eqqartuussutikkut suli aalajangiisimangilaq. Taamaattumik siusinnerusukkut allaaserineqartutut atorfup innersuunneqartup tjestemandit pillugit inatsimmi § 15, imm. 1-imi piumasaaqaatit eqqortinneqarsimangitsut eqqartuussiviup aalajangiisinnaanerata tungaanut pisisaaffeqarsimavutit - atorfimmi taanna erseqqivissumik naammaginangitsutut isigineqarsinnaanaviangimmat.

Tamakku tunngavigalugit isumaqarpunga suliamik ilinnut tunngasumik sukumiinerusumik misissuinikkut [K Kommunimik] isornartorsiuisinnaanera ilimanangitsoq. Tamatumunnga atatillugu oqaatigaara suliamik ilinnut tunngasumik misissuininni suliamik suliarinninnermi ajornartorsiutinik [K Kommunimut] isornartorsiutigineqarsinnaasunik aamma nassaanngitsunga.

Tunngavilersuutit qulaani taaneqartut pissutigalugit saaffiginnissutinnut atatillugu matuma kingornatigut annertunerusumik iliuuseqaaqqissangilanga.”

Peersitsineq

5.3 Peersitsineq. Ilumoorfiginnittussaataaneq

Kommunimi sulisup qaninnerpaatut pisortarisani kommunip ingerlatsiviisa ilaanni pisortaasoq kommunip borgmesterianut kommunillu pisortaanerigallagaanut e-mailitigut pingasutigut isornartorsiorsimavaa. Sulisup qaninnerpaatut pisortarisani taanna taamatut isornartorsiuinerninik ilisimatissimangilaa.

Kommunip sulisoq tamanna tunngavigalugu peersippaa, ilumoorfiginninnginneq innersuussutigalugu.

Ombudsmandi suliama allagaatinik misissuereerluni suliamik suliarinninnini unitsinniarlugu aalajangerpoq, sulisummi peersinneqarnissaanik kommunip aalajangiinerata, matumani kommunip ilumoorfiginnittussaataanermik peersitsinermut tunngavittut imaluunniit pisumut naapertuuttumik iliuuseqartarnissamik ingerlatsineq pillugu inatsiseqartitsinermi piumasaaqaammik paasinninnera ilanngullugu eqqarsaatigalugu, Ombudsmandimit isornartor-

siorneqarsinnaanissaa ilimananngimmat (suliap suliarineqarnissaanik itigartitsissutiginninneq 5. november 2015-imeersoq, j. nr. 2014-324-0014).

A 1. december 2011-miilli K Kommunimi atorfeqartitaasimavoq, A-lli atorfeqarfisaa 14. marts 2014 aallarnerfigalugu allanngortinneqarpoq, taamaalilluni A K Kommunip ingerlatsiviani B-mi C (ingerlatsivimmi B-mi pisortaaosq) qaninnerpaatut qullersaralugu inissinneqarluni.

A-p e-maili K Kommunimi pisortaanerugallartumut 16. oktober 2014-imi nassuppaa, tassanngalu ilaatigut makku erserput:

“Nalunngeqatiginnissusera uppernassuseqarneralu eqqissisittariaqarakkit una paasissutissiissutigaaara.

Ullut arlallit matuma siornatigut paasivara [X-ip] pinngitsaalillugu nuutsinniarneqarnera [C-p] aamma [immikkoortortaqarfimmi allami pisortap] aallartisarsimagaat, naaggaar-nissaa taannalu aqutigalugu soraarsissinnaanissaa siunertaripilullugu. Illit nammineq oqaluttuarisat pillugu [X] oqaloqatigaara. Aliasuutigisorujussuuuaa, anaanimi napparsimasorujussuummat. Qinnuigaara attaveqarfigeqqullutit. Naluara taamaalorsimanersoq. Kingusinnerpaamik 17. oktoberimi akissuteqartussaavoq.

[Immikkoortortaqarfimmi pineqartumi] kalaallit tamarmik soraarsinneqarnissaat [immikkoortortaqarfimmi allami pisortap] [C] suleqatigalugu siunertarigunarpaa, marluullutimmi [Y] aamma [Z] soraarseqqammerpaat. Aap, taakku ajornartorsiuteqarput, iluaqutaasinnaagunartumilli ikiorneqarnissaminnik neqeroorfigineqarsimanngisaannarlutik.

Tamanna misissorsinnaagukku nuannissagaluarpoq. Ilinnut oqaatigisinnaavara [X] sulusooq pisinnaasaqarluartoq. 2002-mit 2007-imut suleqatigaara, misigisimallugulu eqiasuitsuusooq aamma sulisunut innuttaasunullu ikiuukkumatuujusoq.” (Atorfeqarfimmi nutsigaavoq)

A-p e-maili imaattoq K Kommunimi borgmesterimut aamma pisortaanerugallartumut 18. oktober 2014-imi nassuppaa:

“Allakkiaq una ingerlatsivimmi pisumik pingaarnerpaamik, uagut [immikkoortortaqarfimmi] ernumassutigeqisatsinnik allaaserinnittoq nassiuksuppaa. Annertunerusumik itisiliisoqarnissaa kissaatigineqarpat ataatsimeeqatigerusuppasi. Tamanna pineqartoq taannaasoq pillugu siusinnerusukkut saaffiginnissutinut ataneqartillugu uangalu [im-

mikkoortorta qarfimmi] pissutsit aaqqinniarlugit siursaaniarlungalu manna tikillugu su-
liarisimasannik tulluussimaarutiginninnut tunuliaqutaasutut isigineqassaaq.

Tamatuma pisariaqarneratut annertutigisumik allanut isertuullugu tiguneqarnissaa
naatsorsuutigaara.” (Atorfeqarfimmi nutsigaavoq)

A-p allakkiaq una kakkiullugu nassiuppaa:

“[C-p] atorfinitsinneqarneranut atatillugu qaammatit sisamangajaat qaangiunneranni
oqaatigerusuppara [C] [ingerlatsivimmi B-mi] ajornartorsiutunik pisariaqanngitsunik
annertoorujussuarnillu pilersitsisoq. Uanga paasinninnera unaavoq tamanna iliutsinik
makkuninnga pissuteqartoq:

- [C]-p sumiinnini suli naluaa – ilaatigut [illoqarfiit] sumiinnerinik qanorlu ilaatigullu
ateqarnerinik nassuiaanniarsarineranut nalunaaquttap akunnerpassui atorpakka.
Nunaqarfiit aqqi sumiissusiilu paasisinnaanngilluinnarpai, naak qaammatit arfinillit
maaneereerluni kalaallisut oqalussinnaalerniarluni oqaraluarluni.
- Sulinitsinni aallaavigisatsinnik isumaqatigiissuteqarnerput (overenskomst) [C]-p
paasisinnaanaguluunniit paasiumanngilaa. Isumaqarpoq uanga suliannik sapaatit
akunnerannut nalunaaquttap akunnerisa iluanni naammassinnissinnaagaluarlunga
nalunaaquttap akunnerisa 40 taakkua qaavatigut nalunaaquttap akunnerini 2-3-ni
allaffimmiittassunga, isumaqaramimi uanga pisortatut piffissami suliffiusumi aala-
jangersagaanngitsumik sivissusilimmi sulissussatut atorfinitsitaasunga. Eqqarsaati-
gisariaqakkannik ilaqutaqarnera isumaqatigiissullu (overenskomst) atorfinitsinne-
qarninnut tunngaviusoq akuerisinnaanngilai.
- Illoqarfinni nunaqarfinnilu pissutsinik qanorluunniit oqaluttuaraluaangama oqa-
luttuarisannik taassuma ilumuunnginneraasarnera ajornartorsiuterujussuavoq.
Naatsorsuutigisimagaluarpara misilittakkakka ingerlateqqissinnaasakka tusaaniassa-
gai, [K Kommuni]-mi illoqarfiit nunaqarfillu tamaasa piffissami sivisuumi sivikit-
sumiluunniit najortarsimagakkit.
- [...] -tut suliassara isumagisinnaaneriga pisariaqanngitsumik apeqqusertarpaa, aamma
[immikkoortorta qarfik] tassaagaluartoq ingerlatanik aningaasaqarnermillu aqutsil-
luarnerpaaq.
- Suliannut atatillugu angalagaangama pasillertuaannarpaanga, misigisarparalu suleri-
nersunga nakkutigineqartussaallunga, naak angalanerup siunertaa angalaneq sioq-
qulluguli isumaqatigiissutigereertaraluaripput.
- Pisariaqanngitsunik suliassersortarpaatigut, ataatsimeeqatiginerimi tamaasa ataatsi-
miinneq pingasunut agguataartussaavarput: Imm. 1 – illoqarfimmi il.il. sumiinner-
sugut. Imm. 2 – soorlu [suliassa qarfiup iluani taaguutit malittarisassallu assigiin-

ngitsut] suunersut. Imm. 3 – kiisalu suna oqaluuserissaneripput aalajangissanerip-pullu.

- [C]-p oqaatigaa [ingerlatsivimmi B-mi] feriarneq qaammatini junimi, julimi augus-timilu pisassanngitsoq.
- Stresserusunnginnera/stresserpasikkusunnginnera nalornerpaserusunnginneralu [C]-p pisariaqanngitsumik kamaatigaa – isumaliutigeqqissaakkanimmi iliuuseqar-tarnera pissutsikkullu eqqissisimasuunera allanngortikkuminaatsorujussuupput. Ta-matuma ulluinnarni assut nalornerpasinngilersillungalu qaamaneqalersippaangalu-sooq.
- Misigaara [C]-p allaffimmi illoqarfinnilu sulisukka sutigut tamatigut pasilligarigai.
- Kulturimik inuiaqatigiillu pissusiinik paasinninnginneq – soorlu: Piniartutut inuia-qatigiit [...]t suuppat, piniartut immikkut sooq isiginiarneqarpat.
- Nunami maani pissutsinik nalinginnaasunik paasinninnginneq ilisimasaqanngin-nerlu, soorlu: Namminersorlutik Oqartussat taakkualu suliaat suuppat, ataatsimiiti-taliaq suua sulerisarpullu.
- Maani suut tamarmik nunamit aggerfimminit akisunerunerat paasinngilluinnarpaa. Ata-qatigiinneqarneq taanna paasinariusunngilaa.

Eqikkaallunga inerniliinera unaavoq [ingerlatsivik B] [C]-p aqussinnaanngikkaa. Tassani pisut tamarmik ima immikkut itsigalutillu pisariutigaat, pisortap [...]mik ilisimasaqar-nissaa pingaarutilerujussuulluni, tamanna [C] eqqarsaatigalugu atuutinngilaq. Pissutsit inuiaqatigiinni uatsinni atuuttut ilisimasaqarfingngilai. Taakkuninngalu pissusissami-soortumik ilinniarumanermik misilittagaqarusunnermillu takutitsinngilaq. Taamaattu-mik marluullusi qinnuiginiarpassi susoqassanersoq isummerfigeqqullugu, taamaaliun-gikkussimi [ingerlatsivik B] isasuussaaq.” (Atorfeqarfimmi nutsigaavoq)

Kiisalu A-p K Kommunimi pisortaanerugallartoq e-mailimik 24. oktober 2014-imi nassippaa, imatut allalluni:

“[Ingerlatsivimmi B-mi] allannguuteqarpat pisortatut aalajangersimasumik pisortaagal-lartutulluunniit sulilernissannut piareersimasunga malugeqqunnarniarpara. Atorfimmut tassunga qinnuteqaatiga Sulisoqarnermut Immikkoortortaqrifiup tiggummereepaa.

[...]-mi allaffimmi illoqarfinnilu atorfiup taassuma ingerlannissaanut tamakkiisumik ta-persersorneqassallunga qularinngilara. Allatut aaqqiissuteqartoqassappat sukkulluunniit tapersersuissaanga.” (Atorfeqarfimmi nutsigaavoq)

Peersitsinissaq siunertaralugu A-p suliame illua'tungiusutut tusarniaavigineqarnera K Kommuni allakkatigut 28. oktober 2014-imeersutigut aallartippaa, A-lu tamatumunnga peqatigitillugu suliunnaarsillugu. Kommuni ilaatigut imatut allappoq:

“E-mailit 16. oktober 2014-imeersaq

Ataani atsiortumut [pisortaanerugallartumut] e-mailikkut 16. oktober 2014-imeersukkut [X-ip] piumannikkuni soraarsinneqarnissaa siunertaripilullugu [...] -mut pinngitsaalil-lugu nuutsinarneqarneranik suliaq illit nammineq oqarnittut “nalunneqatiginnissutit uppersassuseqarnerillu eqqissisinniarlugit” allaaserivat. Attaveqarfigisimavat, pisorlu a-liaasuutigisorujussuugaa oqaatigalugu, pingaartumik anaanami napparsimasorujussuunera pillugu, qinnuigisimavallu [pisortaanerugallartoq] attaveqarfigeqqullugu, taamaaliorsi-mannngilarli.

E-mailimi tassani aammattaaq oqaatigaat [immikkoortortaqaarfimmi allami pisortap] [C] suleqatigalugu [immikkoortortaqaarfimmi] kalaallit tamaasa soraarsinniarsarigai, qanit-tukkummi [Y] aamma [Z] soraarsinneqarsimammata.

Qulaani ilinnit oqaatigineqartut qullersarisannut kiisalu aamma ingerlatsivimmi suleqa-tinnut ilumoorfiginninngitsorujussuarmik iliuuseqarnertut isigineqarput, tassami suliani taaneqartumi marlunni taakkunani, suliat inunntut ataasiakkaanut tunngasut itinerusu-mik iserfiginngikkaluarlugit, kommunimi Sulisoqarnermut Immikkoortortaqaarfik sule-qatigalugu suliamut attuumassuteqartut periaatsillu tunngavigalugit suliarineqarsimam-mata.

Aammattaaq nammineq naliliinerit malillugu kiisalu pisortarisat suleqatillu avaqquiti-narlugit [X]-imik attaveqarfiginnissimanerit kiisalu taakkua iliuuserisaannik pasilliisitsi-niarsarinerit immikkoortortaqaarfimmut illit piginnaatitaaffeqarfiginngisannut akuliun-nertut kiisalu qullersarisannut suleqatinnullu ilumoorfiginninngitsorujussuarmik iliuut-situt isigineqarput.

E-mailitit 18. oktober 2014-imeersaq kiisalu 24. oktober 2014-imeersaq

Allakkiaq ataani atsiortumut [pisortaanerugallartumut] kiisalu [borgmesterimut] e-mailikkut 18. oktober 2014-imi nassiuppat, tassanilu qaninnerpaatut qullersarisat [C] arlalitsigut isornartorsiorpat, kiisalu eqikkaallutit inerniliillutit [ingerlatsivik B] [C-p] aqussinnaannngikkaa.

Tamatuma kingornatigut ataani atsiortumut [pisortaanerugallartumut] e-mailikkut 24. oktober 2014-imeersukkut oqaatigaat pisortatut atorfiup aalajangersimasumik utaqqii-

saasumilluunniit tigunissaanut piareersimallutit, [ingerlatsivimmi B-mi] allannguteqar-toqassagalarpat.

Qulaani taaneqartut qullersarisannut ilumoorfiginninngitsorujussuarmik iliuutsitit illillu nammineq suliassaqarfimmi tassani pisortatut atorfirmik tigusinissat siunertaralugu nammineq pisortarisannik uppititseriarnertut isigineqarput.

Suliami illua'tungiusup isumaanik tusarniaaneq

Kommunip qulaani saqqummiussineq tunngavigalugu ingerlaannartumik atuutilersumik soraarsissamaarpaatit, tassa imaappoq [...] -tut atorfinnit peersissamaarpaatit, iliuutsimmi qulaani taaneqartut pingaartumik qullersarisannut kiisalu aamma ingerlatsivimmi suleqatinnut ilumoorfiginninngitsumik iliuutsitit kiisalu pisortarisavit ingerlatsivimmik suliatigut inuttullu pikkorluttutut takutitsiniarsarinikkut suliassaqarfimmi tassani pisortatut atorfirmik tigusinissat siunertaralugu pisortarisannik uppititseriarnertut isigineqar-mata.

[...]” (Atorfeqarfimmi nutsigaavoq)

A-p K Kommuni allakkatigut qinnuigaa ilumoorfiginninnginnermik oqartarnermik kommunip qanoq paasinninneranik kiisalu Tunngaviusumik Inatsimmi § 77 tunngavigalugu kiffaanngissuseqarluni oqaaseqarsinnaatitaaneq kommunip qanoq isummerfigineraa ilisimateqqulluni.

K Kommuni allakkatigut 5. november 2014-imeersutigut ilaatigut imatut akivoq:

“[...]

Ilumoorfiginninngitsumik iliuuseqarneq sulisup suliffimmut ajoqutaasumik iliuuseqarneratut kommunimit nassuiarneqarpoq, tamannalu suliffiup avataaniissinnaavoq ilua-niissinnaalluniluunniit. Kiisalu sulisup pisortani iluarinngippagu isornartorsiuininilu pi-sortamut pineqartumut toqqaannartumik saqqummiutinngippagu tamanna ilumoorfi-ginninngitsumik iliuuseqarnertut aamma isigineqartarpoq.

Suliami pineqartumi matumanisut sulisup nammineq pisortarisani avaqqullugu taassuma sulineranik isornartorsiuinera tamatumalu kingornatigut taassuma atorfianut imminut neqeroorutiginera nammineq pisortarisamut erseqqissorujussuarmik ilumoorfiginninnginnertut kommunip paasivaa. Kiisalu akisussaasut paasiteqqaarnagit suliamut aku-liunneq suliamilu illua'tungiusumut toqqaannartumik attaveqarfigininnera suliffim-

mut, suleqatinut kiisalu qullersarisanut ilumoorfiginninngitsumik iliuuseqarnertut aamma isigineqarpoq.

Kommunip Tunngaviusumik Inatsimmi § 77 pillugu isummernera:

Kommunip isummernera unaavoq sulisut tamarmik aamma suliffeqarfimmi pissutsit pillugit oqallinnerni peqataasinnaallutillu isummaminnik saqqummiussisinnaasut.

Sulisut qanoq oqaaseqarnerat matumani apeqquserneqanngilaq, unali pineqarluni sulisup aqqtissareqqusaasut avaqqullugit, tassa imaappoq isornartorsiuutiminik qullersarisanut saqqummiusseqqaarani, qullersarisami qullersarisaanut borgmesterimullu saaffiginninnermigut qullersarisami isigineqarneranik sanngiillisaaniarnera tamatumalu kingornatigut suliasaqarfimmi tassani nammineq pisortanngorsinnaanerminik neqeroruteqarnera.” (Atorfeqarfimmi nutsigaavoq)

A allakkatigut 7. november 2014-imeersutigut ilaatigut imatut akivoq:

“Kommuni oqaaseq ilumoorfiginninnginneq pillugu paasiuminaatsuliorpoq. Puiguinarsiuuk. Ilumoorfiginninneq sulisitsisup sulisullu akunnerminni pissuseqarnerannut tunngasuvoq. [...]

Sulisup pisortaminik nuannarinninginnera pikkorluttutullu isiginninnera ilumoorfiginninnginnermut sukkulluunniit attuumassuteqanngilaq. Tamanna sulisoqarneq pillugu quppersakkami toqqaannartumik allassimangippat. Kommuni taamaattumik peqarpat taanna saqqummiuteqquneqarpoq.

[...]

Immikkoortortaqarfimmi pissaanermik tigusiarsarisungagooq kommunip siusinnerusukkut oqaatigaa.

Tamanna ikiuiniartut iliuuserineqartutut paasissallugu kommuni takorluuisinnaassuseqannginnami? Immikkoortortaqarfik aqunneqarnermigut [...] soraarsinneqarmalli iluamik ingerlasimannigilaq. Tulliullutik pisortaasimasut aqutsisinnaanatillu Kalaallit Nunaanni allatut periaaseqartoqartarneranik sianigisaqanngillat. [C] eqqarsaatigalugu aamma imaappoq imminut pikkorissorsuurtut ingasattajaartorujussuarmik saqqummiussimasoq. Uffa aatsaat tikerlaajulluni.

[...]” (Atorfeqarfimmi nutsigaavoq)

K Kommuniip peersitsinissamik aalajangiinini A-mut allakkatigut 14. november 2014-imeersutigut nalunaarutigaa. Ilaatigut makku aalajangiinnermi atuarneqarsinnaapput:

“[...]

Suliap pillugu allakkatigut oqaaseqaatitit allakkatigut piffissaliunneqartup iluani allakkatigut 2. november 2014-imeersutigut kiisalu 7. november 2014-imeersutigut saqqummiuppatit.

Malugineqarpoq kommunip oqaatsip ilumoorfiginninnerup/ilumoorfiginninnginnerup qanoq paasineqarnissaanik nassuiaanera allakkani taakkunanani marluni apeqquserit kiisalu kommunip soraarsitsinerni/peersitsinerni periaasia imaluunniit suleriaatsimik allaaserinninnera ujarorit. Saaffiginninnerit ikiuiniarnertut isigigit kiisalu immikkoortorta qarfik [...] soraarsinneqarmalli iluamik ingerlasimangitsoq oqaatigaat [C]-lu isornartorsioqqillugu, allallutit imminut pikkorissorsuurtut ingasattajaartorujussuarmik saqqummiusimasoq. Uffa aatsaat tikerlaajulluni. Naggataatigullu siunnersuutigaat suliama matumani ilumoorfiginninnermik/ilumoorfiginninnginnermik oqalunneq unitsinneqassasoq, oqarlutillu kommunip sulisoriumangikkaatit.

Aalajangiineq

[K Kommuniip] paasinninnera unaavoq, illit, suliama illua'tungiusup isumaanik tusarniaanermi allaaserineqartutut, suleqatinnut pingaartumillu qullersarisannut ilumoorfiginninngitsorujussuarmik iliuuseqarsimasutit, taamaattumillu [...] -tut atorfinnit ingerlaannartumik atuutilersumik 14. november 2014-imi soraarsinneqarnissat, tassa imaappoq peersinneqarnissat, kommunip aalajangiussimavaa. [...]

Suliaq pillugu oqaaseqaatinni suliap qiterisaa manna paasiumasimangilalluunniit, tassalu suleqatit pingaartumillu qullersarisavit isigineqarnerat ajortisarniarsimagit, naggataatigullu suliassa qarfimmi tassani pisortanngorsinnaanerit nammineq neqeroorutigisimallugu, kommunillu paasinninnera unaavoq tamanna ilumoorfiginninngitsorujussuarmik iliuuseqarnerusoq, illillu nammineq aamma oqaatigisattut tamatuma qanoq sunniuteqarnera Googlemi nassarineqarsinnaavoq.

Kommuniip paasinninnera unaavoq ilumoorfiginninneq, soorlu illit tamanna aamma eqqaagit, tassaasoq sulisup sulisitsisullu akunnerminni pissuseqarnerannut tunngasuusoq, kisianni sulisup pisortarisaminut pissuseqarneranut ilaatigut aamma tunngasuvoq, ilumoorfiginnittussaataitanerullu manna nassataraa, tassalu pisortarisat iluarinnikkukku

taassuminnga isornartorsiunerit tassunga ingerlatissagit, avaqqutaarinnilluni suleqati-giinnissamut periarfissaarutitsilluinnarneq pinnagu.

[...]” (Atorfeqarfimmi nutsigaavoq)

A uannut e-mailikkut 28. november 2014-imeersukkut naammagittaalliorpoq.

Suliami allagaatit K Kommunimut tamatuma kingornatigut allakkatigut 8. januar 2015-imeersutigut pissarsiariniarpakka, K Kommunilu tamatumunnga peqatigitil-lugu qinnuigalugu suliaq pillugu oqaaseqateqaqqullugu. K Kommunimut ilaatigut imatut allappunga:

“[...]

[A]-p e-mailia 28. november 2014-imeersoq ilanngussartalik imatut paasivara [K Kom-muni] [A]-mik naalasseriitsuliorneq pissutigalugu soraarsitsisimasoq (peersitsisimasoq).

Atorfeqartitaanermut tunngasut aalajangersimasumik sivisussusilimmik piffissaleeqqaar-nani atorunnaarsinneqarsinnaapput, tassa peersitsinikkut, sulisoq pisussaaffimmik an-nertuumik sumiginnaasimasutut isigineqarsinnaasumik pissusilersorsimappat. Peersitsi-nerli pisumut naapertuuttumik iliuuseqartarnermik tunngaveqarnermik taaneqartartu-mut naapertuutissaaq. Tunngavillu pineqartoq tassaavoq pineqaatissiissutit sakkortune-rusut pineqaatissiissutaassanngitsut, pineqaatissiissutit sakkukinnerusut naammappata.

[A]-p uannut e-mailiatigut 28. november 2014-imeersukkut paasivara pineqartoq [K Kommuni]-mi suliaanut tunngasunik siusinnerusukkut uparuarneqarsimanngitsoq ima-luunniit mianersoqqusummik tunineqarsimanngitsoq.

Kommunip oqaaseqaataani sumiginnaasimanerit taasat soraarsitsinermik kinguneqartut qanoq annertutigisimanagerat pillugu kommunip isumaliuutersuutai nassuiaqqullugit [K Kommuni] qinnuigaara, kiisalu [A]-mut qisuariaatissamik toqqaanermi qanoq isuma-liuutersuuteqarsimanersoq ilanngullugu nassuiaqquara, matumani kommuni qisuariaatis-sanik allanik peersitsinermi sakkukinnerusunik isumaliuutersuuteqarsimanersoq ilan-ngullugu eqqarsaatigalugu.”

K Kommuni allakkatigut 18. marts 2015-imeersutigut imatut akivoq:

“[K Kommuni] allakkassigut 8. januar 2015-imeersutigut, 35654-imik allakkatut nor-moqartutigut qinnuigineqarpoq kommuni pisup soraarsitsinermut tunngaviusup kusa-

naassusia pillugu kiisalu [A]-mut qisuariaatissamik toqqaaniarnermini sunik isumaliu-
tersuuteqarsimanersoq nassuiaqqullugu.

Kommunip oqaaseqaataa

[A] tulleriinneri malillugit [pisortaanerugallartumut] aamma [borgmesterimut] e-mailimik 16. oktober 2014-imi nassitsivoq, tassanilu suleqatimi qaninnerpaatullu qul-
lersarisami sulisumik [...] -mit [...] -mut nuutsitsineq pillugu suliami suliamut attuumas-
suteqartut tunngavigalugit isumaqatigiisummi (overenskomst) inatsiseqartitsinikkullu
maleruuaqusat malillugit suliarineqarsimasumi siunertaat pasillerneqarsinnaasunnogortin-
niarsarisimallugit. Pisoq ataaseq taanna suleqammut namminerlu qullersarisamut ilu-
moorfiginninngitsorujussuarmik iliuuseqarsimanertut nalilerneqarpoq, tassami ingerlat-
siviup immikkoortotaqarfiani allami suleqatini qullersarisanilu tamatuminnga oqarfigi-
simannginnamigit.

[Pisortaanerugallartumut] aamma [borgmesterimut] allakkiamik 18. oktober 2014-imi
nassitseqqinnera, tassanilu qullersarisaminik [ingerlatsivimmi B-mi] pisortamik [C]-mik
1. juli 2014-imi atorfinitsinneqartumik isornartorsiuinera, tamatumalu kingornatigit
[pisortaanerugallartumut] e-mailikkut 24. oktober 2014-imeersukkut [ingerlatsivimmi
B-mi] pisortatut atorfirmut imminut neqeroortiginera kingusinnerusukkut suleqati-
giittariaqarnermut ajoqutaasumik ilumoorfiginninngitsorujussuarmik iliuuseqarnertut
kommunip isigaa, tassami pisortat ingerlatsivianni ilumoorfiginninneq politikkikkut i-
ngerlatseriaatsimi tamat oqartussaaqataanerannut tunngaviusutut isigineqarmat, pi-
ngaartumillu [A]-p [K Kommunimi] qitiusumik ingerlatsivimmi pisortaqtatigiinni inissi-
simaanera eqqarsaatigalugu tamanna ilumoorfiginnittussaatitaanerup assut kusanaatumik
sumiginnarneqarneratut kommunip isigaa.

[...]” (Atorfeqarfimmi nutsigaavoq)

K Kommunip allagai A-mut suliami illua’ tungiusup isumaanik tusarniaatitut nas-
siuppakka.

A e-mailikkut 10. april 2015-imeersukkut imatut akivoq:

“[K Kommunip] allagai nassiunneqartut atuareerlugit takusinnaavara Ombudsmandip
apeqqutai kommunip akisimannikkai, uangali kommunillu allaffigeqatigiittarnitsinni
allagaasimasunik imaqarniliuinnarsimalluni. Uanga paasinninnera unaavoq taanna a-
torneqarsinnaanngitsoq.

Ombudsmandi kaammattorniarpara kukkunersiuisut ukioq kingulleq nalunaarusiaat pissarsiariniaqqullugit, taakkumi kommunip ataatsimut isigalugu tukattumik ingerlane-
ranik takutitsisuulluarmata.” (Atorfeqarfimmi nutsigaavoq)

A allakkatigut 5. november 2015-imeersutigut nalunaarfigaara suliaq tamarmiusoq misissoreerlugu suliamik misissuina unitsinniarlugu aalajangertunga, tamatumani Inatsisartut Ombudsmandiat pillugu Inatsisartut inatsisaanni § 14, imm. 1 tak., ataatsimummi isiginnillunga paasinninnera unaamat suliamik misissueqqinnik-
kut K Kommunimik annertunerusutigut isornartorsiuisinnaanissara ilimananngit-
soq.

A-mut ilaatigut imatut allappunga:

“[...]

Naliliininni makku pingaartillugit isiginiarpakka:

Illit [K Kommunip] [...] -mi ingerlatsivimmi B-mi [...] -tut atorfeqartuusutit piffissa-
mi 16.-24. oktober 2014-imi [pisortaanerugallartumut] aamma [borgmesterimut] pi-
ngasoriarlutit e-mailinik nassiussivutit, tassani [K Kommunip] [ingerlatsivimmi B-mi]
pisortaa [C] ilaatigut sulisoqarnermut tunngassuteqartuni aalajangersimasuni pingasuni
suliai aamma teknikkimut immikkoortortamik aqutsinera pillugit isornartorsiorpat.
Tamatumani e-mailit nassiussatit pillugit [C] ilisimatissimanngilat.

Tamatuma kingornatigut [K Kommunip] ilinnik tusarniaaneq aallartippaa, 14. no-
vember 2014-imilu aalajangiinermigut atorfinnit peersillutit.

Taamaalilluni suliamik tamarmiusumik misissuina tunngavigalugu uanga ataatsimut
isiginnillunga paasinninnera unaavoq, tassalu suliamik misissuina ingerlateqqinne-
ratigut [K Kommunip] aalajangigaa pillugu, matumani tatiginassuseqannginnerup i-
sumaanik paasinninnerminik tunngaveqarluni imaluunniit ingerlatsineq pillugu inatsi-
seqartitsinermi pisunut naapertuuttumik iliuuseqartarnermik piumasaqaat tunngavi-
galugu, [K Kommunip] aalajangiinera pillugu isornartorsiuillunga pingaarnerusutigut
oqaaseqaateqarnissara ilimananngitsoq.”

Nammineerluni misissuiffiginneq - kommuni

5.4 Ukiukinnerusumik tigummigallaanermut taarsiullugu allamut inisiinnginneq. Piffissaq suliamik suliarinninnermut atorneqartoq

K Kommunip ukiukinnerusumik A-mik tigummigallaanermut taarsiullugu allamut eqqartuussisarneq pillugu inatsit tunngavigalugu inissiiniarluni suliamik suliarinninnera Folкетинgip Ombudsmandiata saaffiginnessutaa tunngavigalugu Ombudsmandip misissuinnermik aallartitsivigaa.

K Kommunip suliamik suliarinninnera ilaatigut Meeqqat pillugit Isumaqati-giissut innersuussutigalugu Ombudsmandip isorisarialerujussuartut isigaa. Ilaatigut K Kommunip suliamik amigarluinnartumik suliarinninnera pissutaalluni kommuni A-p tigummigallagaaneranut taarsiullugu inissiivissamik allamik nassaannngilaq. Taamaallilluni A pinerluuteqarsimasunik isertitsivimmi ullut 20-t sinnerlugit tigummigallarneqarpoq, tassanilu imminut toqulluni.

Ombudsmandip suliamik naliliinnermini ukiukinnerusup kommunip isumaginnittoqarfiani tarnikkut inooqataanikkullu annertuumik ulorianartorsiortitaasutut ilisarisimaneqarluartup, imminullu toqunniartutut pissusilersornini pissutigalugu napparsimmavimmut unitsinneqarsimasup pineqarnera pissutsitut sakkortusaataasutut ilaatippaa.

Suliap ilungersunassusia pissutigalugu Inatsisartut Inatsisinut Ataatsimiititaliaat aamma K Kommunimi kommunalbestyrelsi Ombudsmandip nalunaarfigai, tak. Ombudsmandi pillugu inatsimmi § 23. Nalunaarutiginninnermi tassani Ombudsmandip nalunaarutigaa manna iluarisimaarlugu malugigini, tassalu K Kommunip – sulisumi pisinnaasaqassutsikkut pikkorissarneqarnissaannik qulakkeerinninnerup saniatigut – suliassaqarfimmi tassani periaatsimi misissorneqarnissaat massakkut suliniutiginialeraa, matumani “suleriaatsip” allaganngorlugi eqqartuussiviit tigummigallaanermut taarsiullugu allamut inissiisoqarnissaanik aalajangiinerini atugassap suliarineqarnissaa ilanngullugu eqqarsaatigalugu.

Ombudsmandip suliamik matuminnga misissuinnermi inernilerneqarnera ilaatigut Ilaqutariinnermut, Naligiissitaanermut Isumaginninnermullu Naalakkersuisoqarfimmut ilisimatitsissutigaa. Ombudsmandip tamatumunnga peqa-

tigitillugu Naalakkersuisoqarfik qinnuigaa kommunit suliani tigummigallaanermut taarsiullugu allamut inissiisarnernut tunngasuni isumaginninneq pillugu inatsisiliornermi tunngavigineqartutut pisussaaffimminnik naammassinissinnaanissaat qulakkeerniarlugu qanoq iliuuseqassamaarnini pillugu nas-suaateqaqqullugu. Taamatut qinnuiginninnermut pissutaasoq tassaavoq kommunit sulianik tigummigallaanermut taarsiullugu allamut inissiisarnernut tunngasunik suliarinnittarnerisa ataatsimut ajornartorsiutaanerat (oqaaseqaat 30. april 2015-imeersoq, j. nr. 2014-907-0012).

Folketingip Ombudsmandiata ukiukinnerusoq A pinerluuteqarsimasunik isertitsivimmi [...miittumi] tigummigallagaalluni 17-inik ukioqarluni imminut toqussimasoq pillugu saaffiginnissutaa allakkatigut 22. juli 2014-imeersutigut ilanngus-sartalitsigut tiguara.

Suliami pisimasutut erseqqinnerusumik oqaatigineqarpoq A inoqamminik uloria-nartorsiortitsilluni pinerluuteqarsimasutut unnerluutigineqarluni [...-p] Eqqartuus-siviata aalajangiineratigut [ullormi 1-imi] tigummigallagaanermut taarsiullugu al-lamut inissinneqartussanngortoq, tak. eqqartuussisarneq pillugu inatsimmi § 361, taamaalilluni erseqqinnerusumik aalajangerneqarluni A pinerluuteqarsimasunik inissiisarfimmut inissinneqassasoq, (K Kommunimi) isumaginninnermi oqartus-saasut tigummigallaanermut taarsiullugu inissiivissamik allamik naammaginartu-mik nassaarnissaasa tungaanut. Tigummigallaneq eqqartuussiviup aalajangiinera-tigut [ullormi 13-imeersukkut] sivitsorneqarpoq.

K Kommuni A-p tigummigallagaaneranut taarsiullugu inissiivissamik allamik pis-sarsinngilaq. Taamaalilluni A pinerluuteqarsimasunik isertitsivimmi [...miittumi] [ullup 22-p] tungaanut tigummigallarneqarpoq, ullorlu taanna A siusinnerusukkut oqaatigineqartutut imminut toquppoq.

Folketingip Ombudsmandiata aamma Pinerluuteqarsimasunik Isumaginnittoqar-fiup Pisorta qarfiata ilaatigut Pisorta qarfiup inissiiviutaani imminut toqoriartoqar-tillugu imminullu toquttoqartillugu suleqatigiinneq pillugu massakut isumaqati-giissutaat tunngavigalugu Pisorta qarfiup suliaq Folketingip Ombudsmandianut paasissutissiissutigaa.

Folketingip Ombudsmandiani maanilu Atorfeqarfimmi sulisut suliaq sukumiine-rusumik oqaloqatigiissutigereeraat suliaq Folketingip Ombudsmandiata uannut

nassiuppaa, K Kommuni eqqarsaatigalugu uanga iliuuseqarnissannut tunngavissaqarnersunga uannit isumaliutersuutigineqarnissaa siunertaralugu.

K Kommuni allakkatigut 6. august 2014-imeersutigut qinnuigaara suliaq pillugu oqaaseqaateqaqqullugu. Kommuni qinnuigaara oqaaseqaammini suliniut kommunip tigummigallaanermut taarsiullugu inissiivissamik allamik pissarsiniarluni aalartissimasai kiisalu allamut inissiivissamik taamaattumik pissarsinissamut kommunip pisussaaffeqarnera eqqarsaatigalugu kommunip sunik isumaliutersuuteqarsimanera pillugit sukumiisumik nassuiaateqaqqullugu. Kommuni aammattaaq qinnuigaara suliami allagaatini uannut nassiateqaqqullugit.

K Kommuni paasitippara oqaaseqaataa pisut qanoq issusiat apeqqutaatillugu oqartussaasunut susasaqartunut tusarniaatitut nassiunniariga, matumani Kalaallit Nunaanni Politimesteri ilanngullugu eqqarsaatigalugu.

Kommunip oqaaseqaataa suliamilu allagaatai e-mailikkut 11. september 2014-imeersukkut tiguakka. Oqaaseqaat eqqarsaatigalugu kommunip nassuiaat [...]imeersoq kommunimi meeqqanut inuusuttunullu tunngasuni sulisumit qitiusumik inissisimasumit suliarineqarsimasoq pingaarnerusutigut innersuussutigaa.

Nassuiaammit tassannga ilaatigut makku erserput:

“[Ullormit 2-mit – ullormut 6-imut]. [Pisortaq B] [illoqarfimmi X-imi] [ilaqutariinnik sullissivimmu] [ullormi 2-mi] mailersimavoq [A] [Dronning Ingridip Napparsimavissuanut] massakkut allamik unitsinneqartariaqarsimasumik **annersaasimanini pissutigalugu** isertitsivimmu isertinneqarnissamut taarsiullugu [ullormi 1-imi] allamut inisinneqartussanngorlugu eqqartuunneqarsimanera paasissutissiissutigalugu; isumaginninnermilli ingerlatsiviup suliaq iterna tikillugu aatsaat qulaajarsinnaallugu paasissutissanillu pisariaqartunik pisinnaalluni [pisortaq c] sulileqqippat. [Pisortaq B-p] [ilaqutariinnik sullissivik] qinnuigaa [A] pillugu iliuusissanut pilersaarusiaq suliareqqullugu, taannalu oqaloqatigineqarnissaminik pisariaqartitsisussaavoq. Mailip taassuma assiliner [K Kommunimi] meeqqanut inuusuttunullu tunngasut iluanni uannut nassiunneqarpoq.

[Illoqarfimmi X-imi] [pisortaq B] mailerpoq, paasissutissiissutigalugu [A] annersaasimanermut atatillugu tigummigallarneqartoq, [A-li] pillugu allanik paasissutissaateqarani. [Pisortaq B-p] oqaatigaa [pisortaq C] suliartoqqikkuni paasissutissanik amerlanerusunik saqqummiussiaartoq.

[Illoqarfimmi X-imi] [pisortaq B] tamatuma kingornatigut qinnuigaara [pisortaq C] suliarporpat attaveqarfigeqqullunga.

[Illoqarfimmi X-imi] [pisortap B-p] [K Kommunimi] [isumaginninnermi pisortaaneq] oqarasuaatikkut ilisimatereersimavaa.

Oqaatigineqassaaq [A] tapersersortitut ikiortilerneqarnissaminik tigummigallarneqarnerminut atatillugu ullut tamaasa najortigisartagassaminik neqeroorfigineqarsimammat, tapersersortimilli ikiorteqarumasimanani.

[Ulloq 3]. [Illoqarfimmi X-imi] [pisortap B] mailia tiguara, taassumalu Nuummi politimesterip mailia [illoqarfimmi X-imi] politiini [...-p] ingerlateqqillugu nassiussimasaa ingerlateqqillugu nassiussimavaa, politiillu isumaginninnermik ingerlatsivik tassani qinnuigaat [A-p] **tillinniarsimasutut pasisaanerminut atatillugu** tigummigallarneqartussap tigummigallarneqarneranut taarsiullugu allamut inissiivissamik ujarlernermi ikiuuteqqullugu. Eqqartuussutip naqitanngortinneqarnera **ilanngullugu nassiunneqarsimannilaq.**

[A] suna pillugu eqqartuunneqarsimanersaq qulaajarneqaqqullugu [isumaginninnermi pisortaanerup] qinnutigaa. Tassalu tillinniarneq sakkortuumilluunniit persuttaaneq pisutigalugu eqqartuunneqarsimanersaq.

[Illoqarfimmi X-imi] [pisortaq B] [ullormi 3-mit – ullormut 6-imut] mailikkut allaffigeqatigisarpara [A-p] qanorpiaq ateqarnera (mailini assigiinngitsuni aqqit assigiinngitsut atorneqartarsimanerat pissutigalugu) [A-llu] sulerisimanera ([A-p] tigummigallarneqarneranut pissutaasut assigiinngitsut marluk saqqummersimanerat pissutigalugu) paasiarlugu kiisalu [A] pillugu paasissutissat suleqatigiit [pisortaq C] suliartoqqippat aatsaat tunniunneqarsinnaanerannik pisortap paasissutissiisimanera pissutigalugu.

[Pisortaq B] [A] pillugu tunuliaqutaasutut paasissutissanik peqanngilaq, [pisortallu C-p] suliartoqqinnissaa utaqqimaaqqaarumallugu.

[Isumaginninnermi pisortaaneq] oqaloqatigaara, isumaqatigiissutigarpullu [A] sutigut inatsisinik unioqqutitsisimanersaq [illoqarfimmit X-imit] erseqqissumik paasissutissiisoqassasq, tassami tigummigallagaaneranut tunngavilersuutit assigiinngitsut marluummata.

[Illoqarfimmi X-imi] [pisortaq B] oqarasuaatikkut oqarfigaara [A] sutigut inatsisinik unioqqutitsisimanersaq [illoqarfimmit X-imit] erseqqissumik paasissutissiisoqartariaqartoq, tassami politiit tigummigallaanermut tunngavilersuutaat assigiinngitsuummata.

[A-p] tigummigallarneqarnissaanut taarsiullugu inissiivissamik allamik mailikkut ujarlerput tillinniarsimanera pissutigalugu tigummigallagaanera paasisutissiisutigalugu, mailimilu allami oqaatigalugu inummik allamik [Dronning Ingridip Napparsimmavisuanut] unitsinneqartariaqalersillugu sakkortoorujussuarmik persuttaasimanera pissutigalugu tigummigallarneqartoq.

Taamaattumik isumaginninnermik ingerlatsiviup paasisutissanik suliamilu allagaatinik pisariaqartunik tamanik tigummigallaanermut taarsiullugu inissiivissamik allamik sumiinnissaanillu qinnuteqaatip suliarineqarnerani atugassanik pissarsiniarnissaa pingaartuuvoq, matumani Eqqartuussiviup aalajangiinera pillugu eqqartuussutip naqitanngortinneqarnera ilanngullugu eqqarsaatigalugu.

Suliamut matumunnga assingusumut atatillugu [illoqarfimmi X-imi] isumaginninnermik ingerlatsivik 2013-imi januarimi ilisimatinneqarpoq inuusuttup 18-it inorlugit ukiullip tigummigallarneqarnissaa Eqqartuussiviup aalajangeraa, eqqartuussisorlu aalajangiisimalluni inuusuttoq taanna 18-it inorlugit ukiulik tigummigallaanermut taarsiullugu isumaginninnermik ingerlatsiviup ataani allamut inissinneqassasq. Taamani Naalakkersuisoqarfik attaveqarfigineqarpoq.

Naalakkersuisoqarfiup taamani oqaatigaa eqqartuussisup aalajangiinera tassaasoq isumaginninnermi ingerlatsiviup apeqqusiinnngilluinnarluni naammassiniagassaa, tamanna eqqartuussisup aalajangiinerimmagu. Ilisimasaq taanna [illoqarfimmi X-imi] isumaginninnermik ingerlatsivimmut nalunaarutigineqarpoq.

Sulianik, matumani inissiivissatut periarfissanik misissuinerit ilanngullugit eqqarsaatigalugit, isumaginninnermi ingerlatsiviup nammineq suliarinnittarnera nalinginnaasumik periaasiuvoq, tigummigallaanermullu taarsiullugu inissiivissamik allamik, matumani ilaqutariinnut inissiineq ilanngullugu eqqarsaatigalugu, nassaartoqarsinnaanngippat isumaginninnermik ingerlatsiviup Naalakkersuisoqarfik attaveqarfigissavaa, tigummigallaanermut taarsiullugu inissiivissamik allamik nassaarniarnermi kiisalu aningaasartututunik qulaajaanermi ikiorsiiniutillu [K Kommunimi isumaginninnermut ataatsimiititaliap siulittaasuanit] akueritinniarneranni ikiuuteqqullugu qinnuigalugu.

[Ulloq 6]. Inuk [A-p] persuttarsimasaa toqukkut qimagussimammat suliaq toqutsinnermut tunngasoq massakut pineqalersoq politimesterip mailia pillugu [illoqarfimmi X-imi] [pisortaq C] [ullormi 5-imi] mailerpoq. Suliaq toqutsinertut eqqartuussivimmi suliarineqassasq politimesterip oqaatigisimavaa.

[Illoqarfimmi X-imi] [pisortaq C-p] [illoqarfimmi X-imi] politiinut kiisalu sulianik atqatigiissaarisumut aamma [K Kommunimi isumaginninnermi pisortaanermut] mailikkut oqaatigaa [illoqarfimmi X-imi] [pisortaq B] kiisalu [A-p] tigummigallarneqarnissaanut

taarsiullugu allamut inissiinissap akuerineqarnissaanik qinnuteqaat [K Kommunimut] nassiunneqarsimasoq.

[Pisortap C-p] politiinut paasissutissiissutaa eqqunngilaq, paasissutissammi tamaasa [pisortap C-p] [K Kommunimut] nassiussimanngimmagit, [illoqarfimmi X-imi] [pisortap B] [K Kommunimut] oqaatigaa [pisortap C] sulileqqinniariaruni taamaaliorumaartoq.

[K Kommunip] ilisimavaa tigummigallaanermut taarsiullugu allamut inissiisoqarnissaanik Eqqartuussiviup aalajangiinera isumaginninnermik ingerlatsiviup malissallugu piviusunnngortissallugulu pisussaaffigaa; [K Kommunilli] eqqartuussutip naqitanngortinneqarnera kiisalu suliap suliarineqarnera tamaat amigaatigai, soorlu [A] pillugu suliami paasissutissat, inissiivissatut siunnersuutigineqartoq, matumani ilaqutariinnut inissiineq ilanngullugu eqqarsaatigalugu imaluunniit tigummigallaanermut taarsiullugu inissiivissamik allamik nassaartoqanngippat Naalakkersuisoqarfik ikiuteqqullugu qinnuigalugu, kiisalu aningaasartuutit [K Kommunimi isumaginninnermut ataatsimiititaliap siulittaasuanit] akuerineqarnissaannik qinnuteqaat.

[Pisortap C-p] oqaatigaa tigummigallaanermut taarsiullugu inissiivissamik allamik nasaarniarneq [K Kommunip] akuerippagu [ulloq unnuarlu paaqqinniffik Q] atassuteqarfiginiarini. Kisianni tamanna [K Kommunip] aalajangiinerinngilaa, tassami [A] tigummigallaanermut taarsiullugu allamut inissinneqassasoq eqqartuussiviup aalajangiinerimagu, [illoqarfimmi X-imi] isumaginninnermik ingerlatsivimmit apeqqusinngilluinnarlugu naammassineqartussaq.

[A] pillugu suliamik kia suliarinnittussaanaera suliallu pilertortumik suliarineqarnissaata pingaaruteqassusia [pisortap B-p] [pisortallu C-p] oqaloqatigiissutigisimangikkaat mallunnarpoq.

[Ullormit 6-imit – ullormut 10-mut]. [K Kommunip] [illoqarfimmi X-imi] isumaginninnermi ingerlatsivik [A] pillugu [ulloq 6]-imit tusarfigeqqinnngilaa, uanga [illoqarfimmut X-imit] tikinnerma suliamillu misissuilernerma tungaanut.

Sulininnut atatillugu [illoqarfimmut Y-liartussaavunga], [illoqarfimmit X-imit] [ulloq 13] aallartussaallunga, [illoqarfimmut X-imit] tikippunga [ulloq 10], ullunimi allani inissaqanngimmat. Taamaattumik suliaq allarluinnaq pillugu [illoqarfimmut Y-liarlunga] angalaninni [illoqarfimmi X-imi] politiini [...] **[ulloq 9]** qinnuigaara [ullormit 10-mit – ullormut 13-imit] [illoqarfimmi X-imiitsiarninnut] atatillugu [ullormi 11-mi] ataatsimeeqatigiumallugu.

[Ulloq 10]. [Illoqarfimmi X-imi] isumaginninnermik ingerlatsivimmu [ullormi 10-mi] nal. 11.00 tikinninni [pisortap C-p] [A] pillugu suliap oqaloqatiginnissutiginnissaa piffissaqarfingnilaa.

[Pisortap C] oqarfigaara [A] pillugu suliaq tamaat misissorniariga. [Pisortap B] suliaminut atatillugu angalavoq.

Ualip sinnera suliamik misissuininnut atorpara; ajornakusoortorujussuuvorli. [Pisortap C-p] oqaatigaa [A-p] tigummigallaanermut taarsiullugu inisinneqarfissaa [K Kommuni- mi isumaginninnermut ataatsimiititaliap siulittaasuata] akuerisimagaa; tamannali suliami taaneqarsimannigilaq.

Mappimi suliami allagaatinik imalimmi takuneqarsinnaavoq tigummigallaanermut taarsiullugu allamut inissiinissamik suliaq suliarineqarsimannitsoq.

[Ulloq unnuarlu paaqqinniffik Q] attaveqarfigneqarsimannigilaq.

Suliami aalajangersimasumik suliarinnittoqannigilaq.

Tigummigallaanermut taarsiullugu allamut inissiinissamik eqqartuussutip naqitanngortinneqarnera pigineqannigilaq.

Suliaq tamaat pillugu [ilimanarpoq ullormit 10-mit allattuisoqarsimannigilaq, uanga ilanngussara.]

[Ulloq 11]. Suliaq allarluinnaq pillugu politiinik ataatsimeeqateqarninni politiit oqaatigaat [illoqarfimmi X-imi] isumaginninnermik ingerlatsiviup [A-p] tigummigallaanermut taarsiullugu allamut inisinneqarnissaanik suliamik suliarinninnerata arriippallaanera [illoqarfimmi X-imi] politiit kipiluttunartikkaat.

Politiit oqaatigaat isumaginninnermik ingerlatsiviup sulianik allanik suliarinninnerata arriinnera politiit aamma kipiluttunartikkaat. Isumaginninnermillu ingerlatsivik meeqqat inuussuttullu pinerluuteqartalersinnaanermut uloriarnartorsortut eqqarsaatigalugit iliuuseqarneq ajortoq.

Politiit oqaatigaat [A-p] tigummigallaanermut taarsiullugu allamut inisinneqarnissaa- nik eqqartuussutip naqitanngortinneqarnera [illoqarfimmi X-imi] isumaginninnermik ingerlatsiviup suli piniarsimannigikkaa, politiillu taanna aatsaat tunniussinnaagaat [il- loqarfimmi X-imi] isumaginninnermik ingerlatsiviup nammeneq qinnutigippagu.

Politiillu isumaqatigiippugut [pisortap C] qinnuigissagiga [A-p] tigummigallaanermut taarsiullugu allamut inisinneqarnissaanik eqqartuussisup aalajangiinnerata naqitanngortinneqarnera pissarsiariniarlugu politiit attaveqarfigeqqullugit.

[Ulloq 11]. [Pisortap C] qinigassanngortinnerminut atatillugu nal. 12.00-ip missaani aallartussaavoq.

[Pisortamut C-mut] isumaqatigiissutigaa suliap tamarmiusup eqikkarnera [ullormi 12-imi] uteruni Naalakkersuisoqarfimmu nassiutissagaa, [A-p] tigummigallaanermu

taarsiullugu inissiivissaanik allamik nassaarniarnermi [illoqarfik X] ikiorneqarnissaminik qinnuteqassappat Naalakkersuisoqarfiup atorfissaqartittussaammagu.

[Pisortamut C-mut] oqaatigaara suliame allagaatinik kingullernik [ullormi 10-mi] misissuipallanninni paasigiga **eqqartuussutip naqitanngortinneqarnera [illoqarfimmi X-imi] isumaginninnermik ingerlatsiviup politiinut suli pissarsiariniarsimangikkaa**, taamaattumillu [taartaasartoq V] suleqatigalugu taanna pissarsiariniarniariga. [Pisortamut C-mut] taamatuttaaq oqaatigaara [A] eqqarsaatigalugu suliassat pisariaqartut suliarineqarnerat aallartikkiga, [A-llu] tigummigallaanermut taarsiullugu allamut inissinneqarfissaanik [taartaasartoq V] suleqatigalugu ujarlerniartunga.

[Ulloq 11]. [Isumaginninnermi pisortaaneq] ilisimatippara [A-p] tigummigallaanermut taarsiullugu allamut inissinneqarfissaanik pilertornerpaamik nassaarniarluni ujarlerneq aallartikkiga.

[Ulloq 11]. [A] pillugu suliap misissorneqarnera aallarteqqippara, meeqqanut inuusutunullu tunngasuni taartaasartoq [taartaasartoq V] suleqatigalugu.

Suliami [A-mut] tunngasumi pineqartup tigummigallarneqalerneranut atatillugu suliami allattuiffimmi allattuisoqarsimangilaq. Suliamik [taartaasartoq V] peqatigalugu misissuinnermi piaartumik erseqqissivoq [A] pillugu suliaq suliarineqarsimangitsoq.

[Taartaasartoq V] qinnuigaara politiit attaveqarfigeqqullugit, [A-p] tigummigallaganermut taarsiullugu allamut inissinneqarnissaanik eqqartuussisup aalajangiinerata **naqitanngortinneqarnera pissarsiariniarlugu.**

[A-p] tigummigallaanermut taarsiullugu allamut inissinneqarnissaanik eqqartuussisup aalajangiinerata naqitanngortinneqarnera politiit [taartaasartumut V-mut] pilertorujussuarmik nassiuppaat. [Taartaasartoq V] isumaqatigiissuteqarfigaara [ulloq unnuarlu paaqqinniffik Q] allaffigisagiga, [A-llu] tigummigallaanermut taarsiullugu [ulloq unnuarlu paaqqinniffimmi Q-mi] inissaanik pilertornerpaamik tunniussisoq-qullugu qinnuigalugu, allakkakkalu [taartaasartumut V-mut] tunniutissagikka qinnuteqaat taassuma [ulloq unnuarlu paaqqinniffimmut Q-mut] nassiutissammagu.

[Taartaasartumut V-mut] aamma isumaqatigiissutigaara [A-p] tigummigallaanermut taarsiullugu [ulloq unnuarlu paaqqinniffimmut Q-mut] inissinneqarnissaa akuereqqullugu qinnuteqaat [K Kommunimi isumaginninnermi ataatsimiititaliap siulittaasuanut] allassagiga, taannalu [taartaasartumut V-mut] nassiutissagiga, qinnuteqaat taassuma [...-mut] [isumaginninnermilu pisortaaneermut] ingerlateqqillugu nassiussinnaaniassammagu.

[Ulloq 11]. [A-p] tigummigallaanermut taarsiullugu [ulloq unnuarlu paaqqinniffimmi Q-mi] inissinneqarnissaanik qinnuteqaat [taartaasartoq V] suleqatigalugu [ulloq unnuarlu paaqqinniffimmut Q-mut] [ullormi 11-mi] mailikkut nassiunneqarpoq. [A-p] tigummigallaanermut taarsiullugu [ulloq unnuarlu paaqqinniffimmut Q-mut] inissin-

neqarnerata akuerineqarnissaanik qinnuteqaat [taartaagallartoq V] suleqatigalugu [K Kommunimi isumaginninnermi ataatsimiititaliap siulittaasuanut] [...-mut] aamma [isumaginninnermi pisortaaneq] aqqutigalugit nassiunneqarpoq.

[Ulloq 12]. [A-p] tigummigallaanermut taarsiullugu [ulloq unnuarlu paaqqinniffimmut Q-mut] **inissinneqarnissaanik [K Kommunimi isumaginninnermi ataatsimiititaliap siulittaasuata] akuersissutaa** [illoqarfimmi X-imi] isumaginninnermik ingerlatsivimmi tiguneqarpoq.

[Ulloq unnuarlu paaqqinniffik Q] mailerpoq [A] [ulloq unnuarlu paaqqinniffimmi Q-mi] inissamik tunineqarsinnaanngitsoq, alla ulloq unnuarlu nakkutigineqartussa [ulloq unnuarlu paaqqinniffimmi Q-mi] tiguneqartussaammat. [Ulloq unnuarlu paaqqinniffiup Q-p] siunnersuutigaa [A] tigummigallaanermut taarsiullugu [...-mi] DK-miittumi qaammatini pingasuni inissinneqassasoq, tassanilu naliliisoqassasoq [ulloq unnuarlu paaqqinniffimmut Q-mut] nuunneqarsinnaanersoq.

[Pisortap C-p] oqaatigaa [A] qallunaatut oqalussinnaanngitsoq [A-llu] DK-mi inissinneqarnissaa naleqquttuunngitsoq.

[Ulloq 12]. Isumaqtigiissutigineqarpoq [A] DK-mi inissinneqassanngitsoq [pisortap C-p] [ulloq unnuarlu paaqqinniffimmut Q-mut] paasissutissiissutigissagaa.

[Ulloq 12]. [Isumaginninnermi pisortaaneq] ilisimatippara [A] tigummigallaanermut taarsiullugu [ulloq unnuarlu paaqqinniffimmi Q-mi] inissamik tunineqarsinnaanngitsoq. Qallunaatullu oqalussinnaannginnami tigummigallaanermut taarsiullugu DK-mi inissinneqarnissamik qinnuteqaassassatut inassuteqaatigineqarsinnaanngitsoq. [Isumaginninnermi pisortaaneq] paasitippara [A-p] tigummigallaanermut taarsiullugu inissaanik nassaarniarnermi ikiuuteqqullugu kiisalu siunertamut aningaasartuutit 50%-iisa matususerneqarnissaannik neriorsueqqullugu Naalackersuisoqarfik qinnuiginiariga. [Illoqarfimmi X-imi] isumaginninnermik ingerlatsivimmi [pisortaq B] [pisortarlu C] aammat-taaq qinnuigissavakka qinnuteqaat paasissutissanik pisariaqartunik tamanik imalik Naalackersuisoqarfimmut namminneq nassiutissagaat.

[Ulloq 13]. [Illoqarfimmi X-imi] [pisortaq B] [pisortarlu C] [A-p] tigummigallaanermut taarsiullugu allamut inissinneqarnissaa eqqarsaatigalugu Naalackersuisoqarfik attaveqarfigissagaat mailikkut nassiuppara, tassami tamatumunnga ikiuuteqqullugu qinnuteqaat Naalackersuisoqarfimmut [ullormi 12-imi] nassiukkakku.

[Ulloq 13]. Naalackersuisoqarfimmit maili tiguara, taassanilu oqaatigineqarpoq [A-p] tigummigallagaaneranut taarsiullugu inissamik nassaarniarnermi ikiuuteqqullugu [illoqarfiup X-ip] isumaginninnermik ingerlatsiviata qinnuteqaataanik tigusaqartoqarsinanngitsoq.

[Ulloq 13]. [A-p] tigummigallagaaneranut taarsiullugu allamut inissiivissamik pilersitsiniarnermut [atatillugu] aningaasartuutit 50%-iisa akilerneqarnissaannik neriorsuuteqaqqullugu qinnutigisaq Naalackersuisoqarfimmut nassiuppaa.

[Ulloq 13]. [A-p] tigummigallagaaneranut taarsiullugu Kalaallit Nunaanni allami inisinneqarnissaanik ikiuuteqqullugu Naalackersuisoqarfiup qinnuigineqarnera pillugu itisilerutaasumik paasissutissat Naalackersuisoqarfimmut mailikkut nassiuppakka, [illoqarfimmi ...-mi] Eqqartuussisup eqqartuussutaata naqitanngortinneqarnera filinngorlugu ilanngullugu nassiullugu.

[Ulloq 16]. Naalackersuisoqarfiup [...-p] maili nassiuppaa, [A-p] tigummigallagaanermut taarsiullugu allamut inisinneqarnissaanik qinnuteqaat immikkoortortaqaqarfimmi pisortartik [...] oqaloqatigeriarlugu akissuteqarfiginiarini paasissutissiisutugalugu.

[Ulloq 16]. [Illoqarfimmi X-imi] [pisortaq B] [pisortarluk C] mailikkut qinnuigaakka [A-p] tigummigallagaaneranut taarsiullugu inissaanik allamik qinnuteqaat nammineq aamma nassiutissagaat. [Pisortaq B] akivoq paasissutissat soorunalimi katersorniaritik [A-llu] tigummigallagaaneranut taarsiullugu inissaanik allamik nassaarniarnermi ikiuuteqqullugu Naalackersuisoqarfik qinnuteqaateqarfiginiaritsik. Qinnuteqaatillu assilinera [pisortap C-p] uannut nassiunniarpaa.

[Ulloq 17]. [A-p] tigummigallagaaneranut taarsiullugu Apussuarni [Maniitsup eqqaani sisorartarfik, uanga ilanngussara] inissaanik pilersitsisoqarsinnaaneramik siunnersuut Naalackersuisoqarfiup nassiuppaa.

[Ulloq 18]. [A] pillugu tunuliaqutaasutut paasissutissat naatsumik eqikkarneqarnerannut taarsiullugu [A] pillugu suliami allagaatit quppernerit arlallit [pisortap C-p] Naalackersuisoqarfimmut nassiuppai.

Naggasiutitut oqaatigineqassaaq [illoqarfimmi X-imi] [pisortaq C] mailikkut ilisimatinneqarmat Apussuit atussagunikkut sulisunut aningaasartuutit ilanngullugit namminneq missingersuusiussasut.

[Pisortaq C] ilisimatinneqarpoq Naalackersuisoqarfik missingersuusiornermi suleqataarusuttoq sulisusanillu nassaarniarnermi ikiuukkumasoq.

Apussuit naleqqunnersut [illoqarfimmi X-imi] [pisortap C-p] nalornissutigaa. [Pisortaq C] mailikkut paasitippaa Apussuit pillugit pilersaarusiornissaat pingaartuusoq, tassami Apussuit tigummigallagaanermut taarsiullugit inissiivittut atorneqarnissaat illersorneqarsinnaanngitsoq [illoqarfimmi X-imi] isumaginninnermik ingerlatsivik naliliippat tamanna uppernarsaaserneqassammat.

[Ulloq 22]. [A-p] Pinerluuteqarsimasunik Isertitsivimmi nal. 15.00-ip missaani imminut toqussimaneramik paasissutissaq alianartoq [isumaginninnermi pisortaanerup] [ullormi 22-mi] nalunaartutigaa. Annersagaasoq toqukkut qimaguttoq [...] ilisaasimavoq.” (Atorfeqarfimmi nutsigaavoq)

Kommunip oqaaseqaataa (nassuiaataa) Kalaallit Nunaanni Politimesterimut aamma Kalaallit Nunaanni Pinerluuteqarsimasunik Isumaginnittoqarfimmut allakkatigut 8. oktober 2014-imeersutigut aamma 18. november 2014-imeersutigut nassiuppara, oqartussaasullu taakku qinnuigalugit suliaq pillugu oqaaseqaatissaqarunik oqaaseqaateqaqqullugit.

Kalaallit Nunaanni Pinerluuteqarsimasunik Isumaginnittoqarfik suliaq pillugu oqaaseqaammunik allakkatigut 12. januar 2015-imeersutigut saqqummiussivoq. Oqaaseqaammit tassannga ilaatigut makku erserput:

“FN-ip meeqqat pisinnaatitaaffii pillugit isumaqatigiissutaani [...] aalajangersarneqarpoq meeqqamik tigusarinnineq, tigummigallaaneq parnaarussinerluunniit piffissami naleqquttumi sapinngisamik sivikinnerpaami periarfissatullu kingullerpaatut taamaallaat atorneqarsinnaasoq. Europami Parnaarussiviit pillugit malittarisassap (malittarisassap 11.1-ip) isumaqatigiissut aalajangersakkamik matuminnga aalajangersaalluni malippaa, tassalu meeqqat 18-it inorlugit ukiullit kiffaanngissusiirlugit inersimasunik parnaarussivinnut inissinneqassanngitsut, paaqqinniffimmulli siunertamut tassunga immikkut aaq-qissuussaasumut inissinneqartassasut. Pinerluuteqarsimasunik Isumaginnittoqarfiup paa-sinninnera unaavoq nunat tamat assigiisaartumik aalajangersagaat taakku ataqqillugit pimoorunneqartariaqartut. Pinerluuteqarsimasunik isertitsisarfiit ukiukinnerusunik tigummigallagaasunik eqqartuussaasunilluunniit inissiivigissallugit naleqquppallaanngillat, taamaattumillu Pinerluuteqarsimasunik Isumaginnittoqarfiup avataani isumaginninnermi perorsaanikkut paaqqinniffinnik naleqquttunik peqarnissaa pingaartuuvoq, ukiukinnerusunik eqqartuussisarneq pillugu inatsimmi § 361, imm. 2, nr. 3 tunngavigalugu tigummigallaanermut taarsiullugu allamut angerlarsimaffimmut paaqqinniffimmulluunniit naleqquttumut inissinneqarnissamik eqqartuussaasunik inissiivigineqarsinnaasunik. Namminersorlutik Oqartussat inuusuttunut inissiisarffimik isumannaallisagaasumik Sisimiuni 2014-imi pilersitsinerisa kingornatigut ukiukinnerusunik tigummigallaanermut taarsiullugu allamut inissiinissamut periarfissat naammaginatutut isigineqartariaqarput.

Paaqqinniffinnili inissat naleqquttut pigineqarnerat naammangilaq. Inissat taamaattut atorneqarneranni periaatsit erseqqissut, pisariitsut isumannaatsullu aamma pigineqartariaqarput, taamaalliluni tigummigallaanermut taarsiullugu allamut inissiinissamik eq-

qartuussutit pisariaqanngitsumik kinguarsaanani naammassiniarneqarsinnaasaqqullugit. [A]-p tigummigallaanermut taarsiullugu allamut inissinneqarnera pillugu suliap tamatumani ingerlasimanera naammaginaruusimannngilaq. Kommunip suliami allattuiffimmi allattugaasaa ilisimasaqannginneq ilisimaatsussuserlu, aalajangersimasunik periaaseqannginneq kiisalu pisinnaatitaaneq akiliisussaanerlu pillugit erseqqarluttoqarnera takutip-paat – tamakkulu tamarmik tassaapput pissutsit tigummigallaanermut taarsiullugu allamut inissiinissamut kinguarsaataasimasut, taamaalillutillu suliap alianartumik naggateqarneranut aalajangiisuusimasinnaasut.

Eqqartuussisarneq pillugu inatsimmi § 361 tunngavigalugu tigummigallaanermut taarsiullugu allamut inissiisarnerit pillugit sulianik suliarinnittarneq pillugu Kalaallit Nunaanni isumaginninneq pillugu inatsiseqartitsinermi malittarisassatigut tunngavik nalorninakulussorinarpoq. Danmarkimi malittarisassat malinneqarnissaat toqqarneqarsimagunarpoq, taakkunanimi aalajangersarneqarmat tigummigallaanermut taarsiullugu allamut inissiineq qanoq aallarnisarneqassasoq kommunit namminneq aalajangissagaat. Apeqqutaasorli unaavoq tamanna Kalaallit Nunaanni kommunini Danmarkimit inukineroqisumi periaatsitut naleqquttuunersoq, tassanimi tigummigallaanermut taarsiullugu allamut pinerluttulinerneq pillugu inatsiseqartitsineq tunngavigalugu inissiisarnerit qaqu-tigoortorujussuummata – allaat ima qaqu-tigoortigalutik kommunit ataasiakkaat ilisimasanik periaatsinillu tigummigallaanermut taarsiullugu allamut inissiisoqarnissaanik eqqartuussutip pilertortumik sukumiisumillu naammassineqarnissaanik qulakkerisinnaasunik katersuinissaq ajornakusoorsinnaalluni. Danmarkimi malittarisassat ilimaginninnermik matuminnga takutitsisutut isigineqartariaqarput, tassalu ukiukinnerusumik pinerluttulinerneq pillugu inatsiseqartitsineq tunngavigalugu tigummigallaanermut taarsiullugu allamut inissiineq ingerlaannangajattumik kommunimi isumaginninnermik ingerlatsivimmi isumaginninnermi suliatut isigineqalertarluni. Taamaakkajuttartussaagunarporlumi, kisianni kommuni inissiinerup nammineq ingerlanneqarnerani aalajangersimasumik tamatigut peqataatinneqassanani.

Danmarkimi suliani tigummigallaanermut taarsiullugu allamut inissiisarnernut tunngasuni pillaasarneq pillugu inatsiseqartitsinermi malittarisassat aamma isumaginninneq pillugu inatsiseqartitsinermi malittarisassat aporaaffeqarnerat suliamik suliarinninnermi erseqqarluttoqarneranut/nalornisoqarneranut aamma kinguaattoortoqartarneranut pis-sutaasarpog, sulianilu nukinginnartuni ingerlatseriaatsip pisariillisarneqarnissaa toqqarneqarsimavoq, tak. Naalagaaffiup Eqqartuussissuserisuata nalunaarutaani nr. 4/2007-imi (december 2012-imi naqqinneqartumi) immikkoortoq una:

“Inuusuttoq ulloq unnuarlu paaqqinniffimmi isumannaallisagaasumi tigummigallaanermut taarsiullugu tigummineqassasoq politiit naliliigunik (...) paaqqinniffik isumannaallisagaq inuusuttup inissinneqarfisassaatut kissaatigineqartoq saaffigissaavaat.

Paaqqinniffimmi tassani inissaqanngippat allatut inissiinissamut periarfissap pitsaernerpaap nassaariniarneranik suliassaq paaqqinniffiup pineqartup tigussavaa.”

Uanga paasinninnera unaavoq aaqqissuussineq taanna Kalaallit Nunaata iluaqutissarsiviusumik isumassarsiorfigisinnaagaa, taamaalillutik politiit suliani tiggummigallaanermut taarsiullugu allamut inissiisoqarfusinnaasuni - inissiisoqarnissaanilluunniit aalajangiiviusimasuni – Sisimiuni paaqqinniffik isumannaallisagaq (imaluunniit Ilaqutariinnermut, Naligiissitaanermut Isumaginninnermillu Naalakkersuisoqarfimmi aalajangersimasumik attaveqarfusarteq) toqqaannartumik ingerlaannartumillu attaveqarfisinnaassallugu, tiggummigallaanermut taarsiullugu allamut inissiisoqarnissaanik eqqartuussutit pilertortumik naammassineqarnissaa siunertaralugu. Ukiukitsup pineqartup kommunitut najugarivita soorunalimi ingerlaannartumik ilisimatinneqassaaq, inissiinnermut atatillugu isumaginninneq pillugu inatsiseqartitsineq tunngavigalugu tapersersuisoqarsinnaanersoq naliliisoqarnissaa siunertaralugu, inissiinerli immiini kommunip susassarisariaqanngilaa. Tigummigallaanermut taarsiullugu allamut inissiinnermi aningaasartuutit Namminersorlutik Oqartussanit kommunimilluunniit akilernerqassanersut apeqqut uanga isummerfigissanngilaa. Ukiukinnerusunik tiggummigallaanermut taarsiullugu allamut inissiivissamut angallassisoqarsinnaalernissaata tungaanut pinerluuteqarsimasunut inissiisarfirmut inissiinissap suli pisariaqartarsinnaanera eqqumaffigaara, kisianni pinerluuteqarsimasunik inissiisarfirmut sivikitsuaraannarmik taamatut inissiisoqartarnissaa naatsorsuutigisariaqarpoq.

Ilanngullugu oqaatigineqassaaq Ilaqutariinnermut Inatsisinillu Atortitsinnermut Naalakkersuisoqarfiup sinniisai tiggummigallaanermut taarsiullugu allamut inissiisarnerit ingerlanneqartarnerat (inuusuttullu pinerluuteqarsimasunik inissiisarfinniittussanngorlugit eqqartuussutini naammassinninniartarnek, tak. pinerluttulerineq pillugu inatsimmi § 234, imm. 2) pillugit pisussaaffiliisuunngitsumik oqaloqatigitsiarsimagikka. Ombudsmandip Naalakkersuisoqarfiulluunniit tamanna pissutissaqarsorippassuk qulequtaq taanna pillugu isumaliutersuuteqarqinnermi – unnerluussisussaataasutut oqartussaasoq peqatigalugu – peqataalluarsinnaavunga.” (Atorfeqarfimmi nutsigaavoq)

Kalaallit Nunaanni Politimesteri suliaq pillugu oqaaseqaamminik allakkatigut 16. januar 2015-imeersutigut saqqummiussivoq. Oqaaseqaammit tassanna ilaatigut makku erseput:

“Ombudsmandip allagai 8. oktober 2014-imeersut [...] innersuussutigalugit aallaqqaasiutitut oqaatigisinnaavara ukiukinnerusunik tiggummigallarneqartunik tiggummigallaanermut taarsiullugu allamut inissiisarnermik ajornartorsiut Ilaqutariinnermut Inatsisinillu Atortitsinnermut Naalakkersuisoqarfiup Politimestereqarfiullu Namminersorlutik

Oqartussat paaqqinniffimmik isumannaallisagaasumik Sisimiuni pilersitsinissaat sioq-qullugu piffissami sivilunerusumi oqaloqatigiissutigisarsimagaat.

Oqaloqatigiittarnerit taakkua tunuliaqutaat tassaapput suliat pineqartut arlallit, sulianilu taakkunani pinerluuteqarsimasut 15-17-inik ukiullit arlallit annertuumik inoqatinullu ulorianarluinnartumik pinerluuteqarsimanitik pissutigalugit politiit eqqartuussisumut sassartinneqartariaqartarsimapput tigummigallarneqarnissaallu aalajangerneqartarsimalluni.

Suliani tamani malugineqarsinnaasimavoq inuusuttut taakku pinerluuteqarsimasunik i-sertitsivimmi sivilunerusumik inissisimaneqarnissaat pinngitsoortinniarlugu tigummigallarneqarnermut taarsiullugu inissiivissamik naammaginnartumik allamik pissarsiniarneq kommunit peqataasut ajornartorsiutigilluinnarsimagaat. Politiit tamatumunnga atatillugu paasisaat tassaavoq sakkussat pisariaqartut kommunit sulianik suliarinninnermut atatillugu ataatsimut amigaatigigaat, taamatuttaarlu – politiit tungaannit isigalugu – pisuni tamani kommunip iluani suliani aalajangiinissamut pisinnaatitaanerup kimiinnera kommunini sulianik suliarinnittut erseqqissumik ilisimasannikkaat.

Tamanna tunngavigalugu periaaseq piliartorsimavoq, tassalu 15-17-inik ukiulinnik Tunngaviusumik Inatsit tunngavigalugu killisiuisoqartillugu politiit eqqartuussivik qin-nuigisarlugu isumaginninnermi oqartussaasut sinniisaannik aggeqqusisoqassasoq, inuu-suttup Tunngaviusumik Inatsit tunngavigalugu killisiorneqarnerani kingusinerusukkullu sivitsuinnermi.

Unnerluussisussaataitaasutut oqartussaasup piumasaqaataa misilittakkat ilinniarfigalugit oqaasertalerneqartarpoq tigummigallaaneq tassunga taarsiullugu allamut inissiinertut pi-sariaqartoq, isumaginninnermi oqartussaasut tigummigallaanermut taarsiullugu allamut inissiivissamik naleqquttumik **pissarsisinnaalerniaripata**.

Periaaseq taanna makku qulakkeerniarlugit atulersinneqarsimavoq, tassalu kommunip tigummigallaanermut taarsiullugu inissiivissamik pissarsiniarnissaminut pisussaaffeqar-neranik sapinngisamik siusinnerpaamik paasitinneqarnissaa taamaalillunilu tigummigal-laanermut taarsiullugu inissiivissamik naleqquttumik allamik pissarsiniarluni aallartitsi-nissaminut periarfissaqarnissaa, kiisalu kommunip eqqartuussinnermi peqataanermigut paasissutissanik, matumani pinerluuteqarsimaneq unnerluussisutigineqartoq ilanngul-lugu eqqarsaatigalugu, eqqartuussuttip allassimaffiata tiguneqarnissaa misilittakkat malil-lugit eqqartuussinnermut uiggiutiinnarlugu pissarsiarineqarsinnaasanngitsoq utaqqqeq-qaanngikkaluarlugu kommunip sulinissaanut pisariaqartunik pissarsinissaa.

Periaatsip taassuma siunertaa taamatuttaaqq tassaavoq isumaginninnermi oqartussaasut suliniutinik sunik tigummigallaanermut taarsiullugu inissiivissamik allamik pissarsiniarlutik iliuseqarsimanerannik eqqartuussivimmumt ingerlaavartumik nassuiaateqartarnissamut periarfissinneqarnissaat.

[...]

Isumaginninnermi oqartussaasut suliami matumani Tunngaviumik Inatsit tunngavigalugu killisiuinnermi sivitsuinnermilu najuussimapput. Tamatumunnga atatillugu najuuttunut tamanut erseqqippoq [A] tigummigallarneqartoq inoqammumt ulorianarlui-nartumik pinerluuteqarsimasutut unnerluutigineqarluni kiisalu isumaginninnermi oqartussaasut suliaasaat suunersoq.

Pingaartumik tamanna tunngavigalugu manna paatsuungassutigaa, tassalu kommuni pinerluuteqarsimanerup suussusia pillugu paasissutissanik pisariaqartunik suliap ingerlanerani sukkulluunniit pigisaqarsimanngitsoq. Uanga paasinninnera unaavoq kommuni Tunngaviumik Inatsit tunngavigalugu killisiuinnerup naanerani pinerluutitut unnerluussutigineqartup suussusia, eqqartuussiviup aalajangiinera kiisalu unnerluutigineqartup kinaassusia qassinillu ukioqarnera pillugit paasissutissanik pisariaqartunik peqarsimasoq. Kalaallit Nunaanni Pinerluuteqarsimasunik Isumaginnittoqarfiup pisortaata [...-p] suliap ingerlasimaneranumt atatillugu kommuni suliamik suliarinninnera pillugu allakkamini 12. januar 2015-imeersuni oqaatigisai tamatumunnga atatillugu isumaqatigaakka.

Ukiukinnerusunik tigummigallaanermumt taarsiullugu allamumt inissiisarnermi pissutsit inuusuttunik paaqqinniffimmik isumannaallisagaasumik Sisimiuni pilersitsinikkumt masakkumt pitsaanerulersinneqarput. Kisianni soorlu paaqqinniffiup isumannaallisagaasup ulikkaartoornerani imaluunniit inuusuttoqatigiiaanik paaqqinniffimmi taannaasumi inissiinissaq suliami pissutsit ajornarsisippassuk ajornartorsiutip suliami matumanisumt it-tup pileqqissinnaanera mattunneqarsinnaanngilaq. Uanga paasinninnera unaavoq taamaalisoqarpat suliami matumani suliap ingerlasimaneratut ingerlasoqaqqissinnaanera ilimanaatilerujussuusoq.

Tamatumunnga atatillugu oqaatigissinnaavara taamatut paasinninnera suliamit massak-kumt tigummigallaanermumt tunngasumit ikorfartorneqarmat, tassalu [illoqarfimmi Z-imi] politiit angumt 18-inik ukiulik eqqarsartaatsimigumt kinguarsimasoq [ullormi ...-imi] 2014-imi tigummigallagassanngortimassuk. Nakorsap paasissutissiissutai tunngaviga-lugit [tigummigallagassanngortinnerata kingorna ullumt arfinillit qaangiuttumt, uanga ilanngussara] [L Kommuni] qinnuigineqarpoq pineqartumik tigummigallaanermumt taarsiul-lugu inissiivissamik naleqquttumik allamik pissarsiniaqqullugu. Eqqartuussivik [tigum-migallagassanngortinnerata kingorna ullumt 16-init qaangiuttumt, uanga ilanngussara] aala-

jangiivoq pineqartoq tigummigallaanermut taarsiullugu inissiivimmut allamut inissineqassasoq, taamaalilluni pineqartoq isumaginninnermi oqartussaasut tigummigallaanermut taarsiullugu inissiivissamik naleqquttumik allamik nassaarniaripata [...] nuuneqassalluni.

[L Kommunit] isumaginninnermi oqartussaasut allakkat ukua allanneqarnerisa nalaani – politiinit Ilaqutariinnermullu Naalakkersuisoqarfimmit saaffigineqartaraluarlutik – pineqartup tigummigallarnejarnissaanut taarsiullugulu inissiivissamik allamik naleqquttumik sulii nassaarsinnaasimangillat.

Uanga paasinninnera unaavoq suliap matuma ingerlasimanerata manna ilimanarsisikkaa, tassalu kommunini isumaginninnermik ingerlatsiviit ukiukinnerusumik Sisimiuni paaqqinniffimmut isumannaallisagaasumut inissiisoqarsinnaatinnagu tigummigallaanermut taarsiullugu allamut inissiisoqassatillugu suliassamik naammassinninniarnissaminnik aamma taamatut ajornartorsiuteqartorujussuussasut.

Tamakku tunngavigalugit uanga paasinninnera unaavoq tigummigallaanermut taarsiullugu allamut inissiiniartarnermi kommunit periaasiisa - pisariaqarpat Naalakkersuisoqarfik ikiortigalugu – sakkortuumik sukateriffigineqarnissaat kiisalu kommunit suliassaqarfimmi tassani sulianik suliarnittuisa pisinnaasaannik ineriartortitsiniarluni suliniuteqartoqarnissaa kissaatiginartuusut.” (Atorfeqarfimmi nutsigaavoq)

Kalaallit Nunaanni Pinerluuteqarsimasunik Isumaginnittoqarfiup aamma Kalaallit Nunaanni Politimesterip allagaasa assilineri K Kommunit allakkatigut 22. januar 2015-imeersutigut nassiuppakka, kommunilu qinnuigalugu allakkat taakku pillugit oqaaseqaateqaqqullugu.

Ilaqutariinnermut, Naligiissitaanermut Isumaginninnermullu Naalakkersuisoqarfik allakkatigut 2. februar 2015-imeersutigut qinnuigaara kommunit suliani ukiukinnerusunik tigummigallaanermut taarsiullugu inissiinernut tunngasuni suliarnittarneranni isumaginninneq pillugu inatsiseqartitsinnermi malittarisassat suut atuunnersut nassuiaqqullugu.

K Kommunit saaffiginnissutigat 22. januar 2015-imeersoq pillugu oqaaseqaatimik allakkatigut 11. februar 2015-imeersutigut saqqummiussivoq. Allakkanit taakkunannga ilaatigut makku erserput:

“1) Suliap suliarineqarnerata ingerlanerani sullissinerlunnerit [K Kommunit] aallaqqaa-siutitut ajuusaarutigai, taamalu alianartigisumik naggataagut pisoqarmat assut alianartu-

tut isigalugu. Kommunip tamatumunnga atatillugu tikkuassavaa piffissami suliap ingerlanerata nalaani Eqqartuussiiviup tiggummigallaanissamut taarsiullugu allamut inissiisoqarnissaanik aalajangiinerata malitsigisaatut [A] Kalaallit Nunaanni ulloq unnuarlu inissiivimmi isumannaallisakkami inissiivissaqarsimanngimmat. Kommuni imaluunniit Namminersorlutik Oqartussat Kalaallit Nunaanni isumannaallisakkamik ulloq unnuarlu inissiivimmik nassaarsinnaasimanngillat, paasinarsimavorlu [A-mik] Danmarkimi tiggummigallaanissamut taarsiullugu allamut inissiineq taassuma qallunaatut oqalussinnaannginnera pissutigalugu inuttaanut assut kingunerlutsitsinermik nassataqartussaasoq. Taamaattumik kommuni suliamik suliarinninnermini kukkussuteqarsimanngikkaluarpalluunniit suliap taama alianartigisumik kinguneqarsimasinnaanera ilimagineqarsinnaavoq.

[...]

2) [...]

Kommunip isumaginninnermik ingerlatsivimmi suliap aallaqqaataanili paasisutissanik tamanik peqarani oqarnini soorunalimi aalajangiusimaannarsinnaavaa.

3) Kommunip sulianik suliarinnittarnerani siunissami pitsanngoriaatissatut Politimesterip siunnersuutai kommunip tusaatissatut tiguai, tassa imaappoq kommunip sulianik suliarinnittarnermini periaasii annertuumik pitsanngoriartinneqartariaqartut aamma kommunimi sulianik suliarinnittut pisinnaasaqassutsiminnik pitsanngorsaasariaqartut.

4) Kalaallit Nunaanni ukiukitsunik tiggummigallaanissamut taarsiullugu allamut inissiisoqartillugu periaatsip “pisariillisarneqarnissaanik” Kalaallit Nunaanni Pinerluuteqarsimasunik Isumaginnittoqarfiup siunnersuutaa kommunip ilassivaa, pingaartumik taamatut inissiisarnerit qaqutigoomata, taamaattumillu kommunip suliassaqarfimmi sapinngisamik kukkuneqanngitsumik sullissisarmissaa naatsorsuutigiuminaammat – sulianik taamaattunik suliarinnittarnerata annikitsuinnaanera pissutigalugu.

Tamatumunnga peqatigitillugu siunnersuutip piviusunngortinneqarnissaa siunertaralugu Kalaallit Nunaanni isumaginninnermi inatsiseqartitsinermi inatsisikkut tunngavissamik nutaamik taamalu maleruqqusamik nutaanik pisariaqartitsisoqarunartoq kommunip tamatumunnga peqatigitillugu uparuassavaa. Tigummigallaanissamut taarsiullugu allamut inissiisarneq pillugu maleruqqusat nutaat 2012-imili inatsisiliornermi suliarineqalereersimagunaraluarput, kisianni suliaq – kommunip ilisimasai tunngavigalugit – suli naammasineqarsimanngilaq. Kommunip maannakkut ilisimasaqarfiginngilaa inatsisiliornermi suliaq naammassillugu suliarineqarniarnersoq imaluunniit qaqugu naammasineqassanersoq. Meeqqanik inuusuttuaqqanillu ikiorsisarneq pillugu Inatsisartut inatsi-

sissaattut siunnersuummi (inatsisissatut siunnersuummi §§ 76-imi 77-imilu) tigummigallaanissamut taarsiullugu inissiivinnut isumannaallisakkanut inissiinissamut inatsisikkut tunngavissaq aamma kommunalbestyrelsit tigummigallaanissamut taarsiullugu allamut inissiisarneq eqqarsaatigalugu aalajangiinnaassusiannik tamatumunnga peqatigitillugu atorunnaarsitsisinnaaneq ilaapput.

5) Meeqqanik inuusuttuaqqanillu ikiorsiisarneq pillugu Inatsisartut inatsisissaata nutaap atuutilernissaa utaqqitillugu (soorlu imm. 3-mi qulaani taaneqareersut) tigummigallaanissamut taarsiullugu allamut inissiisoqarnissaanik assigisaanilluunniit eqqartuussiviit aalajangiisarnernut atatillugu suleriaatsimik pisariitsumik atorneqarsinnaasumik pileritsinissamut periarfissat kommunip misissorniarpai. Kommuni meeqqanik angerlarsimaffiup avataanut tassangaannartumik inissiisarnernut tunngatillugu suleriaatsinik akuerisaasunik peqareerpoq, taakkulu naleqqussarneqaannassasut ilimanarpoq, tassami tigummigallaanissamut taarsiullugu allamut inissiisarneq nukinginnartumik pisariaqalersarmat. Tamatumunnga peqatigitillugu kommunip tikkuarniarpaa taamatut suleriaaseqarnerup sukumiisuuneranut apeqquataasariaqartoq Kalaallit Nunaanni qanoq amerlatigisunik tigummigallaanissamut taarsiullugu inissiivinni inissaqartitsisoqarnerneq, aamma Ilaqutariinnermut Naalakkersuisoqarfimmi ulloq unnuarlup paaqqinnittarfinnut tunngasunik suliaqartut Kalaallillu Nunaanni Eqqartuussiviit suleqatigiinnerisa pitsaasusiat apeqquataassasoq.” (Atorfeqarfimmi nutsigaavoq)

Saaffiginnissutigat 2. februar 2015-imeersoq Ilaqutariinnermut, Naligiissitaanermut Isumaginninnermullu Naalakkersuisoqarfiup allakkatigut 27. februar 2015-imeersutigut akivaa. Naalakkersuisoqarfiup akissutaata imarisaa qulaani sukumiinerusumik atuarneqarsinnaavoq.

Tamatuma kingornatigut imaattunik oqaaseqaateqarpunga:

"1. Inatsiseqartitsinikkut tunngavigisat

1.1 Nunami maani inatsisikkut tunngavigisat

Pinerluttulerineq pillugu inatsiseqartitsinermi suliani tigummigallaanermut tunngasuni tigummigallaanermut taarsiullugu allamut inissiisarneq pillugu malittarisassat eqqartuussisarneq pillugu inatsimmi § 361, imm. 2-mi nr. 3-miippat 4-miillutillu (aamma 8-mi). Eqqartuussiviup aalajangiinera imatut paasisariaqarpara [A] aalajangersakkami tassani nr. 3 tunngavigalugu tigummigallarneqartoq, tassuunalu aalajangersarneqarpoq eqqartuunneqartoq angerlarsimaffimmi paaqqinniffimmiluunniit naleqquttumi najugaqassasoq aalajangerneqarsinnaasoq.

Kalaallit Nunaanni Pinerluuteqarsimasunik Isumaginnittoqarfiup allakkamini 12. januar 2015-imeersuni oqaatigaa Kalaallit Nunaanni isumaginninneq pillugu inatsisiliornermi suliat ilaatigut ukiukinnerusunik eqqartuussisarneq pillugu inatsimmi § 361 tunngavigalugu tigummigallaanermut taarsiullugu allamut inissii-sarnermut tunngasut pillugit malittarisassatigut tunngavik nalorninakuluttuuso-rinartoq.

Tamanna isumaqatigaara. Ukiukinnerusunik tigummigallaanermut taarsiullugu allamut inissiinerup immi ingerlanneqarnerani sulineq pillugu aalajangersakkat erseqqissut amigaataasut imaaliiallaannaq takuneqarsinnaavoq, matumani oqar-tussaasut sorliit taassuminnga isumaginnittussaanerat ilanngullugu eqqarsaatiga-lugu.

Ajornartorsiut taanna Ilaqutariinnermut, Naligiissitaanermut Isumaginninner-mullu Naalakkersuisoqarfimmut allakkatigut 2. februar 2015-imeersutigut saq-qummiuppara.

Naalakkersuisoqarfik kommunini ukiukinnerusunik eqqartuussisarneq pillugu inatsimmi § 361 tunngavigalugu tigummigallaanermut taarsiullugu allamut inis-sii-sarnermut inatsisikkut tunngavigisaq pillugu nassuiaammik allakkatigut 27. februar 2015-imeersukkut saqqummiussivoq.

Naalakkersuisoqarfiup pingaarnerusutigut paasinninnera unaavoq kommunit su-liani taakkunani pisussaaffii isumaginnittoqarfiup aqunneqarnera aaqquussaa-neralu pillugit Inatsisartut peqqussutaanni nr. 11-mi, 12. november 2001-imeersumi § 6, imm. 1-ikkut aalajangersarneqartutut paasineqarsinnaasoq, tassuunalu (pingaartumik) meeqqanik inuusuttunillu ikiorsisarneq pillugu Inat-sisartut peqqussutaannut nr. 1-imut, 15. april 2003-meersumut kingusinneru-sukkut allannguuteqartinneqartarsimasumut ataneqartillugu aalajangersarneqar-poq kommunalbestyrelsi tassaasoq kommunip isumaginninnikkut suliani pissut-sinut tamanut tunngasuni inatsisitigut allatigut allanut tunniunneqarsimangit-suni aalangiisartuusooq. Inatsisartut peqqussutaanni kingullertut taaneqartumi § 31, imm. 1-ikkut aalajangersarneqarpoq inissiivissaq kommunip aalajangissagaa aamma meeqqap paarineqarnera, perorsarneqarnera kiisalu allatigut meeqqamut namminermut tunngasut pisariaqarfiisigut aalangiiffigisassagai.

Naak Naalackersuisoqarfiup nassuiaataa atuareerlugu inatsiseqartitsinikkut tunngavik nalorninartuusoq suli isumaqaraluarlunga Naalackersuisoqarfiup inatsiseqartitsinermik paasinninnera tusaatissatut tiguara, tamatumani aamma tak. peqqussummi tassani § 2, imm. 1-imi ataatsimut piumasaaqatitut aalajangersagaa-soq, tassuunalu aalajangersarneqarluni kommuni pisussaasoq meeqqat ineriartornerannik, ingerlalluarnerannik nammineersinnaanerannillu siuarsaasumik alliartorneranni atugassaqartitsissalluni. Aamma oqaatigaara kommunit suliani ukiukinnerusunik eqqartuussisarneq pillugu inatsimmi § 361 tunngavigalugu tigummigallaanermut taarsiullugu allamut inissiinernut tunngasuni pisussaaffii ataatsimut isigalugit kommuninit akuerineqarsimasorinartut.

1.2 Meeqqat pillugit Isumaqatigiissut

Suliamik matuminnga naliliiffigininnermi pissutsit ukiukinnerusunut tunngasut pillugit nunat tamat malittarisassaata aamma pingaaruteqarput. Tamanna eqqarsaatigalugu pingaartumik Meeqqat pillugit Isumaqatigiissut, tak. FN-ip Meeqqap Pisinnaatitaaffii pillugit Isumaqatigiissutaa 20. november 1989-imeersoq pillugu Nunanut Allanut Tunngasunut Ministereqarfiup nalunaarutaa nr. 6, 16. januar 1992-imeersoq, pingaartumik soqutiginaateqarpoq. Isumaqatigiissut taanna Kalaallit Nunaannut atuuppoq, tak. FN-ip Meeqqap Pisinnaatitaaffii pillugit isumaqatigiissutaanut 20. november 1989-imeersumut tunngatillugu Danmarkip naalagaaffiata ilaani Savalimmiut aamma Kalaallit Nunaat pillugit allanngortitseratarsinnaanermik aalajangersakkamit Danmarkip tunuarnera pillugu Nunanut Allanut Tunngasunut Ministereqarfiup nalunaarutaa nr. 90, 7. oktober 1993-imeersoq. Isumaqatigiissut taanna Danmarkimi Kalaallillu Nunaanni inatsiseqartitsinermi ilanngunneqarsimanngilaq, Danmarkimili Kalaallillu Nunaanni inatsisitigut atuuttunik allaaserinninnermi inatsisilerinnermi tunngavittut pingaaruteqartutut isigineqarluni, erseqqinnerusumik tak. inuit pisinnaatitaaffiinut tunngasut iluanni ilanngussineq il.il. pillugit Inatsisinik Atortitsinermut Ministereqarfiup isumaliutissiissutaani 1546/2014-imi quppernerit 34 tulliilu. Meeqqat pillugit Isumaqatigiissut meeqqanik inuusuttunillu ikiorsiisarneq pillugu Inatsisartut peqqussutaanni § 3-mi eqqaaneqarpoq, tassanilu ilaatigut oqaatigineqarluni Naalackersuisut isumaqatigiissummik naammassinninnissaminnut pisussaati-taasut.

Meeqqat pillugit Isumaqatigiisummit meeqqamik inuttut kinatulluunniit (aallaavittut) 18-it inorlugit ukiulittut artikel 1-imi allaaserinnittumit ilaatigut makku erserput:

“Artikel 3

1. Meeqqanut tunngatillugu sulissutigineqartuni tamani, tamakku inuttut atugarisaarnissaq siunertaralugu pisortatigoortumik imaluunniit inuinnarnit ingerlassatut suliffeqarfinnit, eqqartuussivinnit, suliffeqarfinni pisortanit imaluunniit inatsisiliornikkut pisortaqarfinnit ingerlanneqaraluarpataluunniit, meeqqamut namminermut pitsaanerusorisaaq salliutinneqartassaaq.

[...]

Artikel 20

1. Meeraq ilaqtutamisut avatangiisiminit avissaartitaagallarsimasooq imaluunniit taakkunanga avissaartitaavissimasooq, imaluunniit meeqqamut tassunga pitsaanerpaasorisat tunngavigalugit taamaattumik avatangiiseqarnissaa akuersarneqarsinnaanngippat, pinsinnaatitaavoq naalagaaffiup tungaaniit immikkut illersorneqarluni ikiorneqarnissamat.

2. Naalagaaffiit peqataasut naalagaaffittut pinsinnaatitaanertik naapertorlugi meeqqap taamaattup allatut isumassorneqarnissaa qularnaarniassavaat.

Taamatut isumassuineq ilaatigut tassaasinnaavoq allani paarisassanngortitsineq, islamimik upperisallit malillugit Kafalah, qitornarsianngortitsineq imaluunniit pisariaqas-sappat meeqqanik inissiisarfinni naleqquttumi inissiineq. Aaqqiissutaasinnaasunik aalajangiiffigininniarnerni pingaartillugu tunngaviginiarneqartassaaq meeqqap peroriartornerata aamma meeqqap inuiaassutsikkut, upperisakkut, kultureqarnikkut oqaatsitigullu tunuliaqutarisaasa ajornanngippat imminnut ataqatigiissinniarneqarnissaat.

[...]

Artikel 37

Naalagaaffiit peqataasut qulakkiissavaat:

[...]

(b) meeqqap arlaannaataluunniit unioqqutitsisumik imaluunniit assigiinngisitsinikkut kiffaanngissusiigaasimannginnissaa. Meeqqamik tigusarinnineq, tigummigallagassanngortitsineq imaluunniit parnaarussineq pigaangata inatsisit peqqussutitaat ma-

linneqartassapput, taamalu kingullerpaamik periarfissatut taamaallaat atorneqartariaqarlutik piffissamullu sapinngisamik sivikitsuinnarmut tunngatitatut;

(c) meeqqap kialuunniit kiffaanngissusiagaasimasup inuppalaartumik aamma inuttut inunnguutsimiit inniminassuseqarneq ataqqillugu pineqarnissaa, ukiuilu apeqqutaatilugit pisariaqartitsinera pingaartillugu. Meeraq kinaluunniit pingaartumik kiffaanngissusiagaasimasooq inersimasuniit avissaarsimatinneqartassaaq, taamatut avissaarsimatit-sineq meeqqamut ajoqutaassanganinneqanngippat, ilaqtutaminullu attaviginnittuar-sinnaatitaassaaq allaffigeqatigiittarnertigut tikeraarnertigullu, taamaallaat pissutsinik immikkut ittunik pissutissaqarsimatillugu pinnani;

[...]

Artikel 40

1. Naalagaaffiit peqataasut akuersaarpaat meeqqamut kimulluunniit, pillagaassutaasin-naasumik iliuuseqarsimasutut pasisaasumut imaluunniit unnerluutigisaasumut imaluunniit pisuusutut pasineqartumut tunngatillugu meeqqap pingaaruteqassutsimut naleqqassutimullu tunngasutigut misigissusaasa siuarsarniarnissaannut, aamma inuit allat pisinnaatitaaffiit tunngavissiisutullu kiffaanngissuseqarsinnaatitaaffiit innimigin-nittussaananeranut nukittorsaatit, naapertuuttumik pissusilersorfiginnissinnaatitaneq aamma meeqqap qassinik ukioqarneranik kiisalu meeqqap inuiaqatigiinni inooqataaq-qilersinniarnissaanik taamalu inuiaqatigiinni maligassiuisutut inooqataalersinnaanera ilanngullugit eqqarsaatigalugit.

[...]

3. Naalagaaffiit peqataasut nukingiunniarsarissavaat inatsisinik, periaatsinik, pisortanik suliffeqarfinnillu meeqqamut pillarneqaataasinnaasumik iliuuseqarsimasutut pasisaasumut, unnerluutigisaasumut imaluunniit pillarneqaataasinnaasumik iliuuseqarsimasutut naatsorsuussaasumut immikkut naleqquttunngorsakkanik atuiniarnissaq, ilanngullugit pingaartumik:

(a) ukiutigut minnerpaaffiliinissaq, taakku tunngavigalugit meeraq pillarneqaataasin-naasumik iliuuseqarsinnaasutut naatsorsuunneqartussaananani,

(b) iliuusissanut maleruagassanik, taakku malillugit taamaasiornissaq naleqquttuusori-narlunilu kissaatiginartillugu meeqqat taamaattut eqqartuussiviit akuliutsinnagit isu-magisinnaajumallugit, tamatumani inuttut pisinnaatitaaffiit inatsisitigullu isumannaal-lisaatissat tamakkiisumik innimigineqarnissaat naatsorsuutigalugu.

[...]"

Ilaqutariinnermut, Naligiissitaanermut Isumaginninnermullu Naalakkersuisoqarfiup nalunaarusiaani 27. februar 2015-imeersumi oqaatigineqartutut FN-ip ataanii Meeqqap Pisinnaatitaaffii pillugit Komitee "General Comment No. 10 (2007) Childrens rights in juvenile justice"-mi isumaqatigiissummi artikel 37, litra c pillugu ilaatigut imaattunik oqaaseqaateqarsimavoq:

"85. Meeraq kinaluunniit kiffaanngissusiiagaasimasooq inersimasunit avissaarsimatinneqassaaq. Meeraq kiffaanngissusiiagaasimasooq inersimasunik paarnaarussivimmuut inersimasunulluunniit allatigut atorneqartunut inissinneqassanngilaq. Meeqqap inersimasunik paarnaarussivimmuut isertitsivimmulluunniit inissinneqarnerata meeqqap tungaviusumik isumannaatsuuneranik, atugarissaarneranik siunissamilu pinerlunnianani ingerlaannarnissaanik inuiaqatigiinnullu akuliuteqinnissaanik ulorianartorsiortitsisuunera naammattumik uppernarsarneqarsimavoq. Meeqqap inersimasunit avissaarsimatinneqarnissaanik immikkut ittumik malittarisassatut akuerisaasooq, tak. Meeqqat pillugit Isumaqatigiissummi artikel 37, litra c-mi "taamatut avissaarsimatitsineq meeqqamut ajoqutaassangatinneqanngippat" oqaatigineqarneratorluinnaq paasineqassaaq; "meeqqamut ajoqutaassangatinneqanngippat"-mik oqarnermi naalagaaffinnut peqataasunut suut ajornannginnerunerat pineqanngilaq. Naalagaaffiit peqataasut meeqqanik kiffaanngissusiiagaasimasunik immikkut inissiisarfinnik pilersitsissapput, taakkunanilu sulisut meeqqanut tunngasut pillugit immikkut ilinniarsimasutut sulisut, ingerlatseriaatsit periaatsillu ilaatinneqassallutik." (Atorfeqarfimmi nutsigaavoq)

Komiteep paasinninnera unaavoq aalajangersakkami meeqqat inersimasunit "avissaarsimatinneqarnissaat" pillugu malittarisassaaq meeqqat kiffaanngissusiiagaasimasut inersimasunik paarnaarussivinnut (isertitsivinnut) inissinneqarnissaannik ataatsimut inerteqqutitut paasineqassasooq. Taamaalilluni meeqqap pinerluuteqarsimasunik isertitsivimmuut inissinneqarnera isumaqatigiissummut naapertuuttuunngilaq, meeraq pinerluuteqarsimasunik isertitsivimmuut inissinneqarnerminut atatillugu inersimasunit avissaarsimatinneqaraluarpalluunniit.

1.3 Eqikkaaneq – inatsiseqartitsinikkut tunngavigisaaq

Immikkoortumi 1.1-imi oqaatigineqartutut kommunit tassaapput ukiukinnerusut eqqartuussisarneq pillugu inatsimmi § 361 (imm. 2, nr. 3) tunngavigalugu tigummigallaganermut taarsiullugu allamut inissinneqarnissaannik aalajangiinernik piviusunngortitsinissamut pisussaaffeqartut. Taamaalilluni suliami matuamani [K Kommuni] tassaasimavoq [A]-p kommunitut najugarivitaatut taassuma

tigummigallagaanermut taarsiullugu allamut inissinneqarnissaanut akisussaasuu-soq, tak. kommunit akunnerminni akiliiffigeqatigiittarnissamut pisussaaffii pillu-git Inatsisartut peqqussutaanni nr. 2-mi, 12. juni 1995-imeersumi § 10, imm. 1.

Isumaginninneq pillugu inatsiseqartitsinermi tigummigallaanermut taarsiullugu allamut inissiisarnerit pillugit malittarisassat immikkoortumi 1.1-imi taamatut-taaq oqaatigineqartutut ersarissuunngillat. Taamaalillutik tigummigallaanermut taarsiullugu allamut inissiinerit erseqqinnerusumik qanoq ingerlanneqartassaner-sut aamma takuneqarsinnaanngilaq, matumani taakku qanoq pilertortigisumik piviusunngortinneqartarnissaat ilanngullugu eqqarsaatigalugu.

Ungali paasinninnera unaavoq tigummigallaanermut taarsiullugu allamut inisi-siinnissamik aalajangiineq pissutsini pissutigalugu pisariaqarneratut pilertortigisu-mik tunaartarisassallu eqqartuussivik taakku ilanngullugit aalajangiisimappat eq-qartuussiviup aalajangigaani takuneqarsinnaasut malilluinnarlugit piviusunngor-tinneqassasoq. Taamaaliortoqanngippat tigummigallaanermut taarsiullugu alla-mut inissiisarnerup siunertaa imaaliillaanaq maangaannartinneqarsinnaavoq.

Inatsiseqartitsinermit paasinninneq taaneqartoq taanna Meeqqat pillugit Isuma-qatigiisummi aalajangersakkanik immikkoortumi 1.2-mi eqikkarlugit issuarne-qartunit ikorfartorneqarpoq. Taamaalilluni Meeqqat pillugit Isumaqatigiisummi manna ataatsimut tunngaviuvoq, tassalu pissutsit meeqqap atugai immikkut ittut isiginiarneqassasut, matumani taakku sanngiisutaat ilanngullugit eqqarsaatigalu-git. Meeqqat pillugit Isumaqatigiisummi artikel 37, litra c, Meeqqap Pisinnaati-taaffii pillugit Komiteemit paasineqarnermisut illuni manna erseqqissumik aala-jangersarparaa, tassalu meeqqat ilaatigut pinerluuteqarsimasunik isertitsivinnut an-nerpaamik aallaavittut inissinneqartassanngitsut. Taamaalilluni manna aalajangersakkamiippoq, tassalu meeraq pissutsit immikkorluinnaq ittut pissutiga-lugit pinerluuteqarsimasunik inissiivimmuut aallaqqaataani inissittariaqarsimappat tigummigallaanermut taarsiullugu allami inissiivimmuut naleqquttumut pilertor-nerpaamik nuunneqassasoq.

2. Uanga suliamik naliliinera

[...-p] Eqqartuussiviata aalajangiineratigut [ullormit 1-imeersukkut] tigummigal-laanermut taarsiullugu allamut inissinneqartussanngortinneqarpoq, taamaalilluni aalajangerneqarluni [A] pinerluuteqarsimasunik isertitsivimmi tigummigallarne-

qassasoq, [K Kommunip] tigummigallaanermut taarsiullugu inissiiivissamik naammaginatsumik nassaarnissaata tungaanut.

Aalajangiinnermit erserpoq kommunimi sulisoq [ullormi 1-imi] eqqartuussinermi najuussimasoq. Taamaattumik Kalaallit Nunaanni Politimesteri isumaqatigaara oqarmat kommunip suliami pisimasut piffissaq taanna aallarnerfigalugu ilisimasarfigisimassagai, matumani [A-p] kinaassusia, qassinik ukioqarnera, pinerluutip unnerluussissutigineqartup qanoq ittuussusia kiisalu aalajangiinnerup imarisaa ilanngullugit eqqarsaatigalugit. Taamaalllunga kommuni isumaqatiginngilara – kommunip allagai 11. februar 2015-imeersut taamatut paasisariaqarakkit – oqarmat kommunip isumaginninnermik ingerlatsiviata tigummigallaanermut taarsiullugu inissiiivissamik allamik nassaarniarluni ingerlaannartumik suliniuteqarsinnaassaguni suliami paasissutissat pisariaqartut [ullormi 1-imi] ilisimasimanngikkai.

[K Kommunip] suliaq pillugu oqaaseqaataata (nassuiaat [...]-imeersaq) misissorlugu atuarnerani oqaatigisariaqarpara kommuni tigummigallaanermut taarsiullugu inissiiivissamik allamik pissarsiniarluni suliniuterpianik ulloq unnuarlu paaqqinniffimmut imminut pigisumut [ullormi 11-mi] saaffiginninnermigut aatsaat aallartitsisimasoq, tassa imaappoq tigummigallaanissamik aalajangiinnerup kingornatigut aatsaat ullut qaangiuttut.

Kommunip [A] ulloq unnuarlu paaqqinniffimmut inissinneqarsinnaanngitsoq paasissutissaq ulloq unnuarlu paaqqinniffimmit imminut pigisumit [ullormi 12-imi] tigoreerlugu massakkut Ilaqutariinnermut, Naligiissitaanermut Isumaginninnermullu Naalakkersuisoqarfik attaveqarfigaa, taannalu [A-p] tigummigallagaaneranut taarsiullugu inissiiivissatut allatut siunnersuummik erseqqissumik [ullormi 17-imi] saqqummiussivoq. Kommuni paasissutissiissutigineqartut mallilugit [ullormit 17-imit] [A-p] [ullormi 22-mi] toqukket qimagunnerata tungaanut suliami pingaarnerusutigut iliuuseqarsimanngilaq.

Uanga isumaga unaavoq [K Kommunip] suliaq pillugu oqaaseqaataa suliap ingerlasimaneranik suliaq tamaat isigalugu naammaginannigitsorujussuurtut isigineqartariaqartumik takutitsisuusoq. Kalaallit Nunaanni Politimesterimit ilalereqartumik Kalaallit Nunaanni Pinerluuteqarsimasunik Isumaginnittoqarfiup aamma oqaatigisaatut sulianik tigummigallaanermut taarsiullugu allamut inissii-sarnernut tunngasunik kommunip ilisimasaqannginnera paasisimasaqannginne-

ralu kiisalu suliani taakkunani periaatsinik aalajangersimasunik amigaateqarnera aamma pisinnaatitaaneq akiliuteqartarnerlu pillugit erseqqarluttoqarnera kommunip oqaaseqaataata takutippai. Sulianik suliarinninnermi tunngavinnik periaatsinillu nalinginnaasunik ataatsimut ilungersunartumillu paasinnissimanginneq oqaaseqaatip aammattaaq takutippaa, matumani sulianik aqutsinermik, ataqatigiissaarinermik, malitseqartitsinermik suliassanillu tunniunneqartunik malitseqartitsiviginninnermik paasinnissimanginneq ilanngullugu eqqarsaatigalugu. Pissutsit aalajangersimasut ilaat takuinnarlugit suliamik sumiginnaanerpiaatut isikkoqarput.

Suliamik kommunip naammaginangitsumik suliarinninneratigut tigummigallaanermut taarsiullugu allamut inissiisarnermi tunngaviit pingaaruteqartut ajalusoortinneqarput. Tamatumani oqaatigaara anguniakkat pingaaruteqartut ilaat tigummigallaanermut taarsiullugu allamut inissiinikkut anguneqartussa, tassalu isumaginninnermi perorsaanikkut (allatulluunniit ilusiliinikkut) tapersersuinermik isumaginninnermillu aallartitsiniarneq Kalaallit Nunaanni Pinerluuteqarsimasunik Isumaginnittoqarfiup pinerluuteqarsimasunik isertitsiviini (taamatut annertutigisumik) naammassineqarsinnaangilluinnartoq.

[K Kommunip] uannut allakkamini 11. februar 2015-imeersuni oqaatigaa “Suliat suliarineqarnerata ingerlanerani sullissinerlunnerit [...] assut ajuusaarutigai”. Tamanna tusaatissatut tiguara. Kommunip suliamik suliarinninnera isorisariale-rujussuartut isigaara.

Suliamik naliliininni ukiukinnerusup kommunip isumaginnittoqarfiani tarnikkut inooqataanikkullu annertuumik ulorianartorsiortitaasutut ilisarisimaneqarlutut, tak. pineqartoq pillugu kommunip isumaginnittoqarfimmi suliaataa mисissorlugu atuarsimasara, imminullu toqunniartutut pissusilersornini pissutigalugu napparsimmavimmut unitsinneqarsimasup pineqarnera pissutsit sakkortusaataasutut ilaatippara.

Suliamik naliliininni manna ilanngullugu isiginiarpara, tassalu [K Kommunimit] aamma oqaatigineqartut tigummigallaanermut taarsiullugu inissiivissamik naleqquttumik allamik nassaarniarneq kommunimut ajornakusoortuusimasoq, matumani uanga paasisattut [A-p] tigummigallagaanerata nalaani ukiukinnerusunik eqqartuussaallutik tigummigallarnerqarnerminnut taarsiullugu allamut inis-

sinneqartussanik tigusinissamut naleqquttunik Kalaallit Nunaanni ulloq unuarlu paaqqinniffinnik peqarsimannginnera ilanngullugu eqqarsaatigalugu.

Tamatumani oqaatigaara kommunit suliani tigummigallaanermut taarsiullugu allamut inissiinernut tunngasuni pisussaaffitsik aqputigalugu paaqqinniffiillu suut pigineqarnerat apeqqutaatinnagu suliat taamaattut suliarisinnaajumallugit upalungaarsimasuutitanik ataavartunik peqarnissartik qulakkeertariaqaraat. Uanga paasinninnera unaavoq suliamik matuminnga misissuinerup manna takutikkaa, tassalu [K Kommunip] suliat tigummigallaanermut taarsiullugu allamut inissii-sarnernut tunngasut qanoq suliarisariaqarnerat siumut isumaliutersuuteqarfige-reersimanngikkaa.

Suliap ilungersunassusia pissutigalugu Inatsisartut Inatsisinut Ataatsimiititaliaat [K Kommunimilu] kommunalbestyrelsi nalunaarfiginiarlugit aalajangerpunga, tak. Inatsisartut Ombudsmandiat pillugu Inatsisartut inatsisaanni nr. 8-mi, 3. december 2009-meersumi § 23. Nalunaarutiginninnermi tassani nalunaarutigaa-ra manna iluarisimaarlugu malugigiga, tassalu [K Kommunip] – sulisumi pisin-naasaqassutsikkut pikkorissarneqarnissaannik qulakkeerinninnerup saniatigut – suliassaqarfimmi tassani periaatsimi misissorneqarnissaat massakkut suliniutigi-nialeraa, matumani “suleriaatsip” allaganngorlugu eqqartuussiviit tigummigal-laanermut taarsiullugu allamut inissiisoqarnissaanik aalajangiinerini atugassap su-liarineqarnissaa ilanngullugu eqqarsaatigalugu.

Suliamik matuminnga misissuinerma inernilerneqarnera Ilaqutariinnermut, Naligiissitaanermut Isumaginninnermullu Naalakkersuisoqarfimmut, Folketingip Ombudsmandianut, Kalaallit Nunaanni Pinerluuteqarsimasunik Isumaginnitto-qarfimmut, Kalaallit Nunaanni Politimesterimut aamma Meeqqat Pisinnaatitaaf-fii pillugit Sullissivimmuut ilisimatitsissutigaa. Tamatumunnga peqatigitillugu – kommunit sulianik tigummigallaanermut taarsiullugu allamut inissii-sarnernut tunngasunik suliarinnittarnerisa ataatsimut ajornartorsiutaanerat isiginiarlugu - Naalakkersuisoqarfik qinnuigaara kommunit suliani tigummigallaanermut taar-siullugu allamut inissii-sarnernut tunngasuni isumaginninneq pillugu inatsisilior-nermi tunngavigineqartutut pisussaaffimminnik naammassinnissinnaanissaat qu-lakkeerniarlugu qanoq iliuuseqassamaarnini pillugu nassuiaateqaqqullugu.”

Ilaqutariinnermut, Naligiissitaanermut Isumaginninnermullu Naalakkersuisoqarfik eqqarsaatigalugu nammineerluni misissuiffiginninnermik suliaq “Eqqartuussisarneq pillugu inatsit tunngavigalugu tigummigallaanermut taarsiullugu allamut inissiisarneq”-mik qulequtalik, 2015-905-0025-mik j. normulik, oqaaseqaatinnut ataatsimut malitseqartitsiviginninnertut tamatuma kingornatigut pilersippara. Naalakkersuisoqarfik 30. april 2015-imi imatut allaffigaara:

“Oqaaseqaat [K Kommunimut] ullumikkut nassiussara (uanga j. normora 2014-907-0012) ukiuortoortumik nalunaarummi ilanngussatut iluseqartillugu Ilaqutariinnermut, Naligiissitaanermut Isumaginninnermullu Naalakkersuisoqarfimmud ilanngullugu nassiuppara. Oqaaseqaat taanna kommunip suliami ukiukinnerusup eqqartuussisarneq pillugu inatsimmi § 361 tunngavigalugu tigummigallaanermut taarsiullugu allamut inissinneqarnissaanut tunngasumik suliarinninneranut tunngasuuvuq. Oqaaseqaammit ersertut suliaq suliap ilungersunassusia pissutigalugu Inatsisartut Inatsisinut Ataatsimiititaliaannut [K Kommunimilu] kommunalbestyrelsimut nalunaarutigaa, tak. Inatsisartut Ombudsmandiat pillugu Inatsisartut inatsisaanni nr. 8-mi, 3. december 2009-meersumi § 23.

Suliat suliarineqarneranut atatillugu malugaara Kalaallit Nunaanni Pinerluuteqarsimasunik Isumaginnittoqarfik Kalaallillu Nunaanni Politimesteri isumaqartut kommunit sulianik tigummigallaanermut taarsiullugu allamut inissiinernut tunngasunik suliarinninneri ataatsimut ajornartorsiutaasut.

Kommunit piumasaqaatinik inatsisitigut aalajangersarneqartunik eqqortitsinerat tigummigallaanermut taarsiullugu allamut inissiisarnerup sunniuteqarneranut aalajangiisuumik pingaaruteqarmat Kalaallit Nunaanni Pinerluuteqarsimasunik Isumaginnittoqarfiup Kalaallillu Nunaanni Politimesterip oqaatigisaat pissutigalugit Naalakkersuisoqarfik qinnuigaara kommunit suliani tigummigallaanermut taarsiullugu allamut inissiinernut tunngasuni isumaginninneq pillugu inatsiseqartitsinermi tunngaviusutut pisussaaffimminnik eqqortitsinissaat qulakkeerniarlugu qanoq iliuseqalersaarnini pillugu nassuiaateqaqqullugu.

Naalakkersuisoqarfiup nassuiaammik saqqummiussinissaa sioqqullugu Naalakkersuisoqarfik Atorfeqarfigalu – pisariaqarpat Kalaallit Nunaanni Pinerluuteqarsimasunik Isumaginnittoqarfiup Kalaallillu Nunaanni Politimesterip peqataaffigisaannik – ataatsimeeqatigiissasut ajornartorsiullu sukumiinerusumik oqaloqatigiissutigissagaat siunner-suutigaara, matumani inatsiseqartitsineq kommunip pisussaaffiinut tunngaviusoq aamma ilanngullugu eqqarsaatigalugu.

Ilaqutariinnermut, Naligiissitaanermut Isumaginninnermullu Naalackersuisoqarfik qinnuigaara Atorfeqarfiga [inatsisilerinermi pisortaq ...] oqarasuaatikkut attaveqarfigeqqullugu, piffissaq ataatsimiiffissaq sukumiinerusumik isumaqatigiissutiginiarlugu kiisalu ataatsimiinnermi suut oqaluserineqassanersut erseqqinnerusumik aalajangersarniarlugit.”

Ataatsimiinneq Pinerluuteqarsimasunik Isumaginnittoqarfimmit, Politimestereqarfimmit kiisalu Ilaqutariinnermut, Naligiissitaanermut Isumaginninnermullu Naalackersuisoqarfimmit peqataaffigineqartoq Atorfeqarfimmi 18. juni 2015-imi ingerlanneqarpoq, [sulisumalu ilaata] ataatsimiinnermi peqataasut isumaqatigiissuteqarfialugit ataatsimiinnermi eqikkaalluni inerniliinerit imaattut e-mailikkut 22. juni 2016-imi nassiuppai:

“...

Sisamangormat ilusilersorluagaasumik ataatsimiinnitsinnut qujanaq. Aajuku ataatsimiinnermi eqikkaalluni inerniliinerit neriorsuutigisakka.

Suliat tigummigallaanermut taarsiullugu allamut inissiinernut tunngasut, matumani taakku qanoq suliarineqartarnerat ilanngullugu eqqarsaatigalugu, isumaginninneq pillugu inatsisiliornermi aalajangersaavigineqarsimanngillat. Tamanna kommunit sulianik taamaattunik suliarinninniarnermi ajornakusoortorsiortarnerannut pissutaaqataasinnaavoq. Inatsisiliorneq piffissap sivilisunngitsup ingerlanerani aaqiivigineqarpat tamanna annertuumik sunniteqassaaq.

Politiit pinerluuteqarsimasunillu isumaginnittoqarfiup paasinninnerat unaavoq suliat tigummigallaanermut taarsiullugu allamut inissiinernut tunngasut iluatsinngitsoorajuttarnerannut pissutaanerpaaq tassaasoq Kalaallit Nunaanni paaqqinniffinnik pisariaqartunik tigummigallaanermut taarsiullugu allamut inissiinernik suliarinnissinnaasunik peqannginnera. Ajornartorsiut taanna ukiukinnerusunut Sisimiuni matoqqasumik nutaamik inissiiveqalerneratigut annertuutigit aaqiivigineqarpoq (ulikkaarortoortarnera il.il. eqqaassanngikkaanni). Paaqqinniffilli taanna ukiukinnerusunik tarnikkut kinguarsimasunik inissiivigineqarsinnaanngilaq. Taamaalluni taakku kiisalu inersimasut tigummigallaanermut taarsiullugu allamut inissineqartussat eqqarsaatigalugit sulii ajornartorsiutis-saqarpoq.

Suliat tigummigallaanermut taarsiullugu allamut inissiinermut tunngasut qanoq suliarineqartarnissaannik (kommuninut) ilitersuummik Naalackersuisoqarfiup piffissap naammaginartumik sivilisussuseqartup ingerlanerani suliarinnissaa pingaarutilerujus-

suuvoq. Iltersuutip nutaap suliarineqarneranut atatillugu matuma isummerfigineqarnissaa aamma pissusissamisoortuusaaq, tassalu ataatsimoortut taakku Sisimiuni inissineqarsinnaanngitsut tigummigallaanermut taarsiullugu allamut inissineqarnissaat qanoq suliarineqartassanersut. Naalackersuisoqarfiup iltersuummik ilusilersuinnermut atatillugu politiinik pinerluuteqarsimasunillu isumaginnittoqarfimmik qanimut oqaloqateqartarnissaa pissusissamisoortuusaaq.

Nassuiaatip piumaneqartup Ombudsmandimut sapaatit akunnerisa pingasut iluanni nassiinneqarsinnaanissaa Naalackersuisoqarfiup naatsorsuutigaa.”

Ilaqutariinnermut, Naligiissitaanermut Isumaginninnermullu Naalackersuisoqarfik allakkatigut 28. juli 2015-imeersutigut imatut nalunaaruteqarpoq:

“Ilaqutariinnermut, Naligiissitaanermut Isumaginninnermullu Naalackersuisoqarfik (matuma kingorna Naalackersuisoqarfimmik taaneqartartussaq) Ombudsmandeqarfimmi ataatsimiinnermi 18. juni 2015-imi peqataavoq, tassani Ombudsmandip inatsisilerinnermi pisortaa, pinerluuteqarsimasunik isumaginnittoqarfiup pisortaa kiisalu politiini unnerluussisartut pisortaat aamma peqataapput. Aammattaaq peqataasunut ilaavoq Naalackersuisoqarfiup inatsisilerinnermut immikkoortortaani fuldmægtigi kiisalu ataani atsiortoq.

Ataatsimiinnermi sammineqarpoq eqqartuussisarneq pillugu inatsit naapertorlugu ukiukitsunik tigummigallagassanngortitsinnermi kommunit suleriaasiat Naalackersuisoqarfiullu kommunit ingerlatsiviinut tassunga tunngasunik iltersuisarnera. Ajornartorsiu pillugu kiisalu pitsaanerusemik ersarinnerusemillu iltersuisoqartarnissaanik pisariaqartitsineq ilanngullugu paaseqatigiittoqarpoq. Tamatuma kingorna illit e-mailit 22. juni 2015-imeersoq Naalackersuisoqarfiup tiguua, tassani kommunit ukiukitsunik inissiinnermut sulianut kommunit iltersuisiorfigineqarnissaat piffissami ungasippallaanngitsumi pissasoq noqqaassutigineqarluni.

Ukiukitsunik inissiisarnermi suliani kommuninut iltersuummik taama ittumik Naalackersuisoqarfik suliaqassaaq. Iltersuut taanna Naalackersuisoqarfiup ukiaru suliarisavaa Politiit unnerluussisussaataasut kiisalu Pinerluuteqarsimasunik Isumaginnittoqarfiup oqaloqatiginerisigut, iltersuutillu 2015-ip naanerani naammassineqarnissaa naatsorsuutaavoq. Taassuma kingorna kommuninut Kalaallillu Nunaanni soqutigisaqaqatigiivinut, assersuutigalugu illersuisut peqatigiiffiannut il.il. nassiussuunneqassaaq. Tassunga atatillugu allakkamik ilisimatitsissummik ilaqartinneqassapput, tassani naatsumik nassuiarneqassalluni ukiukitsunik inissiisarnermut iltersuummi pingaarnerit ersarissumik nassuiarneqassallutik.

Naalackersuisoqarfiup sulinerup ingerlanneqarnerani anguniarniarpaa isumaginninnermut eqqartuussisarnermullu inatsimmi siunertamut naapertuutinngitsuqarpat ajornartorsiutitaqarpallu tamatuma naalackersuinerup iluani qulaajarneqarnissaa.”

Naalackersuisoqarfik allakkatigut 12. august 2015-imeersutigut imatut akivara, Pineqarluuteqarsimasunik Isumaginnittoqarfik Politimesterilu allakkat assilinerinik nassillugit ilisimatillugit:

“Ilaqutariinnermut, Naligiissitaanermut Isumaginninnermullu Naalackersuisoqarfiup allagaasa 28. juli 2015-imeersut tiguneqarnerat matumuuna uppersarpara, allakkallu taakku Ilaqutariinnermut, Naligiissitaanermut Isumaginninnermullu Naalackersuisoqarfimmi immikkoortotaqarfimmi pisortap [-p], Kalaallit Nunaanni Pinerluuteqarsimasunik Isumaginnittoqarfimmi pisortap [-p], Kalaallit Nunaanni Politimestereqarfimmi unnerluussisusaatitaanerup [-p] Atorfeqarfinnilu inatsisilerinermi pisortap [-p] 18. juni 2015-imi ataatsimeeqatigiinnerisa kingornatigut suliarineqarsimapput.

Ilaqutariinnermut, Naligiissitaanermut Isumaginninnermullu Naalackersuisoqarfiup ilisimatippaanga ajornartorsiutip aamma pitsaaneruseqarnerumillu ilitersuisoqartarnissaata pisariaqartinneqarnerannik ataatsimut paasinninneq ataatsimiinnermi tassani anguneqarsimasoq, tigummigallaanermullu taarsiullugu allamat inissiisarnerit pillugit ilitersuutip kommunit atugassaata suliarineqarnera Naalackersuisoqarfiup aalartinniaraa.

Ilaqutariinnermut, Naligiissitaanermut Isumaginninnermullu Naalackersuisoqarfiup aammattaq ilisimatippaanga Naalackersuisoqarfiup ilitersuusaa politiini unnerluussisusaatitaasoq Pinerluuteqarsimasunillu Isumaginnittoqarfik paaseqatigilluarlugit Naalackersuisoqarfimmi suliarineqarniarloq, 2015-illu naanerani naammassineqarnissaa naatsorsuutigineqartoq.

Tamanna imatut paasivara Ilaqutariinnermut, Naligiissitaanermut Isumaginninnermullu Naalackersuisoqarfiup immikkoortut tamaasa tigummigallaganermut taarsiullugu allamat inissinneqarnissamat periarfissamik naleqquttumik qulakkeerussiniarneq suliniutiginiaraa, isumaginninneq pillugu inatsiseqartitsinermi piumasaqaatit tunngavigalugit, matumani ukiukinnerusut eqqarsartaatsikkut kinguarsimasut inersimasullu ilanngullugit eqqarsaatigalugit.

Kiisalu Ilaqutariinnermut, Naligiissitaanermut Isumaginninnermullu Naalackersuisoqarfiup ilisimatippaanga isumaginninneq pillugu inatsiseqartitsinermi eqqartuussisarnerlu pillugu inatsimmi naleqqutinngitsuusinnaasut ajornartorsiutaasinnaasullu naalackersuinnikkut suliarineqarnissaat suliap ingerlanerani qulaajartinniarniarai, tamanna pillugu i-

naatsit eqqoqqissaarnerusoq pisariaqartinneqarnerusoq naalakkersuinikkut qulaajarneqar-sinnaaqullugu.

Ilaqutariinnermut, Naligiissitaanermut Isumaginninnermullu Naalakkersuisoqarfiup oqaatigisai tusaatissatut tiguakka, suliamillu tamarmiusumik matuminnga suliarinnin-nera unitsikkallarlu, Naalakkersuisoqarfillu qinnuigalugu ukiup matuma naanerani suliap killiffia pillugu allakkatigut ilisimateqqullunga.”

Nammineerluni misissuiffiginninnermik suliaq manna oqaaseqaateqarnikkut i-naarlugu suliaara, ataatsimullu nammineerluni misissuiffiginninnermik suliaq suliami 2015-905-0025-mi oqaaseqaammut malitseqartitsiviususaaq pilersillugu.

Naalakkersuisoqarfimmit ilisimatitsissummik tigusaqannginna suliaq allakkati-gut 16. december 2015-imeersutigut eqqaasitsissutigaa.

Naalakkersuisoqarfik mailikkut 28. december 2015-imeersukkut akivoq. Uannut allakkat, allakkat kommuninut KANUKOKA-mullu nassitsissutit kiisalu kommu-nit ukiukinnerusunik eqqartuussisarneq pillugu inatsimmi § 361 tunngavigalugu tigummigallaaanermut taarsiullugu allamut inissiinermi kommunit pisussaaffiinik kommuninut ilitersuut kommuninut nassiunneqarsimasooq mailimut tassunga kakkiullugit nassiunneqarput.

Uannut allakkanit mailimut kakkiullugit nassiunneqartunit makku erserput:

“Ombudsmandip ulloq 12. august 2015-imi Naalakkersuisoqarfimmut allagaqarnermini Naalakkersuisoqarfik qinnuigisimavaa kommuninut nassuiaasiornermini meeqqan-ut/inuusuttuaqqanut tunngatillugu eqqartuussisarnermi inatsimmi § 361-imi allaqqa-sut naapertorlugit nassuiaasiorsimanertik pillugu allakkatigut Ombudsmandimut ilisi-matitsisoqaqqullugu. Maannakkullu pissusiviusut imaapput nassuiaat kommuninut KANUKOKA-mullu nassiunneqarsimalereermat.

Tamatuma saniatigut Ombudsmandip ulloq 12. august 2015-imi allagaqarnermini i-lanngullugu kissaatiginerarpaa:

“... Ilaqutariinnermut, Naligiissitaanermut Isumaginninnermullu Naalakkersuisoqar-fiup naqissusiivigissagaa, pineqartut tamarmik aalajangersaaniartoqartillugu, tamatu-mani ukioqqortunngitsut kisiannili eqqarsartaatsimikkut innarlerneqarsimasut taama-tullu inersimasut pineqartillugit isumaginninnermut inatsisit innersuussutigalugit naapertuuttumik aaqqiiniartoqartassasoq.”

Naalackersuisoqarfiup ilitersuusiamini erseqqissaassutigisimavaa eqqartuussisarnermut inatsimmi § 361 naapertorlugu inunnik (18-it inorlugit ukiulinnik) aalajangersaasinnaaneq [imaassaaq tigummigallaanermut taarsiullugu allamut inissiisinnaaneq, uanga ilanngussara] pillugu. Soorunalimi Naalackersuisoqarfiup Ombudsmandip kissaataani pineqartoq isumaqatigivaa, tamatumani Naalackersuisoqarfik peqataassasoq qulakkeerniarlugu inatsisitigut [atuuttut inuiaqatigiinni innuttaasunut tigummigallagaanermut taarsiullugu allamut inissinneqarnissamik pisariaqartitsisunut iluaqutaasumik qulaajarneqarnissaat, inersimasut innarluutillillu aamma eqqarsaatigalugit, taakkua qassinik ukioqarnerat apeqqutaatinnagu.

Inuiaqatigiinni ataatsimoortukkuutaat tigummigallagaanermut taarsiullugu allamut inissinneqarnissamik pisariaqartitsisut tamaasa eqqarsaatigalugit kommunit massakkut periaasiisa kommuninut aallaqqaasiutitut paasinianeqarnissaat Naalackersuisoqarfiup toqqarpaa.”

Kommuninut KANUKOKA-mullu allakkanit mailimut kakkiullugit nassiunneqartunit makku erserput:

“Ilaqutariinnermut, Naligiissitaanermut Isumaginninnermullu Naalackersuisoqarfik inunnik pinngitsaaliilluni qajannaarussisarnermut [imaassaaq tigummigallaanermut taarsiullugu allamut inissiisarnermut, uanga ilanngussara] tunngatillugu eqqartuussisarnermi inatsisimmi § 361-imi allaqqasut tunngavigalugit kommunit pisussaaffii pillugit maleruagassiorsimavoq. Maleruagassami inatsisitigut pisussaafflit erseqqissaassutigineqarsimapput aammalu innersuusutigineqarsimallutik apeqqummut pineqartumut tunngatillugu piffinni maleruagassat misissuiffigineqarsinnaasut.

Naalackersuisoqarfiup kissaatigivaa, qajannaarusersuisarnek, [imaassaaq tigummigallaanermut taarsiullugu allamut inissiisarnek, uanga ilanngussara] pillugu maleruagassiornermi aamma ilanngunneqassasut innuttaasut 18-it sinnerlugit ukiullit aammalu innarluutillit qassinik ukioqarnerat apeqqutaatinnagu.

Tamanna tunngavigalugu Ilaqutariinnermut, Naligiissitaanermut Isumaginninnermullu Naalackersuisoqarfiup kommunit qinnuigissagai nammineerlutik meeqqanik, inersimasunik innarluutilinnillu apeqqut pillugu maleruagassiarisimasatik uatsinnut nassiuteqqullugit.

Naalackersuisoqarfimmi kommunit maleruagassiaat pissarsiareriarutsigit Politiit Pinerluuteqarsimasunillu Isumaginnittoqarfik peqatigalugit nalilersuiffigiariarparput ilumut apeqqut pillugu inatsisiliornissaq pisariaqarnerasoq imaluunniit piffinni qitiusumilu maleruagassiarineqarsimasut assigiissaarlugit tamanut atuutilersinneqassanersut.

Akissuteqariissaasi: Ataasinngorneg, ulloq 15. februar 2016.

Pinngitsaaliilluni qajannaarusersuisarneq [imaassaaq tigummigallaanermut taarsiullugu allamut inissiisarneq, uanga ilanngussara] pillugit maleruaqqusat emailkkut uunga nassiteqquneqarput: inin@nanoq.gl imaluunniit allaganngorlugit: Ilaqutariinnermut, Naligiissitaanermut Isumaginninnermullu Naalakkersuisoqarfik, Postbox 260, 3900 Nuuk”.

“Eqqartuussinermik suliaqarnermi (eqqartuussisarneq pillugu inatsimmi) § 361 malillugu ukiukitsunik angerlarsimaffiup avataanut inissiinermi kommunit pisussaaffii” [imaasagalarpoq “Eqqartuussisarneq pillugu inatsimmi § 361 tunngavigalugu ukiukinnerusunik tigummigallaanermut taarsiullugu allamut inissiinermi kommunit pisussaaffii” unga ilanngussara] pillugit ilitersuut kommuninut nassiuqqartoq tulluittuni issuarneqarpoq. Iltersuut Naalakkersuisoqarfiup 2015-17754-imik j. normulersimavaa allagaatitullu 6812970-imik normulersimallugu. Oqaatigaara ilitersuuttip saqqaa imarisaalu issuanngikkikka.

“1. Eqikkaaneq

Isumaginnittoqarfiup aqunneqarnera aqqissuussaanelu pillugit Inatsisartut peqqussutaanni nr. 11, 12. november 2001-imeersumi § 6, imm. 1 naapertorlugu, kommunalbestyrelsi kommunip isumaginninnikkut suliaani pissutsinut tamanut tunngasutigut inatsisitigut allatigut oqartussanut allanut tunniunneqarsimanngitsunut aalajangiisartuuvoq.

Meeqqanik inuusuttunillu ikiorsiisarneq pillugu Inatsisartut peqqussutaat nr. 1, 15. april 2003-meersoq kingusinnerusukkut allannguutilik naapertorlugu ikiorsiissutit, ukiukitsup tigummineqartup kommunitut najugarivitaanit akiliisussaviuutigisumit tunniunneqartassapput, kommunit akunnerminni akiliiffigeqatigiittarnissamut pisussaaffii pillugit Inatsisartut peqqussutaanni nr. 2, 12. juni 1995-imeersumi § 10, imm. 1 naapertorlugu.

Eqqartuussiviup aalajangiinera malillugu ukiukitsunik angerlarsimaffiup avataanut inissiinermi, tak. eqqartuussisarneq pillugu inatsimmi § 361, imm. 2, nr. 3, kommunip iliuuseqartussaatitaanerata sunniuteqarluartumik ingerlanneqarnissaanut aalajangiisusaaq, kommunalbestyrelsip najukkami inunnik isumaginnittoqarfimmik aqutsinermi akisussaaffimminik naammassinninnera. Tamatuma naammassinissaanut naatsorsuutigineqarpoq najukkani inunnik isumaginnittoqarfiup oqartussaasunik, tassalu Eqqartuussivimmik, Politiinik, Pinerluuteqarsimasunik Isumaginnittoqarfimmik allanillu allaffisornikkut suleqateqarneranik kommunip ataqatigiissarisuunissaa, angerlarsimaffiup avataanut angerlarsimaffimmut allamut paaqqinniffimmulluunniit naleqquttumut ukiukitsunik inissiinissaq Eqqartuussiviup aalajangiinera ataqqillugu sapinngisamik ingerlat-

sinikkut sukkanerpaamik eqaannerpaamillu aammalu ukiukitsup illersugaanissaa eqqarsaatigalugu tamanit pingaartitalugu anguniagaammat.

Ukiukitsunik tigummineqarallartunik angerlarsimaffiup avataanut inissiinnermi kommunip inissisimanagera suliaasaalu, najukkami isumaginnittoqarfimmik oqartussaannermi aqutsisutut aaqqissuussisuunermillu imaqarpoq, aammalu tassaalluni angerlarsimaffimmik paaqqinniffimmilluunniit naleqquttumik ukiukitsumik angerlarsimaffiup avataani inissiiviusinnaasumik ujarlernermit inissiinnermillu aalajangiisuussaaaneq.

Isumaginnittoqarfiup aqunneqarnera aaqqissuussaaneralu pillugit Inatsisartut peqqussutaanni nr. 11, 12. november 2001-imeersumi aalajangersarneqarpoq, Kalaallit Nunaanni inunnik isumaginninnermit aqutsinerup akisussaaffigineranik agguataarineq qitiusumit akisussaaffigineqarluni (politikkikkut) aqutsinerussasoq, tassalu Naalakkersuisunit, aammalu najukkani akisussaaffigineqarluni (allaffissornikkut) aqutsinerussasoq, tassalu kommunalbestyrelsinit.

Ukiukitsup kommuni najugaqarfigisaa, ukiukitsunik angerlarsimaffiup avataanut inissiinnermi iliuuseqarnissamat akiliisuunissamullu pisussaaffeqarpoq, tamannalu eqqartuussisarneq pillugu inatsimmi § 361, imm. 2, nr. 3 naapertorlugu angerlarsimaffiup avataanut inissiinissamik Eqqartuussiviup aalajangigaanut kommunimi aqutsiveqarfiup ingerlatsineranut atavoq.

2. Nassuiaatit

Immikkoortoq una nassuiaatinik imaqarpoq, tamakku nassuiaammut taassumalu paasineqarnissaanut pisariaqartutut isigineqarmata.

2.1. Tigummineqartoq

Nassuiaammi pineqarput ukiukitsut tigummineqartut, tassalu pineqaatissinneqanngitsut.

2.2. Tigummineqarnerup sivilissusaa

Tigummineqarnerup sivilissuserisarpaa ukiukitsup Eqqartuussiviup aalajangiinera tungavigalugu tigummineqalerneraniit pineqaatissinneqarnerata suliallu naammassineqarneranut allagartap pigineqalernerata tungaanut.

2.3. Isumaginninnermi oqartussat

Isumaginnittoqarfik qitiusuminngaanniit aammalu najukkaminngaanniit siulersorneqarpoq, tassalu Naalakkersuisunit (Ilaqutariinnermut, Naligiissitaanermut Isumaginninnermullu Naalakkersuisumit) aamma kommunalbestyrelsinit.

Isumaginnittoqarfiup aqunneqarnera aaqqissuussaanelu pillugit Inatsisartut peqqussutaanni nr. 11, 12. november 2001-imeersumi isumaginnittoqarfik ima nassuiarneqarpoq:

“Qitiusumit siulersorneqarnera

§ 1. Naalakkersuisut Kalaallit Nunaanni isumaginnittoqarfiup allaffissornikkut aqunneqarnera siulersorlugulu aaqqissuutissavaat, isumaginninnermilu maliltarisassanik kommunit ingerlatsinerat nakkutigisaralugu.

Imm. 2. Nakkutilliinerup annertussusia ingerlanneqarneralu pillugit aalajangersakkanik erseqqinnerusunik Naalakkersuisut aalajangersaassapput.

§ 2. Naalakkersuisut Kalaallit Nunaanni isumaginninnermi sanaartugassatigut piorsaanerup pilersaarusionerqarnera isumagisaraat ataatigiissaagaralugulu, tamatumani kommuunit ataaasiakkaanit siunnersuutininik pissarsiniartassallutik.

Imm. 2. Piorsaanissamik pilersaarutit sivikinnerpaamik ukiunut sisamanoortuupput. Minnerpaamik ukiumut ataasiarluni nalilersoqqinneqartassapput.

§ 3. Naalakkersuisut §§ 1 aamma 2 naapertorlugit suliassat isumagisassanngortinneqartut suliariiniarnerini paasissutissat pisariaqartut kommunalbestyrelsinit piumasarisinnaavaat.

§ 4. Naalakkersuisut isumaginninnermi sanaartukkat pillugit erseqqinnerusunik malittarisassiussapput.

§ 5. Kommunalbestyrelsinit ilaasortanik qinikkatut isumaginninnermut tunngasunik suliartassanik Naalakkersuisut pikkorissartitsissapput kingusinnerpaamik kommunalbestyrelsinit qinersinerit tamaasa kingorna ukioq ataaseq qaangiutsinnagu.

Najukkani aqutsineq

§ 6. Kommunalbestyrelsi kommunip isumaginninnikkut suliaani pissutsinut tamanut tunngasutigut inatsisitigut allatigut oqartussanut allanut tunniunneqarsimangitsunut aalajangiisartuuvoq.

Imm. 2. Kommunit aggornerisa avataanni suliassat kommunini kommunalbestyrelsinit suliartineqartartut Naalakkersuisunit suliartineqassapput.

§ 7. Kommunalbestyrelsi kommunip isumaginninnikkut sanaartugassaasa piorsarneqarnerinik pilersaarutinut siunnersuusiortassaaq Naalakkersuisunullu nassiuttassallugit. Tamatumani kingorna Naalakkersuisut

1) kommunit siunnersuutaat tullerriiarlugit ataatigiissaarlugillu pingaarnersiussavaat,

2) kommunit isumaginninnikkut sullissinissamik aqutissiuisussaanelat naammassineqarsimanersoq nakkutigissavaat, aamma

3) inuiaqatigiit eqqarsaatigalugit nukissanik naammaginartumik atuisoqarnerisooq nakkutigissavaat.

Imm. 2. Naalakkersuisut piorsaanissamik pilersaarutinut siunnersuusiordermi periaasiusartut, tamakkua annertussusii kiisalu pilersaarutinut piffissatut killiliussat pillugit erseqqinnerusunik malittarisassiussapput.”

3. Isumaginnittoqarfiup akisussaaffiisa suliiasalu agguataarneri

3.1. Isumaginnittoqarfiup paaqqinnittarfii

Isumaginnittoqarfiup aqunneqarnera il.il. pillugit peqqussummi § 2-p taamaalilluni Naalakkersuisut Kalaallit Nunaanni isumaginninnermi sanaartugassatigut piorsaanerup pilersaarusionerqarnissaanik ataqatigiissaarnissaanillu isumaginnittussanngortippai aamalu suliassanut taakkununga kommunininggaanniit siunnersuutinik pissarsiniartusanngorlugit. Peqqussummi pineqartumi § 6 naapertorlugu kommunalbestyrelsit akisussaaffigaat, kommunip isumaginninnikkut sanaartugassaasa piorsarneqarnerinut pilersaarusionissaq.

3.2. Isumaginnittoqarfiup aqunneqarnera

Peqqussummi § 1 malillugu Naalakkersuisut Kalaallit Nunaanni isumaginnittoqarfimmik allaffissornikkut aqutsisussaallutillu aaqqissuussisussaapput aammalu isumaginninnermi malittarisassanik kommunit ingerlatsinerannik nakkutilliusussaallutik.

Isumaginnittoqarfimmik qitiusumik aqutsisutut akisussaasut tassaapput Naalakkersuisut, peqqussummilu § 6 naapertorlugu najukkani isumaginnittoqarfimmik aqutsinermut akisussaasuupput kommunalbestyrelsit.

3.3. Kommunit iliuuseqartussaannermik akiliisussaannermillu pisussaaffeqarnerat

Eqqartuussisarneq pillugu inatsimmi § 361, imm. 2, nr. 3 naapertorlugu Eqqartuussiviup aalajangiinerata kingorna angerlarsimaffiup avataanut ukiukitsumik inissiinnermik aalajangikkamut isumaginnittoqarfiup aqutsinermut akisussaasuunera ukiukitsup kommunitut najugarivitaaniippoq, tak. isumaginnittoqarfiup aqunneqarnera il.il. pillugit peqqussummi § 6, aammalu kommunit akunnerminni akiliiffigeqatigiittarnissamut pisussaaffii pillugit Inatsisartut peqqussutaanni nr. 2, 12. juni 1995-imeersumi § 10 aamma 13, taakku kommuni najugarivitaq aamma kommuni akiliisusaaq §§ 4-mi aamma 5-imi nassuiarpaat.

3.4. Kommunit namminneq aqutsinerat

Kommunit aqunneqarnerat pillugu Inatsisartut inatsisaat nr. 22, 18. november 2010-meersoq kingusinnerusukkut allanngortinneqartoq naapertorlugu, kommunip susassaarfiiinut kommunalbestyrelsi aqutsisuuvoq aammalu kommunip aqunneqarneranut il.il. malittarisassanik erseqqinnerusunik aalajangersaasussaalluni:

“§ 1. Kommunip susassaarfiini kommunalbestyrelsi aqutsisuuvoq.

Imm. 2. Kommunalbestyrelsip kommunip aqunneqarneranut malittarisassat erseqqinnerusut, tassunga ilanngullugit borgmesterip suliassaarfiinut maleruagassat aqutsinermi ileqqoreqqusami aalajangersassavai. Aqutsinermi ileqqoreqqusassamut siunnersuutit aam-

ma ileqqoreqqusamut atuuttumut allannguutissatut siunnersuutit kommunalbestyrelsimi minnerpaamik ullunik 14-inik akuttussuseqartumik marloriarlugit suliarineqassapput.”

4. Eqqartuussisarneq pillugu inatsimmi § 361, imm. 2, nr. 3 naapertorlugu ukiukitsumik angerlarsimaffiup avataanut inissiinissamik [imaassaaq tiggummigallaa-nermut taarsiullugu allamut inissiinissamik, uanga ilanngussara] Eqqartuussiviup aalajangiinerata kingorna kommunit suliassaat

Angerlarsimaffiup avataanut inissiinissamik Eqqartuussiviup aalajangiinerata, tak. eqqartuussisarneq pillugu inatsimmi § 361, imm. 2, nr. 3, kommuni najukkami isumaginnittoqarfimmi allaffissornermik ingerlatsisutut iliuuseqarnissaanik pisussaaffilerpaa, tak. isumaginnittoqarfiup aqunneqarnera aqqissuussaanelu pillugit Inatsisartut peqqussutaanni nr. 11, 12. november 2001-imeersumi § 6.

Angerlarsimaffiup avataanut inissiinissamik aalajangiineq Eqqartuussivimmit aalajangerneqareerpoq, tak. § 361, imm. 2, nr. 3, angerlarsimaffiulli avataanut inissiinermi suliassartat (suliamut paasissutissanik aamma angerlarsimaffiup avataani ukiukitsumut inissiivissamik naleqquttumik aalajangiinermik imalik) tamatuma kingorna kommunimit isumagineqassapput, meeqqanik inuusuttunillu ikiorsisarneq pillugu Inatsisartut peqqussutaanni nr. 1, 15. april 2003-meersumi malittarisassat, kingusinnerusukkut allannguutillit, naapertorlugit.

Ukiukitsup angerlarsimaffiup avataanut inissinneqarnissaa pillugu Eqqartuussiviup aalajangiinera kommunip tigussavaa, tamatumalu kingorna kommunip ukiukitsumik suliaq misissussavaa naleqquttumillu angerlarsimaffiup avataani inissiivissaq il.il. aalajangiiffigissallugit. Tamanna pissaaq meeqqanik inuusuttunillu ikiorsisarneq pillugu Inatsisartut peqqussutaanni kingusinnerusukkut allannguutilimmi § 31 imatut allassimasulik malillugu:

“§ 31. Kommunalbestyrelsip inissinneqarfissaaq aalajangigassaraa aammalu meeqqap paarineqarnera, perorsarneqarnera ilinniartitaanelu isumagissallugit kiisalu allatigut meeqqamut namminermut tunngasut pisariaqarfiisigut aalajangiiffigissallugit.”

Inatsisartut peqqussutaanni § 31-p aalajangersarpaa, kommunalbestyrelsi tassaasoq inissinneqarfissamik aalajangiisussaaq. Eqqartuussisarneq pillugu inatsimmi § 361, imm. 2, nr. 3 naapertorlugu angerlarsimaffiup avataanut inissiinissamik Eqqartuussiviup aalajangiineranik kommunip ingerlatsisutut inissisimanerata ilaatut naatsorsuutigisariaqassaaq, oqaatsitigut nassuarneqarnera tassaassasoq kommuni inissiivissamik aalajangiisussaaq.

Tamatuma ilaatut kommunalbestyrelsip qulakkiigassaraa suliaq naammattumik paasinaavigineqarsimanissaa, taamaammallu kommuni ukiukitsumik ilisarismannilluartuu-

soq naatsorsuutigineqarpoq - imaluunniit ukiukitsumut namminermt tunngasunik pi-sariaqartitaanillu nammineerluni paasiniaassasoq.

Suliamut paasissutissani Eqqartuussiviup aalajangiinera ilaassaaq, soorlumi kommunip angerlarsimaffiup avataani inissineqarfissamik aalajangiinermini aamma qulakkiissagaa tigummineqarnermut nakkutilliinermullu malitassat, politiit tigummineqarnerup nalaani malinneqarnissaannik piunasaqaatigisinnaasaasa, malinneqarnissaat.

5. Angerlarsimaffiup avataanut inissiineq [imaassaaq tigummigallaanermut taarsiullugu allamut inissiineq, uanga ilanngussara] — paaqqinniffimmut isumannaallisakkamut

Ukiukitsunut ulloq unnuarlu paaqqinniffimmut isumannaallisakkamut ukiukitsumik inissiinissaq [imaassaaq tigummigallaanermut taarsiullugu allamut inissiinissaq, uanga ilanngussara] kommunip aalajangersinnaavaa, tak. meeqqanik inuusuttunillu ikiorsiisarneq pillugu Inatsisartut peqqussutaanni § 26b. Ulloq unnuarlu paaqqinnittarfimmik isumannaallisakkamik Sisimiuni ullumikkut peqarpoq.

Meeqqanik inuusuttunillu ikiorsiisarneq pillugu peqqussummik allanngortitsineq pillugu meeqqanik inuusuttunillu ikiorsiisarneq pillugu Inatsisartut peqqussutaata nr. 6, 5. december 2008-meersup akuerineqarnerani, §§-it 26a aamma 26b ilanngunneqarput:

Inatsisartut peqqussutaaninngaanniit:

“§ 26a. Naalakkersuisut meeqqanut inuusuttunullu ulloq unnuarlu paaqqinniffinni immikkoortortanik isumannaallisakkanik pilersitsisinnaapput, tamanna pisariaqartinneqarpat.

Imm. 2. Meeqqanut inuusuttunullu ulloq unnuarlu paaqqinniffimmi immikkoortorta q isumannaallisagaq tassaavoq, immikkoortorta q akuerineqarluni matunik silarlernik igalaanillu parnaarsimajuartitsiviisartog.

Imm. 3. Naalakkersuisut meeqqanut inuusuttunullu ulloq unnuarlu paaqqinniffinni immikkoortortani isumannaallisakkani naammattunik inissaqartitsinissaq nakkutigissavaat.

Imm. 4. Naalakkersuisut meeqqanut inuusuttunullu ulloq unnuarlu paaqqinniffinni immikkoortortanut isumannaallisakkanut sukumiinerusunik maleruagassiussapput.”

§ 26a-mut oqaaseqaatininngaanniit:

“Immikkoortogarfinnik isumannaallisakkanik pilersitsinissaq pillugu aalajangersakkamik ilanngussisoqarpoq. Meeqqanut inuusuttunullu ulloq unnuarlu paaqqinniffinnik isumannaallisakkanik immikkoortorta qalernissaq pisariaqartinneqaga qaaq, inuusuttut ullumikkut amerligaluttuinarmata perorsaanermik naleqquttumik neqeroorfigineqarsinnaanngitsut. Meeqqat inuusuttullu siornatigut Danmarkimut nassiunneqartariaqartarimapput imaluunniit inersimasut pinerluuteqarsimasut akornannut inissinneqartariaqar-

tarsimallutik, Kalaallit Nunaanni inissiivissanik naleqquttunik peqannginnera pissutaaluni.”

Inatsisartut peqqussutaaninningaanniit:

“26b. Meeqqat inuusuttullu politiinit tigummigallagaasut eqqartuunneqarsimasulluunniit meeqqanik inuusuttunillu ulloq unnuarlu paaqqinnittarfinni immikkoortortanut isumannaallisakkanut inissinneqarsinnaapput. Aalajangersagaq aamma atorneqassaaq meeqqat 12-inik — 15-inillu akornanni ukiulinnut sakkortuumik pinerluuteqarsimasanut, aamma meeraq eqqarsaatigalugu inissinneqarnissaa piumasarineqavippat.

Imm. 2. Meeqqanut inuusuttunullu ulloq unnuarlu paaqqinnittarfinni immikkoortortanut isumannaallisakkamut inissiineq, ulloq unnuarlu paaqqinnittarfiup tulleriissaarisartuanit akuerineqassaaq.”

26b, imm. 2-mut oqaaseqaatininningaanniit:

“Kommunalbestyrelsip, pinerluuteqarsimasunik isumaginniffiup politiilluunniit kissaati-gippassuk meeraq inuusuttorluunniit ulloq unnuarlu paaqqinniffimmut isumannaallisakkamut inissinneqassasoq, kommunalbestyrelsip paaqqinnittarfiup tulleriissaarisartuinut inissiinermut akuersisussamut tamanna inassutigissavaa.”

5.1. Paaqqinniffiit isumannaallisakkat pisariaqarfiatigullu nukinnik atuisinnaaneq

Inunnik isumaginninnerup iluani nukinnik atuisinnaaneq pillugu Inatsisartut inatsisaanni nr. 1, 21. november 2013-imeersumi (nukinnik atuisinnaanermut inatsit) §§-it 6, 9 aamma 14 paaqqinniffinnut isumannaallisakkanut malittarisassanik imaqarput.

Taakku immikkut attuumassuteqarput politiit pinerluttoqarsimaneranik paasiniaanerminnut atatillugu assersuutigalugu piumasarippassuk, meeraq pulaarneqassanngitsoq imaluunniit pulaarneqarnera nakkutigineqassasoq il.il.

6. Angerlarsimaffiup avataanut inissiineq [imaassaaq tigummigallaanermut taarsiullugu allamat inissiineq, uanga ilanngussara] — Kalaallit Nunaanni avataanilu qinigassat allat

Paaqqinniffik isumannaallisagaq ulikkaaqqappat allanilluunniit pissuteqarluni inissiif-fusariaqanngippat, allami inissiiffissarsiornissaq kommunalbestyrelsip pisussaaffigaa. Meeqqanik inuusuttunillu ikiorsiisarneq pillugu Inatsisartut peqqussutaanni § 31, imm. 2-mi aalajangersagaqarpoq Naalakkersuisut (Naalakkersuisoqarfik) Kalaallit Nunaanni inissiinissamut periarfissaqanngivippat, Kalaallit Nunaata aamma avataani inissiinissamut akuersissuteqarsinnaasut. Taamaammat ukiukitsunik tigummineqartunik angerlarsimaffiup avataanut inissiineq Kalaallit Nunaata avataani pisinnaavoq, ass. Danmarkimi. Tassunga atasumik oqaatigisariaqarpoq, ukiukitsut minnerunngitsumillu ukiukitsut tigummineqartut pineqaraangata, ukiukitsup annertusisamik isumassornissaa eqqarsaatigalugu angerlarsimaffiup avataanut inissiinissaq taamaallaat eqqarsaatigineqartariaqartoq,

ukiukitsumimmi tigummineqartumik angerlarsimaffimmut Kalaallit Nunaata avataaniittumut inissiineq akuliunneruvoq annertoq, tamannami ukiukitsup ilaquataaniit inuttullu allatut attuumassuteqarfisaaaniit ungasseqisumut inissiinerummat.

6.1. Naalagaaffiit Peqatigiit Meeqqat Pisinnaatitaaffii pillugit isumaqatigiissutaat (Børnekonventionen)

Meeqqap Pisinnaatitaaffiit Komitep *“General Comments no. 10 (2007) Children’s rights in juvenile justice”*- mi naalagaaffiit ilaasortaasut Meeqqat Pisinnaatitaaffiit qanoq atuutsitsisariaqarnerat pillugu oqaaseqaateqarpoq. Meeqqamut pitsaanerusussat iliuuseqarfiginninnerni tamani salliutinneqartarnissaat komitemit maluginiaqquneqarpoq.

Meeqqat pisinnaatitaaffiit immikkoortoq 37-miit:

“Peqataasut qulakkiigassaraat:

[...]

c) meeraq kinaluunniit kiffaanngissusiagaasimasooq inuppalaartumik pissusilersorfigineqassaaq inuttullu naleqassusaa ataqqineqassalluni ukiuinut naleqquttumik pisariaqartitaanik naammassinnittumik. Meeraq kinaluunniit kiffaanngissusiagaasimasooq ingammik inersimasuniit avissaarsimatinnegassaaq, avissaarsimatitaneq meeqqamut iluaqutaasus-satut isigineqarsimappat, aamma ilaqtaminut allakkatigut pulaarneqartarnikkullu attaveqarnissamut pisinnaatitaaffeqassaaq, pissutsit immikkut ittut eqqarsaatigissann-gikaanni;

(d) meeraq kinaluunniit kiffaanngissusiagaasimasooq inatsisitigut pilertortumik allatigullu ikiorserneqarnissamik pisinnaatitaaffeqarpoq kiisalu kiffaanngissusiagaanini inatsisit tunngavigalugit pisimanersoq eqqartuussivimmi oqartussaasumiluunniit naleqquttumi, arlaannaannulluunniit attuumassuteqanngitsumi kinaassusersiunngitsumilu misilitissin-naavaa, suliarlu taamatut ittoq sunaluunniit piaartumik aalajangiiffigineqartillugu.”

Komitep tamatumunnga oqaaseqaatai imaapput:

“Treatment and conditions (art. 37 (c))

85. Every child deprived of liberty shall be separated from adults. A child deprived of his/her liberty shall not be placed in an adult prison or other facility for adults. There is abundant evidence that the placement of children in adult prisons or jails compromises their basic safety, well-being, and their future ability to remain free of crime and to reintegrate. The permitted exception to the separation of children from adults stated in article 37 (c) of CRC, “unless it is considered in the child’s best interests not to

do so”, should be interpreted narrowly; the child’s best interests does not mean for the convenience of the States parties. States parties should establish separate facilities for children deprived of their liberty, which include distinct child-centered staff, personnel, policies and practices.

[...]

87. Every child deprived of liberty has the right to maintain contact with his/her family through correspondence and visits. In order to facilitate visits, the child should be placed in a facility that is as close as possible to the place of residence of his/her family. Exceptional circumstances that may limit this contact should be clearly described in the law and not be left to the discretion of the competent authorities.”

7. Eqikkaaneq

Eqqartuussisarneq pillugu inatsimmi § 361, imm. 2, nr. 3 naapertorlugu ukiukitsunik angerlarsimaffiup avataanut inissiinermi [imaassaaq tigummigallaanermut taarsiullugu allamut inissiinermi, uanga ilanngussara] Eqqartuussiviup aalajangiigaanik kommunit su-liarinnittarneranni malittarisassat atuuttut nassuiaammi allaaserineqarlutillu misissua-tarneqarput, taamatullu ingerlatsinissamut malittarisassat suut kommuninit malinne-qarnissaat nassuiaatigineqarluni.

Isumaginnittoqarfiup aqunneqarnera aaqqissuussaanelu pillugit Inatsisartut peqqussu-taanni nr. 11, 12. november 2001-imeersumi § 6, imm. I naapertorlugu, kommunal-bestyrelsi kommunip isumaginninnikkut suliaani pissutsinut tamanut tunngasutigut i-natsisitigut allatigut oqartussanut allanut tunniunneqarsimanngitsunut aalajangiisartuu-voq.

Meeqqanik inuusuttunillu ikiorsisarneq pillugu Inatsisartut peqqussutaat nr. 1, 15. april 2003-meersoq kingusinnerusukkut allannguutilik naapertorlugu ikiorsiissutit, ukiukit-sup tigummineqartup kommunitut najugarivitaanit akiliisussaviuutigisumit tunniunne-qartassapput, kommunit akunnerminni akiliiffigeqatigiittarnissamut pisussaaffii pillugit Inatsisartut peqqussutaanni nr.2, 12. juni 1995-imeersumi § 10, imm. 1 naapertorlugu.

Eqqartuussiviup aalajangiinera malillugu ukiukitsunik angerlarsimaffiup avataanut inis-siinermi, tak. eqqartuussisarneq pillugu inatsimmi § 361, imm. 2, nr. 3, kommunip i-liuuseqartussaaitaanelu sunniuteqarluartumik ingerlanneqarnissaanut aalajangiisus-saaq, kommunalbestyrelsip najukkami inunnik isumaginnittoqarfimmik aqutsinermini akisussaaffimminik naammassinninnera. Tamatuma naammassinissaanut naatsorsuuti-gineqarpoq najukkani inunnik isumaginnittoqarfiup oqartussaasunik, tassalu Eqqartuus-sivimmik, Politiinik, Pinerluuteqarsimasunik Isumaginnittoqarfimmik allanillu allaffis-

sornikkut suleqateqarneranik kommunip ataqatigiissaarisuunissaa, angerlarsimaffiup avataanut angerlarsimaffimmut allamut paaqqinniffimmulluunniit naleqquttumut ukiukitsumik inissiinissaq Eqqartuussiviup aalajangiinera ataqqillugu sapinngisamik ingerlat-sinikkut sukkanerpaamik eqaannerpaamillu aammalu ukiukitsup illersugaanissaa eqqar-saatigalugu tamanit pingaartitalugu anguniagaammat.

Ukiukitsunik tigummineqarallartunik angerlarsimaffiup avataanut inissiinermi kommu-nip inissisimanagera suliaassalu, najukkami isumaginnittoqarfimmik oqartussaanagermi a-qutsisutut aaqqissuussisuunermillu imaqqarpoq, aammalu tassaalluni angerlarsimaffimmik paaqqinniffimmilluunniit naleqquttumik ukiukitsumik angerlarsimaffiup avataani inis-siiviusinnaasumik ujarlernermik inissiinermillu aalajangiisuusussaanep.

Isumaginnittoqarfiup aqunneqarnera aaqqissuussaaneralu pillugit Inatsisartut peqqussu-taanni nr. 11, 12. november 2001-imeersumi aalajangersarneqqarpoq, Kalaallit Nunaanni inunnik isumaginninnermik aqutsinerup akisussaaffigineqanik agguataarineq qitiusumiit akisussaaffigineqarluni (politikkikkut) aqutsinerussasoq, tassalu Naalakkersuisunit, aammalu najukkani akisussaaffigineqarluni (allaffissornikkut) aqutsinerussasoq, tassalu kommunalbestyrelsinit.

8. Inatsisit atorineqartut

- Isumaginnittoqarfiup aqunneqarnera aaqqissuussaaneralu pillugit Inatsisartut peq-qussutaat nr.11, 12. november 2001-imeersaq
- Kommunit aqunneqarnerat pillugu Inatsisartut inatsisaat nr. 22, 18. november 2010-meersaq kingusinnerusukkat allannguutilik
- Kommunit akunnerminni akiliiffigeqatigiittarnissamut pisussaaffii pillugit Inatsisar-tut peqqussutaat nr.2, 12. juni 1995-imeersaq
- Meeqqanik inuusuttunillu ikiorsiisarneq pillugu Inatsisartut peqqussutaat nr. 1, 15. april 2003-meersaq kingusinnerusukkat allannguutilik
- Inunnik isumaginninnerup iluani pisariaqarfiatigut nukinnik atuisinnaaneq pillugu Inatsisartut inatsisaat nr. 1, 21. november 2013-imeersaq”

Suliaassarqarfiimi tassani inatsisiliornissaq imaluunniit aqutsinermi allaffissornikkut periaasiusunik qitiusumi najukkaniluunniit ataasiakkaani suliarineqarsimasunik assigiissaarinissaq kisimi pisariaqartinneqarnerasoq Naalakkersuisoqqarfiup isumaliu-teruutaasa inernilerneqarnerat pillugu Naalakkersuisoqqarfiup ilisimatitsissutaanik ukiup nalunaarusiuunneqqartup naanerani tigusaqqanngilanga.

**Piffissaq suliamik suliarinninnermut atorneqartoq aamma suliamik up-
pernaasersuineq**

**5.5 Piffissaq suliamik suliarinninnermut atorneqartoq sulianilu allagaati-
nik paasitinneqarsinnaatitaanermut tunngasuni nalunaaruteqartarnek.
Oqartussaasumut eqqortumut ingerlatitseqqilluni nassiussineq**

Avatangiisinik illersuiniaqatigiiffiup A-p suliami allagaatinik paasitinneqarumalluni qinnutigisaata allagaatinut amerlasoorpassuarnut tunngasup Innuussutissarsiornermut, Suliffeqarnermut Niuernermullu Naalakkersuisoqarfimmit akineqarsimannginnera eqqartuussissuserisup B-p A sinnerlugu naammagittaalliuutigaa.

Ombudsmandi isumaqarpoq A Naalakkersuisoqarfiup paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu inatsimmi § 16, imm. 2-mut naapertuuttumik nalunaarfigisimannigikkaa.

Ombudsmandi aammattaaq isumaqarpoq Naalakkersuisoqarfiup allagaatinik paasitinneqarumalluni A-p qinnutigisaanik A-p naammagittaalliummik Ombudsmandimut tunniussinerata nalaani, tassalu allagaatinik paasitinneqarumalluni qinnutigisap tunniunneqarneranit qaammatit arfineq marlungajaat qaangiunneranni, suliarinnissimannginnera akuerineqarsinnaanngilluinnartoq. Allagaatinik paasitinneqarumalluni qinnutigisami allagaaterpasuit pineqarnerat apeqqutaatinnagu.

Ombudsmandi tamatuma saniatigut isumaqarpoq Naalakkersuisoqarfiup allagaatinik paasitinneqarumalluni qinnutigisap tiguneqarnerata kingornatigut aatsaat qaammatit arfineq marluk qaangiuttut suliamik suliarinninnermik siullermik aallartitsisimanera, kiisalu oqartussaasumut eqqortumut ingerlatitseqqilluni nassiussinissaq qulaajarniarlugu allagaatinillu paasitinneqarumalluni qinnutigisap suliarineqarnissaanik ilitersortinniarluni Naalakkersuisut Siulittaasuata Naalakkersuisoqarfianut aatsaat taamaalinerani saaffiginnissimanera akuerineqarsinnaanngilluinnartoq.

Ombudsmandip suliamik naliliiviginninnermini manna pingaartillugu isiginiarppaa, tassalu oqartussaasup suliami allagaatinik paasitinneqarumalluni qinnutigisanik sapinngisamik pilertornerpaamik suliarinnittussaananeramik

paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu inatsimmi tunngaviusumik piumasaqaat Naalakkersuisoqarfiup annertuumik sumiginnarsimagaa.

Oqaaseqaat oqartussaasup suliame allagaatinik paasitinneqarumalluni qinnutigisaanik suliarinnittarnerani tunngaviulluinnartumik aalajangiisuulluinnartumillu aalajangersakkanut tunngasuummat Ombudsmandip Inatsisartut Inatsisinut Ataatsimiititaliaat aamma Naalakkersuisut Siulittaasuata Naalakkersuisoqarfia tamatuminnnga nalunaarfigai (j.nr. 2015-204-0008, oqaaseqaat 21. oktober 2015-imeersoq).

1. Aallaqqaasiut

A-p suliame allagaatinik paasitinneqarumalluni qinnutigisaata Inuussutissarsiornermut, Suliffeqarnermut Niuernernullu Naalakkersuisoqarfimmit suliarineqarsimanginnera eqqartuussissuserisup B-p uannut allakkatigut 24. februar 2015-imeersutigut A sinnerlugu naammagittaalliuutigaa. Suliap Ombudsmandimit misissuiffigineqarnera naammagittaalliuut pissutigalugu aallartinniarlugu aalajangerpunga.

[...]

2. Suliap ingerlasimanera

A suliame allagaatinik amerlasuunik paasitinneqarumalluni taamani Inuussutissarsiornermut, Aatsitassanut Suliffeqarnernullu Naalakkersuisoqarfiusumut e-mailik-kut 30. juli 2014-imeersukkut qinnuteqarpoq. Aatsitassanut tunngasuni suliassaqarfiup iluani pissutsit assigiinngitsut immikkut taaneqartut pillugit Naalakkersuisoqarfiit, Aqutsisoqarfiit, DCE-p (Avatangiisinut Nukissiuuteqarnernullu tunngasuni Nunami namminerme Sullissivik) aamma GEUS-ip (Danmarkimut aamma Kalaallit Nunaannut Nunamut namminerme Ujarassiornikkut misissuisarfiup) akornanni allagaatinik attaveqatigiinnermut ilaatigut tunngasunik paasitinneqarumalluni qinnuteqaataavoq.

A-p suliame allagaatinik paasitinneqarumalluni qinnutigisaata tiguneqarnera Naalakkersuisoqarfiup e-mailikkut 31. juli 2014-imeersukkut uppersarpaa. Naalakkersuisoqarfik tamatuma saniatigut akivoq:

“Naalakkersuisoqarfik qinnutigisap annertussusia isiginiarlugu ullut qulit ingerlaneranni allagaatinik paasissutissiinissamat periarfissaqanngilaq, tak. paasitinneqarsinnaatitaaneq

pillugu inatsimmi § 16, imm. 2, allagaatit paasisaqarfigiomasatit amerlaqimmata, allagaatillu paasisaqarfigiomasat piffissamut sumut tunngasuunersut killissalerneqarsimanngimmat. Tamatuma saniatigut paasisutissanik isertuussassanik immikkoortiterineq atugassiisutitik atuiffiusariaqassasoq naliliisoqarpoq.

Suliami allagaatinik paasitinneqarumallutit qinnutigisavit annertussusia aamma Naalakkersuisoqarfimmit akissuteqarnissamut atugassiisutit pisariaqartut qanoq annertutigineerat pillugit sukumiinerusumik naliliisoqareerpat suliami allagaatinik paasitinneqarumallutit qinnutigisavit qaqugu akineqarsinnaanerata naatsorsuutigineqarsinnaanera Naalakkersuisoqarfiup paasisutissiisutitiginnaassavaa.

[...]” (Atorfeqarfimmi nutsigaavoq)

A-p e-mailkkut 18. september 2014-imeersukkut Inuussutissarsiornermut, Aatsitassanut Suliffeqarnermullu Naalakkersuisoqarfimmit akineqarnissani nukingisaarutigaa. Naalakkersuisoqarfik ulloq taanna e-mailkkut akivoq allagaatinik paasitinneqarumalluni qinnutigisaaq qaqugu akisinnaanerlugu suli paasisutissiisutitiginnaanngikkini. Naalakkersuisoqarfiup allagaatinik paasitinneqarumalluni qinnuteqaatip annertunera aamma allagaatinik paasitinneqarumalluni qinnutigisap Naalakkersuisoqarfimmit akissuteqarnissamut atugassiisutit pisariaqartut qanoq annertutiginnisaat pillugu suli Naalakkersuisoqarfimmi misissuisoqarsimannginnera tamatumunnga tunngavilersuutitut innersuussutigaa.

Naalakkersuisut nutaat november 2014-imi Inatsisartunut qinersineq pissutigalugu 12. december 2014-imi pilersinneqarput, suliassaqrifiillu agguataarneqarlutik. A-p allagaatinik paasitinneqarumalluni qinnutigisaa taamani Inuussutissarsiornermut, Aatsitassanut Suliffeqarnermullu Naalakkersuisoqarfiusup tigusimasaa suliassaqrifiit nutaamik agguataarneqarnerisa kingornatigut Inuussutissarsiornermut, Suliffeqarnermut Niuernermullu Naalakkersuisoqarfiup nutaap suliassaqrifianut nooqataavoq.

A-p Inuussutissarsiornermut, Suliffeqarnermut Niuernermullu Naalakkersuisoqarfik akeqqullugu e-mailkkut 16. februar 2015-imeersukkut nukingisaarpaa. A-p nukingisaarutaa Naalakkersuisoqarfimmit akineqanngilaq. Inuussutissarsiornermut, Suliffeqarnermut Niuernermullu Naalakkersuisoqarfimmi suliami aalajangii-soqarsimannginnera eqqartuussissuserisup B-p A sinnerlugu tamatuma kingornatigut uannut allakkatigut 24. februar 2015-imeersutigut ilanngussartalitsigut

naammagittaalliuutigaa. Eqqartuussissuserisup B-p naammagittaalliummini makku ilaatigut oqaatigai:

“[...]

Sullitara [A] tassaavoq nunat tamat avatangiisinik illersuiniaqatigiiffiat, apeqqutit avatangiisinut tunngasut pillugit misissuineramik paasissutissiisarnermillu ilaatigut siunertaqartoq, periarfissaqarfiaatigullu inatsisiliortut aalajangiisartullu allat sunnerneqarsinnaagaangata avatangiisinut tunngasut aalajangersimasut pitsaanerulersinneqarnissaannik suliniuteqartartoq. Suliniaqatigiiffik massakkut ukiut 40-t sinnerlugit taamaalorsimavoq.

[A-p] Kalaallit Nunaanni avatangiisinut tunngasut pineqartut (oliamik aatsitassanillu ujarlerneq piiaanerlu) pisariaqarneratut paasisaqarfigiumallugit ingerlatsineq pillugu inatsiseqartitsinermi allagaatinik paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu aalajangersakkat tunngavigalugit allagaatinik arlalinnik paasitinneqarnissani qinnutigaa.

[...]

[A-p] allagaatinik paasitinneqarumalluni qinnuteqarneranit qaammatit arfineq marluk massakkut ingerlareermata allagaatinillu sulii paasissutissiisoqanngimmat manna tunngaviuttippara, tassalu Aatsitassanik Aqutsisoqarfik allagaatinik paasissutissiissamaanngitsoq.

Tamanna ingerlatsineq pillugu inatsiseqartitsinermi tunngaviit pingaarnarpaat ilaannik, tassalu innuttaasut allagaatinik paasitinneqarsinnaatitaanerannik (ingerlatsivimmik nakkutilliineramik) unioqqutitsinertut isigaara.

Naammagittaalliuutip siunertaraa Inatsisartut Ombudsmandiata Aatsitassanik Aqutsisoqarfimmut (Naalakkersuisunullumi) manna erseqqissassagaa, tassalu Aatsitassanik Aqutsisoqarfiup innuttaasut suliassaqarfimmi avatangiisinut tunngasutut ittumi pingaaruteqaqisumi aalajangiinernik aalajangiinermullu tunngavinnik paasitinneqarsinnaatitaanerminnik atuiumanerat itigartissinnaanngikkaa. Minnerunngitsumillu taamaalorsinnaanngitsoq Inatsisartut Ombudsmandiata aatsitassanut tunngasuni allagaatinik paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu aalajangiinermik qanittukkut tamanut saqqummiussinerata kingornatigut.

[...]” (Atorfeqarfimmi nutsigaavoq)

Suleqatima ilaata eqqartuussissuserisoq B naammagittaalliorneq tunngavigalugu oqarasuaatikkut attavigaa. Suliami allagaatinik paasitinneqarumalluni qinnutigisap Inuussutissarsionermut, Suliffeqarnermut Niuernermullu Naalakkersuisoqarfim-

mit suliarineqarsimanginnera naammagittaalliuutaasoq eqqartuussissuserisup B-p erseqqissarpaa.

Inuussutissarsiornermut, Suliffeqarnermut Niuernermullu Naalakkersuisoqarfik allakkatigut 9. marts 2015-imeersutigut qinnuigaara suliaq pillugu oqaaseqaateqaqqullugu, matumani eqqartuussissuserisup B-p naammagittaalliuutaa ilanngullugu eqqarsaatigalugu. Suliami allagaatit nassiunneqarnissaat aamma qinnutigaa.

Inuussutissarsiornermut, Suliffeqarnermut Niuernermullu Naalakkersuisoqarfik qinnuigaara Naalakkersuisoqarfik suliami allagaatinik paasitinneqarumalluni qinnutigisap tiguneqarnerata kingornatigut qanoq iliuuseqarsimanersoq, oqaaseqaammuni nassuiaqqullugu Naalakkersuisoqarfiullu suliami allagaatinik paasitinneqarumalluni qinnutigisamut akissuteqannginneranut pissutaasoq pillugu nassuiaateqaqqullugu. Naalakkersuisoqarfik aamma qinnuigaara suliami allagaatinik paasitinneqarumalluni qinnutigisap ilaasa Inuussutissarsiornermut, Suliffeqarnermut Niuernermullu Naalakkersuisoqarfiup suliaasaqarfianut attuumassuteqanngitsut oqartussaasumut eqqortumut ingerlateqqillugit nassiunneqarnissaat Naalakkersuisoqarfiup isumagisimaneraa paasissutissiisutigeqqullugu, tak. suliaasat suliarineqartarnerat pillugu inatsimmi pisortat ingerlatsinerat pillugu paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu Inatsisartut inatsisaanni nr. 8-mi, 13. juni 1994-imeersumi kingusinnerusukkut allannguuteqartinneqarsimasumi § 7, imm. 2.

Inuussutissarsiornermut, Suliffeqarnermut Niuernermullu Naalakkersuisoqarfik allakkatigut 26. marts 2015-imeersutigut suliaq pillugu oqaaseqaateqarpoq. Naalakkersuisoqarfik imatut akivoq:

“Eqqartuussissuserisup [B-p] allakkatigut 24. februar 2015-imeersutigut [A] sinnerlugu naammagittaalliuutaanut tunngatillugu suliami allagaatinik paasitinneqarumalluni qinnutigisap pillugu Inatsisartut Ombudsmandiata allakkatigut 9. marts 2015-imeersutigut Inuussutissarsiornermut, Suliffeqarnermut Niuernermullu Naalakkersuisoqarfik oqaaseqaqqullugu qinnuigaa.

Tamanna pissutigalugu Naalakkersuisoqarfik paasissutissiivoq [A] allakkatigut 9. marts 2015-imeersutigut ima akineqarsimasoq:

“Paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu inatsimmi § 16, imm. 2 naapertorlugu ullut qulit iluini qinnutigisannik akissuteqarnissamut periarfissaqanngitsoq Inuussutissarsiornermut,

Aatsitassaqaqarnermut Suliffeqaqarnermullu Naalakkersuisoqarfup mailikkut 31. juli 2014-imi nalunaarutigaa, pissutigalugu allagaatinik paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu qinnuteqaatit annertuupilussuummat, allagaatinik paasitinneqarnissamik noqqaassutigineqartunut piffissaliussatigut killeqartitaanatik annertuupilussuummata, aammalu paasissutissanik isertuussanik immikkoortiterinissaq isumalluutininik piumaffeqarnassalluni. Isumaqaqarmallu pisortani ingerlatsineq pillugu paasitinneqarsinnaatitaanermut inatsimmi suussusersisinnaanissamut piumasaqaat tamakkiisumik imaluunniit ilaannakortumik naapertuutsitaanera pillugu aamma nalilersuisoqassasq.

Aatsitassarsiorfiup iluani oqartussaasut sularinninnerannut ilaasutut allagaatit Aatsitassanik Aqutsisoqarfup aamma Aatsitassanut Tunngasuni Avatangiisinik Aqutsisoqarfup, GEUS-ip, DCE-p Naalakkersuisoqarfup akunnerminni paarlaateqatigiittagaat sulinermut tunngatillugu allagaataaneri Naalakkersuisoqarfup paasinninnerisimavaa, taamaattumillu aallaaviatigut allagaatinik paasitinneqarsinnaatitaaffiusumut ilaatinneqaralik. Aatsitassanut ikummatissanullu inatsimmi § 3 malillugu aatsitassaqaqarnermut oqartussaasoaqarfik pillugu aatsitassanik inatsisaasuni aalajangersakkat najoqqutaralugit nalinginnaasumik naatsorsuutigisaasimavoq Aatsitassanik Aqutsisoqarfik aamma Aatsitassanut Tunngasuni Avatangiisinik Aqutsisoqarfik aalajangiussisarnerminni, innersuussisuteqartarnerminni, imaluunniit oqaaseqaateqartarnerminni, imaluunniit aatsitassaqaqarfup iluani oqartussaasutut allanik suliaqartarnerminni ataatsimoortutut oqartussaasuussasutut isigineqartassasut.

Taamatuttaaq tamanna tunngavigalugu Pisortat ingerlatsinerat pillugu paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu Inatsisartut inatsisaat nr. 9, 13. juni 1994-imeersumi § 15-ip nassaritarsaatigut allagaatinik paasitinneqarnissaq pillugu qinnuteqaativit sularineqarnera aallaaviatigut Naalakkersuisoqarfup aalajangiinissaata ataaniissannginnera Naalakkersuisoqarfup naatsorsuutigivaa. Taamaattorli imatut allagaatinik paasitinneqarnissaq pillugu aalajangiussineq, Aatsitassanut Tunngasuni Avatangiisinik Aqutsisoqarfimmumut, Aatsitassanik Aqutsisoqarfimmumut aamma Avatangiisinut Pinngortitamullu Naalakkersuisoqarfimmumut nassiussarisimasat, Inuussutissarsiornermut, Aatsitassaqaqarnermut Suliffeqaqarnermullu Naalakkersuisoqarfimmumut ingerlateqqinneqarsimangitsut aqutsinermik oqartussaasoaqarfii taakku ataanniittussaassalluni. Tamanna ilutigalugu aatsitassaqaqarfimmi aqutsinermik oqartussaasunut akuuffeqartunut allanut tunngatillugu allagaatinik paasitinneqarnissaq pillugu qinnuteqaativit sularineqarnerani Naalakkersuisoqarfup ataqatigiissaarisutut atuuffimmik isumaginnissinnaanerinik Naalakkersuisoqarfik naatsorsuuteqarsimavoq.

Aatsitassanik suliassaqaqarfimmi allagaatinik paasitinneqarsinnaanermut tunngasumik oqaaseqaateqarnissamik qinnuteqarluni taamanikkut Inuussutissarsiornermut, Aatsitassaqaqarnermut Suliffeqaqarnermullu Naalakkersuisoqarfiusumut Inatsisartut Ombudsmandiat

allakkatigut 15. juli 2014-imeersutigut saaffiginippoq. Oqaaseqaammi ingammik aatsitassanik suliassa qarfirmi oqartussaasut iluserisaat naalagaaffik pillugu inatsiseqartitsinermut (Namminersorlutik Oqartussat pillugit inatsiseqartitsinermut) tunngasunik, aammalu aatsitassanut ikummatissanullu inatsisaasunut tunngatitamik Ombudsmandi nassuiaaqqusivoq.

Inatsisartut Ombudsmandiannut 10. oktober 2014-imi oqaaseqaammik Inuussutissarsiornermut, Aatsitassa qarnermut Suliffe qarnermullu Naalakkersuiso qarfik tunniussa qarpoq. Ombudsmandip oqaaseqaate qarneranik aalajangiisuusutut tamatuma allagaatinik paasitinneqarnissamik qinnuteqaatinnik suliqaqarnermik sunniuteqarsinnaassoq Naalakkersuiso qarfiup naliliissutigaa, tassaniimmata aqutsisarto qarfiit sullissisarfillu arlallit, aatsitassanik suliassa qarfirmi oqartussaasutut suliassanik isumaginittarnermut pingaaruteqartut.

Suliamut Inatsisartut Ombudsmandiat 1. december 2014-imi oqaaseqaatini saqqummiuppa. Oqaaseqaammimi ombudsmandip isumaa naapertorlugu Aatsitassanut Aqutsiso qarfik aamma Aatsitassanut Tunngasuni Avatangiisinik Aqutsiso qarfik oqartussaas qarfitut immikkoortut marluttut isigineqartaria qarneri qularutigineqarsinnaanngitsoq Ombudsmandip inerniliissutigaa. Tamatuma nassatarisaanik Aatsitassanut Aqutsiso qarfiup aamma Aatsitassanut Tunngasuni Avatangiisinik Aqutsiso qarfiup akornanni allagaatit paarlaateqataassutaasut suliffiup iluaniittuusutut isigineqarsinnaanngillat, taamaattumillu Ombudsmandip isumaa naapertorlugu paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu inatsimmi suliffiup iluani sulinermi allagaatit pillugit malittarisassiat naapertorlugit allagaatit taakku allagaatinik paasitinneqarnissamit immikkoortinneqarsinnaanatik.

Naalakkersuisut inatsisilerineri (oqartussaasunut inatsiseqartitsinermut) oqartussaasutut ataatsitut ingerlannginnerat, tassaasulli ministerinik (Naalakkersuisunik) aqutsiso qarfiulutik, ministerinik naliigiisitaasunik tamarmik immikkut tunniunneqartumik suliassa qarfirmik aqutaqartunik ingerlatsiviusut suliamik naliliinermini pingaaruteqartillugu Ombudsmandip inissippaa. Taamaalillutik Naalakkersuisunit peqatigiilluni aalajangiussat aalajangiunneqartut Ombudsmandip isumaa naapertorlugu inatsisilerineri sunniuteqartuunatik tassaaginnarput politikikkut aalajangiussaasut.

Allagaatinik paasitinneqarnissaq pillugu qinnuteqaatinnik suliame Naalakkersuiso qarfiup aalajangiussa qarnissamut piginnaasartuusutut oqartussaasuunera Ombudsmandip oqaaseqaataata kingornatigut qularuteqarnani naatsorsuutigineqarsinnaajunnaarpoq.

Inatsisartunut 28. november 2014-imi qinersiso qarpoq. 12. december 2014-imi inissiterternerup kingornatigut suliassa qarfiit nutaat pillugit 20. januar 2015-imi kaajallaasitaq atulersinneqarpoq, tamatuma kingornatigut aatsitassa qarnermik suliassa qarfik [Naalak-

kersuisunut] Aningaasaqarnermut Aatsitassanullu Naalakkersuisumut tunniunneqarluni, taamaattorli aatsitassanut tunngatillugu inuussutissarsiornermut suliffeqarnermullu pissut-sit, aamma niuernermut tunngasutut apeqquutit [Naalakkersuisunut] Inuussutissarsiornermut, Suliffeqarnermut, Niuernermut Nunanullu allanut Tunngasunut Naalakkersuisumut inissinneqarlutik.

Naalakkersuisut inatsisilerinermi (oqartussaasunut inatsiseqartitsinermut) oqartussaasutut ataatsitut ingerlannginnerat, tassaasulli ministerinik (Naalakkersuisunik) aqutsisoqarfut-lutik, ministerinik naligiissitaasunik tamarmik immikkut tunniunneqartumik suliassa-qarfimmik aqutaqartunik ingerlatsiviusut suliamik naliliinermini pingaaruteqartillugu Ombudsmandip inissippaa.

Tamanna tunngavigalugu suliani allagaatit Naalakkersuisoqarfiup aalajangiussivigisassai, aammalu suliassaqarfii agguataarnerannut atuuttuusumut naleqqiullugu Naalakkersui-soqarfiup ataaniittuusunut pineqanngippata aatsitassanik suliassaqarfimmi suliassaqarfii agguataarnerat nutaaq malillugu oqartussaaffinnut allanut piginnaassusermik tunineqar-simasunut allagaatinik paasitinneqarnissaq pillugu suliaqarfigisannut ataqatigiissaarini-samut aalajangiussaqaarnissamullu tunngatillugu aqutsisoqarfimmi piginnaasaqarnerup nuunneqarnissaa Inuussutissarsiornermut, Suliffeqarnermut Niuernernullu Naalakker-suisoqarfiup tulluarnerpaatippaa.

Qinnuteqaatit tamakkiisumik imaluunniit ilaannakortumik akuersaarneqarsinnaassa-nersoq, imaluunniit allagaatinik paasitinneqarnissamik qinnuteqaatinnik suliaqarneq naapertuutinngitsumik isumalluutininik pisariaqartitsinissaata pingaartuutinneqassanera suliassaqarfiusut allat iluini Naalakkersuisoqarfiup aalajangiiffigisinnaasaata aamma i-luaniinngilaq.

Qulaani tunngavigisat pineqartut pissutigalugit, ilanngullugulu allagaatinik paasitinne-qarnissaq pillugu qinnuteqaativit suliarinera assut isumalluutininik pisariaqartitsimmat, aammalu aqutsisoqarnermi isumalluutiminik Naalakkersuisoqarfik pingaarnersiuisaria-qarsimammatt manna tikillugu qinnuteqaativit suliarinera naammassiniarneqarsinnaasi-mannngilaq.

Aatsitassat pillugit ingerlatallu tamatumunnga pingaarutillit pillugit Inatsisartut inatsi-saat nr. 7, 7. december 2009-meersup (aatsitassat pillugit inatsit) allanngortinnissaa pil-lugu Inatsisartut Inatsisaannut siunnersuutip imarisaanut apeqquutigisannut tunngatillugu Inatsisartut nittartagaat innersuussutigisinnaavara, tassanilu siunnersuut Inatsisartut 2015-imi upernaakkut ataatsimiinneranni oqaluserisassatut 108-tut suliarisassatut i-lanngussaasoq nassaarisinnaavat.

Tamatuma kingornatigut qinnuteqaatit aqutsisoqarfittut oqartussaasunut pingaarutilinut, allagaatinik paasitinneqarnissaq pillugu qinnuteqaatigisannik aalajangiussaqsinnaasunut agguaanneqarnissaanik Naalakkersuisoqarfik isumaginnissaq.”

Siunertamut tassunga allagaatinik paasitinneqarnissaq pillugu [A-p] qinnuteqaataata suliarinissaanut oqartussaaffimmik ilitersuummillu eqqortumik nalunaaruteqarnermik saqqummiussinissaq pillugu paasitinneqarsinnaaneq pillugu aamma sulianik isumaginnittarneq pillugu inatsisini apeqqutini Siulittaasup Naalakkersuisoqarfia suliassanut akissusaasusooq Naalakkersuisoqarfiup mailikkut 20. marts 2015-imi nassiunneqartutigit qinnuigisimavaa.

Allagaatip matuma assingata aammalu Ombudsmandip allagaa 9. martsimeersup nassunnerisigut inatsilerituup [B-p] maalaarutaa ilanngullugu Aatsitassanut Ikummatissanullu Aqutsisoqarfimmu maalaarutaasooq pillugu Naalakkersuisoqarfiup Siulittaasup Naalakkersuisoqarfia aamma Aatsitassaqarnermut Naalakkersuisoqarfik ilisimatippai.”

Inuussutissarsiornermut, Suliffeqarnermut Niuernermullu Naalakkersuisoqarfiup oqaaseqaataa suliama illua'tungiusup isumaanik tusarniaassutitut eqqartuussissuserisumut B-mut allakkatigut 8. april 2015-imeersutigit nassiuppara. Eqqartuussissuserisooq B allakkatigut 22. april 2015-imeersutigit akivoq Naalakkersuisoqarfik suliama suli aalajangiisimangitsoq. Eqqartuussissuserisup B-p suliassat sularineqartarnerat pillugu inatsimmi § 7, imm. 2 innersuussutigalugu oqaatigaa allagaatinik paasitinneqarumalluni qinnuteqaat Naalakkersuisoqarfiup oqartussaasunut eqqortunut ingerlateqqillugu nassiussimangikkaa, allagaatinillu paasitinneqarumalluni qinnuteqaat Inuussutissarsiornermut, Aatsitassanut Ikummatissanullu aamma Suliffeqarnermut Naalakkersuisoqarfimmu Naalakkersuisut nutaat suliassaqarfinnik agguataarinerat ukiup affaanik sioqqullugu tunniunneqarsimasooq.

Allagaatinik paasitinneqarsinnaatitaaneq inuiaqatigiinni nutaaliaasuni tamat oqartussaqaataaneranni pingaaruteqartumik ilaasooq eqqartuussissuserisup B-p oqaatigaa. Eqqartuussissuserisup B-p aamma oqaatigaa innuttaasut ingerlatsinermi sulianik sularinnittarneq, aalajangiinermut tunngavissat assigisaallu pillugit allagaatinik paasitinneqarsinnaatitaanerannik, matumani avatangiisinut pissutsinut aamma avatangiisinut isumannaallisaanermut pissutsinut tunngasunik A-p paasitinneqarsinnaatitaanerannik mattussiutigaluni Naalakkersuisoqarfiup pissutigisatut taaneqartut tunngavigalugit allagaatinik paasitinneqarumalluni qinnuteqaammik sularinninngitsoorsinnaanngitsoq.

Tamatuma kingornatigut imaattunik oqaaseqaateqarpunga:

3. Misissuinerma killissalersorneqarnera

Suliap ingerlasimanera pillugu allaaserineqartumik takuneqarsinnaavoq, [A-p] suliame allagaatinik paasitinneqarumalluni Inuussutissarsiornermut, Suliffeqarnermut, Aatsitassanullu Naalakkersuisoqarfimmut qinnuteqaata Naalakkersuisut nutaat 12. december 2014-imi suliassaqaqfinnik agguataarinerisa kingornatigut Inuussutissarsiornermut, Suliffeqarnermut Niuernermullu Naalakkersuisoqarfimmut suliassanngortinneqarsimasoq. Taamaalillunga oqaaseqaatinni Inuussutissarsiornermut, Suliffeqarnermut Niuernermullu Naalakkersuisoqarfimmut ingerlatitaasumut Naalakkersuisoqarfiit marluusut taaguutaat atorpakka.

Suliap ingerlasimanera pillugu allaaserisami aammattaaq atuarneqarsinnaavoq Inuussutissarsiornermut, Suliffeqarnermut Niuernermullu Naalakkersuisoqarfik Naalakkersuisut Siulittaasuata Naalakkersuisoqarfianut allagaatinik paasitinneqarumalluni qinnutigisap qanoq suliarineqarnissaanik ilitserorneqarnissani siu-nertaralugu saaffiginnissimasoq. Allagaatinik paasitinneqarumalluni qinnuteqaat Inuussutissarsiornermut, Suliffeqarnermut Niuernermullu Naalakkersuisoqarfiup tamatuma kingornatigut Aatsitassanut Ikummatissanut Naalakkersuisoqarfimmut oqartussaasumut eqqortumut suliarisassanngorlugu ingerlateqqillugu nas-siussimavaa. Aatsitassanik Ikummatissanillu Naalakkersuisoqarfik tamatuma ki-ngornatigut suliaq pillugu allakkatigut 11. juni 2015-imeersutigut aalajangiivoq. Aatsitassanut Ikummatissanullu Naalakkersuisoqarfiup aalajangiinera eqqartuus-sissuserisup [B-p] [A] sinnerlugu uannut allakkatigut 15. juni 2015-imeersutigut naammagittaalliuutigaa. Naammagittaalliuut taanna immikkut suliaara.

Taamaalillunga allagaatinik paasitinneqarumalluni qinnutigisap oqartussaasumit suliarineqarnerani allagaatinik paasitinneqarumasumik ilisimatitsineq, kiisalu o-qartussaasup pisinnaatitaanera allagaatinillu paasitinneqarumalluni qinnutigisap oqartussamut eqqortumut ingerlateqqillugu nassiuqqarneqarnera pillugit apeqqutit kisiisa oqaaseqaammi matumani sammivakka (immikkoortumi 5-imi). Nagga-taagut suliaq pillugu naatsumik eqikkaavunga (immikkoortumi 6-imi).

Misissuinnut atatillugu Folketingip Ombudsmandiata oqaaseqaatai arlaleriar-lunga innersuussutigisarpakka. Tamatumunnga pissutaavoq uanga naammagittal-liummik pineqartumik suliarinninnera eqqarsaatigalugu inatsiseqartitsinermi

pissusiusunut assingusunut isummernissannut siusinnerusukkut pissutissaqarsi-mannginnera, minnerunngitsumillu Kalaallit Nunaanni inatsiseqartitsinermi tunngaviusut pingaarnerusutigut Danmarkimi inatsiseqartitsinermi tunngaviu-sunut assingummata. Taamaattumik Folketingip Ombudsmandiata paasinnin-nera oqaaseqaatini taaneqartuni takuneqarsinnaasoq ilalersinnaavara.

4. Piffissaq suliamik suliarinninnermut atorneqartoq aamma ilisimatitsineq

4.1 Malittarisassatigut tunngavik

Paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu inatsimmi § 16 oqartussaasup allagaatinik paasitinneqarnissamik qinnuteqaatip suliarinninnera aalajangiiffiginninneralu pillugit aalajangersakkanik imaattunik ilaatigut imaqarpoq:

“§ 16. Qinnuteqaat akuersaarneqarsinnaanersoq oqartussap pineqartup piaarnerpaa-mik aalajangiiffigissavaa [...]

Imm.2. Paasitinneqarnissamik qinnuteqaat oqartussamit pineqartumit tiguneqarnermi kingorna kingusinnerpaamik ullut qulit qaangiutsinnagit akuersaarneqarsimanani-luunniit itigartissutigineqarsimanngippat oqartussap qinnuteqartoq taamaattoqarne-ranut pissutaasumik kiisalu aalajangiinerup qaqugu pinissaa naatsorsuutigineqarsin-naanersoq pillugu nalunaarfigissavaa.

[...]

§ 16, imm. 1 pillugu oqaaseqaatinit erserpoq allagaatinik paasitinneqarumalluni qinnuteqaat akuersaarneqarsinnaanersoq oqartussap pineqartup “piaarnerpaa-mik” aalajangiiffigissagaa, oqaaseqatigiillu taamaattut atoraanni siunertaasoq er-seqqissarneqartoq tassaavoq oqartussap allagaatinik paasitinneqarumalluni qin-nuteqaatit immikkut pilertussuseqartumik suliarisassagai.

§ 16, imm. 2-mit erserpoq allagaatinik paasitinneqarumalluni qinnutigisap o-qartussap ullut qulit qaangiutereersut suli akuersaarsimanngippagu imaluunniit itigartissimallugu nalunaarutigisimanngippagu oqartussap allagaatinik paasitin-neqarumalluni qinnuteqartumut tamatumunnga suna pissutaanersoq, qaqugulu aalajangiinissaq naatsorsuutigineqarsinnaanersoq nalunaarutigissagaa. Allagaati-nik paasitinneqarumalluni qinnutigisap oqartussaasumit naleqquttumik pissutis-saqarani sivisuallaamik suliarineqannginnissaanik qulakkeerinninnissaq aalaja-ngersakkamut ilaatigut tunngaviuvoq.

Allagaatinik paasitinneqarumalluni qinnutigisat oqartussaasup sapinngisamik pilertornerpaamik aalajangiiffigisassagai paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu inatsimmi taamaalilluni erseqqissumik tunngaviuvoq. Paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu inatsisip siunertaa eqquutsinneqassappat tamanna aamma tunngaviuvoq, matumani pisortat ingerlatsineranni suliat suliarineqartut pillugit ilisimasat suli soqutiginaateqartillugit, tusagassiutinit, suliffeqarfinit kattuffinnillu il.il. - paasitinneqarsinnaatitaaneq pissutigalugu – avammut paasissutissiissutigineqartartut, ilanngullugit eqqarsaatigalugit.

Isiginiagassat allat paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu inatsisip tunuaniittut, tassaapput nakkutilliinermi isiginiagassat, pisortat ingerlatsinerat pillugu paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu isumaliutissiissummi nr. 325/1963-imi oqaatigineqartut. Nakkutilliinermi isiginiagassat ilaatigut imatut allaaserineqarput:

“B. Nakkutilliinermi isiginiagassat

Pisortat ingerlatsinerat pillugu paasitinneqarsinnaatitaanerup atuutilernissaanik kissaa-teqarnermik tapersersuinermit tunngaviusutut taaneqartut ilagaat innuttaasut anner-tunerpaamik malinnaanissaminnut periarfissaqartariaqarnerat, taamaalillutillu pisortat suliassaminnik eqqortumik ingerlatsinerannik malinnaaviginnissinnaasariaqarnerat nakkutigisinnaasariaqarnerallu.

[...]

Suliassaqarfiiit aalajangersimasut iluanni iliuuserineqartoq ilisimaqarfignissallugu suli-niaqatigiiffiit ataatsimoortukkaat mikinerusut anginerusulluunniit soqutigisaasa isuma-ginissaannik suliassaqartut soqutigisinnaavaat.

[...]” (Atorfeqarfimmi nutsigaavoq)

Oqartussaasup suliame allagaatinik paasitinneqarumalluni qinnutigisat akuerine-qassanersoq sapinngisamik pilertornerpaamik aalajangiisussaanera taamaalilluni aamma tassaavoq nakkutilliinermi isiginiagassap paasitinneqarsinnaaneq pillugu inatsisip siunertaa naapertorlugi isumagineqarsinnaaneranut aamma tunngaviu-soq.

Ullunik qulinik piffissaliineq isumaqarpoq oqartussaasoq allagaatinik paasitinne-qarumalluni qinnutigisat tiguneranit ullut qulit aalajangiinissaminut utaqqisin-

naanngitsoq. Oqaatsip “piaarnerpaamik” atornerqarnera ullunik qulinik piffissaliinermut sanilliukkaanni imatut paasineqassaaq oqartussaasoq aallaavittut sapinngisamik pilertornerpaamik aalajangiissasoq.

Taamaattumik allagaatinik paasitinneqarumalluni qinnuteqaatit oqartussaasup sulianik tulleriarinermini salliutissavai, nalinginnaasumillu ulapinneq kinguartitsinermut tunngavilersuutitut innersuutigisinnaanagu, tamanna pillugu tak. paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu inatsit pillugu isumaliutissiisummi nr. 1510/2009-mi, quppernerit 798 tullialu.

Allagaatit arlallit pillugit paasitinneqarnissamik qinnuteqartoqarsimatillugu oqartussaasoq allagaatinik qularnanngitsumik paasissutissiisutigineqarsinnaasunik erngertumik aallaavittut paasissutissiisariaqarpoq, tak. Folketingip Ombudsmandiata 1994-imi ukiumoortumik nalunaarutaani quppernerit 356 tulliiilu. Taava oqartussaasoq allagaatit paasisaqarfigiumaneqartut sinneri pillugit aalajangiinerminik kingusinnerusukkut nalunaaruteqarsinnaavoq. Oqartussaasoq allagaatit paasisaqarfigiumaneqartut sinneri pillugit ullunik qulinik piffissaliisimanerup iluani aalajangiisinnaanngikkuni allagaatinik paasitinneqarumalluni qinnuteqartoq ullunik qulinik piffissaliisimanerup iluani aalajangiisinnaannginnermut tunngaviusut pillugit nalunaarfigissavaa, qaqugu akissuteqarnissaaq naatsorsuutigineqarsinnaanersoq ilanngullugu eqqarsaatigalugu.

Oqartussaasup ullunik qulinik piffissaliineq angumerisinnaanngikkuniuk tamatumunnga suliamut attuumassuteqartumik tunngavilersuissaaq, tak. kinguartitsinissamat tunngavilersuutit akuerisat isumaliutissiisummi taaneqartumi quppernerit 798 tullialu, Folketingip Ombudsmandiata tamatumunnga tunngatillugu oqaaseqaatai ilanngullugit. Folketingip Ombudsmandiata 1992-imi ukiumoortumik nalunaarummini quppernerna 72-imi tullii nilu kinguartitsinernut immikkut tunngavilersuutit arlallit taasimavai. Folketingip Ombudsmandiata aammattaaq oqaatigaa allagaatinik paasitinneqarumalluni qinnuteqaatit suliatut nukingiuussassatut suliarineqartassasut oqartussaasullu suliassaataanut allanut naleqqiullugit pingaarnersuinermi salliutinneqartassasut, matumani Folketingimik sullissineq ilanngullugu eqqarsaatigalugu.

Suliami allami Folketingip Ombudsmandia oqaaseqaateqarsimavoq allagaatinik paasitinneqarumalluni qinnuteqaatip misissuiffiginissaa atugassiisutinik immikkut ittunik annertuumik pisariaqartitsiffiuppat oqartussaasup allagaatinik paasi-

tinneqarumalluni qinnuteqaatip aalajangiiffiginissaanik kinguartitsinissaanut tamanna tunngavilersuutigineqarsinnaasoq, tak. Folketingip Ombudsmandiata 1990-imi ukiumoortumik nalunaarutaani quppernerit 50 tulliilu. Allagaatinik paasitinneqarumalluni qinnutigisaq qanoq annertutiginersoq qanorlu ittuunersoq ilaatigut kinguartitsinissap qanoq sivisutigiumaarnernut aalajangiisuusaaq. Folketingip Ombudsmandiata aamma oqaatigaa allagaatinik paasitinneqarumalluni qinnuteqartarnerup siunertaata, aamma oqartussaasup aallaavittut sapinngisamik pilertornerpaamik aalajangiinissaanik piunasaqaatip piffissap suliamik sularinninnermut atorneqartup akuerineqarsinnaasup sivisussusissaa killileraa.

Naalakkersuisut Siulittaasuata Naalakkersuisoqarfiani suliarnik suliarni allagaatinik paasitinneqarumanermut tunngasunik sularinninnermik nammineerlunga missuiffigininnera 2013-902-0002-mik j.normulik aamma innersuusutigaara (takuuk 2014-imi ukiumoortumik nalunaarummi immikkoortoq 5.6).

“Suliassat sularineqartarnerat pillugu inatsit pillugu ilitersuut (Namminersornerullutik Oqartussat, Inatsisileriffik, december 1994)”-imeersumi akissuteqarnissamut piffissaliussat il.il. eqqarsaatigalugit ingerlatsinermi ileqqorissaarneq pillugu allaaserisamit aammattaq makku erserput:

“206. Oqartussaaffiup aammattaq suliassamut tunngassuteqartoq ilisimatittariaqarpaa suliassaq sivikinnerusumik sularineqartussaagaluaq immikkut pissuteqartumik pisarnermit sivisunerusumik sularineqartariaqalerpat.

207. Suliarnut tunngassuteqartumit allakkat nukingisaarutit suliassallu sularineqarnerani piffissamik atorneqartumik naleqquttumik tunngavilersukkat ingerlaannartumik akineqartariaqarput. Akissuteqaammi ilisimatitsissutigineqartariaqarpoq suliassaq qanoq inissisimanersoq aammalu ajornanngippat ilisimatitsissutigineqarluni suliassap aalajangiivigineqarnissaa oqartussaaffiup qaqugu naatsorsuutiginneraa.”

Taamaalilluni suliarni sivisunerusumik sularineqartillugu oqartussaasup suliarni illua'tungiusoq suliarni sumut killinnera pillugu nammineerluni suliniuteqarnermigut nalunaarfigisariaqarpaa. Taamatutaaq suliarni illua'tungiusup nukingisaarutitut allagai oqartussaasup akisariaqarpai, suliarni sularineqarnerani piffissap atorneqartup sivisussusia naleqquttumik tunngavilersuutigineqarsimappat.

4.2. Naalakkersuisoqarfiup piffissaq suliarni sularinninnermut atugaa ilisimatitsineralu

Suliami matumani allagaatinik paasitinneqarumalluni qinnuteqaatip tunniunneqarenerata kingornatigut ulloq ataaseq qaangiuttoq Naalackersuisoqarfiup [A] ilisimatippaa Naalackersuisoqarfik allagaatinik paasitinneqarumalluni qinnutigisap annertussusia pissutigalugu ullunik qulinik piffissaliisimanerup iluani aalajangiisinnaanngitsoq. Naalackersuisoqarfik aammattaaq ilisimatitsivoq allagaatit pigineqartut amerlaneri pissutigalugit qaqugu aalajangiisoqarnissaa naatsorsuutigisinnaanerlugu oqaatigisinnaanngikkini.

Naalackersuisoqarfiup allagaatinik paasitinneqarumalluni qinnutigisap annertussusia innersuussutigalugu ullunik qulinik piffissaliisimanerup iluani aalajangiisinnaannginnini pillugu ilisimatitsinermigut tunngavilersuutitut innersuussutigisaa eqqarsaatigalugu isumaqarpunga tunngavilersuut tamanna suliamut attuumassuteqartumik tunngavilersuutaasoq, nalunaarutiginnittussaataanerlu pillugu naatsorsuutigineqartumik tunngavigisassaanut tamanna naapertuuttusoq, tak. paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu inatsimmi § 16, imm. 2. Aammattaaq Folkeetingip Ombudsmandiata 1990-imi ukiumoortumik nalunaarutaani quppernerit 50 tulluilu innersuussutigakka, immikkoortumi 4.1-imi innersuussutigineqartut. Oqartussaasorli sapinggisamik pilertornerpaamik aalajangiisussaavoq, tak. paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu inatsimmi § 16, imm. 1, immikkoortumi 4.1-imi aamma allaaserineqartut. Aallaavik immikkoortumi 4.1-imi taaneqarsimasoq innersuussutigaa, tassanilu oqaatigineqarpoq allagaatit arlallit pillugit paasitinneqarnissamik qinnuteqartoqarsimatillugu oqartussaasoq allagaatinik qularnaatumik paasissutissiissutigineqarsinnaasunik erngertumik aallaavittut paasissutissiisariaqartoq, oqartussaasorlu allagaatit paasisaqarfigumaneqartut sinneri pillugit aalajangiinnerminik kingusinnerusukkut nalunaaruteqassalluni.

Oqartussaasup ullunik qulinik piffissaliinerup iluani allagaatinik paasitinneqarumalluni qinnutigisap pillugu aalajangiisinnaannginnerata tunngavianik nalunaarutiginninnerup saniatigut oqartussaasup allagaatinik paasitinneqarumalluni qinnuteqartoq ilisimatissavaa qaqugu aalajangiisoqarnissaa naatsorsuutigineqarsinnaasoq, immikkoortumi 4.1-imi oqaatigineqartut.

Naalackersuisoqarfiup [A] aalajangiisoqarnissaata qaqugu naatsorsuutigineqarsinnaaneramik ilisimatinnigilaa. Tamanna tunngavigalugu isumaqarpunga Naalackersuisoqarfiup ilisimatitsinera ilisimatitsissuteqartussaataanerlut naapertuutinngitsoq, tak. paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu inatsimmi § 16, imm. 2.

[A-p] allagaatinik paasitinneqarumalluni qinnuteqarnerup kingorna qaammat ataaseq affarlu qaangiuttoq Naalakkersuisoqarfik akissuteqaqqullugu september 2014-imi siullermik nukingisaarpaa, februar 2015-imilu nukingisaaruteqaqqilluni. [A-p] nukingisaarutaa Naalakkersuisoqarfiup september 2014-imi akivaa, [A-lli] februar 2015-imi nukingisaarutaa akinagu. Taamaalilluni suliap inissisi-manera Naalakkersuisoqarfiup nammineq suliniuteqarnermigut [A-mut] ilisimatitsissutigingilaa, [A-llu] februar 2015-imi nukingisaarutaa akinagu. Isumaqarpunga tamanna ingerlatsinermi ileqqorissaarnermut naapertuuttuunngitsoq, tamanna pillugu qulaani immikkoortoq 4.1-imi suliassat suliarineqartarnerat pillugu inatsit pillugu ilitersuummi allaaserineqartutut.

Naammagittaalliutip uannut nassiunneqarnerata nalaani, [A-p] allagaatinik paasitinneqarumalluni qinnuteqarnerata kingorna qaammatit arfineq marlungajaat ingerlareersut allagaatinik paasitinneqarumalluni qinnuteqaat Naalakkersuisoqarfiup suliarisimangilaa. Tamanna akuerineqarsinnaanngitsutut isigaara, allagaatit amerlasuut pineqarnerat apeqqutaatinnagu.

Malugaara Naalakkersuisoqarfiup oqaaseqaammini 26. marts 2015-imeersumi, Naalakkersuisoqarfiup [A-mut] akissutaani tunngavigisatut taaneqartut saniatigut, suliami aalajangiisoqarsimanginneranut pissutsit allat marluk Naalakkersuisoqarfiup ilanngullugit taasimagai: Aatsitassanut tunngasuni oqartussaassutsumik ilusilersuineramik uanga nammineerlunga misissuiffiginninnera aamma Inatsisartunut qinersineq.

Naalakkersuisuugallartut “atorfimmi suliassat ingerlaannarnissaannut pisariaqartunik taamaallaat suliaqarsinnaapput” tak. Inatsisartut Naalakkersuisullu pillugit inatsimmi nr. 26-mi, 18. november 2010-meersumi § 29, oqaaseqatigiit aappaat isiginiarlugu, Inatsisartunut qinersisoqarnissaanik aalajangiisoqarsimatillugu Naalakkersuisoqarfik suliamik allagaatinillu paasitinneqarumalluni qinnutigineqartumut akissuteqarsinnaanersoq isumaliutersuutigissallugu pissutissaqarsinnaasoq ilu Moornerarpara. Naalakkersuisut imaluunniit ilaasortaasa ataasiakkaat naalakkersuinikkut iliuuseqannginnissaannik qulakkeerinninnissaq aalajangersakkap taassuma siunertaraa, tak. aalajangersagaq pillugu oqaaseqaatit. Uangali erseqqisumik paasinninnera unaavoq allagaatinik paasitinneqarumalluni qinnutigisaq Naalakkersuisoqarfiup suliarisinnaagaa suliarissallugulu, tassami paasissutissanik

allagaatinillu pioreersunik paasitinneqarnek naalakkersuinikkut iliuutsitut isigineqarsinnaanngilluinnarmat.

Aammattaq oqaatigaara oqartussaasoq inatsisit atuuttut tunngavigalugit aamma oqartussap piffissami suliamik suliarinninnerani inatsiseqartitsinermik paasininnera apeqqutaatillugit aalajangiisassasoq. Taamaalilluni oqartussaasoq pisuni qulaani taaneqartuni suliap suliarineqarneranik unitsitsigallarsinnaanngilaq, aammattaq tak. allagaatinik paasitinneqarumalluni qinnutigisap akuerineqassanersoq oqartussaasup sapinngisamik pilertornerpaamik aalajangiinissaa paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu inatsimmi tunngaviummat. Taamaattumik isumaqarpunga aatsitassanut tunngasuni oqartussaassutsumik ilusilersuineramik nammineerlunga misissuiffiginninnera Inatsisartunullu qinersineq oqartussaasup allagaatinik paasitinneqarumalluni qinnutigisap suliarineqarnissaanik kinguartitsineranut tunngavilersuutaasinnaanngitsut.

5. Oqartussaasutut pisinnaatitaaneq aamma allagaatinik paasitinneqarumalluni qinnutigisamik oqartussaasumut eqqortumut ingerlatitseqqilluni nassiusineq

5.1 Malittarisatigut tunngavik

Oqartussaasup sorliup allagaatinik paasitinneqarumalluni qinnuteqaammik aalajangiinissamut pisinnaatitaanerani apeqqut paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu inatsimmi § 15-ikkut aalajangersarneqarpoq.

Aallaaviusooq tassaavoq suliani ingerlatsinermi oqartussaasumit aalajangiivigineqartuni imaluunniit aalajangiivigineqartussani allagaatinik paasitinneqarnissaq qinnutigineqarpat ingerlatsinermi oqartussaasoq suliami pissusiviusut pillugit aalajangiinissamut pisinnaatitaasoq allagaatinik paasissutissiisoqassanersoq aalajangiisasoq, tak. paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu inatsimmi § 15, imm. 1-imi oqaaseqatigiit siulliit. Tamanna atuuppoq allagaatit oqartussaasumit allamit tiguineqarsimagaluarpataluunniit, tak. John Vogterip atuakkiaani “Offentlighedsloven med kommentarer”-mi, 1998-imeersumi qupperneq 263.

Suliaqarsinnaavoq piareersarneranni suliallu aalajangiiffigineqannginnerani oqartussaasut arlallit peqataaffigisaannik. Sulianik taamaattumik suliarinnittoqartillugu ingerlatsinermi oqartussaasoq suliami pissusiviusut pillugit aalajangiinissamut pisinnaatitaasoq allagaatinik paasitinneqarumalluni qinnuteqaat pillugu aalaja-

ngiinissamut pisinnaatitaavoq, tak. John Vogterip atuakkiaani siuliani taaneqartumi qupperneq 264.

Allagaatinik paasitinneqarumalluni qinnuteqaat allagaatinut aalajangiinissami ilaangitsunut tunngappat, allagaatinik paasitinneqarumalluni qinnutigisaaq ingerlatsinermi oqartussaasumit allagaatinik tiggumminnittumit aalajangiiffigineqassaaq, tak. paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu inatsimmi § 15, imm. 1-imi oqaaseqatigiit aappaat. Tamanna isumaqarsinnaavoq allagaat ataaseq pillugu allagaatinik paasitinneqarumalluni qinnutigisaaq oqartussaasut arlallit suliarisinnaagaat.

Naalackersuisut Siulittaasuata Naalackersuisoqarfiani sulianik suliani allagaatinik paasitinneqarumanermit tunngasunik suliarinninnermik nammineerlunga missuiffigininnera aammattaq innersuussutigaa, taannalu immikkoortoq 4.1-imi taaneqartutut 2014-imi ukiumoortumik nalunaarutinni immikkoortumi 5.6-imi ilanngunneqarpoq.

Oqartussaasooq allagaatinik paasitinneqarumalluni qinnutigisap aalajangiiffiginisnaanut pisinnaatitaanani isumaqaruni, saaffiginnissut oqartussamut eqqortumut sapinngisaaq malillugu ingerlateqqillugu nassiutissavaa, tak. suliassat suliarineqartarnerat pillugu inatsimmi pisortat ingerlatsineranni suliassat suliarineqartarnerat pillugu Inatsisartut inatsisaat nr. 8, 13. juni 1994-imeersoq, § 7, imm. 2.

Suliassat suliarineqartarnerat pillugu inatsit pillugu ilitersuummi ilitersuinissamut pisussaataaaffik pillugu ilaatigut imaattunik allassimasoqarpoq:

“**31.** Innuttaasooq nammineerluni imaluunniit telefonikkut oqartussaaffimmut saaffigissarinngisaraluaminut saaffiginnissimappat pineqartoq ilisimatinneqartariaqarpoq oqartussaaffimmut sumut saaffiginnittariaqarnerooq. Aalajangersakkap § 7, imm. 2-ani erseqqissarneqarpoq saaffiginnissut saaffigissarinngisaraluamut allaganngorlugu ingerlatinneqartoq tassanngaanniit sapinngisamik oqartussaasunut eqqortunut ingerlateqqinneqassasooq. Oqartussaaffiup saaffiginnissummik tigusaqarsimasup saaffiginnissut oqartussaasumit sorlermit suliarineqartussaannersooq nalornissutigiguniuk ilitersuutigisariaqarjaa tamatuma Namminersorerullutik Oqartussat inatsisilerinnermut allaffianut imaluunniit kommunimi sullissivimmut taamatut isigineqarsinnaasumut saaffiginnissuteqarsinnaanermit periarfissaqarnera.”

Tamanna allagaatinik paasitinneqarumalluni qinnutigisap oqartussaasumit sapinngisamik pilertornerpaamik suliarineqarnissaanik immikkoortoq 4.1-imi allaaserineqartumut ataneqartikkaanni isumaqarpoq oqartussaasoq allagaatinik paasitinneqarumalluni qinnutigisap tigunerata kingornatigut allagaatinik paasitinneqarumalluni qinnutigisap sapinngisamik pilertornerpaamik oqartussaasup misissussagaa, nalilerlugulu allagaatinik paasitinneqarumalluni qinnutigisap imaluunniit qinnutigisap ilaa oqartussaasumut allamut suliarineqartussanngorlugu ingerlateqqillugu nassiunneqassanersoq.

5.2 Naalackersuisoqarfiup pisinnaatitaanera ingerlatitseqqillunilu nassiussinera Inuussutissarsiornermut, Suliffeqarnermut Niuernermullu Naalackersuisoqarfiup oqaaseqaataanit 26. marts 2015-imeersumit erserpoq [A] Naalackersuisoqarfiup e-mailikkut 9. marts 2015-imeersukkut akisimagaa allagaatinik paasitinneqarumalluni qinnutigisap ilaanik Naalackersuisoqarfiup nammineq suliarinissaanut pisinnaatitaaffiginngisaminik oqartussaasunut susassaartunut ingerlatitseqqilluni nassiussinissaq isumaginiaraa.

Naalackersuisoqarfiup oqaaseqaammini 26. marts 2015-imeersumi paasissutissiisutigaa Naalackersuisoqarfik e-mailikkut 20. marts 2015-imeersukkut Naalackersuisut Siulittaasuata Naalackersuisoqarfia attavigisimagaa, oqartussaasup sorliup allagaatinik paasitinneqarumalluni qinnutigisap suliarinissaanut pisinnaatitaanerata allagaatinillu paasitinneqarumalluni qinnutigisap suliarineqarnissaanik iltersorneqarnissaata qulaajarneqarnissaat siunertaralugu. Tamanna pillugu oqaatigaara Naalackersuisoqarfiup allagaatinik paasitinneqarumalluni qinnutigisap oqartussaasunut eqqortunut ingerlatitseqqillugu nassiussinissaq isumaginiarlugu [A-mut] ilisimatitsisimanerata kingornatigut ullut aqqanillit qaangiuttut tamanna pisimasoq.

Immikkoortumi 5.1-imi taaneqartutut oqartussaasup allagaatinik paasitinneqarumalluni qinnutigisap taassuma tiguneqarnerata kingornatigut sapinngisamik pilertornerpaamik misissussavaa, allagaatinillu paasitinneqarumalluni qinnutigisap imaluunniit qinnutigisap ilaa oqartussaasumut allamut suliarineqartussanngorlugu ingerlateqqillugu nassiunneqassanersoq naliliilluni. Naalackersuisoqarfiup Naalackersuisut Siulittaasuata Naalackersuisoqarfia allagaatinik paasitinneqarumalluni qinnutigisap tiguneqarnerata kingornatigut qaammatit arfineq marluk qaangiuttut attavigivaa oqartussaasup sorliup allagaatinik paasitinneqarumal-

luni qinnutigisamik suliarinninnissamut pisinnaatitaanerata allagaatinik paasitinneqarumalluni qinnutigisap suliarineqarnissaanik ilitersuinissap qulaajarneqarnissaa siunertaralugu. Tamanna akuerineqarsinnaanngilluinnartutut isigaara.

6. Eqikkaaneq

Qulaani taaneqartumit ersertutut paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu inatsisip erseqqissumik tunngavia tassaavoq oqartussaasut allagaatinik paasitinneqarumalluni qinnutigisap sapinngisamik pilertornerpaamik aalajangiiffigissagaa.

Malugaara [A-p] allagaatinik paasitinneqarumalluni qinnutigisaa amerlasuunik allagaatitaqartumut tunngasuusoq. Tamanna allagaatinik paasitinneqarumalluni qinnutigisap pillugu aalajangiinissaanik kinguartitsinermut oqartussaasup tunngavigisinnaagaluarpaguluunniit piffissap suliap suliarineqarneranut atorneqartup akuerineqarsinnaasup qanoq sivisutigisinnaanera killeqarpoq. Tassunga atatillugu oqaatigaara paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu inatsimmi § 16, imm. 2-kkut nalunaarutiginninneq pillugu aalajangersarneqarmat, immikkoortumi 4.1-imi taaneqartutut, oqartussaasup allagaatinik paasitinneqarumalluni qinnutigisap suliarinera iluamik pissutissaqarani sivitsuloorutissanngikkaa qulakkeerneqassasoq.

Isumaqarpunga Naalakkersuisoqarfiup suliamik [A-mut] ilisimatitsinera ilisimatitsisussaatitaanermut naapertuutinngitsoq, tak. paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu inatsimmi § 16, imm. 2. [A] allagaatinik paasitinneqarumanerminut akissummik qaqugu tigusaqarnissani naatsorsuutigisinnaaneraa Naalakkersuisoqarfiup allagaatinik paasitinneqarumalluni qinnutigisap tigunerata nalaani [A-lluunniit] akissuteqaqqusilluni nukingisaarinerani paasissutissiissutiginnigilaa.

Taamatuttaaq isumaqarpunga, Naalakkersuisoqarfiup [A-p] februar 2015-imi nukingisaarutaanut akissuteqarsimanngilluinnarnera ingerlatsinermi ileqqorisarnermut naapertuutinngitsoq.

Malugaara Naalakkersuisoqarfik allagaatinik paasitinneqarumalluni qinnutigisap tiguneqarnerata kingornatigut aatsaat qaammatit arfineq marluk qaangiuttut Naalakkersuisut Siulittaasuata Naalakkersuisoqarfianut suliamik saqqummiussi-nermigut suliamik suliarinninnermik siullermik aallartitsisimasoq.

Tamanna tunngavigalugu isumaqarpunga Inuussutissarsiornermut, Suliffeqarnermut Niuernermullu Naalakkersuisoqarfiup suliamik suliarinninnera akuerineqarsinnaanngilluinnartoq.

Sakkortuumik isornartorsiuininni manna pingaartillugu isiginiarpara, tassalu Inuussutissarsiornermut, Suliffeqarnermut, Niuernermullu Naalakkersuisoqarfiup allagaatinik paasitinneqarumalluni qinnutigisanik pisariaqarneratut tulleriiarnermigut sapinngisamik pilertornerpaamik oqartussaasut suliarinnittarnerannik paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu inatsimmi piumasaqaat assut sakkortuumik sumiginnarsimagaa.

Tamanna tunngavigalugu aamma isumaqarpunga Inatsisartut Inatsisinut Ataatsimiititaliaata aamma Naalakkersuisut Siulittaasuata Naalakkersuisoqarfiata oqaaseqaatip assilineranik ilisimatinneqarnerat eqqornerpaasoq, tak. Inatsisartut Ombudsmandiat pillugu inatsimmit § 23.

Meeqqat inuusuttullu aamma innarluutillit- allat

5.6 Meeqqamik paarsaqarnissamut akuersissutip atorunnaarsinneqarnera. Suliamik paasissutissartalersuineq. Paasissutissanik pissarsiniarneq. Tunngaviit inatsisinik unioqqutitsisuunngitsut.

Aappariit A-p B-llu meeqqamik C-mik paarsaqarnissaminnut akuersissutip atorunnaarsinneqarnissaanik K Kommunip aalajangiinerata atortussanngortinneqarnissaanik Isumaginninnermi Naammagittaalliuteqartarfiup aalajangiinera Ombudsmandimut naammagittaqalliutigaat.

A aamma B meeqqamik C-mik paarsaqarnissamut akuersissummik K Kommunip aalajangiineratigut 24. februar 2009-meersukkut tunineqarsimapput. A meeqqanik ukiukinnerusunik kinguaassiuutitigut atornerluisimasutut siusinnerusukkut unnerluutigineqarsimasoq K Kommunip suliamik allamik 26. februar 2013-imi misissuinermini piaarinaatsoornikkut paasivaa. Tamanna K Kommunip politiinut saaffiginninnermigut uppernarsivaa, suliamilu taannaasumi A meeqqanik ukiukinnerusunik allanik marlunnik atornerluisimasutut aamma unnerluutigineqarsimasoq paasitinneqarluni. A-li eqqartuussivimmi kingusinnerusukkut suliani pinngitsuutinneqarpoq, uppernarsaatit

amigaateqarnerat pissutigalugu. Tamatuma saniatigut meeqqamik ukiukinnerusumik ataatsimik kinguaassiuutitigut atornerluisimasutut kiisalu arnamik inersimasumik kinguaassiuutitigut atornerluisimasutut unnerluussut alla aammattaaq ilaavoq.

A-p B-llu meeqqamik paarsaqarnissamut akuersissutaataat K Kommunip tamanna tunngavigalugu atorunnaarsippaa. A aamma B Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfimmut naammagittaalliorput, K Kommunillu aalajangiinera Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfiup atortussanngortippaa.

Ombudsmandi isumaqarpoq A-p unnerluutigineqarsimaneranik politiit paassitutissiisutaat naliliinikkut oqimaalutaanermi meeqqamik paarsaqarnissamut akuersissummik K Kommunip atorunnaarsitsineranut tunngaviusumi ilaatinneqarsinnaasut.

Ombudsmandip tamanna tunngavigalugu Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfiup aalajangiinermik atortussanngortitsineranik isornartorsiuisinnaanera ilimangilaq, taamaattumillu Ombudsmandi aalajangerpoq suliamik suliarinninnini unitsinniarlugu (itigartitsineq 12. november 2015-imeersoq, j.nr. 2015-149-0011).

Aappariit A aamma B meeqqamik paarsaqarnissamut akuersissummik K Kommunip aalajangiineratigut 24. februar 2009-meersukkut tunineqarput, meerarlu C april 2009-mi inunngornerminiit aappariinnut A-mut B-mullu inissinneqarpoq, C-p anaanavia siumoortumik isumaqatigiissuteqarfigereerlugu.

A-p B-llu meeqqamik paarsaqarnissamut akuersissummik qinnuteqaataata suliarineqarneranut atatillugu A-p B-llu pinerluuteqarsimanermut nalunaarsuiffii K Kommunip pissarsiarai. Pinerluuteqarsimanermut nalunaarsuiffiit pinerluuteqarsimanermik takussutissartaqanngillat.

A meeqqamik ukiukinnerusunik kinguaassiuutitigut atornerluisimasutut siusinnerusukkut unnerluutigineqarsimasoq K Kommunip suliamik allamik 26. februar 2013-imi misissuinermini piaarinaatsoornikkut paasivaa.

K Kommuni politiinut tamatuma kingornatigut saaffiginnippoq, paasissutissarlu taanna politiit uppersarparaat, K Kommunilu ilisimatillugu suliami taannaasumi 2001-imeersumi A meeqqanik ukiukinnerusunik allanik marlunnik atornerluisimasutut aamma unnerluutigineqarsimasoq. X-ip Eqqartuussiviata eqqartuussutaata naqitanngortinneqarneranit erserpoq A 2007-imi pinngitsuutinneqartoq, suliani taakkunani uppersaaitit amigaateqarnerat pissutigalugu. K Kommuni tamatuma saniatigut paasitinneqarpoq A meeqqamik ukiukinnerusumik allamik kinguaassiuutitigut atornerluisimasutut kiisalu arnamik inersimasumik (C-p anaavianik) kinguaassiuutitigut atornerluisimasutut aamma unnerluutigineqarsimasoq. A-li pisuni marlunni taakkunani 2008-meersumi aamma 2004-meersumi politiinut unnerluutigineqarsimanngilaq.

A aamma B K Kommunimi oqaloqatigineqarnissaminnut 26. februar 2013-imi aggeqquneqarput, K Kommunimillu ilisimatinneqarlutik meeqqamik paarsaqarnissamut akuersissut K Kommunip atorunnaarsilersaaraa, C-lu ilaqutariinnut allanut paarsassanngorlugu paasissutissat nutaat tunngavigalugit inissilersaaraa. K Kommunip C tamatumunnga uiggiullugu ingerlaannaq arsaarinnissutigaa, ullorlu taanna ilaqutariinnut allanut paarsassanngorlugu inissillugu. Tamanna pillugu allakkat K Kommunip A-mut B-mullu taamatuttaaq 27. februar 2013-imi nassiuppai.

A aamma B Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfimmut allakkatigut 28. februar 2013-imeersutigut naammagittaalliorput.

K Kommunip aalajangiinera Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfiup 22. august 2014-imi ataatsimiinnermi aalajangiinikkut atortussanngortippaa. Taamaalilluni Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfik isumaqarpoq K Kommuni paarsaqarnissamut akuersissummik atorunnaarsitsinissamut C-millu ilaqutariinnut allanut paarsassanngorlugu inissiinissaminut naammattumik tunngavissaqarsimasoq.

Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfik aalajangiinermi suliami naliliinini pillugu ilaatigut imatut allappoq:

“[...]

Aallarniutigalugu Isumaginninnermi Naammagittaalliuteqartarfiup meeqqap inissinneqarsimanerani malinnaaffiginninnissamut aammalu meeqqap atugai pillugit pisariaqartumik aalajangiinissamut kommunip pisussaaffeqarnera innersuussutigissavaa, matumani inissinneqarfiup allanngortinneqarnera ilanngullugu eqqarsaatigalugu.

Isumaginninnermi Naammagittaalliuteqartarfik isumaqarpoq [C-mut] atatillugu paarsaqarnissamut akuersissummi ilissinnut tunniunneqartumi tunngavigineqartut atuukkunnaarsimasut.

Tamanna kommunip paarsaqarnissamut akuersissutip atorunnaarsinneqarnissaanik aalajangiinissamut pisussaananerani isumaqarpoq.

Tamatumunnga pequtigineqartoq tassaavoq siusinnerusukkut meeqqanik ukiukitsunik kinguaassiuutitigut atornerluisimasutut pasillerneqarsimanerit [A, uanga ilanngussara].

Isumaginninnermi Naammagittaalliuteqartarfiup nukappiaqqat 2001-mi politiinut nasuiaatigisaat kommunimit allattugaatigineqartut matumani pingaartutut isigai.

Isumaginninnermi Naammagittaalliuteqartarfiup uppersaatinik naammattunik peqartoqannginnera pequtigalugu suliap eqqartuussivimmi suliarineqarsimannginnera eqqumaffigaa, kisiannili [C-p] ilissinnit paarineqaannanginnissaanut meeqqanik kinguaassiuutitigut atornerluisimasutut pasilliteqartoqarsimanagera naammattutut isigalugu.

Tassunga atatillugu oqaatigineqassaaq [C-p] suli toqqissisimalluni alliartoqqinnissaa pillugu atornerlunneqarnissamut ulorianartorsiortitaanerinnarluunniit paarsaqarnissamut akuersissutip atorunnaarsinneqarnissaanut tunngavissaasutut naammattutut isiginiarneqartoq.

[...]”

A aamma B uannut allakkatigut 21. januar 2015-imeersutigut naammagittaalliorput.

Suliami allagaatit Isumaginninnermi Naammagittaalliuteqartarfimmit tamatuma kingornatigut pissarsiariniarpakka.

Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfik allakkatigut 24. juni 2015-imeersutigut qinnuigaara suliaq pillugu oqaaseqaateqaqqullugu. Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfimmu ilaatigut imatut allappunga:

“[...]

Meeqqanik inuusuttunillu ikiorsiisarneq pillugu Inatsisartut peqqussutaanni nr. 1-imi, 15. april 2003-meersumi § 17, imm. 4-kkut aalajangersarneqarpoq paarsaqarnissamut akuersissut atorunnaarsinneqassasoq, akuersinnermi tunngaviusut tunngavissaajunnaarpat.

Meeqqamik ilaquataasut akornanni isumaqatigiissuteqarneq tunngavigalugu paarsaqarnissamut akuersissuteqarnissamut tunngaviusut meeqqanik inuusuttunillu ikiorsiisarneq pillugu Inatsisartut peqqussutaanni § 17-imiipput kiisalu § 15-imiillutik, tak. meeqqanik inuusuttunillu ikiorsiisarneq pillugu nalunaarummi nr. 32-mi, 14. december 2006-imeersumi § 13. Nalunaarummi § 13-ikkut ilaatigut aalajangersarneqarpoq angerlarsimaffimmi pissutsit perorsaanissamut peqqissutsikkullu illersorneqarsinnaassasut, tak. imm. 2, kiisalu ilaqutariinni paarsaqartuni arlaannaalluunniit inunnut ulorianaatilimmik pinerluuteqarsimasutut eqqartuunneqarsimasuussanngitsoq.

Pisortat paasisutissanik aalajangiinnissamut pisariaqartunik naammattunik tunngavissaqartussaaneranni ingerlatsinnermi oqartussaasut ataasiakkaat manna isumagissallugu pissusaaffigaat, tassalu suliaq oqartussaasup suliami aalajangiinnginnerani naammattunik paasisutissartalorsorneqarsimassasoq. Taamaalilluni pissusiviusut pillugit paasisutissat inatsiseqartitsinikkut tunngavik pineqartoq eqqarsaatigalugu aalajangiinnissamut pisariaqartut pigineqarnissaat pissusiviusullu pillugit paasisutissat taakku naammattumik isumannaassuseqarnissaat oqartussaasup qulakkiissavaa.

Imatut paasisariaqarpara [A-p] aamma [B-p] paarsaqarnissamut akuersissutaataat [K Kommuni] [A-mik aamma B-mik] 26. februar 2013-imi ataatsimeeqateqarnermigut tamatumalu kingornatigut allakkatigut 27. februar 2013-imeersutigut atorunnaarsissimagaa.

[K Kommuni] aalajangiinera [A-p aamma B-p] Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfimmu allakkatigut 28. februar 2013-imeersutigut nammagittaalliuutigaat. Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfiup allakkatigut 26. august 2014-imeersutigut nalunaarutigaa [K Kommuni] aalajangiinera atortussaatinneqassasoq Naammagittaalliuuteqartarfik aalajangiisimasoq.

Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfiup aalajangiinnermini oqaatigaa [A-p aamma B-p] [C-mik] paarsaqarnissaannut akuersissummut tunngaviusut piujunnaartut, taamaattumillu paarsaqarnissamut akuersissutip atorunnaarsinneqarnissaa [K Kommunnip] pisussaaffigigaa.

[A-p] meeqqanik ukiukinnerusunik kinguaassiuutitigut atornerluisimasutut siusinnerusukkut pasineqarsimanagera Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfiup tamatumani innersuussutigaa. Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfik allappoq [nukkappiaqqat] pingasut 2001-imi politiiunut nassuiaatigisimasaat [K Kommuni]p suliami allattuiffiutaaniittut Naammagittaalliuuteqartarfiup pingaartillugit isiginiarsimagai. Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfik nangilluni allappoq suliap uppersaattissaqannginneq pissutigalugu eqqartuussivimmi suliarineqarsimannginnera Naammagittaalliuuteqartarfiup eqqumaffigigaa, Isumaginninnermili Naammagittaalliuuteqartarfik isumaqartoq meeqqanik kinguaassiuutitigut atornerluisimasutut pasineqarneq [A-p aamma B-p] [C-mik] paarsaqaannarsinnaajunnaarsinneqarnissaannut tunngavissatut naammattoq.

[X-ip Eqqartuussiviani] eqqartuussutip naqitanngortinneqarneranit ([A-p aamma B-p] naammagittaalliuutaannut 21. januar 2015-imeersumut ilanngussatut nassiuuneqartumit) erserpoq [A] pinerluttulerineq pillugu inatsimmi taamani atuuttumi meeqqanik 15-it inorlugit ukiulinnik kinguaassiuutitigut atoqateqarneq pillugu inatsimmi § 53-imik unioqqutitsimaneragaanermi [2007-imi] pinngitsuutinneqarsimasoq. [A-p] pinerluttulerineq pillugu inatsimmi taamani atuuttumi § 53-imik unioqqutitsisimanerata uppersarneqarsimannginnera eqqartuussiviup tamatumani innersuussutigaa.

Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfik qinnuigaara [A-p aamma B-p] paarsaqarnissamut akuersissutaateqarnissaannut tunngaviit suli piunersut qulaajarniarlugu Naammagittaalliuuteqartarfik suliamik qanoq iliorluni paasissutissartalersuisimanagera oqaaseqaammimi nassuiaqqullugu. Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfik matumani ilanngullugu qinnuigaara kinguaassiuutitigut atornerluisoqarsimanageranik pasinninneq pillugu paasissutissat meeqqanik inuusuttunillu ikiorsiisarneq pillugu Inatsisartut peqqussutaanni § 17, imm. 4 tunngavigalugu paarsaqarnissamut akuersissutip atorunnaarsinneqarnissaannut tunngavilersuutaasinnaanerisa qulakkeerneqarnissaannut naammannersut qulaajarniarlugu suliamik qanoq iliorluni paasissutissartalersuisimanagera oqaaseqaammimi nassuiaqqullugu. Kiisalu Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfik qinnuigaara manna pillugu nassuiaateqaqullugu, tassalu [X-ip Eqqartuussiviat] eqqartuussutaa [2007-imeersoq] Naammagittaalliuuteqartarfiup qanoq isummerfigineraa.

[...]"

Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfik allakkatigut 7. juli 2015-imeersutigut ilaatigut imatut akivoq:

“[...]

[K Kommunip] 27. februar 2013-imi aalajangiineranik [A-p aamma B-p] naammagittaalliutaannut Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfiup sulinerani atugassatut Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfiup suliami allagaatit tamaasa [K Kommunimut] piniarsimavai. Suliami allagaatit nalilersoreerlugit Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfik naliliivoq paasissutissiissutigineqartut taakku tunngavigalugit suliaq aalajangiivigineqarsinnaasoq.

Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfiup aalajangiinera suliami paasissutissiissutigineqartut tamaasa tunngavigalugit pivoq.

Naammagittaalliuuteqartarfiup aalajangiineranit ersertutut Naammagittaalliuuteqartarfiup makku tunngaviutissimavai:

- [A-p] sionatigut kinguaassiutitigut sakkortuumik innarliisimasutut unnerluutigineqarsimanagera [K Kommunip] paasilersimagaa
- paasissutissiissutigineqartut politiinit uppersarneqartut, tassalu meeqqanik innarliisoqarsimanagera pillugu nalunaarutiginninnernik arlaleriarlutik tigusaqartarsimallutik
- [A] pineqaatissinneqarnikuunngitsoq, naammattunik uppersaatissaqannginnera pissutigalugu
- politiinut nalunaarutiginnittoqarnera malillugu meeqqanut innarlerneqartunut anaanaasut ilaata oqaatigisimagaa meeqqap pissusia ileqqulersuutaalu assut allanngorsimasut
- atuarfik ilisimatitsisimasoq meeraq taanna pineqartoq malunnartumik unittoorsimasoq
- meeqqat ilaat politiinut oqarsimasoq innarligeanermi kingorna imminut toqunnissani eqqarsaatigisarsimagini imminullu toqoriaraluarsimalluni
- [C-p] arnaa oqaluttuarsimasoq [A-p] pinngitsaalilluni atoqatigisimagaani
- [A-p] “attuualaarinnissimalluni”/inerteqquataasumik iliuuseqarsimalluni Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfimmut nassuerutigisimagaa, erseqqissarsimalluguli ataasiaannarluni taamaaliorsimalluni
- [C-p] erlummigut misissorneqarnissaa politiinit piumasarineqarsinnaasoq paasigamiuk Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfimmut naammagittaalliummik suliasanngortitsinini [A-p] unitsikkallarniarlugu kissaatigisimagaa.

Paasissutissiissutigineqartut tamaasa tunngavigalugit immikkut toqqartumillu tunngaveqarluni nalilersuinikkut Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfiup aalajangiinera aalajangiussaamat paasissutissiissutigineqartut ataasiakkaat qanoq nalilersuiffigineqarsimanersut pillugit Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfik paasissutissiisnaannngilaq.

Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfiup 22. august 2014-imi aalajangiinermi oqarneratut Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfik isumaqarpoq kinguaassiu-titigut innarliisoqarsimasinnaanerani pasitsaassaqsimanerup [A-p aamma B-p] meeqqamik paarsaqarsinnaannnginnerannik aalajangiinermut tunngavilersuutigineqarnera naammattoq. Meeqqap peroriartornermini toqqissimasumik atugaqarnissaata eqqarsaaitigineqarnissaa ima pingaaruteqartigaaq allaat innarliisoqarsinnaanera paarsinissamut akuersissutip utertinneqarnissaanut tunngaviunissaa naammalluni.

[...]

Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfiup oqaaseqaataa A-mut B-mullu taakkua suliami illua'tungiusutut isumaannik tusarniaatitut nassiuppara. A aamma B ilaatigut qinnuigaakka A-p inatsisinik unioqqutitsisimanermininngooq nammineq nassuerutiginnissimanerani paasissutissiissut isummerfigeqqullugu.

A aamma B allakkatigut 3. oktober 2015-imeersutigut ilaatigut imatut akipput:

[...]

Oqarasuaatikkut oqaluunnerini paattoortoqarsimasoq ilimangivara. Eqqaamavara suliaq unitsikkaluarnikuusoq pissutingalungu isumaginninnernut sulisoq Eqqartuussivimmu-
tunniunniarlungu siunnersorneqaratta, taamaamat suliaq unikkaluarnikuuvoq.

Eqqaamangilara ulloq suna naammagittaalliorarfimmiik sianerfingitilluta. Suliaq unit-siinnarniarnersoq aperipput. Taavalu uangut tunniutassaraluarput Eqqartuussivimmu-
unikkallartipparput naammagittaalliorarfimmut ilannqullungu paattoornikkut unikka-
luarput, uffa inuk ataaseq tunniunniarlungu unitsikkaluaripput, taavalu Eqqartuussi-
vimmu sianeraluarpungut tunniussinnaanarlungu, akivorlu naammagittaalliorarfimmut
naammagittaallioratta suliaq ingerlammat tunniunneqarsinnaannngittoq.

Eqqaamangilarput suliaq ingerlateqqinniarlungu sianersimanerluta. Aamma naamma-
ngittaalliorarfimmiut maaniikkamik oqaloqatingingatsingit inatsisileritooq atia puigor-
parput kisianni [...] ilaavoq, inatsisilerituup isumaginninnermi sulisoq ataaseq eqqar-

tuussivimmut tunniukkusukkaluaramiuk kisianni suliaq ingerlammat aamma unitsippaa naamangittaallioratta.

[...]

Uanga taamatut pasineqarsimanera assut eqqumiigivara, paattoortoqarsimavoq, uanga [C] peqqinnissaqarfimmut misissortilermat isumaginnittoqarfimmiit oqarfigineqaratta oqarpunga; qaa tuavi meeqqamut kipippungut. Uanga annilaangassuteqanngilanga meeraq misissortilermat, oqarlungalugu misissortippat sussaqaanngilasi uanga meeraq taama asatingalungu ataasinnguamilluunnit eqqarsarneq ajorpunga kusanaattulorfinginiarlungu.

[...]

Taamanikkut inunnik isumaginnittoqarfimmut oqaloqatiginnippunga taanna pillungu. Oqaluuppakka uanga meeraq taamak asatingalungu kusanaattulorfingiunnangilara. Taamaammat uannut taamak pasineqarluni inunnik isumaginnittoqarfimmiik qasse-riarlunga oqarfinginaluarpakka, tatingineqarnangalu, taamaammat imatut eqqarsartarpunga, inummut nakkarsaneq sakkortoq, soormi aamma nuliara taama aperineqassua, meeqqap itianik, nakorsaangamii?”

A aamma B allakkatigut 12. november 2015-imeersutigut nalunaarfigaakka suliamik tamarmiusumik misissuereerlunga suliamik suliarinninneq unitsinniarlungu aalajangertunga, tamatumani tak. Inatsisartut Ombudsmandiat pillugu Inatsisartut inatsisaanni nr. 8-mi, 3. december 2009-meersumi § 14, imm. 1, ataatsimummi isiginnillunga paasinninnera unaammat Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfiup suliamik misissupeqinnikkut annertunerusumik isornartorsiorsinnaanis-saa ilimanangitsoq.

A-mut B-mullu ilaatigut imatut allappunga:

"[...]

Naliliininni manna pingaartillugu isiginiarpara, tassalu paarsaqarnissamut akuersissut akuersissuteqarnermi tunngaviusut atuukkunnaarpata atorunnaarsinneqassasoq, tak. meeqqanik inuusuttunillu ikiorsiisarneq pillugu Inatsisartut peqqussutaanni nr. 1-imi 15. april 2003-meersumi kingusinnerusukkut allannguuteqartinneqartumi § 17, imm. 4. Inatsimmi aalajangersagaq taanna pillugu oqaaseqaatinin ersepoq pisuni taamaattuni atorunnaarsitsineq “ingerlannaartumik” pisassasoq.

Meeqqanik inuusuttunillu ikiorsiisarneq pillugu Namminersornerullutik Oqartussat nalunaarutaanni nr. 32-mi, 14. december 2006-imeersumi aalajangersarneqarpoq inuit ataasiakkaat aqqissuussaannik paarsaqarnermi matumani pineqartutut ittumi akuersissuteqarnissamut tunngaviusut tassaasut angerlarsimaffimmi pissutsit perorsaanssamut peqqissutsikkullu isumannaatsuunersut sukumiisumik naliliisoqarsimassasoq, tak. § 13, imm. 2, aamma ilaqutariinni paarsisussani najugaqartut akornanni inunnut ulorianaatilimmik pinerlussimasutut pineqaatissiisoqarsimassanngitsoq, tak. § 13, imm. 4.

Naliliininni manna pingaartillugu aammattaaq isiginiarpara, tassalu piffissami paarsaqarnissamut akuersissummik qinnuteqaammik tunniussiffissinni pinerluuteqarsimanermik nalunaarsuiffimmit takussutissiamik takutitsisussaasimasusi, tak. meeqqanik inuusuttunillu ikiorsiisarneq pillugu Inatsisartut peqqissutaanni § 17, imm. 2. Inatsit pillugu oqaaseqaatinit erserpoq paarsaqarnissamut akuersissummik qinnuteqaateqartoq pinerluuteqarsimanermik nalunaarsuiffiup takussutissiaani arlaanik iliuuseqarsimasutut nalunaarsorneqarsimappat qinnuteqartoq paarsaqarnissamut akuersissummik tunineqartariaqanngitsoq.

Pinerluuteqarsimanermik nalunaarsuiffimmit takussutissiamik saqqummiussisoqartarnissaa pillugu aalajangersagaq meeqqanik pinerliisimannginnermut uppernarsaammik oqartussaasut pissarsiniartarnissaannik piunasaqaammik 1. august 2010-mi ilaneqarpoq, tak. meeqqanik pinerliisimannginnermut uppernarsaammik piunasaqaateqartussaataaneq pillugu Inatsisartut inatsisaanni nr. 8-mi, 19. maj 2010-meersumi § 3, imm. 1. Meeqqanik pinerliisimannginnermut uppernarsateqarnissaaq pillugu inatsit pillugu oqaaseqaatinit erserpoq meeqqanik pinerliisimannginnermik uppernarsaammik pisut pineqartup eqqartuunneqarfisimasai kisimik taaneqartarmata meeqqanik pinerliisimannginnermut uppernarsaatip suliniutinik allanik tapertalerneqarnissaa suli pisiaqartinneqartussaasoq.

Tamakku tunngavigalugit isumaqarpunga [K Kommunip] suliamut pineqartumut allamut atatillugu [A-p] ukiukinnerusumik kinguaassiuutitigut atornerluisimasutut siusinnerusukkut unnerluutigineqarsimanera [K Kommunip] 26. februar 2013-imi malugigamiuk politiinut saffiginnissimanera meeqqanik paarsaqartut ukiukinnerusut eqqarsaatigalugit kinguaassiuutitigut attuumassuteqarnerat pillugu paasissutissanik oqartussaasut eqqumaffiginninnissaannik inatsisikkut sakkortusisamik piunasaqaammut pisortallu pillugit inatsiseqartitsineri sulianik paasissutissartalersuisarnermik tunngavimmut naapertuuttuusoq.

Politiit eqqartuussiviilluunniit pillugit apeqqutit suliarinissaannut pisinnaatitaannginama pisut unnerluussutigineqartunut tunuliaqutaasut pillugit apeqqutit isummerfiginagit isumaqarpunga [K Kommunip] paarsaqarnissamut akuersissut atorunnaarsin-

neqassanersoq missiliuussilluni oqimaalutaanermini [A] ukiukinnerusunik kinguaassiuutitigit pingasoriarluni atornerluisimasutut siusinnerusukkut unnerluutigineqarsimaneranik pinngitsuutinneqarsimaneranillu kiisalu meeqqamik allamik kinguaassiuutitigit atornerluisimasutut aamma arnamik inersimasumik kinguaassiuutitigit atornerluisimasutut unnerluutigineqarsimaneranik politiit paasissutissiissutaat pingaartillugit isiginiarsinnaasimagai. Isumaqarpunga [K Kommuni] taamaaliornissaminut mat-tunneqanngitsoq, paasissutissat taakku [A-p] pinerluuteqarsimanermik nalunaarsuisarfimmit takussutissiataani ilaangikkaluartulluunniit.

Qulaani taaneqartunut uiggiullugu kiisalu meeqqanik inuusuttunillu ikiorsiisarneq pillugu inatsimmi aamma nalunaarummi paarsaqarnissamat akuersissummik tunnius-sinissamat tunngaviusut innersuussutigalugit isumaqarpunga Isumaginninnermi Naammagittaalliuteqartarfiup paarsaqarnissassinut akuersissutip atorunnaarsinneqarnissaanik [K Kommunip] aalajangiineranik atortussaatsinera 22. august 2014-imeersoq pillugu isornartorsiusinnaanera ilimanangitsoq.”

Namineerluni misissuiffiginneq - allat

5.7 Nukissiorfiit akiitsut pillugit paasissutissanik kommuninut ingerlatitseqqillutik tunniussisarnerat

Nukimmik pilersuinermi suliffeqarfik Nukissiorfiit Ombudsmandip apeqqu-teqaateqarneratigit paasissutissiissutigaat sullitat akiitsoqartut tamarmik al-lattorsimaffii suliffeqarfiup kommunini isumaginninnermik ingerlatsivinnut siusinnerusukkut nassiuttarsimallugit. Tamanna sullitat akiitsoqartut isuma-ginninnermilu ikiorsiissutinik pisariaqartitsisut pillugit ataatsimut suleqati-ginnermi ilaasutut pisarsimavoq.

Ombudsmandi pissutsit taamaannerat tunngavigalugu aalajangerpoq suliarni annertunerusumik iliuuseqaqqinniarani. Ombudsmandip tamatumani man-na pingaartillugu isiginiarpaa, tassalu Nukissiorfiit paasissutissiissutigigaat pe-riaaseq pineqartoq Ombudsmandip saaffigininnera ukioq ataaseq sinnerlugu sioqqullugu atorneqarunnaarsimasoq, paasissutissanillu ingerlatitseqqilluni tunniussisarneq pillugu tunaartarisassat il.il. suliffeqarfiup suliarisimagai (8. oktober 2015-imi inaarlugu suliarineqarpoq, j.nr. 2015-909-0004).

Nukimmik pilersuiner mi suliffeqarfik Nukissiorfiit innuttaasup saaffiginnissute-garnera tunngavigalugu allakkatigut 30. juni 2015-imeersutigut qinnuigaakka sul-litani innaallagissamut, imermut kiassarnermulluunniit akiitsullit pillugit paasis-sutissanik kommuninut ingerlatitseqqittarnersut – siusinnerusukkulluunniit ingerla-titseqqittarsimanersut – paasisutissiissutigeqqullugu.

Nukissiorfiit allakkatigut 24. juli 2015-imeersutigut ilaatigut makku oqaatigaat:

“[...]

Pissutsit saaffiginnissutit tunngavigalugu misissorpakka, paasisutissiissutigisinnaavaralu sullitat akiitsui pillugit paasisutissat Nukissiorfiit kommunini isumaginninnermik i-ngerlatsivinnut siusinnerusukkut tunniuttarsimagaat. Taamatut tunniussineq sullitat a-kiitsullit taamalu isumaginninnikkut ikiorserneqarnissamik pisariaqartitsisut pillugit a-taatsimut suleqatigiinnermut ilaatillugu pisarsimavoq. Sulisunit taamani periaatsimik ili-simasaqartunit tamatunnga atatillugu paasitinneqarpunga paasisutissanik tunniussisar-neq sullitat akiitsullit tamarmik allattorsimaffiannik nassiussinikkut pisarsimasoq.

Periaaseq taanna april 2014-imi atorneqarunnaarpoq, paasisutissanillu kommunini i-sumaginninnermik ingerlatsivinnut oqaatigineqartutut periaaseqarluni taamani miilli tunniussisoqartarsimanani.

Paasisutissanik tunniussisarneq pillugu inatsiseqartitsineq atuuttoq Nukissiorfiit ullu-mikkut malippaat. Tamatumunnga atatillugu paasisutissiissutigisinnaavara paasisutis-sanik tunniussisarneq pillugu tunaartarisassat suliarineqarsimmata periaatsillu atuler-sinneqarsimallutik, taamaalillutik sulisut – soorlu sullitaq suleqatigisartagarluunniit paa-sissutissanik pissarsiniarluni saaffiginnikkaangat – qanoq iliussanerlutik ilisimareertaler-lugu.

Siusinnerusukkut periaasiusimasoq Nukissiorfiit sinnerlugit ajuusaarutigissavara, paasis-utissallu amerlanerusut perusunneqarpata ikiuunnissannut soorunalimi piareersimallu-nga.” (Atorfeqarfimmi nutsigaavoq)

Nukissiorfiit allakkatigut 8. oktober 2015-imeersutigut nalunaarfigaakka pissutsit taamaannerat pissutigalugu suli mi annertunerusumik iliuseqaqqinniarnanga aalajangertunga, allakkallu taakkua assilinerat Pinngortitamut, Avatangiisinut Inat-sisinillu Atuutsitsinnermut Naalakkersuisoqarfimmut nassiullugu. Tamatumani manna pingaartillugu isiginiarpara, tassalu periaatsip pineqartup april 2014-imi atorneqarunnaarsimane paasisutissanillu ingerlatitseqqilluni tunniussisarneq

pillugu tunaartarisassat il.il. suliarineqarsimanagerat Nukissiorfiit paasissutissiissutigigaat.

6. Suliat ukiuni siusinnerusuni ukiumoortumik nalunaarutiniittut malitseqartitsivigineqarneri – Naammagittaalliuitit pillugit suliat

6.1 2014-imi ukiumoortumik nalunaarut, immikkoortoq 5, quppererit 108 tulliilu

**Sulisitsisutut pisinnaatitaaneq, matumani atorfeqartitaasut peersinneqarnissaan-
nik aalajangiinissamut pisinnaatitaaneq ilanngullugu eqqarsaatigalugu. Suliami
allagaatinik paasissutissiinissamik aalajangiinissamut pisinnaatitaaneq. Om-
budsmandip saaffiginnissutaasa akineqartarnerat (j.nr. 2013-324-0010)**

Ilinniartitaanermut, Kultureqarnermut, Ilisimatusarnermut Ilageeqarnermullu
Naalackersuisoqarfik allakkatigut 10. august 2015-imeersutigut imatut akivoq:

“Ilinniartitaanermut Kultureqarnermut, Ilisimatusarnermut Ilageeqarnermullu Naalak-
ker suisoqarfiup ulloq 8. december 2014 tiguua A [...]p suliffeqarfimmit O-mit illoqar-
fimmi X-imiittumit tunuartinneqarnera pillugu Ombudsmandip oqaaseqaataa.

Naalackersuisoqarfiup aallaqqaasiullugu ajuusaarutigissavaa suliami uani ingerlatsineq
sivisuallaarsimammat, tamannalu pissuteqarpoq Naalackersuisoqarfiup suliaq Aningaa-
saqarnermik Sulisoqarnermillu Aqutsisoqarfimmut aamma Naalackersuisut Siulittaasua-
ta Naalackersuisoqarfianut oqaloqatiginnissutigisariaqarsimammagu.

Ombudsmandip saaffiginnissutaanut akissuteqarnermut tunngatillugu oqaatigineqartut
Naalackersuisoqarfiup tusaatissatut tiguai, isumannaarumallugulu Naalackersuisoqar-
fimmut saaffiginnissutit siunissami Naalackersuisoqarfimmit akineqartarnissaat.

Ombudsmandip oqaaseqaataanut tunngatillugu Naalackersuisoqarfiup aalajangiusima-
vaa suliami pineqartumi aalajangiineq Naalackersuisoqarfiup aalajangiinerigaa. Om-
budsmandip oqaaseqaatai Naalackersuisoqarfiup tusaatissatut tiguai, tamannalu tunu-
liaqutaralugu suliaq suliareqqinniarlugu.

Ombudsmandip suliambut tunngasumik paasissutissinneqarnissamik kissaateqarnermut
oqaaseqaataanut tunngatillugu Ombudsmandip oqaaseqaatai Naalackersuisoqarfiup tu-
saatissatut tiguai, tamatumunngalu atatillugu suliap suliareqqinneqarnissaani paasissutis-
sinneqarnissamik qinnuteqaat ilanngullugu isummerfigiumaarlugu.”

Ilinniartitaanermut, Kultureqarnermut, Ilisimatusarnermut Ilageeqarnermullu Naalakkersuisoqarfik allakkatigut 17. august 2015-imeersutigut nalunaarfigaara Naalakkersuisoqarfiup akissutaa tusaatissatut tigugiga, suliamilu annertunerusumik iliuuseqaqqinnianngitsunga.

7. Suliat ukiuni siusinnerusuni ukiumoortumik nalunaarutiniittut malitseqartitsivigineqarneri – Suliat nammineerluni misissugassanngortitat

7.1 2013-imi ukiumoortumik nalunaarut, immikkoortoq 5, qupperit 160 tullilu

Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Naalackersuisoqarfiup sulianik qaleralinniarinnaanermut akuersissutinut pisassiissutinullu tunngasunik suliarinnittarneranik nammineerluni misissuiffiginneq (j.nr. 2012-902-0001)

Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Naalackersuisoqarfik allakkatigut 23. maj 2014-imeersutigut qinnuigaara 2014-ip ingerlanerani manna tikillugu suliani Naalackersuisoqarfiup aalisarsinnaanermut akuersissutit pisassiissutillu pillugit nalunaarummi nr. 1-imi, 2. februar 2012-imeersumi (matuma kingornatigut nalunaarummik siullermik taaneqartartussami) § 4, imm. 2 innersuussutigalugu itigartitsissuteqarfigisimasaani naammagittaalliutinik pingasunik uanga tigusaqarsimanera pillugu oqaaseqaateqaqqullugu. Tamatumunnga atatillugu ilaatigut makku oqaatigaakka:

“[...]

Ingerlatsivimmik misissuinissannut, matumani sakkussanik Ombudsmandi pillugu inatsisikkut tunniunneqartunik atuisinnaaneq ilanngullugu eqqarsaatigalugu, uanga Ombudsmanditut periarfissanni manna apeqqutaalluinnarpoq, tassalu ingerlatsiviup oqaaseqaatinnut qanoq isummernerminik ilumoorfiginnilluni, nammineq suliniuteqarnermigut ammasumillu nalunaarfigissagaanga, matumani oqaaseqaataagallartut oqartussaanut tusarniaatigalugit nassiussakka minnerunngitsumik ilanngullugit eqqarsaatigalugit.

Tassani manna aamma ilaavoq, tassalu Naalackersuisoqarfiup - taamaaliorsimanermisut – oqaaseqaatigigallagara inatsisikkut tunngavissaqarneq eqqarsaatigalugu ajornartorsiummik taaneqartumik imaqartoq tusaatissatut tigugini nalunaarfigippanga erseqqissumik ilimagisariaqariga nalunaarummi aalajangersakkap inatsisikkut tunngavissaqarnera qularnartoq oqarninni Naalackersuisoqarfiup isumaqatigigaanga, taamaalillunilu aalajangersagaq taanna tunngavigalugu aqutsisoqaqqissinnaanavianngitsoq.

Naalackersuisoqarfik inatsiseqartitsinermik allatut paasinnissimappat Naalackersuisoqarfiup inatsisikkut tunngavissaqarneq eqqarsaatigalugu ajornartorsiummik paasinninnini akissummini uannut malugeqqullugu oqaatigisimassagaa naatsorsuutigisariaqarpara -

Naalakkersuisoqarfiup paasinninnera inaarutaasumik oqaaseqaatinni aamma isummerfigisinnaaniassagakku.

Taamaattumik manna iluarinanngilluinnartutut isigaara, tassalu inatsisikkut tunngavissaqarneq eqqarsaatigalugu ajornartorsiummik uanga paasinninnera pillugu oqaaseqaatis-saqarani (matumani Naalakkersuisoqarfiup suliamik suliarinninnera kaammattuutinnut napertuuttunngortinneqarniarloq ilanngullugu eqqarsaatigalugu) Naalakkersuisoqarfiup nalunaarfigigaanga, tamatumunngali peqatigitillugu periaasitoqqani nangiinnarlugu – uanga inatsiseqartitsinermi paasinninnerma paarlattuanik.

Aamma malugaara Naalakkersuisoqarfiup inatsisikkut tunngavissaq pisariaqartoq pilersinniarlugu inatsisip allanngortinneqarnissaa suliniutigilersimagaa. Suliniutip taassuma Naalakkersuisoqarfik – inatsisip allannguutaata atortuulersinneqarnissaata tungaanut – sulianik aalisarsinnaanermut akuersissutinut tunngasunik inatsit massakut atuuttoq tunngavigalugu aqutsinissaanut soorunalimi pisussaaffiiangilaa.

Suliaq manna Ombudsmanditut sulininnut tunngaviusumik pingaaruteqarmat suliamik Inatsisartunut Naalakkersuisunullu nalunaarutiginninnissara isumaliutersuutigaa, tak. Inatsisartut Ombudsmandiat pillugu Inatsisartut inatsisaanni nr. 8-mi, 3. december 2009-meersumi § 23.

Nalunaarutiginninnissaq pillugu inaarutaasumik isumminnginninni Naalakkersuisoqarfik qinnuigaara suliaq pillugu pilertortumik oqaaseqaateqaqqullugu. Naalakkersuisoqarfiup oqaaseqaateqaqnginnermini ataatsimeeqatiginissara kissaatigippagu tamanna soorunalimi ammaffigaara.

[...]”

Naalakkersuisoqarfiup allakkatigut 27. maj 2014-imeersutigut ilaatigut makku oqaatigai:

“Akuersissutinik tunniussisarnermi periaatsinik Naalakkersuisoqarfik allannguiniukuvoq, Ombudsmandip decemberip [1.] 8-iani 2013-imi oqaaseqarnerata kingorna. Taamaalluni ilisimatitsissutigineqarsinnaavoq ukiup tullissaanut aalisarnissamut akuersissummik tunineqassagaanni taava ukiup siuliani akuersissutip tunniunneqartup atorneqarsimanissaa Naalakkersuisoqarfimmit piumasqaataajunnaarmat.

Taamaattorli Naalakkersuisoqarfiup piumasqaat manna aalajangiusimavaa, tassalu qinnuteqartup ukiup siuliini akuersissummik assingusumik pereersimanissaa qinnuteqartup aalisarfissami ataatsimi immikkoortoq 47-tut taaneqartumi inuussutissarsiutigalugu aali-

sarnissani kissaatigippagu Diskop Tunuani, Uummannami kiisalu Upernavimmi. Im-mikkoortoq 47-mut atatillugu piumasaqaatip aalajangiusimaannarneqarneranut pis-sutaavoq immikkoortup tamatuma peqassutsimigut aalisarfiuallaarnissaata naleqqutin-ginnera. Piumasaqaat tamanna aalisarnermut inatsimmi § 10-mut naapertuuttuusoq Naalakkersuisoqarfiup nalilermagu Ombudsmandip oqaaseqaataanut atatillugu Naalak-kersuisoqarfik allatut isummernissaminut pissutissaqarsorinngilaq.

Periaatsip taassuma inatsisitigut naleqqussarneqarnera sukkulluunniit nalornisooruti-geqqunagu inatsisip naleqqussarneqarnissaa Naalakkersuisoqarfiup sulissutigilerpaa, ilaa-tigut akuersissuteqartarnermi periaatsit nutaat ataatsimoortinneqalernerannik kingune-qartussa. Naatsorsuutigineqarpoq periaasissaq tamanna sapaatit akunnerini tulliuuttuni naammassineqarumaartoq.

[...]

Naalakkersuisoqarfik allakkatigut 1. juli 2014-imeersutigut ilaatigut imatut nalu-naarfigaara:

“[...]

Naalakkersuisoqarfiup allagai [27. maj 2014-imeersut] imatut paasivakka aalisarsinnaa-nermut akuersissutit pisassiissutillu pillugit Namminersorlutik Oqartussat nalunaaru-taanni § 4, imm. 2-mik inatsiseqartitsinikkut uanga paasinninnera Naalakkersuisoqar-fiup malissimagaa, taamalu periaatsini allannngortissimagaa.

Naalakkersuisoqarfiulli allagai aamma imatut paasisariaqarpakka nalunaarummi § 4, imm. 2-p nunap ilaani aqutsisoqarfiit erseqqinnerusumik taaneqartut eqqarsaatigalugit atuuttutut isigineqarnissaa toqqarsimagaa. Tamanna akuersissutinik itigartitsinerit pillu-git sulianut nutaanut allakkanni 23. maj 2014-imeersunut aamma naapertuuttuusori-narpoq, taakkunanilu nalunaarummi § 4, imm. 2-p itigartitsinerimut inatsisikkut tun-ngavittut oqaatigineqartarsimavoq.

Naalakkersuisoqarfiup nalunaarummi § 4, imm. 2-mut inatsisikkut tunngavigisaq eq-qarsaatigalugu aqutsiveqarfimmit aqutsiveqarfimmut assigiinngitsunik qanoq iliorluni periaaseqarsinnaanera uannut imaaliallaannaq paasiuminaappoq. Aalajangiisuusoq u-naavoq nalunaarummi § 4, imm. 2 aalisarnek pillugu inatsimmi pisariaqarneratut tun-ngavissaqarneris - imaanngitsoq aalajangersagaq taanna naleqquttuutitsinermik isigin-ninneq aallaavigalugu nunap ilaani aalajangersimasuni naleqqutuunersoq.

Taamaakkaluartoq Naalakkersuisoqarfiup (nalunaarummi § 4, imm. 2-mik aqutsiveqarfinni pineqartuni aalisarsinnaanermut akuersissutinik) itigartitsinermut inatsisikkut tunngavittut suli atuinera oqaaseqaatissatut missingiutinnut akissutaanut Naalakkersuisoqarfiup e-mailimini 13. december 2013-imeersumi saqqummiussaanut naapertuutinngilaq.

Taamaanneraluuna suliامي matumani aalajangiisuusoq.

Taamaannera iluarinangilaq, ingerlatsivimmillu nakkutilliinermik uannut Ombudsmanditut inatsiseqartitsineq tunngavigalugu isumagisassanngortinneqartumik erseqqissumik ajornakusuulersitsisuulluni. Taamaalllunga oqaaseqaatinni 18. december 2013-imeersumi Naalakkersuisoqarfiup inatsiseqartitsinermik paasinninnerpiaa, tassalu - uanga imatut paasisattut - nalunaarummi § 4, imm. 2 aqutsisoqarfinni aalajangersimani arlalinni atorsinnaasoq, isummerfigisinnaasimangilara.

Naalakkersuisoqarfik inatsisikkut tunngavigisaq eqqarsaatigalugu ajornartorsiummik qulaajaasussamik aalisarneq pillugu inatsit allanngortinniarlugu oqaaseqaatiga tunngavigalugu suliniuteqalersimasoq paasigakku Inatsisartunut Naalakkersuisunullu suliaq manna pillugu nalunaarutiginninniarnanga aalajangeraluarpunga, tak. Ombudsmandi pillugu inatsimmi § 23. Sulialli Inatsisartut Inatsisinik Atortitsinermut Ataatsimiititaliamut (kii-salu Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Ataatsimiititaliamut) aamma Naalakkersuisut Siulittaasuata Naalakkersuisoqarfianut Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Naalakkersuisoqarfiup allaffigeqatigineqartarnerani allagaasimasut assilinerinik nassillugit suliaq pillugu ilisimatinneqarnissaat eqqornerpaasutut isigaara.

Naggasiutitut oqaatigaara aqutsisoqarfinni pineqartuni aalisarsinnaanermut akuersissutit missiliuussilluni naliliineq tunngavigalugu aalisarneq pillugu inatsit (§ 10) aallaavigalugu itigartitsissutigineqarsinnaanersut oqaaseqaatinni 18. december 2013-imeersumi isummerfiginngikkiga. Naalakkersuisoqarfilli itigartitsissutini nutaani 2014-imeersuni missiliuussilluni naliliineq tunngaviginagu itigartitsisarsimavoq, oqaatigineqartutulli nalunaarummi § 4, imm. 2-mi aalajangersagaq naliliinermik mattussisoq erseqqissumik innersuussutigalugu itigartitsisarsimalluni.

Suliامي annertunerusumik iliuuseqaqqissanngilanga.”

Aalisarsinnaanermut akuersissutit pisassiissutillu pillugit Namminersorlutik Oqartussat nalunaarutaat nr. 9, 17. juli 2014-imeersoq (matuma kingornatigut nalunaarummik nutaamik taaneqartartussa) 18. juli 2014-imi atortuulerpoq. Nalunaarut siulleq tamatumunnga peqatigitillugu atorunnaarsinneqarpoq. Nalunaarut nutaq aalajangersakkamik imaattumik § 4, imm. 2-mi imaqarpoq:

“Aalisarsinnaanermut akuersissut taamaallaat angallatinut suliffeqarfinnulluunniit ukiup suliani taassuma assinganik aalisarsinnaanermut akuersissuteqarfigineqarsimasunut qinnuteqartoqarneratigut tunniunneqartarpoq.”

Inatsisartut Inatsisinut Ataatsimiititaliaata Ataatsimiititaliamut uanga suliaq pillugu ilisimatitsissuteqarnera tunngavigalugu allagaasa 6. marts 2015-imeersut assilinerat Ataatsimiititaliamit 7. marts 2015-imi tiguara. Inatsisinut Ataatsimiititaliap allakamini 6. marts 2015-imeersuni ilaatigut makku oqaatigai:

“[...]

Suliap ingerlaneranut nassuiaatigineqartut aallaavigalugit Inatsisinut Ataatsimiititaliaq isumaqarpoq Ombudsmandip Inatsisartunit suliakkiunneqartumik nakkutilliisutut atuuffeqarnissaminut periarfissaanut oqartussaasunit oqaaserineqartunik Ombudsmandip tatiginnissinnaanerata aalajangiisuunera erseqqissaatigissallugu pisariaqartoq.

Tamanna Inatsisartuni ataatsimiititalianut tunngatillugu soorunami aamma taamaappoq.

Ombudsmandip nassuiaataanik tusaatissatut tigusillutik Naalakkersuisoqarfik taamanikkullu Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Naalakkersuisuusoq Ombudsmandimut Inatsisinullu Ataatsimiititaliamut nalunaaruteqarsimapput. Taamaattumik Ombudsmandi Inatsisinullu Ataatsimiititaliaq/Inatsisartut taamaalillutik oqartussaasut Ombudsmandip kaammattuutaanut inatsisitigullu inissisimanermik paasinninneranut naapertuuttumik naleqqussarsimanerannik isumaqarnissaminut tunngavissaqarsimapput. Tamannali taamaallaat ilaannakortumik pisimasoq paasinarsisimavoq, tamannalu soorunami akuerineqarsinnaanngilluinnarpoq.

Tamatumalu peqatigisaanik Ombudsmandip suliamik suliarinninnerata nalaani inatsisunik paasinninnerminnik oqartussaasut naammagartumik nassuiaateqartarnissaat qanoq pingaaruteqartigisoq pisup nassuiaatigineqartup erseqqissarpaa. Ombudsmandip suliamik misissuinerani inatsisit qanoq paasineqarnissaat oqartussaasunit oqaatigineqarsimanngippat taakku Ombudsmandip oqaaseqaatimini isummerfiginissaat ajornakusoor-tissavai.

[...]”

Innuttaasup aalisarsinnaanermut akuersissummik qinnuteqaatiminut nalunaarummi nutaami § 4, imm. 2 innersuussutigalugu pisuni marlunni itigartinneqar-

simanini pillugu naammagittaalliuutaa 10. april 2015-imi tiguara. Qinnuteqaatit taakku sumiiffimmi immikkoortutut 47-tut taaneqartumi aalisarnermut tunngasuunngillat.

Naalakkersuisoqarfik tamanna tunngavigalugu allakkatigut 11. maj 2015-imeersutigut qinnuigaara suliaq pillugu oqaaseqaateqaqqullugu. Naalakkersuisoqarfik ilaatigut qinnuigaara Naalakkersuisoqarfiup Atorfeqarfimmalu nalunaarummi siullermi § 4, imm.- 2-mi aalajangersakkamut inatsisikkut tunngavigisaq pillugu siusinnerusukkut allaffigeqatigiittarsimanerat pingaartumik isiginiarlugu suliaq pillugu nassuiaateqaqqullugu.

Naalakkersuisoqarfiup allakkatigut 26. juni 2015-imeersutigut imatut akivaanga:

“[...]

Suliaq Naalakkersuisoqarfiup illillu akunnissinni attaveqatigiittarsimanissinnit isigalugu Naalakkersuisoqarfimmit takuneqarsinnaavoq paasiuminaatsunik ajuusaarnaraluartumik pinngortoqarsimasoq. Paasiuminaatsut tamakku Naalakkersuisoqarfimmit paaserusunneqarput iluarserusunneqarlutillu.

[...]

Naalakkersuisoqarfiulli isummerneraa aalisarneq pillugu inatsimmi § 10 inatsisikkut toqqammaviliisoq maannakkut aalisarnermut akuersissutit aamma pisassiissutit pillugit Namminersorlutik Oqartussat nalunaarutaannut nr. 9-mut, 17. juli 2014-imeersumut, § 3, imm. 3 aamma § 4, imm. 2. Naalakkersuisoqarfiup periaasia paragrafini taakkunani marlunni oqaasertamut naapertuussimavoq taamanikkulli nammineerluni suliniuteqarluni misissuinerlutit tunngatillugu Ombudsmandip inatsimmut toqqammaveqartoqannginnera uparuarmaguli. Allatut oqaatigalugu Naalakkersuisoqarfik piffissamut nammineerluni suliniuteqarluni misissuinerup kingorna aamma nalunaarutip juli 2014-imi allanngortinneqarnissaata tungaanut siusinnerusukkut piumasaqaataasimasoq isiginiarsimanngilaa, tassalu akuersissut iluaqutigineqarsimasuussasoq.

Naalakkersuisoqarfik isumaqarpoq aalisarneq pillugu inatsimmi § 10-mi aalajangersagaq tunngaviliisoq aalisarnerup iluarsivigineqarnissaani malittarisassanik aalajangersaasinnaanissamut inuussutissarsiutigalugu aalisarnermut inuussutissarsiortut appakaassinnaanerisa nalaanni, ilanngullugulu aalajangersakkamit pingaarnerusutigut siunertarineqarmat qulakkiissallugu aalisartut aningaasaqarniarnikkut imminut akilersinnaasumik inuussutissarsiornerminnut toqqammaveqarnissaat, tamannalu pisarluni § 2-p kingune-

risaanik aalisagaqatigiinnik piujuartitsineq aallaavigalugu illersorneqarsinnaasumik iluaqutiginneq pilliutiginaq.

Naalackersuisoqarfik aalajangersakkamut immikkut ittumik oqaaseqaatini taamatut paasinninnerminut tapersernejarpog (takukkit § 10-mut immikkut ittumik oqaaseqaatit aalisarnej pillugu Inatsisartut inatsisaata nr. 18-ip, 31. oktober 1998-imeersup akuersissutigineqarneranut atatillugu):

“Siunertarineqarpog aalisarnermik iluarsaassineq ingerlanneqarsinnaasoq inuussutisarsiorlut mianeralugit, tassalu Naalackersuisut inuussutisarsiorlut aalajangersimasunut inuussutisarsiuutigalugu aalisarsinnaanerat nangaassuteqarfiginneqarsinnaammat.

Tamanna Avannaani qalerallinniarluni aalisarnermi maannakkut pisinnaavoq, tassanimit pisariaqalersinnaammat sulinermik inuussutisarsiuutilinnik ilaatitsinngitsoorsinnaaneq, taakkununga ilanngullugit kilisaatini aalisariutinilu inuttat – tamakku aningaasarsinneqartartut inuussutisarsiuutigalugu qalerallinniarluni aalisarnermi peqataasinnaanermi isumaqatigiissutini sulisunullu isumaqatigiissutini sinaakkutissatut aalajangersarneqarsimasut tunngavigalugit. Taamatuttaaq siunertaavoq Naalackersuisut aalisartunik ilaatitsinngitsoorsinnaasut aalisakkanut aalajangersimasunut aalisarsinnaanermut akuersissuteqareersunik.”

Tamanna naapertuussorinarpoq allakkassinni 18. december 2013-imeersuni oqaaseqaatigisimasanut:

“[...]”

Paasiuminernerussammat oqaatigineqassaaq Naalackersuisoqarfimmit paasineqanngimmat taanna inatsimmit aqutsisoqarfimmit aqutsisoqarfimmut assigiinngisitsilluni pininnermut inatsisitugut toqqammaviliisutut, ilanngullugulu assigiinngisitsisarsimanerit periaaserineqarsimanngitsut.

Tamannali pillugu Naalackersuisoqarfiup oqaasertalersuina allakkani 27. maj 2014-imeersumi ajuusaarnaraluartumik erseqqarissuusimanngilaq. Tamanna pillugu siusinnerusukkut Naalackersuisoqarfimmit attaveqatigiittarnerni tamanna ersarinnerusumik oqaatigisimanngimmagu ajuusaarutigissavara, taamatullu tamanna siusinnerusukkut Ombudsmandip sularinninneranut ilaatinneqarsinnaasimannginnera aalisarsinnaanermut akuersissutinik Naalackersuisoqarfiup sulianik sularinninneranut atatillugu.

Ilanngullugu oqaatigineqassaaq Naalakkersuisoqarfimmit, allakkani 27. maj 2014-imeersuni immikkoortumi kingullerpaami Naalakkersuisoqarfiup nassuiaatigisimasaanut naapertuuttumik, inatsisip allanngortinnissaa isumagisimammagu. Allanngui-neq atortuulerpoq 4. juni 2015.

[...]”

Naammagittaalliut pineqartoq eqqarsaatigalugu Naalakkersuisoqarfiup oqaatigaa suliaq Naalakkersuisoqarfiup suliareqqilerniaraa.

Naammagittaalliortoq tamanna tunngavigalugu nalunaarfigaara suliap piffissami taannaasumi Naalakkersuisoqarfimmit uannillu ataatsikkut suliarineqarnera naleqqutinngitsutut isigigiga, taamaattumillu aalajangertunga suliamik misissuina unitsinniarlugu. Tamatumunnga peqatigitillugu oqaatigaara naammagittaalliortoq Naalakkersuisoqarfiup aalajangiineranik nutaamik tigusaqanngikkuni uannut soorunalimi naammagittaallioqqissinnaasoq.

Naalakkersuisoqarfimmut allakkani 21. juli 2015-imeersuni, assilinerat Inatsisartut Inatsisinut Ataatsimiititaliaannut nassiuussanni, imatut allappunga:

“Nassuiaatit misissuininnut ilaatillugit pisortat ingerlatsiviannit tigusama eqqoqqissaar-tuunerat sukumiisuunerallu uanga Ombudsmanditut sulininnut annertuumik pingaar-uteqarpoq.

Taamaattumik Naalakkersuisoqarfiup periaasiata – Naalakkersuisoqarfiup allagai 26. ju-ni 2015-imeersut taamatut paasisariaqarakkit - Naalakkersuisoqarfiup allagaani 27. maj 2014-imeersuni eqqunngitsumik allaaserineqarsimasut paasinarsinera naammaginangitsutut isigaara. Tamanna pitsaanerulingilaq suliami matumani Naalakkersuisoqar-fiup uannut nalunaarutaata uanga ilimagisariaqqaakkannit allaanerusumik paasisaria-qarnerata kingusinnerusukkat aappasaanik erserteratigut.

Tamatuma Inatsisartut Inatsisinut Ataatsimiititaliaannut Ombudsmandi pillugu inat-simmi § 23 tunngavigalugu nalunaarutiginnissaanut tunngavissaqarnanga isumaqarpunga, tassuunalu aalajangersarneqarpoq suliat pisortat ingerlatsivianni annertunerusumik kuk-kussuteqartoqarsimanissaanik imaluunniit sumiginnaasoqarsimanissaanik ilimagisaria-qartut Ataatsimiititaliamut nalunaarutigisassagikka.

Inatsisartulli Inatsisinut Ataatsimiititaliaata suliame siusinnerusukku akuliutsinneqareersimanera isiginiarlugu allakkat ukua assilinerata Ataatsimiititaliamut ilisimatitsissutitut nassiinneqarnissaa eqqornerpaasutut isigaara.

Malugaara pisoq Naalakkersuisoqarfiup ajuusaarutigigaa, inatsisillu allannguutaa Naalakkersuisoqarfiup suliniutigisaa massakku atortuulersimasoq.

Suliami tamanna tunngavigalugu annertunerusumik iliuuseqaaqqissanngilanga.”

Innuttaasup qulaani taaneqartup naammagittaalliutaata nutaaq 28. august 2015-imi tiguara, tassami Naalakkersuisoqarfiup aalajangiinini suliaq nutaamik suliareqqereerlugu aalajangiusimasimammagu. [Naalakkersuisoqarfiup oqaaseqaa-taa tamatuma kingornatigut pissarsiariniarpara, taassumalu 21. december 2015-imi nalunaarutigaa suliaq suliarileqqinniarlugu aalajangerluni, suliamimmi suliarin-ninnermi kukkunerit malugisimagamigit.

Naammagittaalliortoq tamanna tunngavigalugu nalunaarfigeqqippara suliap Naalakkersuisoqarfimmit uannillu ataatsikkut suliarineqarnera naleqqutinngitsutut isigigiga, taamaattumillu aalajangertunga suliamik misissuinerma ingerlaqqinnera unitsinniarlugu, Naalakkersuisoqarfilli qinnuigigiga nutaamik aalajangiiguni aalajangiinnermi assilineru uannut nassiuteqqullugu.

Ukiup nalunaarusiuunneqartup naanerani Aalisarnermut, Piniarnermut Nunaleri-nermullu Naalakkersuisoqarfimmit suli tusagaqanngilanga].

7.2 2014-imi ukiumoortumik nalunaarut, immikkoortoq 4, qupperit 54 tul-lilu

Qitiusumik allaffeqarfissuarmi oqartussaassutsumik ilusilersuineq. Qitiusumik allaffeqarfissuarmi suliani sulisunut tunngasuni pisinnaatitaaneq (j.nr. 2014-908-0002)

Naalakkersuisut Siulittaasuata Naalakkersuisoqarfiata allagai imaattut 12. januar 2015-imi tiguakka:

“Naalakkersuisut Siulittaasuata Naalakkersuisoqarfiata Naalakkersuisoqarfiup allagaasa 20. marts 2014-imeersut nanginnerisut oqartussaasutut aaqqissuussaaneq aamma qitiusumik allaffeqarfimmi sulisunut allaffissornikkut piginnaatitaaffiat pillugit nalunaarutigig-

sinnaavaa Naalakkersuisoqarfimmit inatsisit naapertorlugit paasinninnermik oqaatigininnerummat, tassalu Namminersorlutik Oqartussani oqartussaasut namminersortut aallaavittut sulisunut suliani namminerisaminnik piginnaatitaaffeqarmata, tamannalu tunngaviliisimammat kaajallaasitamut 19. januar 2015-imi atortuulersinneqaqqammersumut, tassalu oqartussaasut sulisunut allaffissornikkut akisussaanerat aamma piginnaatitaanerat pillugu tassungalu atasumik ilitersuisarnerat, ilisimatitsissutitut ilanngunneqassaaq.

Taamaakkaluartorli naatsorsuutigisatut oqartussaasutut aaqjissuussineq pillugu eqqarsaatersuutit suli qulaajarneqarsimannigillat. Naalakkersuisoqarfimmit naatsorsuutigineqarpoq ukiumi matumani kingusinnerusukkut tamanna pillugu sukumiinerusumik ilisimatitsisoqarumaartoq.”

Naalakkersuisut Siulittaasuata Naalakkersuisoqarfia tamanna tunngavigalugu 23. januar 2015-imi imatut akivara:

“Naalakkersuisut Siulittaasuata Naalakkersuisoqarfiata allagaasa 22. januar 2015- imeersut tiguneqarnerat matumuuna uppersarpara.

Oqartussaasut sulisoqarnermik aqutsinermi akisussaaffeqarnerat pisinnaatitaanerallu pillugit kaajallaasitaq 16. januar 2015-imeersoq Naalakkersuisut Siulittaasuata Naalakkersuisoqarfianit aalajangersarneqartoq ilitersuutitalik ilaatigullu sulianut sulisunut tunngasuni aalajangersimasuni pisinnaatitaanermik killissalersuineq pillugu kaajallaasitaq 1. oktober 2011-meersup tamatumunnga peqatigitillugu atorunnaarsinneqarnera tusaatisatut tiguakka.

Malugaara kaajallaasitami massakkut atorunnaarsinneqartumi § 2, imm. 2-4 aamma § 4, imm. 1 aamma 2 pingaartumik ajornartorsiutaasutut isigisakka kaajallaasitami nutaami ilanngunneqarsimannigitsut aamma Aningaasaqarnermik Sulisoqarnermillu Aqutsisoqarfiup oqartussaasut ataasiakkaat allat sinnerlugit iliuuseqarsinnaannginnera akuersaarlugu aalajangersarneqarsimasoq.

Suliap ilaani tassani matuma kingornatigut annertunerusumik iliuuseqaqqissanngilanga.

Qitiusumik allaffeqarfissuarmi oqartussaassutsimik ilusilersuineq pillugu apeqqut eqqarsaatigalugu malugaara Naalakkersuisoqarfiup tamanna ukioq manna kingusinnerusukkut uterfigeqqinniarlugu oqaatigigaa.”

Ukiup nalunaarusiuunneqartup naanerani Naalakkersuisut Siulittaasuata Naalakkersuisoqarfianit suli tusagaqanngilanga.

7.3 2014-imi ukiumoortumik nalunaarut, immikkoortoq 4, qupperit 58 tuliliu

Inuit Aqqinik Aalajangiisartut. Inatsisikkut tunngavigisassamik amigateqarneq (j.nr. 2014-904-0008)

Ilinniartitaanermut, Kultureqarnermut, Ilisimatusarnermut Ilageeqarnermullu Naalakkersuisoqarfiup oqarasuaatikkut 11. marts 2015-imi paasitippaanga aaqqiissutissat arlallit Naalakkersuisoqarfiup isumaliutersuutigisimagai, matumani Kalaallit Nunaanni Oqaasiliortut pillugit Inatsisartut inatsisaat tunngavigalugu nalunaarummik aalajangersaaneq imaluunniit inuit aqqi pillugit Kalaallit Nunaanni inatsimmik Inuit Aqqinik Aalajangiisartut eqqarsaatigalugit ajornartorsiummik aamma aaqqiinnaasumik Folketingip immikkut aalajangersaatinneqarnissaa siu-nertaralugu suliniuteqarneq ilanngullugit eqqarsaatigalugu.

Ilinniartitaanermut, Kultureqarnermut, Ilisimatusarnermut Ilageeqarnermullu Naalakkersuisoqarfiup oqaatigaa qulaajaasoqarpat tamatuminnga ilisimatinneqar-niartunga.

Ilinniartitaanermut, Kultureqarnermut, Ilisimatusarnermut Ilageeqarnermullu Naalakkersuisoqarfiup 24. september 2015-imi oqaatigaa Naalakkersuisup Nivi Olsenip Danmarkimi Isumaginninnermut Nunamullu Namminermut Tunngasunut Ministeri Karen Ellemann ulloq taanna allakkatigut qinnuigisimagaa inuit aqqi pillugit inatsit Kalaallit Nunaannut atuuttoq allanngorteqqullugu Inuillu Aqqinik Aalajangiisartut katitigaanerat sulinerallu pillugit nalunaarummik aalajangersaaqqullugu.

Inatsimmik allanngortiterineq Kalaallit Nunaanni Danmarkimilu oqartussaasut qanimut suleqatigiinnerisigut pissasoq anguniarneqarpoq, taamaaliornikkut Kalaallit Nunaanni inuit aqqi pillugit siunissami inatsisiliornermi ilanngunneqartussatut Kalaallit Nunaannit kissaatigineqartut Danmarkimi inuit aqqi pillugit inatsisip atortuulersinneqarnera pillugu peqqussummi killissarititaasut iluanniissinnaanersut imaluunniit inuit aqqi pillugit Kalaallit Nunaanni immikkut inatsisiliortoqarnissaa pisariaqassanersoq qulaajarneqarsinnaaqqullugu.

Ilisimatitsissutaagallartut 1. oktober 2015-imi qujassutigaakka, kiisalu Ilinniarti-taanermt, Kultureqarnermt, Ilisimatusarnermt Ilageeqarnermullu Naalakkersuisoqarfik qinnuigalugu suliaq pillugu ingerlaavartumik ilisimatittaqqullunga.

Ukiup nalunaarusiuunneqartup naanerani Ilinniartitaanermt, Kultureqarnermt, Ilisimatusarnermt Ilageeqarnermullu Naalakkersuisoqarfimmit tamatumunga atatillugu tusagaqanngilanga.

7.4 2014-imi ukiumoortumik nalunaarut, immikkoortoq 5, qupperit 261 tullilu

Nammineerluni misissuiffiginneq. Aatsitassanut tunngasuni allagaatinik paasissutissiineq. Oqartussaassutsimik ilusilersuineq. Kalaallit Nunaanni Namminersorlutik Oqartussani pissaanermik atuutsitsinermi aqutseriaaseq (j.nr. 2014-905-0023)

Aatsitassanut Naalakkersuisoqarfik allagaatinik paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu aalajangiinnermi 11. juni 2015-imeersumi qinnuteqartumut ilaatigut imatut allapoq:

“[...]”

Inatsisartut Ombudsmandiata 1. december 2014-imi oqaaseqaammini inatsiseqartitsinermik paasinninneq manna oqaatigaa, tassalu Aatsitassanik Aqutsisoqarfik aamma Aatsitassanut Tunngasuni Avatangiisinik Aqutsisoqarfik oqartussaasutut immikkoortutut marluttut isigineqartariaqartut, allagaatit Aqutsisoqarfiit taakkua marluk akornanni paarlaateqatigiinneqartut taakkua iluinnaanni atugassatut isigineqarsinnaanngitsut taamaattumillu allagaatit taamaattut allagaatinik paasissutissiinnermi paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu inatsimmi allagaatit nammineq iluinnarmi atugassat pillugit malittarisassat tunngavigalugit ilaatinneqanngitsoorsinnaanngitsut. Ombudsmandip oqaaseqaataani oqaatigineqarpoq tamanna aatsitassanut oqartussaasup iluani Naalakkersuisoqarfinnut Aqutsisoqarfinnullu allanut aamma atuuttoq.

[...]

Inatsisartut Ombudsmandiata oqartussaassutsimik ilusilersuineq aamma aatsitassanut tunngasuni allagaatinik paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugit inatsiseqartitsinermik paasinninnera oqartussaasut attuumassuteqartut tamarmik tusaatissatut tigugaluaraat aqutsinermilu suleriaatsit periaatsillu tamatumunnga 1. december 2014-imiilli naapertuut-

tunngortissimagaluaaraat, matumani allagaatinik paasissutissiisoqarnissaanik akuersissuteqartarneq ilanngullugu eqqarsaatigalugu, Aatsitassanut Naalakkersuisoqarfik isumaqarpoq allagaatinik paasitinneqarumallutit qinnutigisat 30. juli 2015-imeersoq itigartinneqartariaqartoq.

Aatsitassanut Naalakkersuisoqarfiup manna aalajangiisuusumik pingaartillugu isiginiarpaa, tassalu aatsitassanut tunngasut oqartussaasut attuumassuteqartut aatsitassat pillugit inatsimmi §§-it 3 a-c 1. januar 2013-imi atortuulersinneqarnerisa kingornatigut aatsitassanut tunngasuni oqartussaasup annertussusia killiilu pillugit inatsiseqartitsinermik paasininnerata taamani Inuussutissarsiornermut, Aatsitassanut Suliffeqarnermullu Naalakkersuisoqarfiup Inatsisartut Ombudsmandiannut nassuiaataata assigigaa, taamalu aatsitassanut tunngasunut oqartussaasut aqutsinikkut naalakkersuinikkullu paasinninneq una upperalugu, aallaavigalugu aaqqissuullugulu ingerlassimagaat, tassalu allaffigeqatigiittarnermi allagaasimasut taamaattut nammineq ilumi sulinermi allagaatitut isigineqartariaqartut, taakkulu tamarmiullutik paasissutissiinermik paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu inatsimmi § 7 tunngavigalugu paasissutissiinermi ilaatinngitsoorneqarsinnaasut, inatsiseqartitsinermillu paasinninneq taanna kukkulluinnartutut isigineqarsinnaanngilaq, amma ilaatigut tak. Ombudsmandip oqaaseqaataa.

[...]” (Atorfeqarfimmi nutsigaavoq)

Naammagittaalliortup allagaatinik paasitinneqarumalluni qinnutigisami itigartinneqarnera pillugu naammagittaalliutini uannut allakkatigut 15. juni 2015-imeersutigut aalajangiusimavaa.

Naammagittaalliortoq allakkatigut 22. juli 2015-imeersutigut nalunaarfigaara Ombudsmandip misissuinerpiaanik aallartitsiniarnanga aalajangertunga, saaffiginissummullu atatillugu annertunerusumik iliuuseqaqqinniannngitsunga.

Naammagittaalliortumut “Aatsitassanut tunngasuni allagaatinik paasitinneqarsinnaatitaaneq. Oqartussaassutsumik ilusilersuineq. Kalaallit Nunaanni Namminersorlutik Oqartussani pissaanermik atuutsitsinermi aqutseriaaseq” pillugit oqaaseqaatiga innersuussutigalugu taamatuttaaq ilaatigut imatut allappunga:

[...]

Oqaaseqaammi tassani Aatsitassanut Ikummatissanullu Naalakkersuisoqarfiup amma Aatsitassanut Tunngasuni Avatangiisinik Aqutsisoqarfiup akornanni pissutsinut tunnga-

nerusumi pingaarnertut inerniliussatut oqaatigaara aatsitassanut tunngasuni oqartussaa-
sut qulaani taaneqartut tassaasut oqartussaasut nammineertut, oqartussaasumi taannaa-
sumi immikkoortuinnaannngitsutut ilaasut. Taamaalillutik suliami allagaatit oqartussaa-
sut taakkua akornanni paarlaateqatigiinneqartut allagaatitut oqartussaasut taakkua iluin-
naani atugassatut isigineqarsinnaanngillat. Taamaalillutik suliami allagaatit taamaattut
paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu inatsimmi allagaatit oqartussaasup iluinnaani atu-
gassat pillugit malittarisassat tunngavigalugit suliami allagaatinik paasissutissiinermi ilaa-
tinneganngitsoorsinnaanngillat (inatsimmi § 7).

Malugaara Aatsitassanut Ikummatissanullu Naalakkersuisoqarfiup itigartitsissummini
11. juni 2015-imeersumi oqaatigigaa inatsiseqartitsinermik uanga paasinninnera oqar-
tussaasut eqqaaneqartut tamarmik tusaatissatut tigusimagaat, allaffissornermilu aqutsi-
nermi suleriaatsitik periaatsitillu tamanna naapertorlugu aaqquissuussimagaat, matumani
suliami allagaatinik paasissutissiinissamik akuersisarneq ilanngullugu eqqarsaatigalugu.

Aamma malugaara Aatsitassanut Ikummatissanullu Naalakkersuisoqarfiup paasitinne-
qarsinnaatitaaneq pillugu inatsimmi § 7 tunngavigalugu ilinnik sullitannillu itigartitsi-
nermini Naalakkersuisoqarfiup inatsiseqartitsinermik siusinnerusukkut paasinninnera -
tassalu oqartussaasut taakku oqartussaasutut ataasiusut - “kukkulluinnartutut isigineqar-
sinnaanngitsutut” atuinnaarsimagaat. Tamanna imatut paasisariaqarpara allagaatit oqaase-
qaammik uanga saqqummiussinera sioqqullugu suliarineqarsimasut eqqarsaatigalugit i-
natsiseqartitsineq taanna Naalakkersuisoqarfiup atuinnaarumasimagaat.

Allatut oqaatigalugu Aatsitassanut Ikummatissanullu Naalakkersuisoqarfik imatut paasi-
sariaqarpara Naalakkersuisoqarfik isumaqartoq inatsiseqartitsinermik paasinninnerit as-
sigiinnngitsut marluk taakku – tassalu inatsiseqartitsinermik siusinnerusukkut paasinnin-
neq, oqartussaasut taakku oqartussaasutut ataasiusut aamma inatsiseqartitsinermik mas-
sakkut paasinninneq, aatsitassanut tunngasuni oqartussaasut tassaasut oqartussaasut
nammineertut arlallit – inatsisilerinikkut illersorneqarsinnaasut, naak tamanna imatut
paasisariaqaralariga Naalakkersuisoqarfiup oqaaseqaatinik saqqummiussinermi ki-
ngornatigut paasinninnera unaasoq aatsitassanut tunngasuni oqartussaasut oqartussaa-
sutut nammineertutut arlalittut isigissallugit pissutissaqarnerpaasoq.

Inatsiseqartitsinermik ataatsimut paasinninneq Naalakkersuisoqarfiup itigartitsissummi-
ni 11. juni 2015-imeersumi oqaatigisaa oqaaseqaatima 1. december 2014-imeersup ki-
ngornatigut saqqummerpoq, oqaaseqaammilu tassani inatsiseqartitsinermik atuuttumik
uanga paasinninnera erseqqissumik nassuiarpara. Aatsitassanut tunngasuni oqartussaa-
sutsimik ilusilersuinermit inatsiseqartitsinikkut tunngavik oqaaseqaatip taaneqartup ki-
ngornatigut allannguuteqarsimannngilaq.

Naalackersuisoqarfiup suliamik uanga paasinninnera itigartitsissummini 11. juni 2015-imeersumi ilisimareersimammagu isumaqarpunga illit naammagittaalliuutinnut atatillugu annertunerusumik iliuseqarqinissannut pissutissaqarnanga. Inatsiseqartitsinermik atuuttumik pisariaqarneratut naliliineq eqqartuussiviit naggasiutitut suliassaraat. Taamaattumik suliap taakkununga suliassangortinnissaa isumaliutersuutigeqqullugu qinnuigaakkit.

[...]

Paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu inatsimmi § 8-kkut aalajangersarneqarpoq paasitinneqarsinnaatitaanermi suliami allagaatit ilusissavitsik atorlugu pigineqartut pineqartunut ilaatinneqartut, § 7-imi aalajangersagaq apeqqutaatinnagu

Paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu inatsimmi § 11-kkut aalajangersarneqarpoq allagaatini paasissutissat suliami pissuviusunut tunngasut ilaatigut § 7-imi pineqartunut ilaatinneqartut suliap ingerlaneranut annertuumik pingaaruteqartut paasissutissiissutigineqarnissat inatsimmi malittarisassat nalinginnaasut naapertorlugit akuersissutigineqassa-soq, aalajangersakkat taaneqartut apeqqutaatinnagit.

Paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu inatsimmi § 4, imm. 1-imi oqaaseqatigiit aappaasi-gut aalajangersarneqarpoq ingerlatsinermi oqartussaasoq allagaatinik annertunerusumik paasissutissiisinnaasoq, nipangiussisussaataaneq il.il. pillugit malittarisassani allanik aalajangersaasoqarsimangippat.

Malittarisassat qulaani taaneqartut Aatsitassanut Ikummatissanullu Naalackersuisoqarfiup itigartitsissutaani 11. juni 2015-imeersumi isummerfigineqarsimangillat.

Taamaattumik paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu inatsimmi § 7-ip atorsinnaanera pillugu qulaani oqaaseqaatikka apeqqutaatinnagit allakkavit 15. juni 2015-imeersut ilanngussartallit (allakkat ukua assilinerannik ilaqartillugit) Aatsitassanut Naalackersuisoqarfimmut ingerlateqqillugit ullumikkut nassiunneqarnissat eqqornerpaasutut isigaara, malittarisassat qulaani taaneqartut Aatsitassanut Naalackersuisoqarfiup illit eqqarsaatigalutit sapinngisamik pilertornerpaamik isummerfigissagai illit qinnutigisattut.

[...]”

Tamanna Aatsitassanut Naalackersuisoqarfimmut allakkatigut 22. juli 2015-imeersutigut taamatuttaa q nalunaarutigaara, Naalackersuisoqarfillu qinnui-

galugu paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu inatsimmi §§-it 8, 11 aamma 4, imm. 1-imi oqaaseqatigiit aappaat pillugit isummeqqullugu.

Ukiup nalunaarusiuunneqartup naanerani Aatsitassanut Naalakkersuisoqarfimmit suli tusagaqanngilanga.

8. Misissuinerit aamma nammineerluni misissuiffiginninnernik suliniutit

8.1 Ulloq unnuarlu paaqqinniffimmu Angerlarsimaffik Uulinermut misissuiar-torneq (Nalunaarusiaq 21. maj 2015 imeersoq, j.nr. 2015 900 0006)

Angerlarsimaffik Uulineq allakkatigut 23. februar 2015-imeersutigut ilisimatippara paaqqinniffik misissuiffigiartorniarlugu aalajangertunga.

Angerlarsimaffimmik Uulinermik misissuineq suleqatima ilaat kiisalu Meeqqat pisinnaatitaaffii pillugit sullissiviup MIO-p sinniisaa peqatigalugit 10. april 2015-imi ingerlappara. Taakkua saniatigut Ilaqutariinnermut, Naligiissitaanermut Isumaginninnermullu Naalackersuisoqarfiup sinniisaa peqataavoq.

Angerlarsimaffimmik Uulinermik misissuineq Inatsisartut Ombudsmandiat pillugu Inatsisartut inatsisaanni nr. 8-mi, 3. december 2009-meersumi (Ombudsmandi pillugu inatsimmi) § 16 tunngavigalugu misissuinerinik nalinginnaasumik suliaqarnerma ilaatut ingerlanneqarpoq.

Ombudsmandi pillugu inatsimmi § 7, imm. 1-ikkut aalajangersarneqarpoq Kalaallit Nunaanni Namminersorlutik Oqartussat kommunillu ataanni pisortat ingerlatsiviisa ilaat tamarnik uanga sulininni pineqartunut ilaatinneqartut.

Ombudsmandi pillugu inatsimmi § 16-ikkut aalajangersarneqarpoq paaqqinniffiit suliffeqarfiilluunniit uanga sulininni pineqartunut ilaatinneqartut sulluunniit uanga Ombudsmanditut misissorsinnaagikka.

Oqartussaasut inuillu uanga sulininni pineqartunut ilaatinneqartut inatsisinik atuuttunik malinninersut suliassaminnulluunniit ingerlatsinerminni allatigut kukkussuteqarsimanersut sumiginnaasimanersulluunniit sulininnut nalinginnaasumut ilaatillugu misissortarpara. Tamatuma saniatigut - § 16 tunngavigalugu misissuinerinnut atatillugu - pissutsit paaqqinniffiup aaqjissuussaananut ingerlanneqarneranullu tunngasut kiisalu pissutsit paaqqinniffimmik atuisut pineqartarnerannut taakkulu pillugit ingerlatanut tunngasut inuppalaartumik misigittartumillu isiginnitaaseq aallaavigalugu naliliiffigisinnaavakka.

Misissuinerup ingerlanneqarnera

Angerlarsimaffimmi Uulinermi sulisut, najugaqartut najugaqartullu ilaquataat misissuinissannik misissuinerullu nalaani oqaloqatigineqarnissannut periarfissaqarnerannik misissuineq sioqqullugu ilisimatereerpakka. Misissuineq sioqqullugu immikkoortortaqaarfimmi Qiïmanermi najugaqartumut angajoqqaq oqarasuaatikkut oqaloqatigaara kiisalu immikkoortortaqaarfimmi Uulinermi aamma immikkoortortaqaarfimmi Suluppalummi najugaqartunut angajoqqaat marluk ornigullutik oqaloqatigaannga. Immikkoortortaqaarfimmi Uulinermi najugaqartup angajoqqaavi misissuinerma kingornatigut oqaloqatigaakka.

Misissuinerup ingerlanissaa imatut pilersaarusionerqarpoq:

1. Pisortamik A-mik immikkoortortaqaarfimmilu Suluppalummi pisortamik B-mik ataatsimeeqateqarneq
2. Inersimasunut immikkoortortaqaarfiup Qiïmanerup angalaarfigineqarnera
3. Qiïmanermi najugaqartumik oqaloqateqarneq
4. Inuusuttunut immikkoortortaqaarfiup Suluppaluup angalaarfigineqarnera
5. Suluppalummi sulisut ataasiakkaarlugit oqaloqatigineqarnerat
6. Ullup qeqqasiorneq
7. Pisortamik A-mik immikkoortortaqaarfimmilu Suluppalummi pisortamik B-mik ullaakkut ataatsimeeqateqarnerup nangingneqarnera
8. Meeqqanut immikkoortortaqaarfimmi Uulinermi sulisumik oqaloqateqarneq
9. Uulinermik angalaarfiginninneq
10. Uulinermi najugalimmik oqaloqateqarneq
11. Pisortap A-p immikkoortortaqaarfimmilu B-p inaarutaasumik ataatsimeeqatigineqarnerat.

Misissuinermi tassani makku aallunneqarnissaat toqqarpara:

Aaqqissuussaanermut tunngasut, sulisut, attaveqarfiit, pissaanermik (nukinnik) atuneq kiisalu peqqissutsimut paaqqinniffiullu illutaanut tunngasut.

Misissuiartunnginninni paasissutissarpaaluit Angerlarsimaffimmit Uulinermit kiisalu nakkutilliinermut atatillugu misissuinerit pillugit nalunaarusiat kingulliit

marluk Ilaqutariinnermut, Naligiissitaanermut Isumaginninnermullu Naalakkersuisoqarfimmit tiguakka. Taakkua saniatigut aallunneqartunut tunngasut pisortaqatigiinnik ataatsimeeqateqarnermi, sulisunik oqaloqateqarnermi immikkoortortaqarfiillu angalaarfigineqarnerini takusatigut qulaajarneqarput.

Angerlarsimaffik Uulinermit 21. maj 2015-imi ilaatigut imatut allappunga:

“[...]

Naliliineq

Angerlarsimaffik Uulineq paaqqinniffittut isigalugu pingaarnerusutigut pitsaasunik paa-sisaqarpunga, tasaanilu pisortaqatigiit paaqqinniffiup ajornartorsiutigisaanik aaqqiinar-neq eqqumaffigalugulu qitiutippaat.

Ajornartorsiutit annertunerpaat misissuinnut atatillugu immikkut maluginiakkakka pillugit tulliuuttuni naatsunik oqaaseqaateqarpunga.

Tamatumunnga atatillugu oqaatigaara ajornartorsiutit taakku Angerlarsimaffimmik Uu-linermik misissuininna pisortaqatigiinnut oqaloqatiginissutigigikka.

Aaqqissuussaanermut il.il. tunngasut

Angerlarsimaffik Uulineq 2009-mi ammarpoq, tassaallunilu ulloq unnuarlu paaqqinnif-fik meeqqanut 6-init 18-inut ukiulinnut “Autisme Spektrum Forstyrrelser”-tunut (ASF-ertunut) arfinilinnut inissalik.

Angerlarsimaffiup ataani immikkoortortaqarfiit nutaat marluk 2014-imi ammarneqar-put. Suluppuluk, tassaasoq inuusuttunut 16-init 24-nut ukiulinnut ASF-ertunut sisa-manut ingerlalluurtunut immikkoortortaqarfik kiisalu Qiimaneq, tassa inersimasunut ASF-ertunut sisamanut immikkoortortaqarfik. Immikkoortortaqarfiit pingasut taakku tamarmik taannaasumik pisortaqarput (A), taassumalu saniatigut Suluppuluk Qiimaner-lu tamarmik immikkut immikkoortortaqarfittut pisortaqarlutik.

Paasivara immikkoortortaqarfiit nutaat marluk allissutigineqarnerat suliassarujussuusi-masoq, pisortarlu suliap taassuma ingerlanneqarnerani tamarmi peqataatinneqarsimasoq. Pisortaq immikkoortortaqarfinni pingasuni taakkunani sulisut ullut 14-ikkaarlugit ataatsimiinnerini tamani suli peqataasarpoq.

Paasivara Ilaqutariinnermut, Naligiissitaanermut Isumaginninnermullu Naalakkersuiso-qarfik paaqqinniffiup pitsaasumik suleqatigigaa, ingerlaavartumillu isumasioqatigiittar-

neq ilisimasanillu paarlaateqartigiittarneq ingerlanneqartut. Naalakkersuisoqarfiup sinniisaata pisortallu nassuiaatitut oqaatigaat Naalakkersuisoqarfiup paaqqinniffiullu ukiup affakkaartumik nalunaarusiortarnermi ilusiliussassaq massakkut suliarigaat, taassumalu paaqqinniffinit allanit aamma atorneqartarnissaa eqqarsaatigineqartoq, kommuninilu sulianik suliarinnittut iliuusissanut pilersaarussianik suliaqarnerminni atorsinnaagaat.

Kommuneqarfik Sermersuumik suleqateqarneq eqqarsaatigalugu paasivara tamanna ajornartorsiuteqarfiuvallaanngitsumik ingerlasoq, kommunimili sulianik suliarinnittut paarlagaattuarnert ajornartorsiutitut misigineqartartoq, tassami suliat aallaqqaataaniit aallarteqqinneqartariaqartarmata suliallu ingerlaavartuutinneqarsinnaanatik. Najugaqartut ataasiakkaat eqqarsaatigalugit sulianik kommunimi kikkut suliarinnittuunerat paaqqinniffiup qaqutigunnaq ilisimasarjaa. Pisortap nassuiaatitut aammattaq oqaatigaa iliuusissanut pilersaarusiit suliarissallugit kommunip inatsit tunngavigalugu pisussaaffigisani suliarineq ajorai, Naalakkersuisoqarfillu ajornartorsiutip taassuma sammineqarnerani peqataatinneqartoq.

Tamanna pillugu oqaatigaara iliuusissanut pilersaarusiit eqqarsaatigalugit ajornartorsiutit Ilaqutariinnermut, Naligiissitaanermut Isumaginninnermillu Naalakkersuisoqarfirmut Inatsisartullu Inatsisinut Ataatsimiititaliaannut malugeqquniariga, ajornartorsiummi taanna ilungersunartuullunilu tamani ajornartorsiutaammat, Atorfeqarfirmu arlaleriarluni malugisarsimasaa uparuartarsimasaalu.

Meeqqat eqqarsaatigalugit kommunit iliuusissanut pilersaarusiiaasa nutarterneqartannginnerat ataatsimut atuuppoq. Iliuusissanut pilersaarussianik tamanik misissuininni malugaara najugaqartunit 18-it inorlugit ukioqartunit arfineq marluusunit najugaqartut pingasuinnaat pillugit iliuusissanut pilersaarusiit nutarterneqarsimasut. Najugaqartut taakkua ilaat pillugu iliuusissanut pilersaarusiit 2010-mili kingullermik nutarterneqarsimavoq. Malugaarattaq najugaqartut ilaat ataaseq assigiinngitsunik suussusilerneqarsimasunik innarluuteqartut oqaatigineqarsimasoq, tassami iliuusissanut pilersaarusiit kingullermi suussusiliisimaneq aamma killiffik pillugu nalunaarusiit kingullermi (paaqqinniffimmit suliarineqartumi) suussusiliisimaneq assigiinngimmata.

Uanga paasinninnera unaavoq tamanna ajornartorsiuterujussuusoq, tassami taamaattoqarneratigut najugaqartoq taanna eqqarsaatigalugu ilaatigut suliamik suliarinninnermi kukkusoqarsinnaammat.

Meeqqanut inuusuttunullu angerlarsimaffiup avataanut inissinneqarsimasunut iliuusissanut pilersaarussianik suliarinnittarneq nutarterisarnerlu pillugit aalajangersakkat (inunnut annertuumik innarluutilinnut aamma atuuttut) meeqqanik inuusuttunillu ikiorisarneq pillugu Inatsisartut peqqussutaanni nr. 1-imi, 15. april 2003-meersumi §§-ini

14-imiipput 15-imiillutillu. Taamaalilluni § 15, imm. 3-kkut aalajangersarneqarpoq angerlarsimaffiup avataanut piffissami sivisunerusumi inissiinermut atatillugu inissiinermi anguniakkatut iliuusissanut pilersaarusiap nassuiaataa tunngavigalugu inissiinissamik aalajangiineq kommunip ikinnerpaamik ukiumut ataasiarluni naliliiffigeqqittassagaa, inissiinerlu ingerlaannassasoq aalajangiisoqarpat iliuusissanut pilersaarusiaq nutaamik aalajangiinermut naleqquttunngorlugu iluarsineqartassasoq.

Iliuusissanut pilersaarusianik nutarterisarneq eqqarsaatigalugu ajornartorsiutit taakku pissuseqataat siusinnerusukkut misissuinerlut atatillugu malugisarsimavakka. Iliuusissanut pilersaarusiap eqqarsaatigalugit ajornartorsiut taanna Ilaqutariinnermut, Naligiissitaanermut Isumaginninnermullu Naalakkersuisoqarfimmut malitseqartitsiviginninninni (aammaarlunga) saqqummiunniarpara, taamatuttaarlu Inatsisartut Inatsisinut Ataatsimiititaliaat tamatumingga ilisimatinniarpara.

Pisortaqatigiinnik aallarnisaataasumik oqaloqateqarninni paasivara paaqqinniffik najugaqartup paaqqinniffimmut inissinneqarneranut atatillugu meeqqanik inuusuttunillu kiisalu annertuumik innarluutilinnik ulloq unnuarlu paaqqinniffiit pillugit nalunaarummi nr. 64-imi, 29. december 1994-imeersumi § 25 maliillugu inatsit tunngavigalugu iliuusissanut pilersaarusiamik suliarinninnissaminut pisussaaffeqarnerisut erseqqarlukullutq.

Nalunaarummi tassani § 25-kkut aalajangersarneqarpoq annertuumik innarluutillip ulloq unnuarlu paaqqinniffimmut inissinneqarneranut atatillugu katsorsaanissamut pilersaarut suliarineqassasoq. Katsorsaanissamut pilersaarut taanna paaqqinniffimmit innarluutillillu kommunitut najugarivitaani isumaginninnermut ataatsimiititaliamit suliarineqassaaq, annertuumik innarluutillit pillugit siunnersortinik immikkut ilisimasalinnik peqarpat taakku aamma nunap immikkoortuani immikkoortortaqarfik suleqatigalugit.

Pisortap nassuiaatitut oqaatigaa tamanna imatut paasigini, tassalu iliuusissanut pilersaarusiaq inissiinermi suliarineqassasoq, iliuusissanullu pilersaarusiaq taanna kommunip suliarissagaa. Nangilluni oqarpoq inissiinermi nalunaarusiaq kiisalu iliuusissanut pilersaarusiaaraq paaqqinniffiup suliarisarai, taakkuli kommuni najugarivitaq peqatiginagu suliarineqartartut.

Pisortaqatigiinnik oqaloqateqarninni Ilaqutariinnermut, Naligiissitaanermut Isumaginninnermullu Naalakkersuisoqarfiup sinniisaa najuuttoq qinnuigaara iliuusissanut pilersaarusiap pillugit ajornartorsiut sukumiinerusumik misissoqqullugu. Naalakkersuisoqarfimmut malitseqartitsiviginninninni tamanna aammaarlunga malugeqquniarpara. Naalakkersuisoqarfiup akissuteqarnissaa tamatuma kingornatigut utaqqimaarniarpara, akis-

sullu tigugukku annertunerusumik iliuuseqaqqinnissannut pissutissaqarnersoq naliliinarlunga.

Iliuusissanut pilersaarusiatic eqqarsaatigalugit pisortap aammattaaq oqaatigaa kommuni paaqqinniffiup (najugaqartut 18-it inorlugit ukiullit pillugit) ukiup affakkaartumik (najugaqartullu 18-it sinnerlugit ukiullit pillugit) ukiukkaartumik killiffiit pillugit nalunaarusianik suliaqarneranut atatillugu iliuusissanut pilersaarusiorniarluni ataatsimiinnissamut qaqutiguinnaq aggeqqusisartoq, tamatumalu kingornatigut kommunip iliuusissanut pilersaarusiatic iluarsisaaq/naleqqussaaq pisussaaffigisaraluamisut suliarineq ajoraa.

Paaqqinniffik ukiup affakkaartumik/ukiukkaartumik nalunaarusiat taakku suliarinissaannut pisussaaffimmik inatsisikkut tunngavigisami piosoqarnersoq erseqqarluttutut isigaara, taamatuttaarlu kommuni tamatumunnga atatillugu iliuusissanut pilersaarusiatic iluarsisamik/naleqqussakkamik suliarinnissarnersoq erseqqarluttutut isikkoqarluni. Taamatut erseqqarluttoqarnera Naalackersuisoqarfimmut malitseqartitsiviginninninni malugeqquniarpara.

Peqqinnissaqarfimmik suleqateqarneq eqqarsaatigalugu pisortap oqaatigaa tamanna paaqqinniffimmut najugaqartunullu naammaginangitsutut misigineqartartoq. Pisortap oqaatigaa najugaqartut autismeqartuunerat annikitsuraannarmik paasineqartartoq paasineqanngilluinnartarluniluunniit, najugaqartullu autismeqanngitsutut peqqinnissaqarfimmi sulisunit pineqartartut. Pisortap assersuutitut oqaatigaa najugaqartut ilaat misisortinnerminut atatillugu nalalluni torsuusarsuarmi sivisoorujussuarmik utaqqisariaqarsimasoo, tamannalu najugaqartumut tassunga toqqissisimanangitsorujussuusoo, najugaqartormi taanna malugissutsimigut assigiinngitsorpassuartigut akornusersorneqarsimammat. Paaqqinniffiup sulisuisa najugaqartunik ingiaqatiginnittut aammattaaq misigisarpaat peqqinnissaqarfimmi sulisut inunnik autismeqartunik qanoq oqaloqateqarnisaminnik paasisimasaaqanngitsut, taamaalillutillu najugaqartut qanoq oqaluffigineqarneritik paasissanagu, taamalu peqqinnissaqarfimmi sulisut apeqqutaat isummerfigisinnasarnagit akisinnasarnagillu. Paaqqinniffiup sulisuisa ingiaqataasut ilaasa peqqinnissaqarfup sulisui nikasaarpaluttumik, tusaanngitsuusaarinnittutut tunuarsimaarfiginnittutullu pissuseqartartut misigisarpaat.

Tarnikkulli nappaatilinnik distriktimi katsorsaaviup suleqatigineqarnera paaqqinniffiup pitsaalluinnartutut misigisimavaa.

Tamanna pillugu oqaatigaara peqqinnissaqarfimmik suleqateqarnermi ajornartorsiutit Peqqissutsimut Naalackersuisoqarfimmut malugeqquniarikka.

Atuarfeqarfimmik suleqateqarnek eqqarsaatigalugu paasivara paaqqinniffik atuarfimmii meeqqat pillugit oqaloqatiginninnermi amerlanertigut peqataasartoq, tamatiguunngitsorli, tassami ataatsimiinnissat sioqqullugit piffissakitsuararsuugajuttarmat, taamalu pilersaarusiorniarneq ajornakusoortarluni. Paasivarattaq pissutsinik meeqqamut tunngasunik ilisimatitsissutigisariaqartunik peqartillugu atuarfiup paaqqinniffimmut sianerajuttannginnera angajoqqaanuinnarli sianertarnera paaqqinniffiup ajornartorsiutitut misigisaraa.

Paaqqinniffik kaammattorpara atuarfeqarfiup suleqatigineqarnerani ajornartorsiutit qanoq aaqqinniarneqarnissaasa oqaloqatigiissutigineqarnissaat siunertaralugu Kommuneqarfik Sermersooq attaveqarfigeqqullugu.

Sulisut

Paasivara napparsimalluni sulinngitsoortarnerit immikkut ajornartorsiutaanngitsut, paaqqinniffimmilu sulisut qaqutigunnaq ikippallaartartut.

Paasivara paaqqinniffiup sulisut imigassanik atornerluisutut misigisimangikkai, paaqqinniffimmilu imigassartortoqartanngilluinnarnissaanik periaaseq atorneqartoq. Sulisuni imigassamik ajornartorsiuteqartoqartoq pasitsaaneqarpat pilertortumik iliuuseqartoqartarpoq, paaqqinniffillu katsorsaanermik ikiorsiisararluni.

Malugaara sulisunut nutaanut tikilluaqqusissutitut mappersagaq paaqqinniffik, autisme, perorsaariaaseq atorneqartoq sulisumullu isumalluaatigineqartut pillugit paasissutissanik imaqartoq paaqqinniffiup suliarisimagaa. Paasivara paaqqinniffimmut iseriartitsinissaq aamma neqeroorutigineqartartoq, sulisullu ilinniagaqarsimasut ilinniagaqarsimangitsullu pitsaasumik sungiusarneqarnissaat isumagineqartartoq. Sulisut nutaat paaqqinniffimmi sulinermut pitsaasumik iseriartinneqartarnerannik aallussineq ajunngilluinnartuuvoq.

Paasivara Angerlarsimaffimmi Uulinermi pisortap tulliatut atorfik inuttassarsiuunneqartoq, sulisussarsiniartarnerli sulisunillu tigumminniinnarniartarnek paaqqinniffiup ataasimut assut ajornartorsiutigigai. Pisortap nassuiaatitut oqaatigaa qinnuteqartunik ikituinnarnik tigusaqarsimallutik kiisalu sulisunut inissianik ikippallaanik tunineqarsimallutik, taamatuttaarlu perorsaasunik avataaneersunik sulisussarsiniartarnek ajornartorsiuterujussuusoq, tassami taakku ukiumut marlukkaaginnarnut atuuttumik inatsit tunngavigalugu atorfinitsinneqarsinnaammata. Pisortap oqaatigaa maani perorsaasunngorniarlutik ilinniartunik peqartoq paaqqinniffimmi sulinermik misileerusuttunik paaqqinniffimmilu kingusinnerusukkut sulilerusuttunik, tamannali ajornartoq sulinermik misilinerup nalaani ilinniartut ineqarfianni ineeqqamik/inissiamik innersuussisoqarsinnaanngimmat. Sulisunik kalaallinik ilinniarsimasunik illoqarfnit allanit pissarsiarneq

aamma ajornakusoortorujussuuvooq, tassami ilaqutariit tamarmik nuuttariaqartussaasarmata, taamaalillutillu aalajangersimasumik attaveqarfigisartakkatik aamma annaasarlugit. Sulisut avataaneersut akissarsiat appasippallaarnerat pissutigalugu paaqqinniffimmut tassunga qinnuteqarajunnginnerat paaqqinniffiup aamma misigisarpaa. Sulisunik tigumminniinnarniarnermi sulisussarsiniarnermilu ajornartorsiutit paaqqinniffimmut sunniutigisaat tassaavoq suliatigut ilisimasat katersorneqarsimasut paaqqinniffimmit kuserutullusooq ilillutik peerukkiartortarnerat sulisullu nutaat sulileraangata aallaqqaataaniit aallaarteqqittariaqartarneq.

Ataatsimut isiginnillunga paasinninnera unaavoq sulisunut tunngasut pisortaqatigiinnit pitsaasumik aqunneqartut, paaqqinniffiullu tassani unamminiagassai tassaasut sulisussarsiniarnermi sulisunillu tigumminniinnarniarnermi ajornartorsiutit. Sulisunik oqaloqateqarninni malugaara taakkua massakut pisortarisatik aamma pisortaqatigiit immikkoortortaqrifiillu attaveqatigiinnerat assut iluarisimaaraat, sulisullu peqataatinneqarluartutut misigisimasut.

Attaveqarfii

Najugaqartut pillugit nalunaarusiat immikkuualuttulersugaasut arlallit misissuiartunnginninni uannut nassiunneqarput. Taakkua najugaqartunik ulluinnarnilu qanoq inuuneqarnerannik takussutissilluarpaannga. Nalunaarusiat taakku paaqqinniffimmi sulisut, sulianik suliarinnittut il.il. eqqarsaatigalugit aammattaq iluaqutaasorujussuupput.

Paasivara paaqqinniffik ilumini ikittuinnarnik malittarisassaartoq, tassami najugaqartut ataasiakkaarlugit eqqarsaatigalugit sulisoqarmat, taamaalillutik najugaqartut tamarmik immikkut ilusilersuiffiqineqartarlutik, malittarisassaqartinneqarlutik killissaqartinneqarlutillu. Taamaaliorqartarpoq najugaqartut ineriartornermikkut pisumi killiffiat aallaavigalugu sunik piunasaqaateqarfigineqarsinnaanerata aamma malittarisassatut piunasaqaatigineqartunik qanoq paasinnissinnaanerata malinnissinnaanerallu isiginiarlugit.

Misissuininni najugaqartut marluk (ataaseq Qiimanermiittoq allalu Uulinermiittoq) oqaloqatigaakka, taakkulu ajunneqalutik ingerlalluarlutillu oqarput. Paaqqinniffimmik angalaarfiginninninni takusinnaavara najugaqartut toqqissisimasut aamma sulisut najugaqartullu akunnerminni eqqissisimasumik pissuseqartut.

Aamma paasivara najugaqartut kinguaassiuutitut tunngasut eqqarsaatigalugit allaganngortitaasunik periaasissiorfigineqarsimangitsut, tassami najugaqartut taamatut ukioqaraluarlutik autismeqarnertik pissutigalugu ineriartornermikkut taama siuarsimatiginnimmata, taamaattumillu taamatut periaasissioinnissaq pisariaqarani.

Paaqqinniffik kaammattorusuppara najugaqartut eqqarsaatigalugit kinguaassiuutinin tunngasut pillugit allassimasumik periaasissioqqullugu. Najugaqartut ineriartornermik-kut kinguarsimagaluarlutilluunniit kinguaassiuutinin tunngasunik ineriartornerminni ukiuminnut naapertuuttumik eqqumaffiginnippit (meeraaqqanummi allaat kinguaassiuutinin tunngasunik eqqumaffiginnittarput). Taamaalillutik najugaqartut, meeqqat inuusuttullu allat pisarnerattut, namminneq kinguaassiuutinin tunngasutigut inissisi-manertik ilinniarlugulu ilisimasaqarfigisariaqarpaat, matumani nammineq killissat allallu killissaat ilanngullugit eqqarsaatigalugit. Tamatuma atornerluineq pinngitsoortissinnaavaa – allat najugaqartorlu nammineq eqqarsaatigalugit. Paaqqinniffiup kinguaassiuutinin innarluutinullu tunngasut qanoq periarfigineqarsinnaanerannik ilitersortinniarluni Innarluutillit Pillugit Ilisimasaqarfiup Siunnersuisarfiuutigisup (IPIS-ip) attaveqarfiginissaa isumaliutersuutigisinnaavaa.

Immikkoortortaqarfimmi Suluppalummi najugaqartup angajoqqaavinik oqaloqateqar-ninni paasivara meeqqamik paaqqinniffimmi qanoq ingerlanera pillugu paasissutissin-neqarnerusarnissartik amigaatigigaat/kissaatigigaat. Angajoqqaalli oqarnerat imatut paa-sivara paaqqinniffimmut attaveqarnissaminnut paasissutissanillu pissarsinissaminnut pe-riarfigisaqartuaannartut. Apeqqut taanna misissuininni pisortaqatigiinnut saqqummiup-para, taakkulu oqarnerat imatut paasivara najugaqartut sumut killinnerat ilaqutaasunut ullut qulikkaar missiliorlugit mailikkut ilisimatitsissutigineqartartoq. Najugaqartulli 18-inik ukioqalereersimasup taamatut attaveqatigiittoqarnissaa kissaatiginngippagu taa-maaliortoqarneq ajorpoq, najugaqartummi nammineq aalajangiisinnaatitaanera ataqqi-neqartariaqarmat.

Paasivara paaqqinniffik najugaqartut angerlarsimaffimminnut ukiumoortumik tikeraar-nissaannut aningaasaliissutinik qinnuteqartartoq tikeraarnissallu taakku piareersartarai. Pisortap oqaatigaa najugaqartut 18-it inorlugit ukiullit angerlarsimaffimminnut ukiumut marloriarlutik tikeraarsinnaatitaasut, najugaqartulli 18-it sinnerlugit ukiullit angerlars-i-maffimminnut ukiumut ataasiannarlutik tikeraarsinnaatitaasut. Tamanna pisortap a-jornartorsiutitut isigaa, tassami najugaqartut 18-it sinnerlugit ukiullit angerlarsimaffim-minnut tikeraarnissamik 18-it inorlugit ukiulittulli pisariaqartitsitigisarmata.

Pissaanermik/nukinnik atuineq

Angerlarsimaffimmit Uulinermit oqaatigineqarpoq immikkoortortaqarfinni pingasuni taakkunani annersaanerit qunusaarinerillu katillugit 37-t 2012-imi, arfineq marluk 2013-imi, 16-it 2014-imi sisamalla 2015-ini nalunaarsorneqarsimasut. Paasivara pisor-taqatigiit aalajangersaasimasut annersaaneq imatut nassuiarneqassasoq, tassalu “pissusi-lersorneq nalinginnaasutut nalinginnasumillu akuerineqartutut akuerineqarsinnaangit-soq sunaluunniit”, tamannalu pisortaqatigiit “annersaanermik iliuseqarnerup” qanor-

luunniit annikitsigigaluarluni isiginngitsuusaarneqannginnissaata pingaaruteqassusia isiginiarlugu aalajangersarsimavaat.

Pissaanermik/nukimmik atuinerit eqqarsaatigalugit paaqqinniffiup oqaatigaa immikkoortotaqarfinni pingasuni taakkunani 2012-imi 13-eriarluni, 2013-imi pingasoriarluni 2014-imilu tallimariarluni nalunaarutiginnittoqarsimasoq, 2015-imilu misissuinerma nalaani sulii nalunaarutiginnittoqarsimanani.

Pisortap oqarnera imatut paasivara najugaqartut taakkuusut ikittuinnaat annersaanermik qunusaarinermillu kiisalu pissaanermik/nukinnik atuinermik nalunaarutiginninnerit taamatut amerlassuseqarnerannut pissutaasimasut.

Paasivara sulisut tamarmik atorfinitsinneqarnerminni pissaanermik/nukinnik atuisarneq pillugu inatsisikkut aalajangersakkanik ilisimatinneqartartut kiisalu immikkoortut pingaarnerpaat sulisut isummerfigisassat pillugit naqitanngorlugu takussutissiaq taakkununga tunniunneqartartoq. Pisortap oqaatigaa pisut pissaanermik/nukinnik atuiffiusut nipaatsumik, eqqissisimasumik mianersorfiulluinnartumillu ingerlasartut. Pissaanermik/nukinnik atuneq pillugu nalunaarutiginninnermi immersugassat immersorniarnertat paaqqinniffiup ajornartorsiutiginnigilaa, taakkulu Naalakkersuisoqarfimmut pissusissaatut nassiuttarlugit.

Atorfeqartitaasunik oqaloqateqarninni taakkua oqaatigaat pisunut pissaanermik/nukinnik atuisariaqarfiusunut piareersarneqarluarsimallutik, tamannalu pisortaqatigiit eqqumaffigisorujussugaat. Sulisut pissaanermik/nukinnik atuneq pillugu nalunaarutiginninnermi immersugassat immersorniarnertat ajornartorsiutiginnigilaa, taakkulu pisortaqatigiit suleqatigalugit suliarineqartarput.

Pissaanermik/nukinnik atuisarneq pillugu inatsisikkut aalajangersakkat iluanni sulinissap paaqqinniffimmit sulisunillu ilisimaneqarnissaa paasineqarnissaalu pingaaruteqartorujussuuvoq. Sulisut pisuni periartarnerat eqqarsaatigalugu pissaanermik/nukinnik atuinermik pisortaqatigiit eqqumaffiginnilluinnarnerat pitsaasorujussuuvoq, taamaalilluni sulisut najugaqartullu tamatuminnaga misiginnittarnerat sapinngisamik eqqissisimanerpaamik mianersornerpaamillu pisarsinnaaqqullugu.

Sammisassaqartitsineq/atuarfik/sunngiffik

Angerlarsimaffimmi Uulinermi ulluinnarni inuunerup piareersarneqartarnera oqaloqatiginnikkut ullormilu misissuiffiusumi misigisakkut paasisaqarfigilluarpara. Najugaqartut annertuumik peqataatinneqartarput, matumani nerisassat pillugit pilersaarusiit nerisassiornerlu ilanngullugit eqqarsaatigalugit, kiisalu sunngiffimmi sammisassatik soqutigisatillu eqqarsaatigalugit peqataatinneqarlutillu tusarniarneqartarlutik.

Pisortap nassuiaalluni oqaatigaa najugaqartut angalaartinneqarpallaartanngitsut, tamanali najugaqartut namminneq mianerisariaqarnerannik pissuteqartoq, tassami ilusilersorluagaasunik, allanngorartuunngitsunik malugissutsitigullu akornusersuiffiuallaanngitsumik ingerlanissartik pisariaqartimassuk. Najugaqartulli nalukkiakulasorujussuullutillu timigissakulasorujussuupput, paaqinniffillu peqatigalugu ukiumoortumik feriarlutik angalasarlutik – ukiorlu manna Grækenlandiliarnissaq pilersaarusioneqarsimavoq. Najugaqartuttaaq marlussuit Savalimmiunut paasisassarsiorlutik angalaqqammerput.

Pisortap najugaqartut atuarnerat pillugu oqaatigaa najugaqartut meeqqat atuarfianni immikkut klassimiinnerminnik inaarutaasumik soraarummeernermik naggasiitinneqartannginnerat ajornartorsiuterujussuuartut isigigini, tassami najugaqartut taamaalillutik uppersaatinik ilinniarnermik ingerlatseqqinnermi piumasaqaataasunik pisinnaasanngimmata. Najugaqartut taamaalillutik ilinniartitaanermi ingerlariaqqissinnaasanngillat, tamannalu pisortap najugaqartut atuarnerminnik ilinniarnermillu ingerlatseqqinnissaminnut pisinnaasut eqqarsaatigalugit sumiginnaanertut misigisimavaa.

Tamatumunnga atatillugu oqaatigaara atuarfik pillugu Inatsisartut inatsisaanni nr. 15-imi, 3. december 2012-imeersumi § 22, imm. 4-kkut aalajangersarneqarmat atuartup atuarnermini pissarsiai uppersaaserumallugit angajullerni atuarneq atuartup atuarnermini pissarsiaanik ataatsimoortumik naliliinermik inaarneqartassasoq. Inatsimmili tassani § 15, imm. 3-kkut aalajangersarneqarpoq immikkut atuartsineq aamma allatut immikkut perorsaanikkut ikiorsiineq malittarisassanik Naalakkersuisut aalajangersagaanik tunngaveqarluni aallartisarneqartassasut, taamaaliornermilu ilaatigut inatsimmi § 22, imm. 4 saneqqunneqarsinnaasoq.

Aalajangersagaq taanna imatut paasivara aallaavik erseqqissoq § 22, imm. 4-miittoq, tassuunalu aalajangersarneqarpoq atuartup atuartaanermi pissarsiai uppersaaserumallugit angajullerni atuarneq atuartup atuarnermini pissarsiaanik ataatsimoortumik naliliinermik inaarneqartassasoq. § 15, imm. 3 aallaavimmik saneqqutsinnaanermut tamatuma kingornatigut periarfissiivoq.

Saneqqutsinissamut periarfissaq meeqqat atuarfianni inaarutaasumik naliliineq pillugu nalunaarummi nr. 3-mi, 9. januar 2009-meersumi, inatsimmi qulaani taaneqartumi § 15, imm. 3 tunngavigalugu aalajangersarneqartumi, § 11, imm. 2-mi erseqqinnerusumik aalajangersarneqarpoq. § 11, imm. 2-kkut aalajangersarneqarpoq atuartut atuartsissummi ataatsimi arlalinniluunniit immikkut atuarinneqartut, tapertaliussamik atuarinneqartut imaluunniit allatigut immikkut perorsaanikkut ikiorserneqartut atuartsissutini pineqartuni misilitsinnernut peqataannginnissaminnut akuerineqarsinnaasut. Ilin-

niartitaanermut Naalakkersuisoqarfik tamanna pillugu aalajangersakkanik erseqqinnerusunik aalajangersaassaaq.

Sulisuma ilaata Ilinniartitaanermut, Kultureqarnermut, Ilisimatusarnermut Ilageeqarnermullu Naalakkersuisoqarfimmi sulisoq oqarasuaattikkut oqaloqatigisimavaa, taassumalu oqaatigisimallugu Naalakkersuisoqarfik tamanna pillugu aalajangersakkanik erseqqinnerusunik § 11, imm. 2-mi oqaatigineqaraluartut aalajangersaasimanngitsoq, paassutissanilu pigisamini takusinnaagini atuartut aalajangersakkami pineqartunut ilaasut ikittuaraanaat meeqqat atuarfianni inaarutaasumik soraarummeertartut.

Tamanna imatut paasivara Naalakkersuisoqarfik nalunaarummi tunngavigineqaraluartut meeqqat atuarfianni inaarutaasumik naliliisoqannginnissaa qaqugukku akuersissutigineqarsinnaanersoq sukumiinerusumik piunasaqaatinik aalajangersaasimanngitsoq.

Taamaattumik isumaqarpunga angajullerni atuarnerup naliliinermik inarneqartarnissaanik aallaavik immikkut klassini atuartut eqqarsaatigalugit naammattumik malinneqanngitsoq. Taamaallilluni ilimanarpoq tassunga taarsiullugu pingaarnertut malittarisassaq unaasoq, tassalu atuartut inaarutaasumik naliliiffigineqartariaqannginnerannik pisumi naliliisoqanngikkaluartoq § 15, imm. 3 tunngavigalugu saneqqutsisoqartarsimasoq.

Ajornartorsiut taanna Ilinniartitaanermut, Kultureqarnermut, Ilisimatusarnermut Ilageeqarnermullu Naalakkersuisoqarfimmut malugeqquniarpara.

Aningaasaqarnermut tunngasut

Paasivara paaqqinniffik najugaqartut ataasiakkaarlugit sullitat kontoinik pilersitsimasoq, taakkulu qaammatit tamaasa aningaasanik ikisiffigineqartartut. Najugaqartut 18-it inorlugit ukiullit atisassarsiutissanik kaasarfimmiiussanillu meeqqat 16-inik ukioqalernissaasa tungaanut ulloq unnuarlu 36 kr.-nik najugaqartullu 16-init 18-inut ukioqartut ulloq unnuarlu 42 kr.-nik tunineqartarput. Najugaqartut 18-it sinnerlugit ukiullit siusinaartumik pensionisiaqanngitsut qaammammut 1.776 kr.-nik tunineqartarput. Pisortaq pisortallu tullia kisimik sullitat kontoinit tigusisinnaatitaapput. Aningaasat taakku pisortap/pisortap tullia najugaqartumut tamatuma kingornatigut tunniuttarpari, imaluunniit pisortap/pisortap tullia aningaasat sulisumut ingerlateqqillugit tunniuttarlugit, taassumalu aningaasat najugaqartumut tunniutissallugit. Aamma paasivara najugaqartut aningaasanik ilaanneeriarlutik nammineq piunasaartut, sulisullu ilaanneeriarlutik tassaasartut najugaqartumik aperinnittut taanna ass. qarlini nungullarsimavallaaqimmata qarlit-taartariaqalinnginnersoq. Tunniunneqartut paaqqinniffiup naatsorsuutitigut nakkutigisarai, taamaattumillu najugaqartoq arlaannik pisiniarniarluni aningaasanik qinugaangat tunniussinermut uppersaammik tunineqartassaaq.

Paasivarattaq aningaasanik tunniussisarnerit paaqqinniffimmut ajornartorsiutaasimanngisaannartut. Paaqqinniffiup najugaqartut aammattaq isumaqatigiissuteqarfigisimavai sapaatit akunnerannut ataasiarlutik kaasarfimmiut ikinnerusut tigusassagaat, taamaalillutik 14-it inorlugit ukiullit 30 kr.-nik 14-illu sinnerlugit ukiullit 50 kr.-nik tunineqartarlutik.

Taakkua saniatigut aamma paasivara paaqqinniffimmi najugaqartoq ataasiinnaq nakkuttilliusaasunik toqqaassunneqarsimasoq. Tassani nakkuttillisoq tassaavoq sulisut akornanni sulisunut arlalinnut piginnaatitsissummik tunniussisar-toq, taamaalillutik sulisut taakku sullitap kontoanit tigusisinnaatinneqartarlutik. Najugaqartut nakkuttillisoqarnissaminnik pisariaqartitsinersut paaqqinniffiup nakkutigeqqissaartuarlugulu malinnaaffigaa.

Illutaanut tunngasut

Angerlarsimaffiup Uulernup immikkoortortaqarfii pingasut tamarmik immikkut illutaqarput, pisortallu allaffia meeqqanut immikkoortortaqarfimmi Uulinermiilluni. Immikkoortortaqarfii pisortaasa marluk allaffii immikkoortortaqarfinni attavigisaminniipput.

Najugaqartut tamarmik immikkut ineeraqarput. Ineeqqat taakku kusanartutut, eqqiluutsutut paarilluugaasutullu isikkoqarput. Ineeqqat qanoq pisatsersorneqarnissaat najugaqartut namminneq aalajangertarpaat, taakkulu angerlarsimaffippalaartuupput. Najugaqartut arlallit atorsinnaasaannik uffarfeqarpoq, taakkualu saniatigut immikkoortortaqarfinni tamani iggaveqarluni, nerisarfeqarluni ininillu sammisassaqartitsiveqarluni. Meeqqanut immikkoortortaqarfik Uulineq aammattaq inateqarpoq malugissutsinik atuisarfiusumik atortulersorluagaasumik, najugaqartullu tassani eqqissisimaarsinnaapput malugissutsitillu misilittarsinnaallugit. Nivinngaavimmi ataatsimoorussami sulisut ulluni suni najuuttussat assingi nivinngarneqartarput, taamaalillutik kikkut qaqugu sulisussaanerat najugaqartut ilisimareertarlugu. Iggavimmi nivinngaavimmi ataatsimoorussami najugaqartut assingi nivingapput, taamaalillutik najugaqartut sapaatit akunnerisa ulluini sorlorni kikkut iggavimmi suliaasaqartut takusinnaallugu. Nerisassat pillugit pilersaarusiaq titartaganngortinneqarsimavoq. Iggavimmi atortut assingi iggavimmi skaviit matui-nut amusartunullu taamatuttaq nipititerneqarsimapput, iggavimmi atortut assigiingitsut sumi inissisimanerat najugaqartut takusinnaaniassammassuk.

Paaqqinniffimmik takutissuiner-mi pisortap oqaatigaa ikuallattoqarnerani qanoq iliortoqarnissaanik ilitsersuut suliarineqarsimanngitsoq, ilitsersuulli ataasiinnaq atuuttoq, tassalu silamut ingerlaannaq anisoqassasoq.

Paaqqinniffik kaammattorni- arpara ikuallattoqarnerani qanoq iliortoqarnissaanik ilitsersuut allaganngorlugi suliareqqullugu qatserisartoqarnermilu oqartussaasut taanna pillu-

gu attaveqarfigeqqullugit. Ikuallattoqarnerani qanoq iliortoqarnissaanik ilitsersuut paaqqinniffiup perorsaariaasianut ilanngullugu titartaganngortinneqarsinnaavoq, ilitsersuullu taanna sulisunut aamma sammitinneqarsinnaalluni.

Illuutit tamarmik kusanartutut isikkoqarput, ataatsimullu takusinnaavara najugaqartut sulisullu iluaqusersuutininik atorfissaqartinneqartunik atugassaqartitaasut.

Naggasiut

Paaqqinniffik ataatsimut isigalugu pitsaasorujussuartut isigaara.

Paaqqinniffiup misissuinerup ingerlanerani peqataanera paasissutissallu nassiunneqartut assut iluarisimaarpakka.

Ullormi misissuiffiusumi paaqqinniffiup unamminiagassai pisortaqatigiillu pitsaasumik ammasumillu oqaloqatigiisutigaavut. Angerlarsimaffiup Uulernup sulisussarsiniartarneq sulisooreersunillu tigungminniinnarniartarneq eqqarsaatigalugit unamminiagassai imikkut annertuujupput, matumani sulisunut inissiat ikippallaat paaqqinniffimmut tunniunneqarsimasut ilanngullugit eqqarsaatigalugit, najugaqartunillu peqqinnissaqarfimmi paasinnissinnaassuseqarneq katsorsaanerlu eqqarsaatigalugit annertoorujussuarnik unamminiagassaarluni. Kommunit iliuusissanut pilersaarusanik nutarterisannginnerat paaqqinniffiup ajornartorsiutitut misigisimavaa, taamatuttaarlu najugaqartut ilinniagarneq eqqarsaatigalugu meeqqat atuarfiata kingornatigut ingerlariaqqissinnaasannginerat ajornartorsiuterujussuulluni.

Tamatuma saniatigut isumaqarpunga Angerlarsimaffik Uulineq paaqqinniffiusoq ingerlalluartoq, najugaqartullu ataasiakkaat pitsaasumik inuuneqarnissaat, toqqissisimanissaat ineriartornissamullu periarfissaat pisortaqatigiit salliutillugit aallukkaat.

[...]

Suliami matumani annertunerusumik iliuuseqaqqinnissannut tunngavissaqarnanga aamma isumaqarpunga.

[...]”

Allakkanut taakkununnga uiggiullugit Ilaqutariinnermut, Naligiissitaanermut Isumaginninnermullu Naalakkersuisoqarfimmut, Inatsisartut Inatsisinut Ataatsimiititaliaannut, Peqqissutsimut Naalakkersuisoqarfimmut aamma Ilinniartitaanermut, Kultureqarnermut, Ilisimatusarnermut Ilageeqarnermullu Naalakkersuisoqarfimmut allakkat ulloq taanna nassiuppakka.

Ilaqutariinnermut, Naligiissitaanermit Isumaginninnermullu Naalakkersuisoqarfimmumt ilaatigut imatut allappunga:

“Ilaqutariinnermut, Naligiissitaanermit Isumaginninnermullu Naalakkersuisoqarfimmumt allakkatigut 23. februar 2015-imeersutigut nalunaarutigaa ulloq unnuarlu paaqqinniffimmi Angerlarsimaffimmi Uulinermit misissuiniarlunga aalajangertunga.

[...]

Paaqqinniffik misissuinnginninni qinnuigaara katsorsaanissamut pilersaarusiak kingullit paaqqinniffiup kommunit najugarivitat pineqartut suleqatigalugit suliarisimasai uannut nassiteqqullugit, tak. meeqqanik inuusuttunillu kiisalu annertuumik innarluutilinnik ulloq unnuarlu paaqqinniffiit il.il pillugit Namminersornerullutik Oqartussat nalunaarutaanni nr. 64-imi, 29. december 1994-imeersumi § 25.

Katsorsaanissamut pilersaarusiak tigusaqanngilanga, najugaqartulli eqqarsaatigalugit iliuusissanut pilersaarusiak kingullit tigullugit. Iliuusissanut pilersaarusiak taakkuninnga misissuininni malugaara najugaqartunit arfineq marluusunit 18-it inorlugit ukioqartunit najugaqartut pingasut eqqarsaatigalugit iliuusissanut pilersaarusiak kisimik nutarterneqarsimasut. Taamaallutik iliuusissanut pilersaarusiak sisamat meeqqanik inuusuttunillu ikiorsiisarneq pillugu Inatsisartut peqqussutaanni nr. 1-imi, 15. april 2003-meersumi §§-it 14 aamma 15 tunngavigalugit nutarterneqarsimanngillat. Najugaqartut taakkua ilaat ataaseq pillugu iliuusissanut pilersaarusiak 2010-mili kingullermik nutarterneqarsimavoq. Malugaarattaq najugaqartut ilaat ataaseq assigiinngitsunik suussilerneqarsimasunik innarluuteqartutut oqaatigineqarsimasoq, tassami iliuusissanut pilersaarusiak kingullermi suussusiliisimaneq aamma killiffik pillugu nalunaarusiami kingullermi (paaqqinniffimmit suliarineqartumi) suussusiliisimaneq assigiinngimmata.

Tamatuma Ilaqutariinnermut, Naligiissitaanermit Isumaginninnermullu Naalakkersuisoqarfimmumt Naalakkersuisoqarfittut akisussaasuusumut kommuninillu nakkutilliinermi oqartussaasumut allakkatigut ukunatigut malugeqqunissaa eqqornerpaasutut isigaara, tassami tamanna ataatsimut ajornartorsiutaasutut immat, tamannalu siusinnerusukkut misissuininni malugisarlugulu uparuartarakku.

Inatsisartut Inatsisinut Ataatsimiititaliaata iliuusissanut pilersaarusiak nutarterisanginnerup ajornartorsiutaanerani ilisimatinneqarnissaa aamma toqqarpara.

Paaqqinniffimmik misissuininni malugaara paaqqinniffiit najugaqartup paaqqinniffimmumt inissinneqarneranut atatillugu meeqqanik inuusuttunillu kiisalu annertuumik innarluutilinnik ulloq unnuarlu paaqqinniffiit il.il. pillugit nalunaarummi nr. 64-imi, 29. de-

cember 1994-imeersumi § 25 malillugu inatsit tunngavigalugu iliuusissanut pilersaarusiamik suliarinninnissaminnut pisussaaffeqarnerisut erseqqarlukuluttoq. Pisortap nasuiaatitut oqaatigaa katsorsaanissamut pilersaarusiamik nassiusseqqusillunga qinnutigisara imatut paasigini iliuusissanut pilersaarusiak (kommunit suliarineqartartut) nassiteqqugikka, tassami paaqqinniffiup § 25-mi piumasariqartutut kommunit najugarivitat suleqatigalugit suliarineq ajormagit. Nangilluni oqaatigaa inissiinermi nalunaarusiaq kii-salu iliuusissanut pilersaarusiaraa paaqqinniffiup suliarisarai.

Paaqqinniffimmi pisortaqatigiinnik oqaloqateqarninni Ilaqutariinnermut, Naligiissitaanermut Isumaginninnermullu Naalackersuisoqarfiup sinniisaa najuuttoq qinnuigaara iliuusissanut pilersaarusiak pillugit ajornartorsiut sukumiinerusumik misissoqqullugu. Naalackersuisoqarfiup akissuteqarnissaa tamatuma kingornatigut utaqqimaarniarpara, akissullu tigugukku annertunerusumik iliuuseqaaqqinnissannut pissutissaqarnerisooq naliiniarlunga.

Angerlarsimaffimmi Uulineri misissuina sioqqullugu najugaqartut killiffii pillugit nalunaarusiak immikkuualuttulersugaasut pisortap uannut aammattaaq nassiuppai. Pisortaqatigiinnik ataatsimeeqateqarninni paasivara paaqqinniffiup (najugaqartut 18-it inorlugit ukiullit pillugit) ukiup affakkaartumik (najugaqartullu 18-it sinnerlugit ukiullit pillugit) ukiukkaartumik killiffiit pillugit nalunaarusiak suliarinninneq pisussaaffittut isigigaa, kommunili iliuusissanut pilersaarusiorniarluni ataatsimiinnissamut qaqutiguinnaq aggeqqusisaritoq, taamaattumillu iliuusissanut pilersaarusiak kommunip pisussaaffigisaraluamisut nutarterneq ajorai.

Tamatuma Ilaqutariinnermut, Naligiissitaanermut Isumaginninnermullu Naalackersuisoqarfimmut Naalackersuisoqarfittut akisussaasusumut allakkatigut ukunatigut malugeqqunissaa eqqornerpaasutut isigaara, isumaqaramami ukiup affakkaartumik ukiukkaartumillu nalunaarusiak suliarinninnissaq paaqqinniffiup pisussaaffigineraa inatsikkut tunngavigisami erseqqarluttoq, taamatuttaarlu kommuni tamatumunnga atatilugu iliuusissanut pilersaarusiamik iluarsisamik suliarinnissanersooq erseqqarluttutut isikkoqarluni.

Naalackersuisoqarfiup akissuteqarnissaa matuma kingornatigut utaqqimaarpara, akissullu tigugukku Angerlarsimaffimmi Uulineri misissuinnut atatillugu annertunerusumik iliuuseqaaqqinnissannut pissutissaqarnerisooq sukumiinerusumik naliliiumaarpunga.

[...]"

Inatsisartut Inatsisinut Ataatsimiititaliaannut ilaatigut imatut allappunga:

“Angerlarsimaffimmi Uulinermi misissuina pillugu nalunaarusiama 21. maj 2015-imeersup assiliner ilanngullugu nassiuppara, oqaatigaaralu nalunaarusiaq taanna 2015-imi ukiumoortumik nalunaarutinnut ilanngunneqassasoq.

Ilaqtariinnermut, Naligiissitaanermut Isumaginninnermullu Naalackersuisoqarfimmut allakkama 21. maj 2015-imeersut assilinerat aammattaq ilanngullugu nassiuppara.

Inatsisartut Inatsisinut Ataatsimiititaliaat ataqqinnittumik qinnuigaara ataatsimiititaliaq susassaartoq allakkannik kommunip iliuusissanut pilersaarussianik nutarterisannginneranik ajornartorsiut eqqarsaatigalugu ilisimatinneqassanersoq isumaliutersuutigeqqullugu.

[...]”

Peqqissutsimut Naalackersuisoqarfimmut ilaatigut imatut allappunga:

“Angerlarsimaffimmi Uulinermi misissuineq 10. april 2015-imi ingerlappara. Angerlarsimaffimmut Uulinermit inaarutaasumik allakkama assilinerat ilanngullugu nassiuppara.

Paaqqinniffimmi pisortaqtigiinnik oqaloqateqarninni paasivara paaqqinniffiup peqqinnissaqarfimmik suleqateqarnermi annertuunik ajornartorsiuteqarluni misigisaraa. Tamanna imatut paasivara najugaqartut autismeqartuunerat annikitsuaraannarmik peqqinnissaqarfimmit paasineqartartoq paasineqanngilluinnartarluniluunniit, najugaqartullu autismeqanngitsut peqqinnissaqarfimmi sulisunit pineqartartut. Paaqqinniffiup sulisuisa najugaqartunik ingiaqatiginnittut aammattaq misigisarpaat peqqinnissaqarfimmi sulisut inunnik autismeqartunik qanoq oqaloqateqarnissaminnik paasisimasaqanngitsut, taamaalillutillu najugaqartut qanoq oqaluffigineqarnertik paasissanagu, taamalu peqqinnissaqarfimmi sulisut apeqqutaat isummerfigisinnaasarnagit akisinnaasarnagillu. Paaqqinniffiup sulisuisa ingiaqataasut ilaasa peqqinnissaqarfiup sulisui nikassarpaluttumik, tusaanngitsuusaarinnittut tunuarsimaarfiginnittutullu pissuseqartartut misigisarpaat.

Tarnikkulli nappaatilinnik distriktimi katsorsaaviup suleqatigineqarnera paaqqinniffiup pitsaalluinnartut misigisimavaa.

Ajornartorsiut taanna paaqqinniffiup ilaatigut 2014-imi ukiumoortumik nalunaarusiaini Peqqissutsimut Naalackersuisoqarfimmut malugeqqullugu siusinnerusukkut oqaatigisimagaa paasivara.

Ajornartorsiutip taassuma Peqqissutsimut Naalackersuisoqarfimmut suliassaqarfimmut Naalackersuisoqarfittut akisussaasuumut allakkatigut ukunatigut malugeqquneqarnis-saa eqqornerpaasutut isigaara.

[...]"

Ilinniartitaanermut, Kultureqarnermut, Ilisimatusarnermut Ilageeqarnermullu ilaatigut imatut allappunga:

“Angerlarsimaffimmi Uulinermi misissuineq 10. april 2015-imi ingerlappara. Angerlar-simaffimmut Uulinermit inaarutaasumik allakkama assilinerat ilanngullugu nassiuppara.

Paaqqinniffimmi pisortaqtigiinnik oqaloqateqarninni paasivara najugaqartut meeqqat atuarfinni immikkut klassimiinnerminnik inaarutaasumik soraarummeernermit naggasiitinneqartannginnerat paaqqinniffiup ajornartorsiuterujussuartut isigigaa, tassami najugaqartut taamaalillutik uppernarsaatinik ilinniarnermik ingerlatseqqinnermi piumasaqaataasunik pisinnaasanngimmata. Najugaqartut taamaalillutik ilinniartitaanermi ingerlariaqqissinnaasanngillat, tamannalu pisortap najugaqartut atuarnerminnik ilinniarnermillu ingerlatseqqinnissaminnut pisinnaasut eqqarsaatigalugit sumiginnaanertut misigisimavaa.

Tamatumunnga atatillugu oqaatigaara atuarfik pillugu Inatsisartut inatsisaanni nr. 15-imi, 3. december 2012-imeersumi § 22, imm. 4-kkut aalajangersarneqarmat atuartup atuarnermini pissarsiai uppernarsaaserumallugit angajullerni atuarneq atuartup atuarnermini pissarsiaanik ataatsimoortumik naliliinermik inaarneqartassasoq. Inatsimmili tassani § 15, imm. 3-kkut aalajangersarneqarpoq immikkut atuartitsineq aamma allatut immikkut perorsaanikkut ikiorsiineq malittarisassanik Naalackersuisut aalajangersagaan-nik tunngaveqarluni aallartisarneqartassasut, taamaaliornermilu ilaatigut inatsimmi § 22, imm. 4 saneqqunneqarsinnaasoq.

Aalajangersagaq taanna imatut paasivara aallaavik erseqqissoq § 22, imm. 4-miittoq, tassuunalu aalajangersarneqarpoq atuartup atuartitaanermi pissarsiai uppernarsaaseru-mallugit angajullerni atuarneq atuartup atuarnermini pissarsiaanik ataatsimoortumik na-liliinermik inaarneqartassasoq. § 15, imm. 3 aallaavimmik saneqqutsisinnaanermut ta-matuma kingornatigut periarfissiivoq.

Saneqqutsinissamat periarfissaq meeqqat atuarfianni inaarutaasumik naliliineq pillugu nalunaarummi nr. 3-mi, 9. januar 2009-meersumi, inatsimmi qulaani taaneqartumi § 15, imm. 3 tunngavigalugu aalajangersarneqartumi, § 11, imm. 2-mi erseqqinnerusumik aalajangersarneqarpoq. § 11, imm. 2-kkut aalajangersarneqarpoq atuartut atuartitsis-

summi ataatsimi arlalinniluunniit immikkut atuartinneqartut, tapertaliussamik atuartinneqartut imaluunniit allatigut immikkut perorsaanikkut ikiorserneqartut atuartitsisutini pineqartuni misilitsinnernut peqataannnginnissaminnut akuerineqarsinnaasut. Ilinniartitaanermut Naalakkersuisoqarfik tamanna pillugu aalajangersakkanik erseqqinnerusunik aalajangersaassaaq.

Sulisuma ilaata Ilinniartitaanermut, Kultureqarnermut, Ilisimatusarnermut Ilageeqarnermullu Naalakkersuisoqarfimmi sulisoq oqarasuaatikkuq oqaloqatigisimavaa, taassumalu oqaatigisimallugu Naalakkersuisoqarfik tamanna pillugu aalajangersakkanik erseqqinnerusunik § 11, imm. 2-mi oqaatigineqaraluartutut aalajangersaasimanngitsoq, paassutissanilu pigisamini takusinnaagini atuartut aalajangersakkami pineqartunut ilaasut ikittuaraannaat meeqqat atuarfianni inaarutaasumik soraarummeertartut.

Tamanna imatut paasivara Naalakkersuisoqarfik nalunaarummi tunngavigineqaraluartut meeqqat atuarfianni inaarutaasumik naliliisoqannnginnissaa qaqugukkuq akuersissutigineqarsinnaanersoq sukumiinerusunik piumasaqaatinik aalajangersaasimanngitsoq.

Taamaattumik isumaqarpunga angajullerni atuarnerup naliliinermik inarneqartarnissaanik aallaavik immikkut klassini atuartut eqqarsaatigalugit naammattumik malinneqanngitsoq. Taamaallilluni ilimanarpoq tassunga taarsiullugu pingaarnertut malittarisassaq unaasoq, tassalu atuartut inaarutaasumik naliliiffigineqartariaqannginneranik pisumi naliliisoqanngikkaluartoq § 15, imm. 3 tunngavigalugu saneqqutsisoqartarsimasoq.

Ajornartorsiutip taassuma Ilinniartitaanermut, Kultureqarnermut, Ilisimatusarnermut Ilageeqarnermullu Naalakkersuisoqarfimmut suliassaqarfimmut Naalakkersuisoqarfittut akisussaasuumut allakkatigut ukunatigut malugeqquneqarnissaa eqqornerpaasutut isigaara.

[...]"

Ilaqutariinnermut, Naligiissitaanermut Isumaginninnermullu Naalakkersuisoqarfiup akissutaa allakkatigut 30. september 2015-imeersutigut tiguara. Allakkat taakkua kalaallisuumut nutserneqarnerat 6. november 2015-imi tiguara. Allakkanit ilaatigut makku erserput:

"[...]

"Ombudsmandip saaffiginnissutaanut Ilaqutariinnermut, Naligiissitaanermut Isumaginninnermullu Naalakkersuisoqarfik qujavoq.

Ombudsmandip allagaani apeqquutit pingaarnerit marluk sammineqarput:

- Angerlarsimaffik Uulineq ukiup affakkuutaartumik ulloq unnuarlu paaqqinnittarfik killiffimmik nalunaarusiortartussaansoq, kiisalu
- kommuni killiffinnut nalunaarusianik suliaqarnerminut atatillugu iliuusissatut pilersaarummik nutaamik suliaqartassansoq.

Meeqqanik inuusuttunillu ikiorsiisarneq pillugu Inatsisartut peqqussutaat nr. 1, 15. april 2003-meersumi § 14 (matuma kingorna peqqussummik taaneqartartussaq) naapertorlugu kommunalbestyrelsi meeqqanik inuusuttunillu angerlarsimaffiup avataanut inissiinnnginnermini imaluunnilt inisseereernerup kingorna kingusinnerpaamik ullut 14-it qaangiutsinnagit iliuusissatut pilersaarusiortussaavoq. Inatsit malillugu iliuusissatut pilersaarut ilaatigut katsorsaanissamik pilersaarummut sinaakkutitut atorneqartussaavoq. Kiisalu kommunalbestyrelsip § 15, imm. 3 mallilugu sivisunerusumik inissiinermi iliuusissatut pilersaarut ukiumut minnerpaamik ataasiarlugu nalilersussallugu pisussaavoq.

Meeqqanik inuusuttunillu kiisalu annertuumik innarluutilinnik ulloq unnuarlu paaqqinniffiit pillugit Namminersornerullutik Oqartussat nalunaarutaanni nr. 4-mi, 29. december 1994-imeersumi (matuma kingorna nalunaarummik taaneqartartussami) § 25 naapertorlugu paaqqinniffik kommuni najugarivitaq suleqatigalugu inissiinermut atatillugu inissinneqartumut katsorsaanermut pilersaarummik suliaqartussaavoq.

Naalackersuisoqarfiup Forständerinut ilitersuutaani Namminersorlutik Oqartussat paaqqinnittarfiinut, soorlu Angerlarsimaffik Uulineq tassaniittoq, nassiussuunneqartumi allaqqavoq meeqqanik inuusuttunillu paaqqinnittarfiit “ukiup affakkuutaartumik nalunaarusiortussaataapput”.

“Ukioq affakkaartumik nalunaarusiat — ulloq unnuarlu paaqqinnittarfik meeqqanut/inuusuttunut ataasiakkaanut oqartussaasutut inissiisumut ukiup affakkaartumik nalunaarummik suliaqartassaaq. Nalunaarusiaq inissiinerup sumiiffimmi ingerlaanarnissaanik imaluunniit meeqqap/inuusuttup allatut ikiorserneqarnissaanik nalilii-nermut tapertaassaaq.”

Paaqqinnittarfik taamaalilluni ukiup affakkuutaartumik nalunaarusiortussaataitaavoq. Taakkua saniatigut Naalackersuisoqarfik isumaqarpoq iliuusissatut pilersaarut katsorsaanissamut pilersaarummut sinaakkusiussaammat kiisalu kommunalbestyrelsip iliuusissatut pilersaarut ukiumut minnerpaamik ataasiarluni nalilersortartussaammagu taakkuninnga inerniliisoqarsinnaasoq ima, tassalu iliuusissatut pilersaarutip nutarterneranut uiggiullugu paaqqinnittarfiit kommunalbestyrelsilu pisussaasut ukiumut minnerpaamik ataasiarlutik katsorsaanermut pilersaarutitik nutartertassallugit.

Tamatuma kingorna Naalackersuisoqarfik isumaqarluinnarpoq meeqqamik inuusuttumilluunniit inissiineq sioqqullugu, inissiisoqareerpalli ullut 14-it qaangiutsinnagit iliuusissatut pilersaarusiussalluni kommunalbestyrelsi pisussaasoq, sivilisnerusumillu inissiinnermi iliuusissatut pilersaarut taanna ukiumut minnerpaamik ataasiarluni nalilersoqqineqartassasoq.

Paaqqinniffik inissiivigineqartoq meeqqamik inuusuttumilluunniit tigusinermini kommuni najugarivitaq suleqatigalugu iliuusissatut pilersaarut aallaavigalugu katsorsaanissamut pilersaarusiussaaq. Iliuusissatut pilersaarut ukiumut ikinnerpaamik ataasiarluni nalilersorneqartartussaammat Naalackersuisoqarfik isumaqarpoq katsorsaanissamut pilersaarut ukiumut ikinnerpaamik ataasiarluni iliuusissatut pilersaarummut uiggiutitut nalilersorneqaqqittassasoq.

Kommuni taamaalilluni pisusaanngilaq paaqqinnittarfiup killiffimmut nalunaarusiaa/katsorsaanissamut nalunaarusiaa pillugu pilersaarut tunuliaqutaralugu nutaamik iliuusissatut pilersaarusiussalluni, paaqqinnittarfiulli kommuni suleqatigalugu iliuusissatut pilersaarutip nalilersorneranut uiggiullugu katsorsaanermik pilersaarut nutartissavaa. Iliuusissatut pilersaarutikkut katsorsaanissamik pilersaarut sinaakkusersorneqassaaq, killormuunngitsoq.

Tassa naggataagut Naalackersuisoqarfiup Forständerinut ilitsersuutaa naapertorlugu ukiup affakkaartumik nalunaarusiornissaminut paaqqinnittarfik pisussaavoq.

[...]"

Ilaqutariinnermut, Naligiissitaanermut Isumaginninnermullu Naalackersuisoqarfiup akissutaa 30. september 2015-imeersoq annertunerusumik iliuuseqarnissannut pissutissaqalersitsinersoq ukiup nalunaarusiuunneqartup naanerani suli isummerfiginngilara.